PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA DE LA NOGUERA ARRAN DE LA CRISI GENERADA PER LA COVID-19

PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA DE LA NOGUERA ARRAN DE LA CRISI GENERADA PER LA COVID-19

Agraïm a totes les persones, empreses i agents que han col·laborat en aquest estudi aportant informació de la seva situació arran de la crisi generada per la COVID19

Juny de 2021

Promou:

CONSELL COMARCAL DE LA NOGUERA

Amb el cofinançament de:

SOC Servei d'Ocupació de Catalunya · Generalitat de Catalunya · Gobierno de España Ministerio de Trabajo y Economía Social SEPE · Unió Europea Fons social europeu L'FSE inverteix en el teu futur

Aquest projecte està subvencionat pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, el Servicio Público de Empleo Estatal i el Fons Social Europeu.

Redacció:

Raiel iniciatives que arrelen

Equip redactor:
Núria Alamon i Beas
Judit Pardos i Jordana
Carla Bellera i Vilar
Aida Queralt i Salat

Foto portada: Dolors Rodríguez

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS 5
2. METODOLOGIA 6
2.1. FASES DE TREBALL 6
2.2. PARTICIPACIÓ ACTORS LOCALS 8
2.2.1. Mapa actors locals de la Noguera 10
3. DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE L'AFECTACIÓ A LA NOGUERA 11
3.1. ANÀLISI QUANTITATIVA. DADES ESTADÍSTIQUES 11
3.1.1. Metodologia 11
3.1.2. Mercat de treball 12
3.2. ANÀLISI QUALITATIVA DE LES ENQUESTES 37
3.2.1. Metodologia 37
3.2.2. Anàlisi general 38
3.2.2.1. Perfil de les empreses enquestades 38
3.2.2.2. Nivell d'afectació en les empreses enquestades 43
3.2.2.3. Mesures adoptades per part de les empreses enquestades 47
3.2.2.4. Necessitats de les empreses enquestades per fer front a situació actual 51
3.2.3. Anàlisi sectorial 58
3.2.3.1. Sector primari i agroalimentari 58
3.2.3.2. Indústries manufactureres no alimentàries 61
3.2.3.3. Construcció 62
3.2.3.4. Comerç 62
3.2.3.5. Reparació de vehicles de motor i motocicletes 66
3.2.3.6. Transport i emmagatzematge 66
3.2.3.7. Hostaleria i turisme 67
3.2.3.8. Informació i comunicacions 73
3.2.3.9. Activitats administratives i serveis auxiliars 73
3.2.3.10. Activitats professionals, científiques i tècniques 73
3.2.3.10. Educació 74
3.2.3.11. Activitats sanitàries i de serveis socials 75
3.2.3.12. Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment 76
3.2.3.13. Altres serveis 77
3.3. MESURES SOCIOECONÒMIQUES PER FRENAR L'AFECTACIÓ IMPULSADES DES DELS AJUNTAMENTS 79
3.3.1. Distribució de les mesures a nivell municipal 79
3.3.2. Mesures socioeconòmiques impulsades des dels ajuntaments 80
4. PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA NOGUERA 93

4.1. PREÀMBUL 93
4.2. MARC TERRITORIAL ACTUAL DE LA NOGUERA 99
4.2.1. Reptes del territori 99
4.2.1.1. Reptes generals 99
A nivell de reptes de territori, la Noguera presenta la següent realitat socioeconòmica: 99
4.2.1.2. Reptes sectorials 101
4.2.2. Línies de treball en desenvolupament 105
4.2.2.1. Projectes d'àmbit turístic i patrimonial 106
4.2.2.2. Projectes en col·laboració 111
4.2.2.3. Projectes del Consorci GAL Noguera-Segrià Nord 115
4.3. OBJECTIUS I EIXOS ESTRATÈGICS DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA NOGUERA 121
4.3.1. Objectius, missió, visió i eixos estratègics 121
4.3.1.1. Objectius 121
4.3.1.2. Missió i visió 122
4.3.1.3. Eixos estratègics 122
4.3.2. Identificació de les mesures 124
4.4. PLA D'ACTUACIONS: MESURES DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA 127
4.5. CRONOGRAMA DEL PLA D'ACTUACIONS 172
4.6. PRESSUPOST MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA 173
4.7. MESURES ESTRATÈGIQUES DE FUTUR PER A LA NOGUERA 176
5. FONTS CONSULTADES 190
5.1. FONTS DOCUMENTALS 190
5.2. FONTS DIGITALS 190
6. ANNEXES 192
6.1. Model d'enquesta 192
6.2. Resultats del taller realitzat amb personal tècnic vinculat a turisme 192
6.3. Resultats del taller realitzat amb personal tècnic vinculat a la promoció econòmica, ocupació, desenvolupament local i serveis 192

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

Des del Consell Comarcal de la Noguera es vol tirar endavant el present projecte de recuperació econòmica degut a la crisi provocada per la pandèmia de la COVID-19; aquest projecte pretén ser un instrument de planificació que ha de permetre, des de l'àmbit local i de manera concertada, identificar les actuacions necessàries i urgents per contenir l'impacte socioeconòmic com a conseqüència de les mesures preventives i de contenció derivades de la situació de la COVID-19 i per millorar la situació d'ocupació de les persones, així com la reactivació de les empreses en la seva activitat productiva.

Aquest pla està adreçat a cercar les mesures urgents complementàries en matèria de transparència, ajuts de caràcter social, contractació i mobilitat per fer front a la COVID-19 a la comarca de la Noguera.

Els **objectius** estratègics d'aquest projecte són els següents:

- Conèixer l'afectació de la crisi de la COVID-19 al teixit productiu de la comarca de la Noguera, especialment en els sectors on es detecti un major impacte.

- Definir un conjunt de mesures per a donar resposta a les necessitats manifestades pels negocis dels diferents sectors econòmics presents a la comarca.

- Redactar el **Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera arran de la crisi generada per la COVID-19** per tal de poder-lo començar a implementar de forma immediata.

2. METODOLOGIA

2.1. FASES DE TREBALL

La metodologia que s'ha seguit en la redacció del Pla de reactivació socioeconòmica ha partit d'una base de treball col·laborativa entre les tècniques del Consell Comarcal de la Noguera i l'equip redactor de l'estudi. Aquest treball conjunt ha estat clau per poder encaixar els objectius i l'enfocament del Pla de reactivació amb les línies de treball actuals en desenvolupament a nivell comarcal.

Els principals continguts del **Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera** són els següents:

a) **Diagnosi de la situació socioeconòmica** al territori objecte d'actuació, fomentant la participació dels agents i actors del territori.
b) **Objectiu central del Pla i línies estratègiques.**
c) **Programes i projectes** a implementar.
d) **Identificació dels actors** que han participat en la seva elaboració

Concretament, a nivell metodològic, la redacció s'ha estructurat en dues fases de treball:

Fase 1. Diagnosi socioeconòmica de l'afectació de la COVID-19 a la Noguera

La primera fase de treball s'ha centrat en conèixer el grau d'afectació de la crisi entre el teixit productiu de la comarca i el mercat de treball en el seu conjunt.

I. Anàlisi del grau d'afectació de la crisi a les empreses de la comarca. S'ha enfocat aquest anàlisi a dos nivells:
   a) Anàlisi quantitativa a partir de dades estadístiques de fonts oficials.
   b) Anàlisi qualitativa a partir d'entrevistes telefòniques i recollida de formularis online d'informació d'empreses de perfils diversos de tota la comarca.

II. Elaboració d'un model de qüestionari per a les entrevistes telefòniques i les entrevistes online.

III. Elaboració d'una base de dades d'empreses de la comarca, la més exhaustiva que s'havia fet mai, organitzada per tipologies d'empreses.

IV. Consulta als diferents ajuntaments de la comarca de les mesures que han impulsat o tenen previst impulsar entre 2020 i 2021.

V. Entrevistes als 30 ajuntaments de la comarca per conèixer necessitats i mancances a nivell de recursos, serveis, equipaments, infraestructures, entre d'altres aspectes.

VI. Reunions de coordinació regulars entre l'equip tècnic redactor del Pla i l'equip tècnic del Consell Comarcal. **4 reunions de seguiment realitzades.**

VII. Taller pràctic amb personal tècnic d'ajuntaments i del Consell Comarcal de la Noguera per definir actius, reptes, necessitats i mesures en l'àmbit del turisme a la comarca. 13.05.21

VIII. Taller pràctic amb personal tècnic d'ajuntaments i del Consell Comarcal de la Noguera per definir actius, reptes, necessitats i mesures en l'àmbit de la promoció econòmica i el desenvolupament econòmic local a la comarca. 01.06.21

Fase 2. Redacció del Pla de reactivació socioeconòmica

En aquesta segona fase s'ha redactat el pla d'acció amb les propostes de solucions i mesures a prendre per contribuir a la reactivació socioeconòmica de la comarca en els sectors analitzats:

I. Identificació i anàlisi dels documents de planificació de reactivació socioeconòmica a nivell català, espanyol i europeu per tal d'identificar els eixos més estratègics.

II. Identificació dels projectes en desenvolupament actuals en matèria de promoció econòmica i desenvolupament local.

III. Identificació dels principals reptes de la comarca de la Noguera

IV. Redacció del pla de mesures del Pla de reactivació.

V. Presentació dels resultats del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera.

2.2. PARTICIPACIÓ ACTORS LOCALS

El procés de redacció del ***Pla de Reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera*** ha comptat amb la participació de diferents agents públics i privats:

- **Consell Comarcal de la Noguera**: Participació de l'equip tècnic aportant i validant informació:
  - Mireia Carrera, tècnica de desenvolupament comarcal
  - Tània Vilana, tècnica del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera
  - M. José Ponce, tècnica del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera
  - Anna Paüls, tècnica de turisme i coordinadora del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera.
  - Anna Porté, coordinadora de l'Oficina Jove de la Noguera
  - Josep Baldillou, tècnic del SOC

- **Personal tècnic d'àmbit turístic dels ajuntaments de la comarca** que van participar en un taller per definir actius, reptes, necessitats i mesures de futur en matèria turística:
  - Elisabet Darba, ajuntament de Montgai
  - Guillem Roca, oficina de turisme de Balaguer
  - Isabel Estévez, ajuntament de les Avellanes
  - Jaume Marvà, oficina de turisme de la Baronia de Rialb
  - Lluís Isanta, ajuntament de Tiurana
  - Núria Fraga, ajuntament d'Àger
  - Núria Solans, ajuntament de Montgai
  - Núria Solé, Consorci Segre Rialb

- **Personal tècnic/polític d'àmbit de promoció econòmica i desenvolupament local dels ajuntaments de la comarca** que van participar en un taller per definir actius, reptes, necessitats i mesures de futur de diferents sectors econòmics de la comarca exceptuant el turisme:
  - Mireia Burgués, alcaldessa d'Àger
  - Eugènia Puig-gròs, alcaldessa d'Albesa
  - Lídia Ber, alcaldessa de les Avellanes i Santa Linya
  - Xavier Terre, alcalde de Vilanova de Meià
  - Toni Sala, regidor de l'àrea econòmica de l'ajuntament de Ponts
  - Jaume Roca, director del CEI de Balaguer
  - Èrika Arenas, tècnica d'ocupació de la Paeria de Balaguer
  - Antonieta Martínez, directora de l'Institut Municipal de Progrés i Cultura, de la Paeria de Balaguer
  - Gemma Cortada, gerent del Consorci GAL Noguera- Segrià Nord
  - Rosa M. Pla, directora de l'OT de Balaguer
  - Jaume Marvà, tècnic de l'ajuntament de la Baronia de Rialb

- **Ajuntaments de la comarca:** Els 30 ajuntaments de la comarca han estat informats de la redacció del Pla i han participat aportant informació en relació a les mesures de reducció de l'afectació de la crisi als seus municipis que han implantat. També s'han dut a terme entrevistes presencials als alcaldes i alcaldesses i responsables de cada consistori municipal per part de les tècniques contractades pel Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca.

A nivell privat:

- **740 empreses** han estat informades de la redacció del Pla per mitjà de diferents canals:
  - web del Consell Comarcal de la Noguera
  - webs de diferents ajuntaments de la comarca
  - Instagram del Consell Comarcal de la Noguera
  - Instagram Pla de Reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera
  - ebandos de diferents ajuntaments de la comarca
  - Revista Groc
  - Noguera TV
  - Balaguer TV
  - Ràdio Balaguer
  - La Mañana

- **164 Empreses de diferents sectors econòmics de la** comarca han participat en el procés d'elaboració del Pla per mitjà d'entrevistes telefòniques i qüestionaris online.

2.2.1. Mapa actors locals de la Noguera

Figura 1. Mapa d'actors locals de la Noguera

Font: elaboració pròpia

3. DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE L'AFECTACIÓ A LA NOGUERA

3.1. ANÀLISI QUANTITATIVA. DADES ESTADÍSTIQUES

3.1.1. Metodologia

En aquest apartat es recullen algunes de les principals dades estadístiques sobre el mercat de treball a la Noguera. En concret, es recull la informació estadística sobre el perfil de les persones afiliades a la Seguretat Social a la comarca segons gènere i edat i l'evolució en les afiliacions; es recullen les dades sobre els comptes de cotització i la seva evolució; també s'inclouen les dades de l'atur i de les persones demandants d'ocupació, així com també les dades sobre contractació. L'apartat es tanca amb el nombre d'expedients de regulació temporal d'ocupació que hi ha hagut a la comarca de la Noguera. Pel que fa a l'anàlisi de les dades estadístiques sobre el mercat de treball a la Noguera, es fa una comparativa de les dades més recents de l'any 2021 respecte a les dades del mateix mes corresponents a l'any 2020, on ja hi ha l'impacte de la pandèmia, i alhora es comparen amb l'any 2019 en què no hi havia pandèmia, per així poder comparar la situació pre-pandèmia (any 2019), inici de la pandèmia (any 2020) i possible sortida de la pandèmia (any 2021) i veure si hi ha indicis de millora.

En el moment de redacció d'aquest apartat, les dades estadístiques disponibles són diferents segons la variable analitzada. En tots els casos s'ha utilitzat les últimes dades disponibles al moment d'elaborar el document. Així, pel que fa a les dades de persones afiliades i d'afiliacions, aquestes dades es publiquen trimestralment i en el present informe s'han incorporat les darreres dades disponibles, corresponents al primer trimestre del 2021. Les dades d'atur i demandants d'ocupació son dades mensuals i les últimes disponibles corresponen al març del 2021. L'anàlisi d'EROs s'ha fet amb la incorporació de les dades de l'abril de 2021. Finalment, pel que fa a l'anàlisi dels comptes de cotització, les últimes dades disponibles corresponen al setembre 2020 i per tant aquesta és la variable que presenta una anàlisi menys actualitzada de l'impacte de la pandèmia a la comarca.

3.1.2. Mercat de treball

3.1.2.1. Persones afiliades i afiliacions

El març de 2021, el nombre de persones afiliades a la Seguretat Social a la Noguera era de 15.589, un 0,6% més elevat que el primer trimestre del 2020 (15.502).

Si bé això sembla poder indicar un primer pas cap a la recuperació del mercat de treball de la comarca, aquesta xifra encara no és significativa i caldrà veure la seva evolució en els propers mesos.

Si s'analitzen les dades pre-pandèmia, comparant el març del 2021 amb el març del 2019, s'observa com el març de 2021 hi havia un 0,4% menys de persones afiliades a la Seguretat Social que al març de 2019 (15.644). Si ho comparem amb el que ha passat al conjunt de Catalunya (vegeu gràfiques següents) s'observa com la comarca ha tingut un comportament més resilient front a la pandèmia que el que mostren les dades pel conjunt de Catalunya, amb unes oscil·lacions menors en les dades de persones afiliades.

La variació en el nombre de persones afiliades a la seguretat social ha estat molt baixa; el març de 2021 hi havia 15.589 persones afiliades, un 0,4% menys que al març de 2019 (15.644), i un 0,6% més que el primer trimestre de 2020 (15.502). La comarca ha estat resilient.

En funció del sexe, a les gràfiques següents observem com aquest darrer any 2021 a la Noguera **les dones afiliades a la seguretat social ha augmentat en menor mesura que els homes, un 0,3% les dones respecte un 0,7% els homes,** seguint la mateixa tendència que s'observa pel conjunt de Catalunya, on si bé els dos col·lectius augmenten les afiliacions, els homes ho fan de manera molt més accentuada, un 1,9% els homes respecte un 1,1% les dones. Alhora, si observem les persones afiliades respecte el 2019 observem com la caiguda també va ser menor entre el col·lectiu femení (-0,2%) que entre el masculí (-0,4%), i en comparació amb Catalunya, molt menor per ambdós sexes.

Gràfica 1. Variació de les persones afiliades a la seguretat social entre el març de 2019 i el març de 2021 (gràfica esquerre) i Gràfica 2. Variació de les persones afiliades a la seguretat social entre el març de 2019 i el març de 2021 (gràfica dreta), segons sexe i per la comarca de la Noguera i el conjunt de Catalunya.

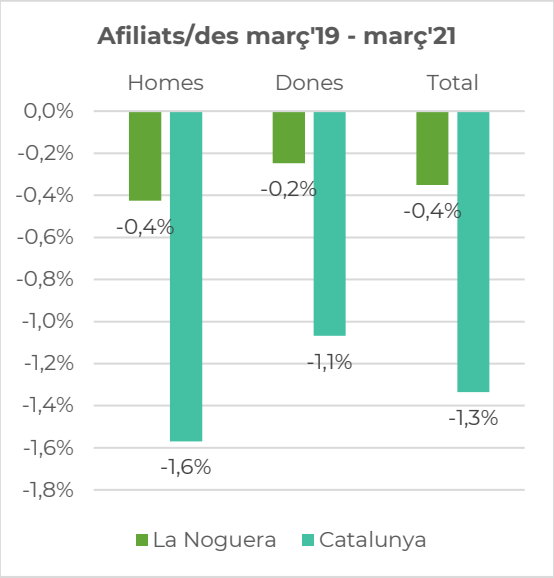

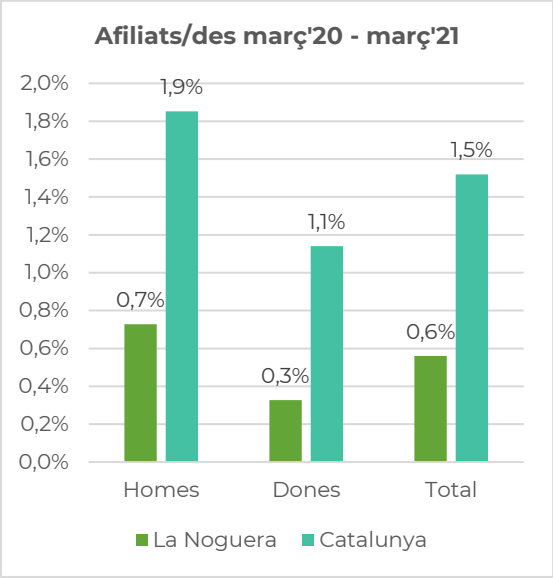

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Pel que fa als **grups d'edat**, en el següent gràfic es desagreguen les dades d'afiliacions a la Seguretat Social per grups d'edat. En aquest cas s'observa una dinàmica similar tant a la Noguera com al conjunt de Catalunya, excepte per la franja més jove (menys de 30 anys) on, si bé al conjunt de Catalunya la caiguda d'afiliats va ser molt important per efecte de la pandèmia (-6%), a la comarca de la Noguera aquesta franja d'edat va mostrar unes dades positives (1,4%). La principal **pèrdua de persones afiliades** és concentrada en la **franja d'edat d'entre 30 i 44 anys**, tendència més marcada a la Noguera tot i que al conjunt de Catalunya també és la principal franja d'edat on es perden treballadors afiliats. En la resta de franges d'edat es guanyen treballadors, essent la franja dels treballadors majors de 55 anys on l'augment és més important tant al conjunt de Catalunya com a la Noguera.

En el període març 2020-març 2021, la principal pèrdua de persones afiliades es concentra en la franja d'edat d'entre 30 i 44 anys.

Gràfica 3. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el març de 2019 i el març de 2021 (gràfica esquerre) i Gràfica 4. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el març de 2019 i el març de 2021 (gràfica dreta), segons grups d'edat i per la comarca de la Noguera i el conjunt de Catalunya.

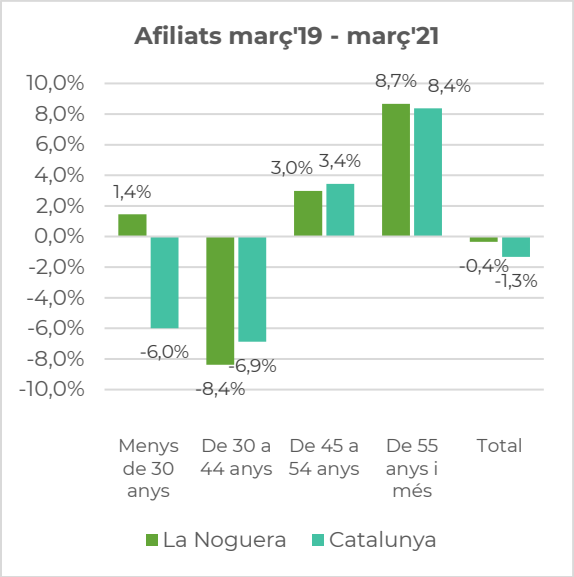

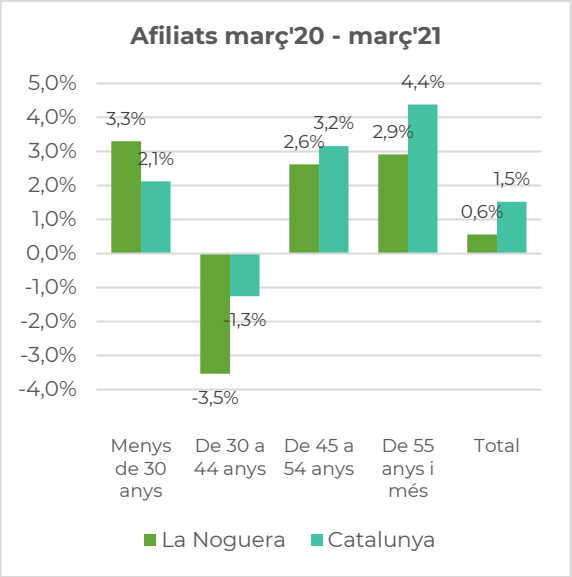

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Finalment, en el següent gràfic analitzem les persones afiliades en funció de **l'origen de les persones treballadores.** Així, s'observa com la nacionalitat és una característica que pot influir en el mercat de treball. Tant a la Noguera com al conjunt de Catalunya el patró es reprodueix. D'una banda és remarcable destacar que **l'efecte de la pandèmia no es va notar entre els treballadors estrangers** i tant a la Noguera com al conjunt de Catalunya aquest perfil de treballadors ha augmentat entre el març del 2019 i el març de 2021 i aquest augment és especialment important el darrer any al conjunt de Catalunya. En canvi, s'observa com la població de nacionalitat espanyola és qui acumula la major pèrdua d'afiliats per efecte de la pandèmia tot i que el darrer any mostren una recuperació tant a nivell català com a nivell comarcal.

Gràfica 5. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el març de 2019 i el març de 2021 (gràfica esquerre) i Gràfica 6. Variació dels afiliats a la seguretat social entre el març de 2020 i el març de 2021 (gràfica dreta), segons la nacionalitat dels treballadors i per la comarca de la Noguera i el conjunt de Catalunya.

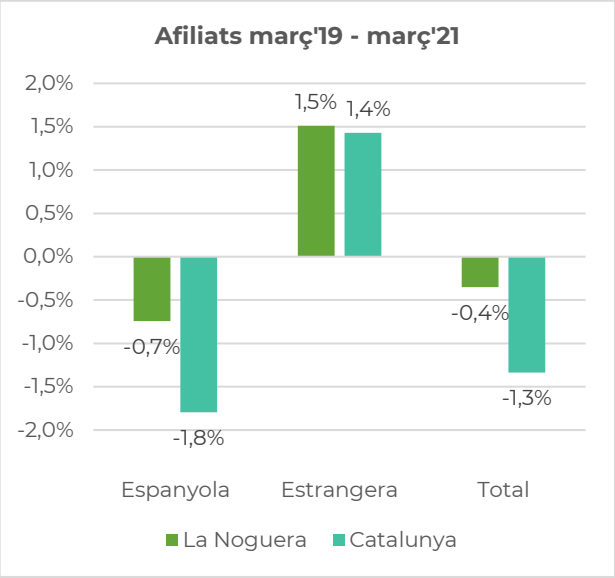

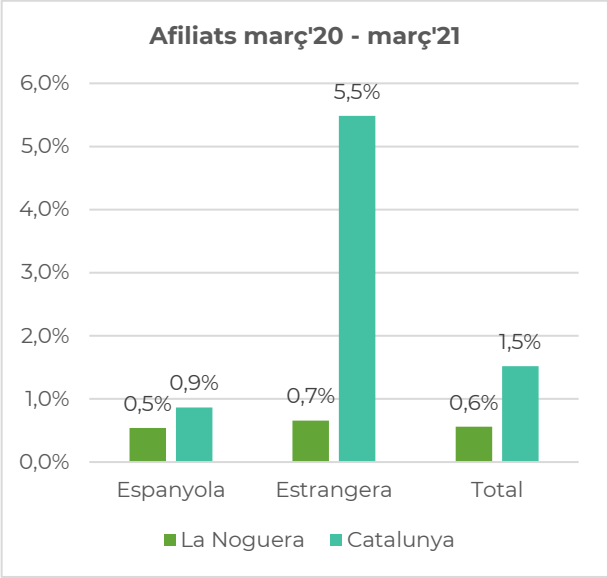

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Respecte a les **afiliacions a la seguretat social** segons residència padronal de l'afiliat, per règim de cotització i per sector d'activitat, a març de 2021 podem veure la distribució que ens mostren les gràfiques següents. En el cas de les **afiliacions al règim general de la seguretat social,** veiem que la comarca té una destacada especialització en el sector dels **serveis**, que concentra el 68% de les afiliacions, seguit per la indústria, amb el 20%; la construcció representa el 7% i l'agricultura el 5% de les afiliacions al règim general. En el cas de les **afiliacions al règim dels treballadors autònoms**, aquest està encapçalat pel sector dels **serveis**, amb el 47%, seguit pel sector de l'agricultura, que representa el 34% de les afiliacions; la construcció representa el 13% i la indústria el 6%. En quant al **total de les afiliacions per sectors d'activitat**, la Noguera té una destacada especialització en el sector dels serveis, que representa el 63% del total de les afiliacions; la indústria té un pes destacat, amb un 16% de les afiliacions, seguit per l'agricultura, que representa el 12% de les afiliacions, i per últim, la construcció representa el 9% del total de les afiliacions a la seguretat social.

Gràfica 7. Afiliacions al règim general de la seguretat social per sectors d'activitat, Gràfica 8 . Afiliacions al règim general de treballadors autònoms per sectors d'activitat i Gràfica 9. Total d'afiliacions a la seguretat social (règim general i règim d'autònoms) per sectors d'activitat a la Noguera.

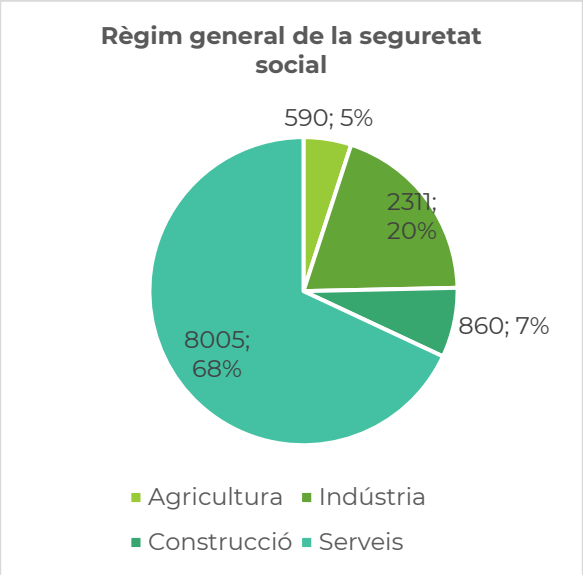

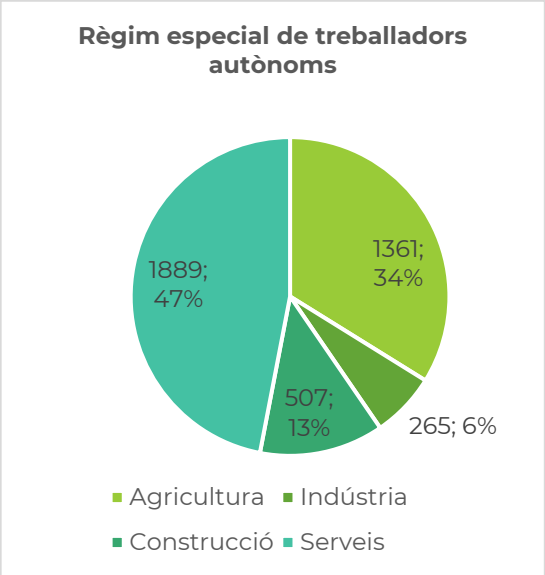

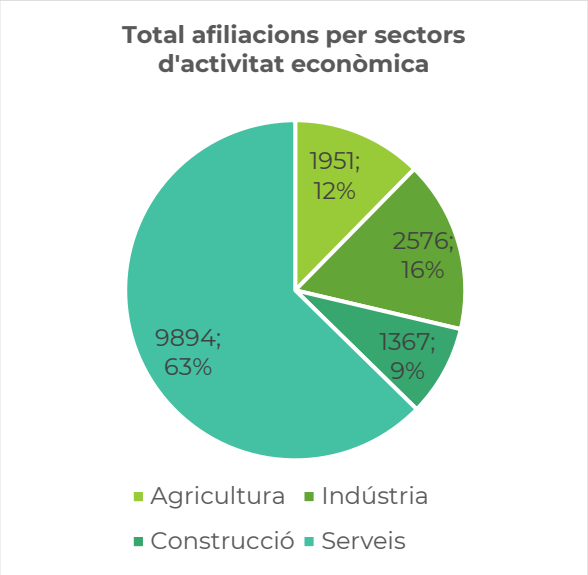

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

En quant a les **afiliacions totals (règim general i règim dels treballadors autònoms) per sector d'activitat econòmica (CCAE-2009)** a la Noguera, es pot veure a la gràfica següent que hi ha un clar predomini en el **sector del comerç a l'engròs i al detall** (18,64%), seguit pel sector de les **indústries manufactureres** (17,22%), **l'agricultura, ramaderia i pesca** (15,63 %)i la **construcció** (10,11%).

Els sectors del comerç a l'engròs i al detall, les indústries manufactureres i l'agricultura, ramaderia i pesca encapçalen les afiliacions a la seguretat social .

Gràfica 10. Afiliacions (règim general i règim dels autònoms) per secció d'activitat econòmica (CCAE-2009) a la Noguera. Setembre de 2020

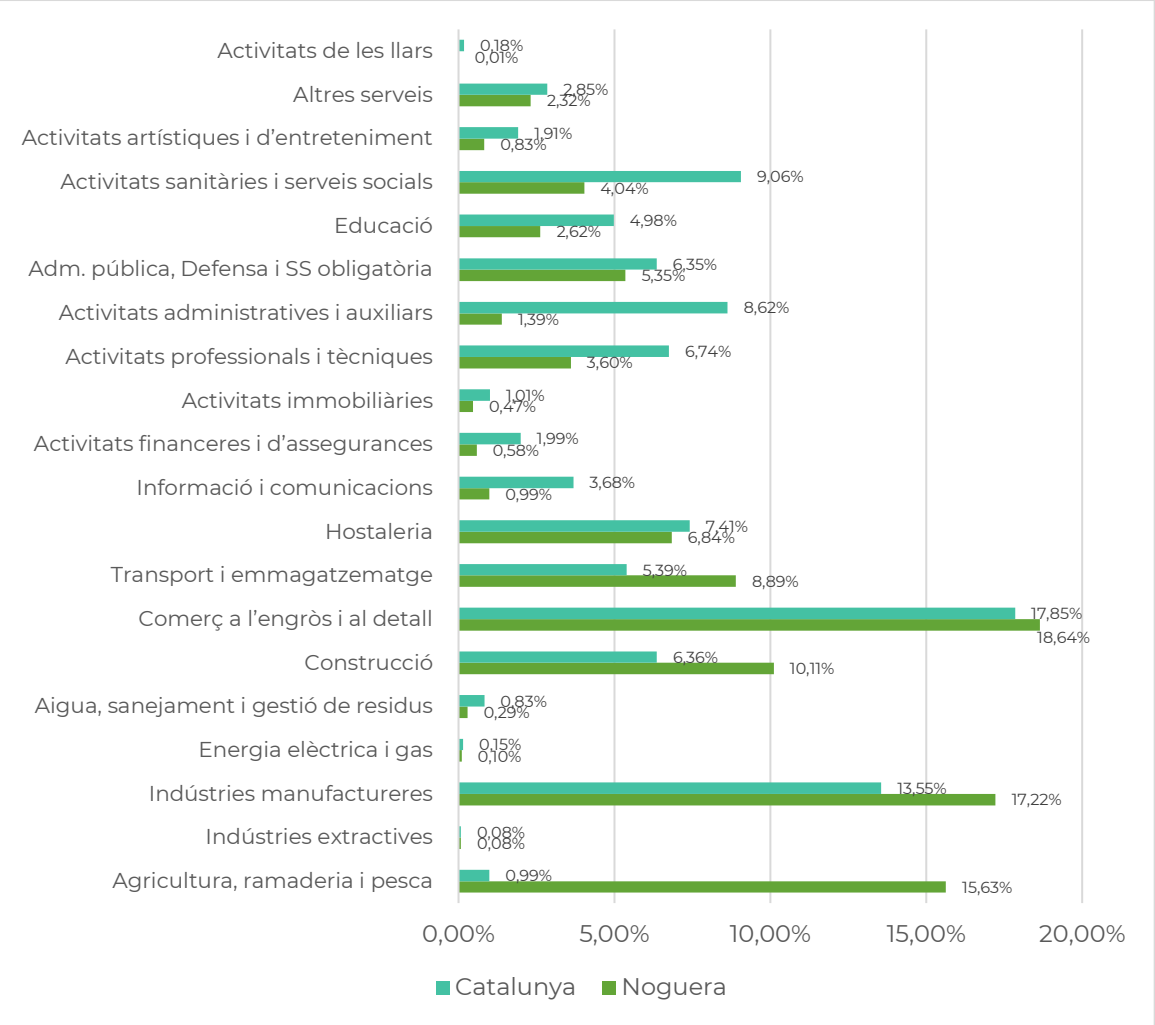

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'evolució de les dades d'afiliacions en el conjunt de la Noguera, comparant les dades de març'19 i març'21, s'observa una reducció del -0,5% del volum d'afiliacions. Alhora, si es comparen les dades respecte el març de 2020, s'observa ja una recuperació del 0,5% del volum d'afiliacions.

Al mapa següent s'observa com la pèrdua global del 0,5% d'afiliacions observada entre el 2019 i el 2021 és molt irregular segons els **municipis**. Aproximadament la meitat dels municipis presenten dades d'afiliacions negatives i l'altre meitat dades positives. Els tres municipis més poblats presenten dades lleugerament negatives, amb una reducció de les afiliacions d'entre el 0,7% i 2%.

Mapa 1. Evolució de les afiliacions entre el març de 2019 i el març de 2021.

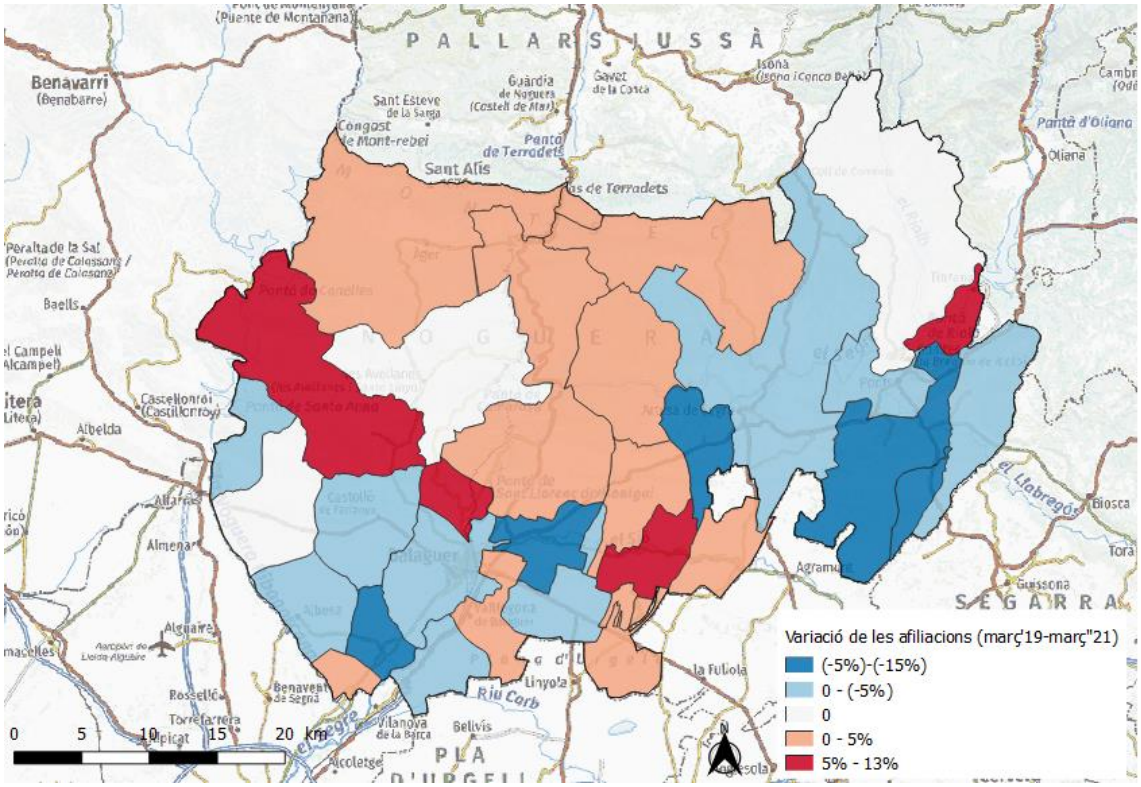

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

A les dues gràfiques següents (gràfica 11 i 12) es desagreguen les dades de la variació dels llocs de treball a la comarca entre els períodes: març'19 - març'21 i març'20 – març'21, per les persones treballadores en règim general i les treballadores en règim d'autònoms.

D'entrada s'observa com el comportament en els diferents grans sectors d'activitat ha estat força diferent segons el règim d'afiliació.

Globalment s'observa com l'impacte de la pandèmia va ser molt superior entre les persones treballadores afiliades al règim d'autònoms (pèrdua del -2,8% de llocs de treball entre el març'19 i el març'21 i pèrdua de -1% entre el març'20 i el març'21).

Per contra, en el cas de les persones afiliades al règim general, han augmentat les afiliacions en els dos períodes analitzats (increment de l'1% entre març'19 i març'21, i increment de l'1,4% entre març'20 i març'21).

Centrant el focus en les afiliacions al règim general s'observa com tots els sectors d'activitat han superat el període de pandèmia sense pràcticament pèrdues de llocs de treball. Tant sols al darrer any s'observa com el sector industrial i l'agricultura mostren una tendència lleugerament negativa amb una pèrdua de llocs de treball del -0,1% i -0,8%, respectivament. D'altra banda cal destacar la important pujada en volum d'afiliacions del sector de la construcció aquest darrer any, encapçalant la recuperació amb un augment del 12,1% de les afiliacions.

Pel que fa les afiliacions al règim d'autònoms la situació és menys optimista, i es mostra com **les pèrdues en el volum d'afiliacions observades a la comarca es concentren entre les persones treballadores en règim autònom**. Cal destacar la important davallada de llocs de treball que s'observa al sector industrial amb una pèrdua del -14% entre el març'19 i el març'21, mentre que el darrer any les dades segueixen negatives amb una pèrdua de -7,7% d'afiliacions. El sector serveis i el sector agrícola han seguit una tendència negativa tot i que menys pronunciada, amb valors que es situen amb pèrdues del voltant del 2% entre el març'19 i el març'21. Finalment el sector de la construcció s'ha mantingut estable, sense patir les pèrdues que han patit la resta de sectors, però no s'ha beneficiat de la millora que mostra el sector entre els treballadors en règim general, aquest darrer any.

Gràfica 11. Variació de les afiliacions al règim d'autònoms per sectors d'activitat, entre març de 2019 i març del 2021 i entre març del 2020 i març del 2021

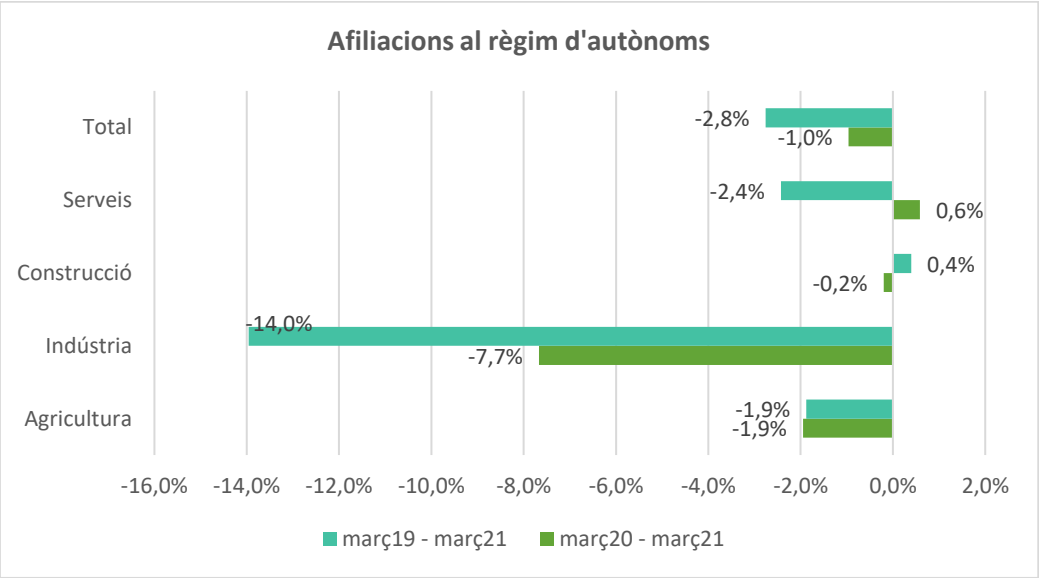

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Gràfica 12. Variació de les afiliacions al al règim general, per sectors d'activitat, entre març de 2019 i març del 2021 i entre març del 2020 i març del 2021.

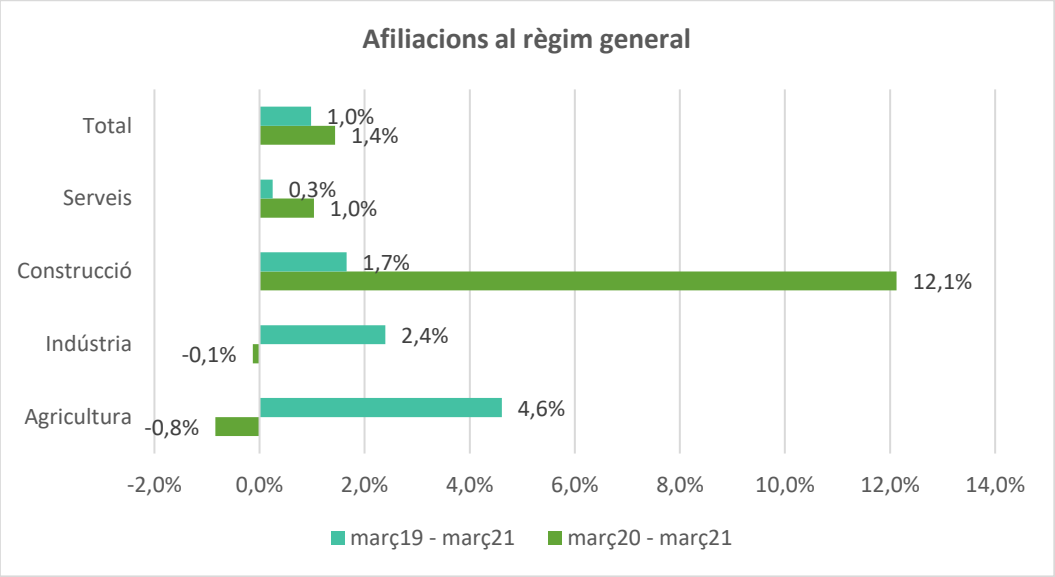

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Pel que fa a **l'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social** a la comarca, s'observa com després de més de 5 anys continus d'augment de les afiliacions, el 2020 marca un canvi de tendència amb una **lleugera davallada en les afiliacions** (-0,9% respecte 2019). La tendència, però, es recupera ja de cara al 2021, amb un total de 16.431 afiliacions a la seguretat social (0,5%).

Gràfica 13. Evolució de les afiliacions a la Seguretat Social entre el 2012 i el 2020 a la Noguera.

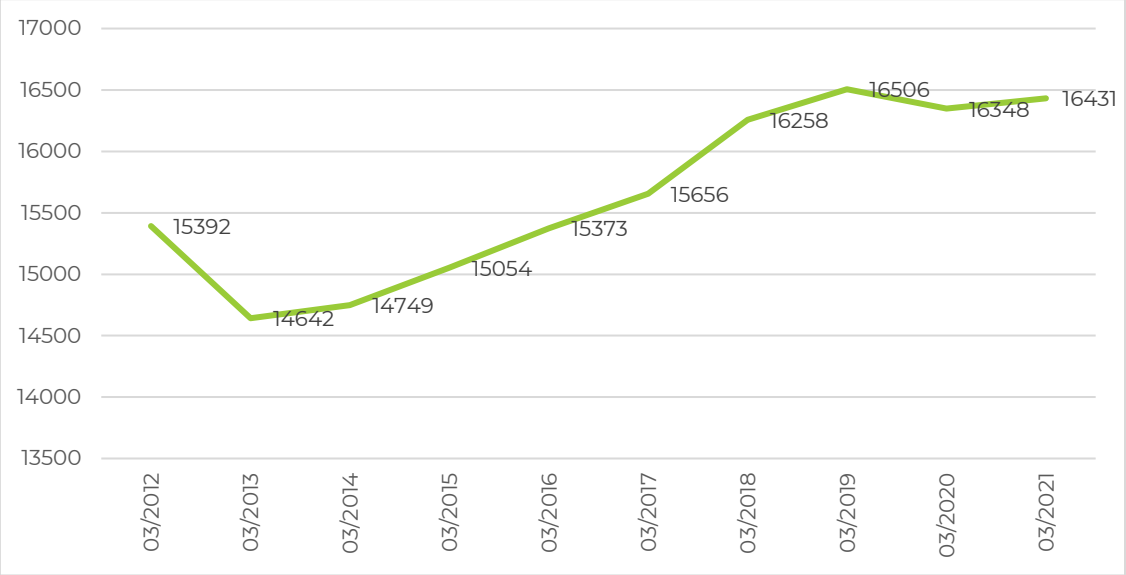

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

3.1.2.2. Comptes de cotització a la Seguretat Social. Evolució els darrers anys i comparació amb el moment actual

A setembre de 2020 la Noguera compta amb un total de 1.386 comptes de cotització. Els comptes de cotització a la Noguera s'han reduït un 3% entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020, el que suposa una pèrdua neta de 48 comptes de cotització a la comarca.

Al mapa següent s'observa com la majoria dels municipis de la Noguera, el 56%, han perdut comptes de cotització, enfront un 30% que n'han guanyat. Alhora els municipis amb major nombre d'empreses (+ de 50 empreses) es troben entre els municipis que han perdut comptes de cotització. Entre els municipis que n'han guanyat, Àger és el que té un major nombre d'empreses, passant de 32 el 2019 a 39 el 2020. En sentit contrari els que han perdut més comptes en valor absolut són Balaguer i Ponts, amb una pèrdua neta de 15 i 11 comptes respectivament.

Mapa 2. Variació dels comptes de cotització entre setembre de 2019 i setembre de 2020 en els municipis de la Noguera. El color de cada municipi indica la variació interanual en %, en vermell aquells municipis que han guanyat comptes de cotització i en blau aquells que n'han perdut.

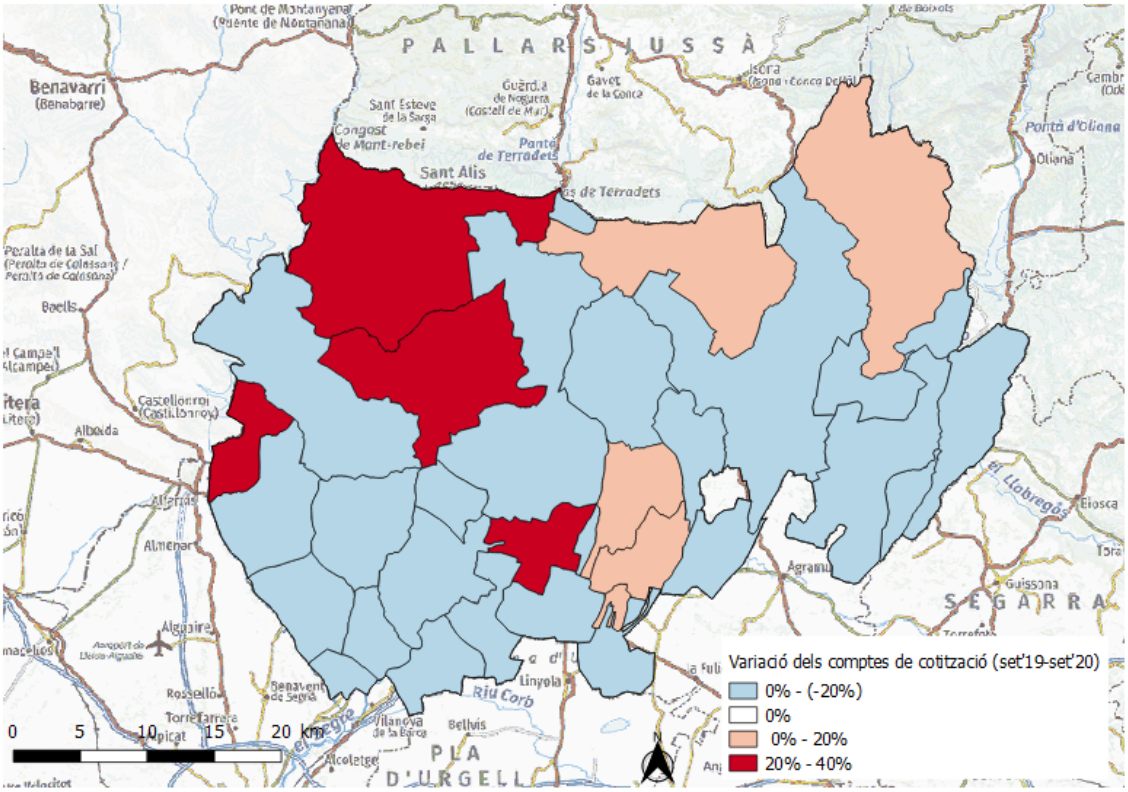

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

A la següent gràfica es representa la **dimensió dels comptes de cotització** de la Noguera i la seva evolució entre el setembre de 2019 i el setembre de 2020. Així s'observa com la majoria dels comptes de cotització a la comarca són de dimensió reduïda (el 76% de les empreses tenen de 0 a 5 treballadors).

La majoria dels comptes de cotització a la comarca són de dimensió reduïda (el 76% de les empreses tenen de 0 a 5 treballadors).

Gràfica 14. Dimensió dels comptes de cotització setembre 2020

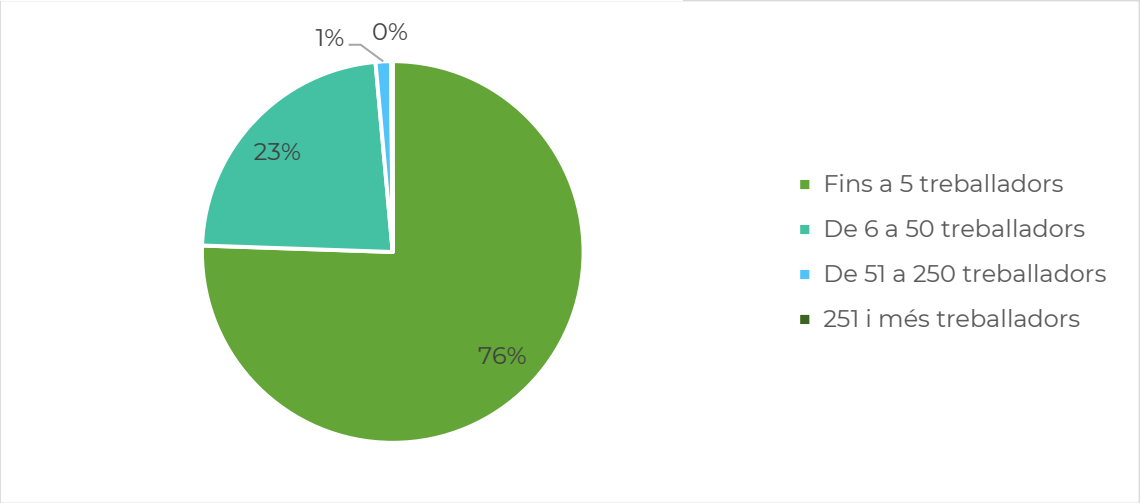

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Alhora s'observa com s'han perdut comptes en totes les categories, excepte en les de més de 250 treballadors/es, on entre el 2019 i el 2020 una nova empresa es va instal·lar a la comarca. D'altra banda el gruix dels comptes de cotització perduts es concentra entre els de petites dimensions (de 0 a 5 treballadors), que representen una pèrdua del 4% respecte l'any 2019.

La principal pèrdua es troba en els comptes de mitjanes empreses (de 51 a 250 treballadors), que representen una pèrdua del 5,5% respecte l'any 2019. Per contra, s'incrementa un compte de cotització de més de 250 treballadors a la comarca, i es dobla respecte l'any anterior.

Gràfica 15. Evolució dels centres de cotització entre el setembre 2019 i el setembre de 2020, en funció de la seva grandària.

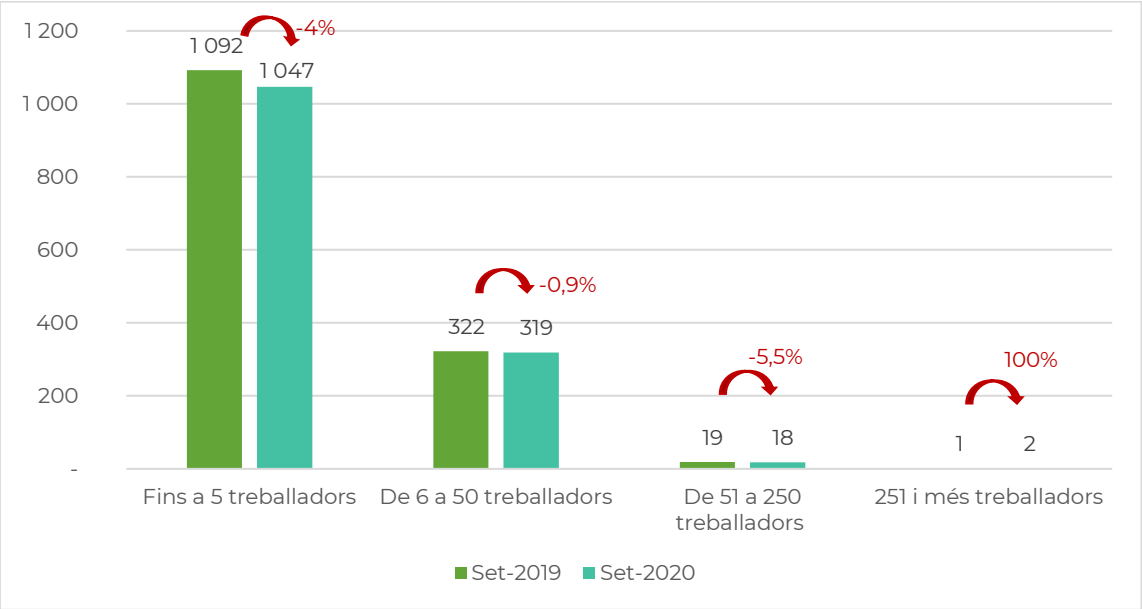

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

3.1.2.3. Atur i demandants d'ocupació

La taxa d'atur registral es situava a la comarca de la Noguera en 11,8%, 0,57 punts per sobre del trimestre anterior i 2,32 punts per sobre de l'any anterior. Alhora, aquesta taxa es situava per sota del conjunt de Catalunya, on era de 13,12%.

A la Noguera **l'atur** era, a març de 2021, de **2.436 persones**.

Tal i com es mostra en el gràfic següent, la tendència ha estat d'un sostingut augment de l'atur. El març del 2021 l'atur era un 27% superior que el març de 2020, mentre que el març de 2020 era pràcticament igual que el març de 2019, tot i que la tendència a l'augment de l'atur es detecta des d'abans de la crisi causada per la COVID-19, que no ha fet més que agreujar les dades. Es mostra per tant, que si bé el 2021 mostra una tendència a la recuperació pel que fa al volum d'afiliacions a la seguretat social, aquesta recuperació no es reflexa en les dades d'atur que mantenen una tendència a l'alça encara a l'inici del 2021. Alhora,

aquesta tendència alcista es reprodueix pel conjunt de Catalunya on el darrer any l'atur ha augmentat un 21%.

També és important mencionar que aquestes dades d'atur són encara lluny de les pitjors dades d'atur registrades a la comarca el febrer de 2013, quan va marcar un pic de 3.079 persones a l'atur. Tanmateix suposen un canvi clar de la tendència a una davallada progressiva i sostinguda entre el 2013 i el 2019.

Gràfica 16. Evolució de l'atur registrat a la comarca de la Noguera entre el març de 2015 i el març de 2021.

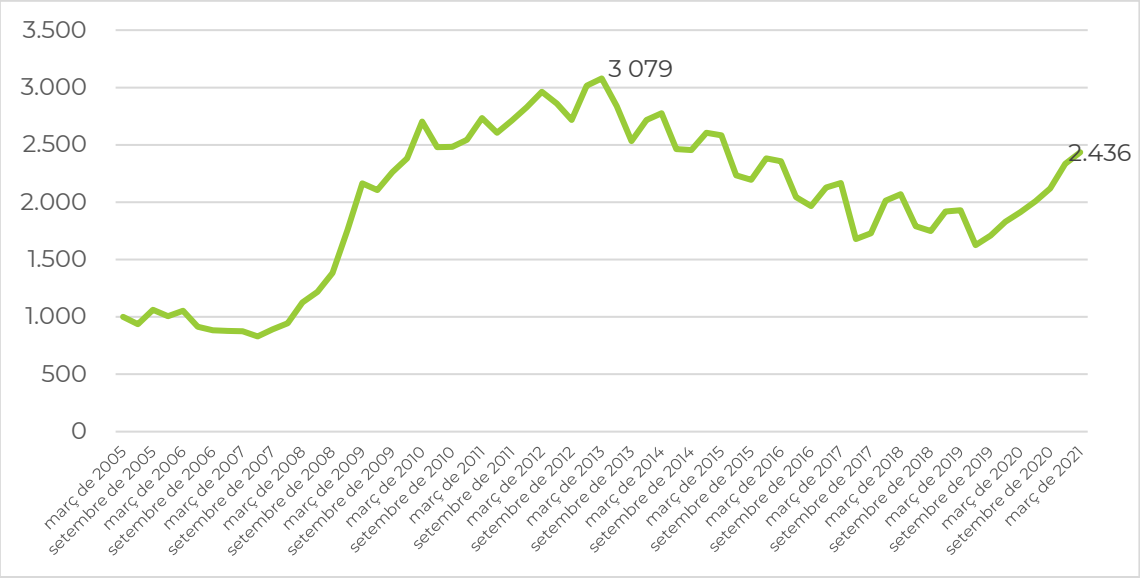

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons **edat i sexe** de l'atur registrat, a març de 2020, la franja d'edat que presenta un atur registrat més elevat és la de 40 a 44 anys amb el 13,26% de l'atur registrat, seguit per la franja d'edat de 55 a 59 anys (13,01%). Per sexe, els homes amb edat de 55 a 59 anys són les que presenten la taxa d'atur més elevada (14,5%), mentre que en el cas de les dones, són les de 40 a 44 anys les que presenten la taxa d'atur més elevada (13,73%). En el conjunt, les dones representen el 54% de l'atur registrat respecte els homes que representen el 45% de l'atur registrat.

Gràfica 17. Atur registrat segons l'edat i el sexe a la Noguera

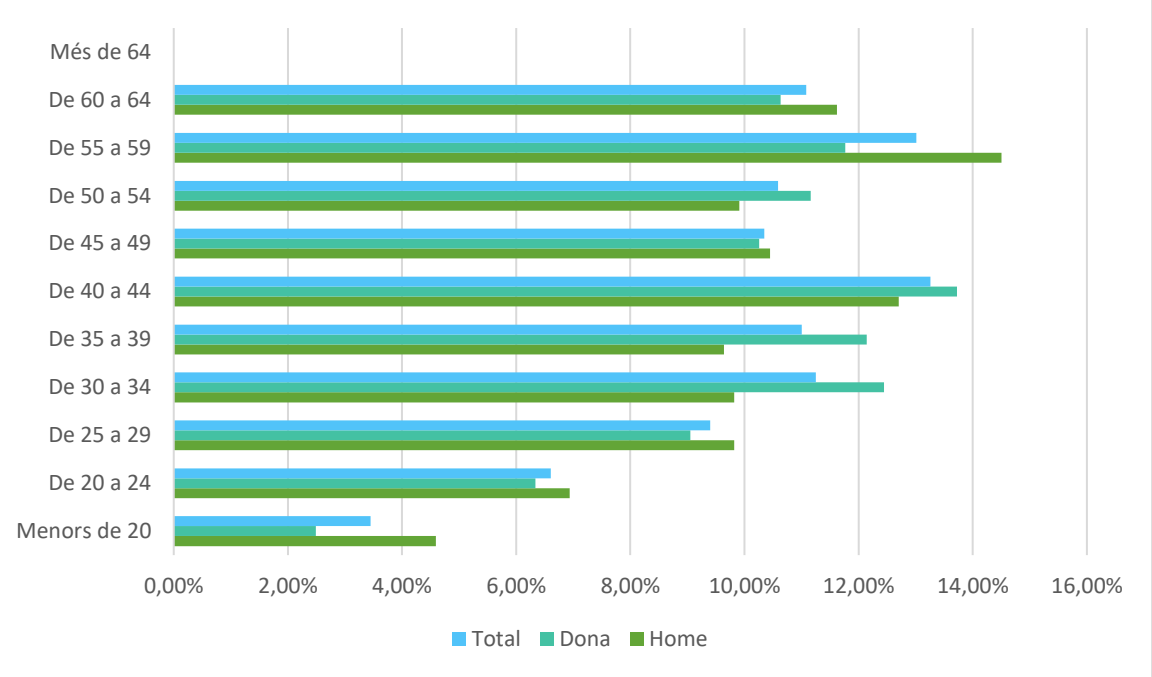

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons la **secció d'activitat econòmica i el sexe**, l'atur registrat a la Noguera es concentra sobretot en el sector **del comerç a l'engròs i al detall**, que representa el **21,6% de l'atur registrat**, seguit per **l'agricultura, ramaderia i pesca**, que representa el **14,66%** de l'atur registrat. Per sexe, en el cas dels homes, l'atur registrat a l'agricultura, ramaderia i pesca és el més elevat, representant el 22,52% de l'atur registrat entre el gènere masculí, mentre que en el cas de les dones, l'atur registrat està encapçalat en el sector del comerç a l'engròs i al detall, essent del 21,59%.

Els sectors d'activitat econòmica que presenten més atur són el comerç a l'engròs i al detall, i l'agricultura, ramaderia i pesca.

Gràfica 18. Atur registrat segons secció d'activitat econòmica i sexe a la Noguera

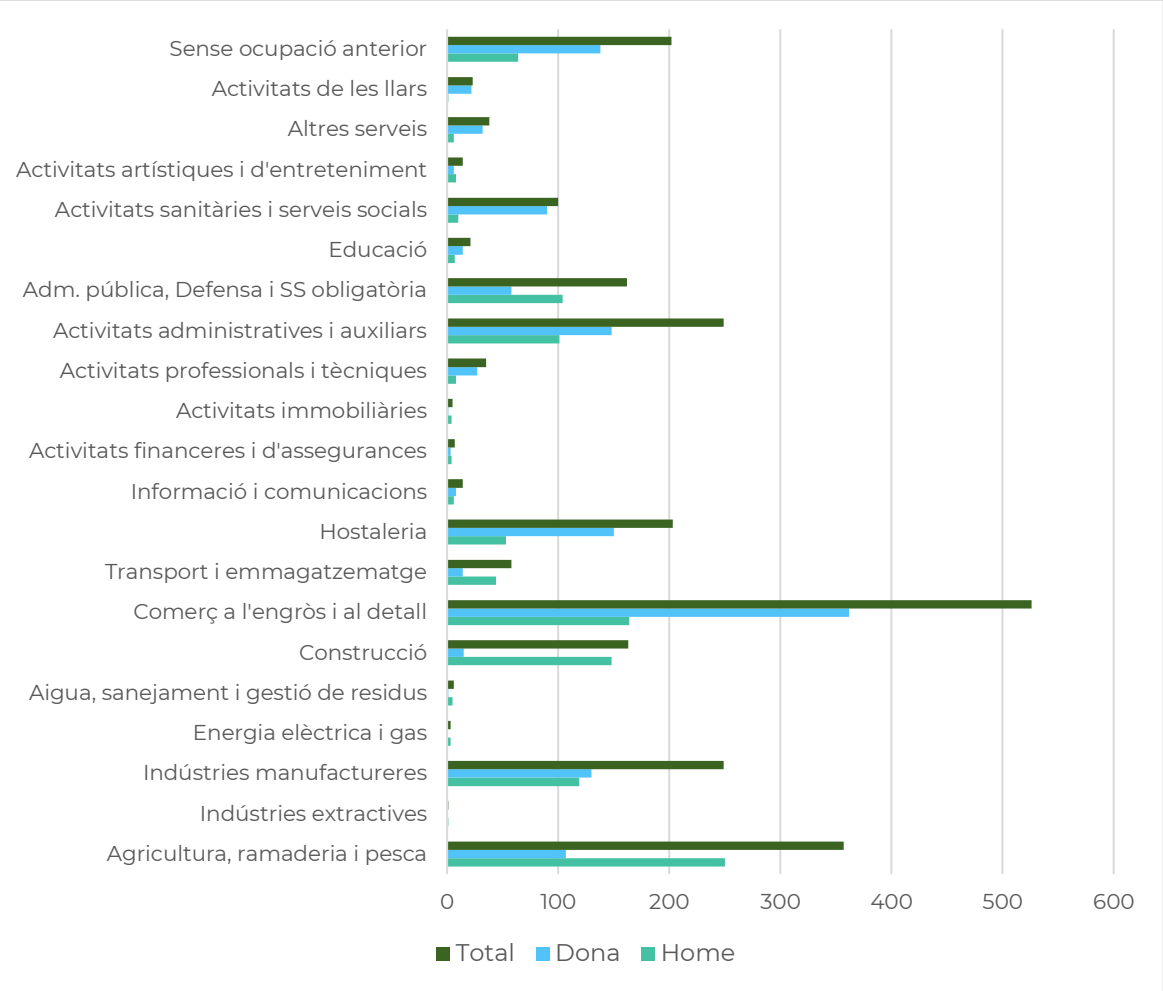

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa a les **persones demandants d'ocupació** s'observa un augment molt important entre el mesos d'abril i maig del 2020. Des de llavors les persones demandants han seguit pujant de forma més moderada però sostinguda fins arribar als 5.504 demandants d'ocupació del passat mes de febrer, doblant la xifra de demandants de fa un any. El mes de març de 2021 és el primer mes des de l'inici de la pandèmia on la xifra de demandants d'ocupació disminueix. Resta per veure quina proporció d'aquests demandants d'ocupació, ara mateix molts en situació d'ERO, acaben passant a les llistes d'aturats per conèixer així l'impacte final d'aquesta crisi sobre la ocupació a la comarca.

Gràfica 19. Evolució dels demandants d'ocupació a la comarca. A l'esquerra es mostra l'evolució en els darrers anys i a la dreta l'evolució durant el 2020 i principis del 2021.

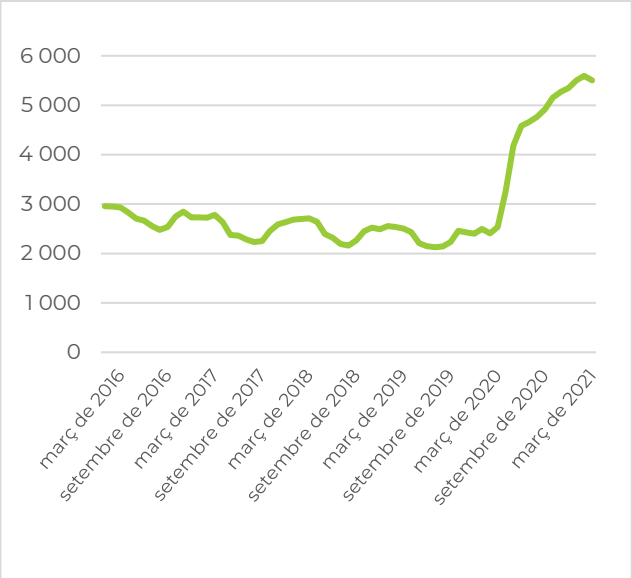

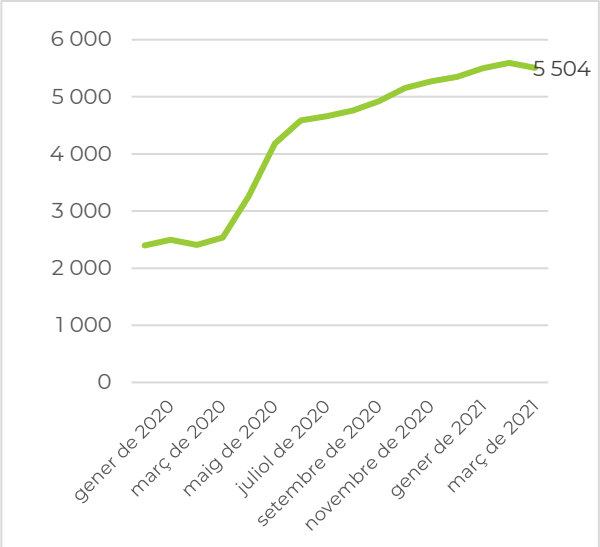

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En els mapes següents s'observa l'evolució de l'atur i els demandants d'ocupació a nivell municipal. Així observem que entre el març de 2020 i el març de 2021 l'atur només ha millorat en 1 municipi, Alòs de Balaguer (-0,5%), i en 4 més s'ha mantingut estable (Cabanabona, Penelles, Castelló de Farfanya i Ivars de Noguera). En la resta de municipis, el **83%, han vist com l'atur augmentava aquest darrer any**. Destaquen els municipis de Cubells, Oliola, Vilanova de l'Aguda, i Tiurana, on l'atur es dobla respecte l'any 2000. Val a dir que en els municipis amb baixes poblacions, els petits canvis d'alguna dada sovint comporten una alteració notable en les dades estadístiques i cal prendre aquesta informació de manera relativa i orientativa.

Mapa 3. Variació de l'atur registrat entre març de 2020 i març de 2021 en els municipis de la Noguera.

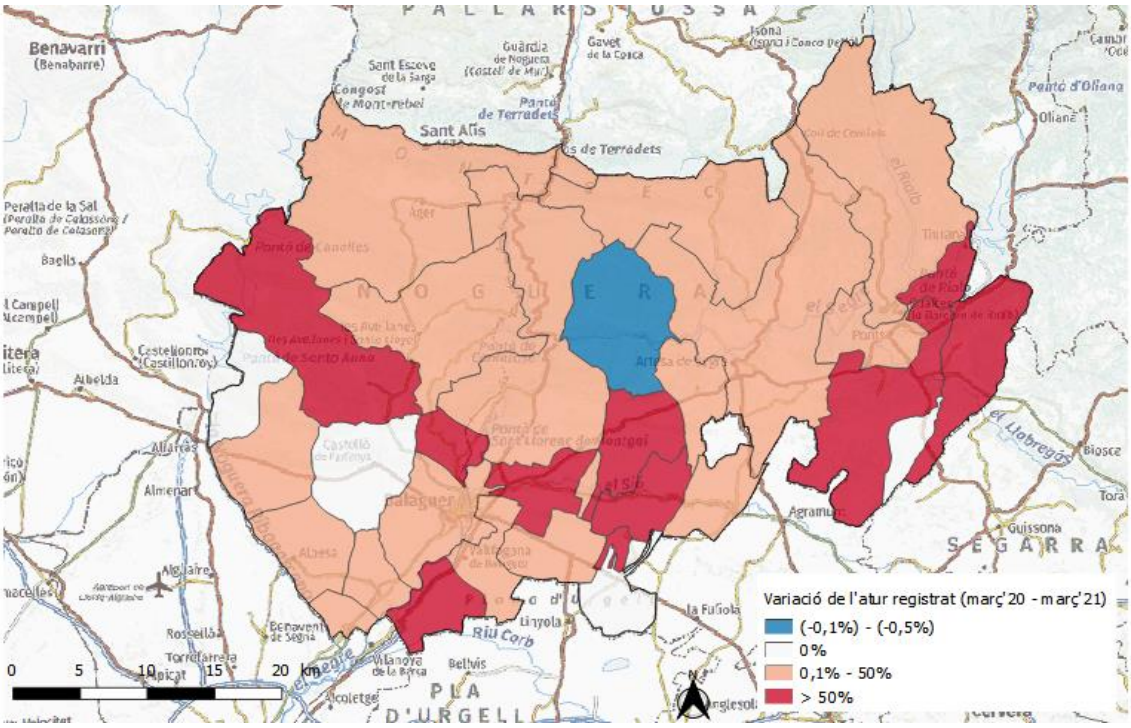

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa als **demandants d'ocupació** observem com **augmenten en tots els municipis de la comarca**, sense excepció. Val a dir que en 25 municipis, respecte els 30 totals que té la comarca, com a mínim es dobla el nombre de persones demandants d'ocupació a març de 2021 respecte al mateix període de març de l'any anterior 2020.

Mapa 4. Variació dels demandants d'ocupació entre març de 2020 i març de 2021 en els municipis de la Noguera. En blau s'indiquen els municipis on s'ha reduït la demanda d'ocupació i en tons vermellosos aquells on ha augmentat.

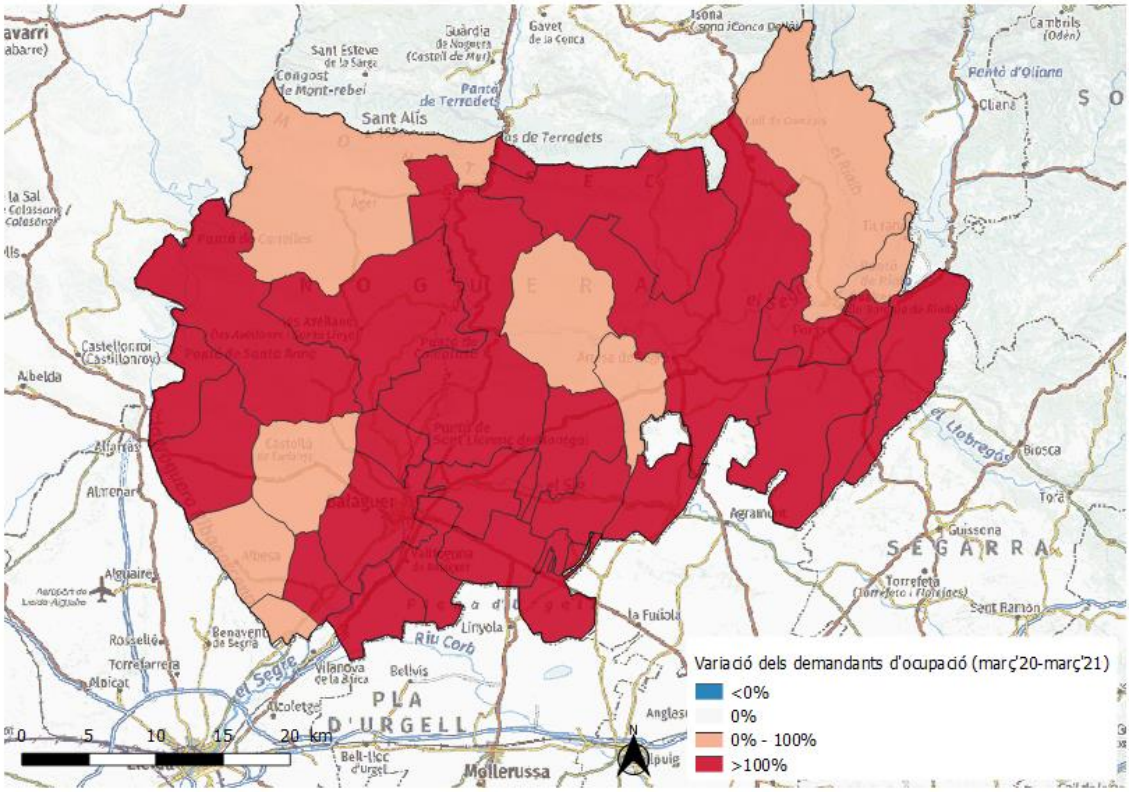

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

La relació entre demandants d'ocupació i població resident del mercat laboral és d'un 30,4%.

A la Noguera la relació entre els **demandants d'ocupació** i la població resident que forma part del mercat laboral, és a dir, els afiliats a la Seguretat Social i els demandants no ocupats, és d'un **30,4%,** xifra lleugerament inferior a la mitjana catalana que s'enfila fins a un 34,6%, el març del 2021. El gruix principal dels demandants d'ocupació correspon a la població afectada per un ERO i com es pot veure en l'apartat següent, corresponent a l'afectació per EROs a la comarca, la Noguera ha tingut una afectació per EROs inferior a la mitjana catalana.

En el següent mapa s'observa la distribució territorial a nivell municipal de la ràtio de demandants. El municipi on és més elevada és Balaguer amb un 39%, el segueixen Torrelameu, Ivars de Noguera i Ponts amb una ratio entre el 28% i 29%. A l'altre extrem trobem Oliola i Tiurana amb una ratio del 4% i 3% respectivament.

Mapa 5. Ràtio de demandants a nivell municipal el març de 2021.

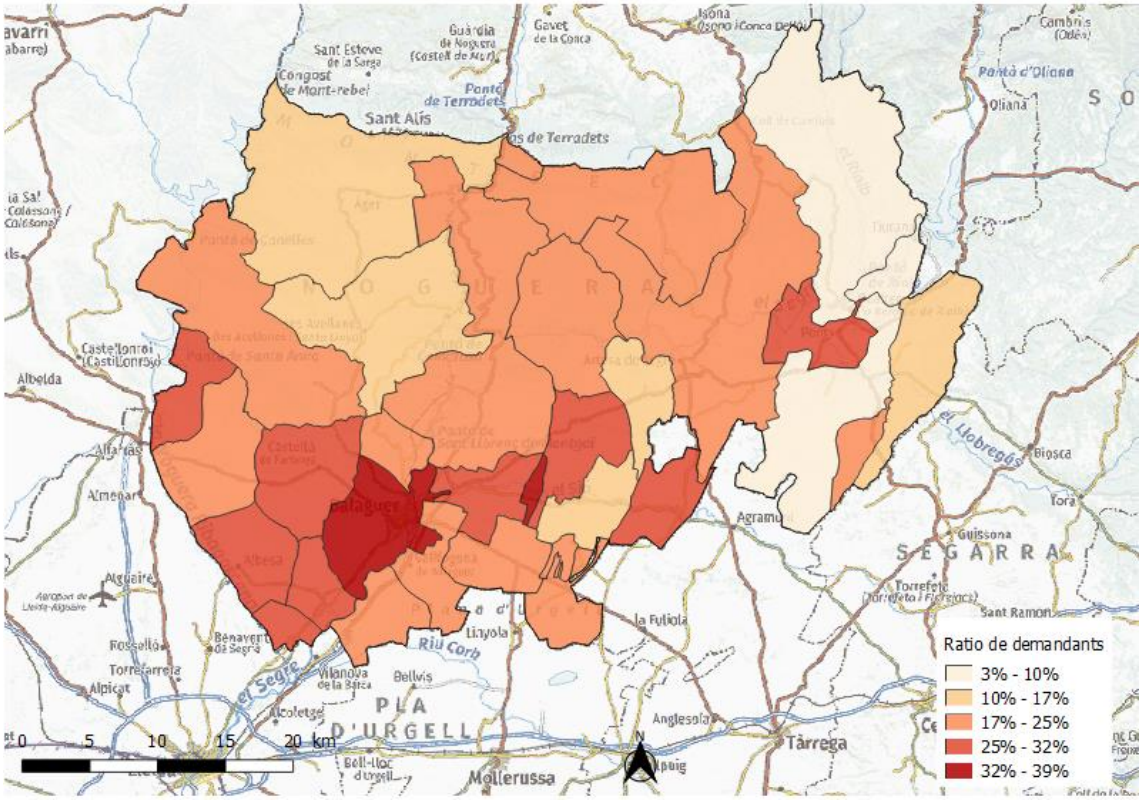

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu i Idescat.

3.1.2.4. Contractació

La contractació l'any 2020 a la Noguera va ser de 8.814 contractes, un 26% inferior que l'any 2019, amb 11.969 contractes.

Aquesta disminució de la contractació va afectar de forma molt similar tant els contractes temporals com els indefinits que van disminuir en una proporció similar, tal i com s'observa a la següent gràfica.

Dels 8.814 contractes registrats l'any 2020, un 88% van ser temporals, una proporció molt semblant de contractes temporals respecte els contractes indefinits que es van registrar el 2019.

Gràfica 20. Contractació a la comarca de la Noguera els anys 2019 i 2020 i segons la tipologia de contracte.

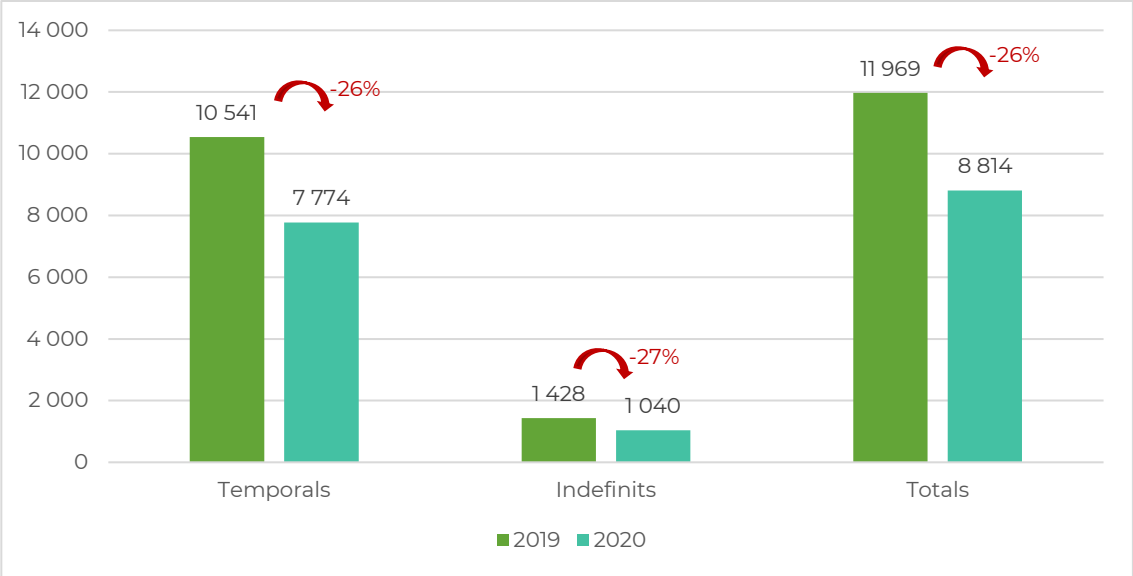

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu i Idescat.

En el següent gràfic s'observa **l'evolució de la contractació** a la comarca durant els darrers 4 mesos del 2021 i la comparativa amb els mateixos 4 mesos del 2020, quan va iniciar-se la crisi de la COVID-19. D'una banda s'observa la caiguda de la contractació el 2020 a causa de la COVID-19 i en sentit contrari s'observa una lleugera tendència a la recuperació de la contractació registrada durant aquest principi de 2021 (augment del 14% respecte gener de 2021). Tanmateix les dades de contractació encara són lluny de les registrades abans de la pandèmia i és d'esperar que segueixin pujant aquests propers mesos seguint la tendència observada aquests darrers mesos, amb l'inici de la recuperació de la normalitat.

S'observa la tendència a la recuperació de la contractació registrada durant aquest principi de 2021 (augment d'un 14% a abril 2021)

Gràfica 21. Evolució de la contractació els mesos de gener, febrer, març i abril del 2020 i del 2021.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu

3.1.2.5. Expedients de Regulació d'Ocupació - ERO

A la Noguera s'han vist afectades per un ERO un total de 3218 persones, el 13% sobre el total de la població activa.

Des de l'inici de la pandèmia, el març de 2020, s'han tramitat a la comarca de la Noguera un total de **602 EROs** que han afectat **3.218 persones**. Això suposa una **afectació del 8,05%** sobre el total de la població i el **13%** sobre el total de la població activa, força per sota del que ha suposat l'afectació per EROs a nivell de Catalunya que ha estat del 14,9% de la població total .

El **sector econòmic** que s'ha vist més afectat per la crisis derivada de la COVID-19 i en conseqüència on s'han tramitat més EROs a la comarca és **l'hostaleria,** amb un **41% dels expedients**. El segueix el **comerç a l'engròs i al detall**, amb un **20%** dels EROs. Aquests dos sectors econòmics representen **el 61% dels expedients d'ERO** a la Noguera i coincideixen amb la situació a nivell de Catalunya, on els dos sectors que han acumulat el gruix dels EROs han estat l'hostaleria i el comerç a l'engròs i al detall, representant prop del 46% dels EROs tramitats.

Els sectors més afectats han estat l'hostaleria (41% expedients) i el comerç a l'engròs i al detall (20%), coincidint amb la situació a nivell de Catalunya

Gràfica 22. EROs per secció econòmica a la comarca de la Noguera.

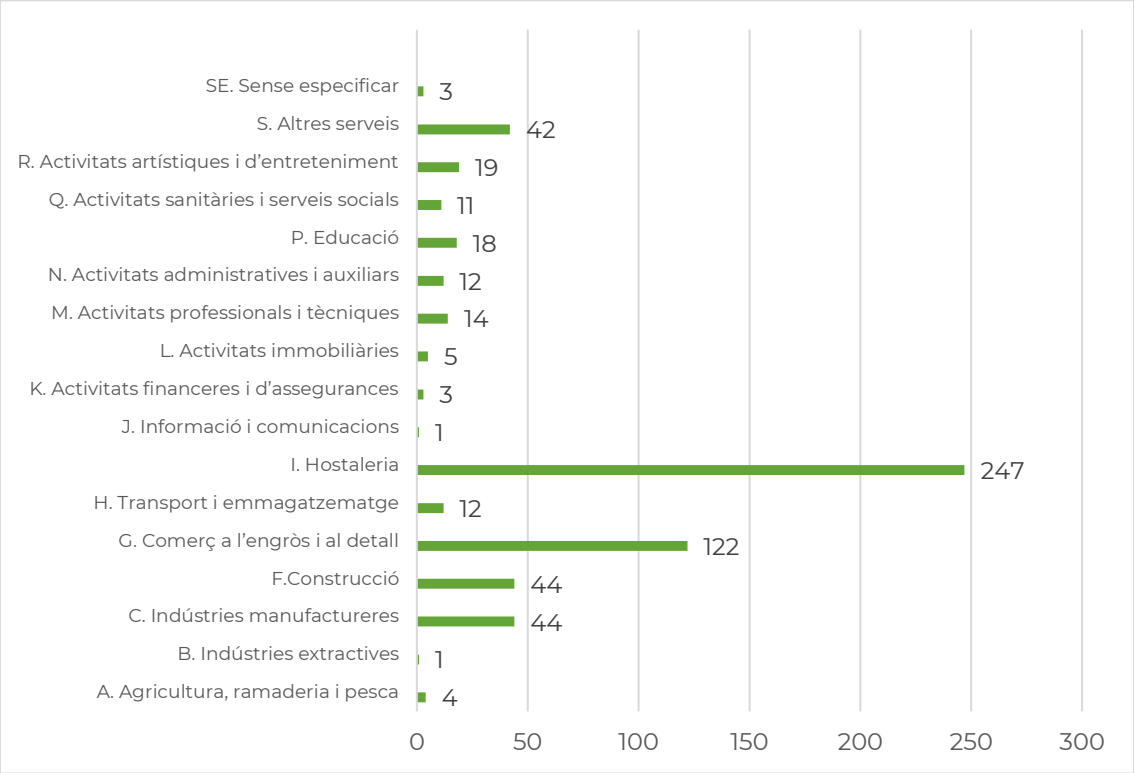

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Si mirem les dades per **nombre de persones afectades**, observem que, tot i que **l'hostaleria** és el sector amb més persones afectades (1.095 persones, el 34% de les persones afectades), el segueixen de prop el sector de la **indústria manufacturera** que no destacava especialment pel nombre d'EROs però destaca en canvi pel gran nombre de persones afectades (893 persones, el 26%). Finalment, el tercer sector més afectat en nombre de persones és el **comerç** (464 persones, 14% de les persones afectades per ERO).

Gràfica 23. Persones treballadores afectades per EROs, per secció econòmica, a la comarca de la Noguera.

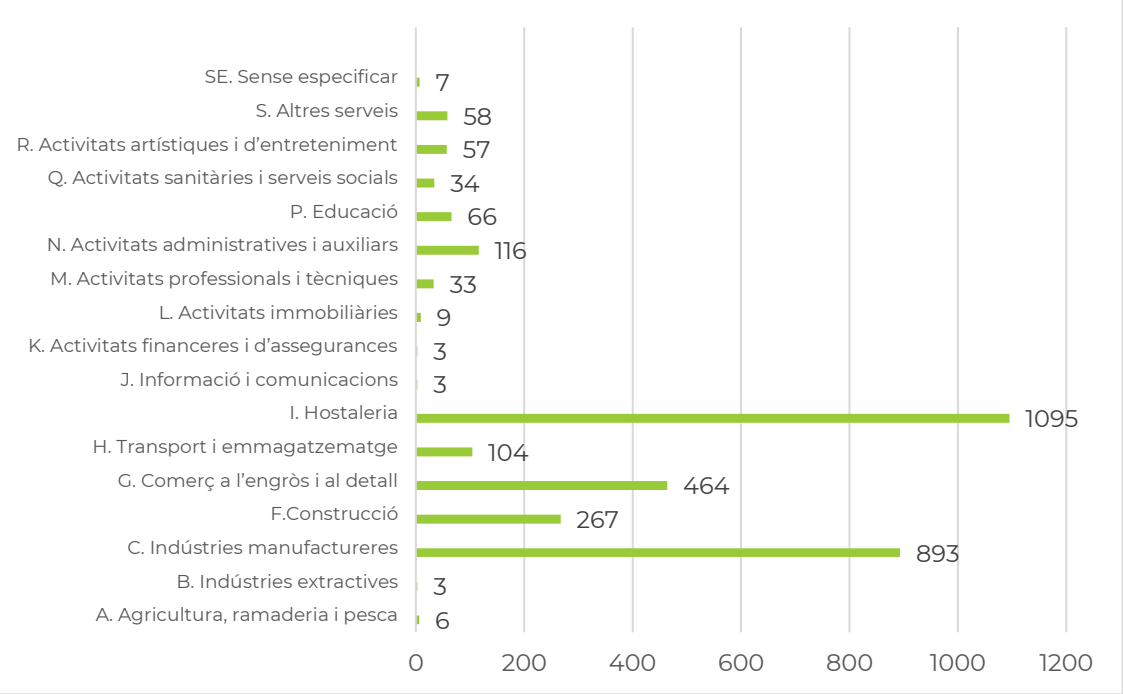

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

L'evolució dels EROs mostra una sincronització amb l'evolució de la pandèmia, amb un màxim els mesos de març i abril del 2020, una clara millora durant l'estiu i un repunt a la tardor-hivern. Finalment s'observa com durant el 2021 la tramitació d'EROs ha anat baixant molt, i durant els dos darrers mesos s'han tramitat 3 EROs afectant 13 persones a la comarca. El pic de tramitació d'EROs a la comarca es va donar l'abril de 2020, quan es van tramitar gairebé 300 expedients (tots de suspensió de contracte o de reducció de jornada), representant el 50% dels expedients, i que afectaren 1.386 persones, el 43% de les persones afectades durant el període d'anàlisi. Aquest patró es reprodueix en el conjunt de Catalunya amb un màxim de tramitació d'EROs el mes d'abril.

Taula 1. Nombre d'EROs i persones afectades a Catalunya i la Noguera entre gener del 2020 i abril del 2021.

	Catalunya		La Noguera	
	Nombre expedients	Persones afectades	Nombre expedients	Persones afectades
Gener'20	31	229	0	0
Febrer'20	25	433	0	0
Març'20	5834	54704	0	0
Abril'20	84207	590265	298	1386
Maig'20	8141	109884	21	165
Juny'20	2667	53428	5	138
Juliol'20	1089	23166	0	0
Agost'20	401	9352	1	1
Setembre'20	259	7944	1	36
Octubre'20	3005	33390	10	40
Novembre'20	18421	126005	102	494
Desembre'20	6476	43899	34	146
gener'21	3147	37208	10	43
febrer'21	2220	25209	11	51
Març'21	629	9482	2	10
Abril'21	355	3624	1	3

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Gràfica 24. Nombre d'EROs i persones afectades a la Noguera entre gener del 2020 i abril del 2021.

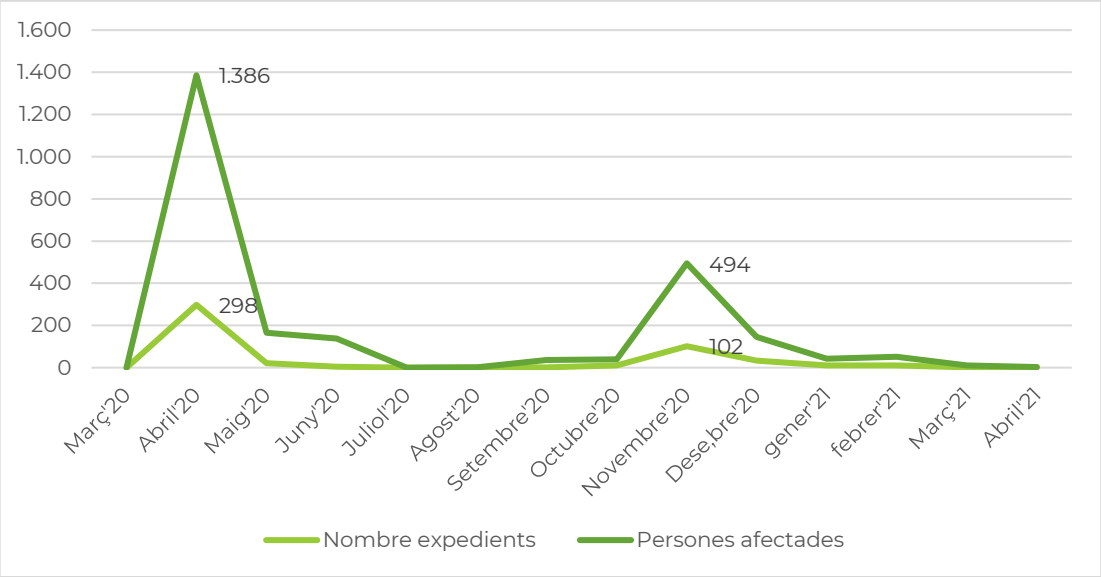

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa a la **distribució territorial**, observem al següent mapa com el gruix dels EROs a la comarca s'han concentrat, com és lògic, als municipis amb més teixit productiu: Balaguer (337 EROs), Ponts (65 EROs) i Artesa de Segre (51 EROs).

Mapa 6. Nombre d'EROs tramitats entre el març de 2020 i l'abril de 2021, per municipi, a la comarca la Noguera

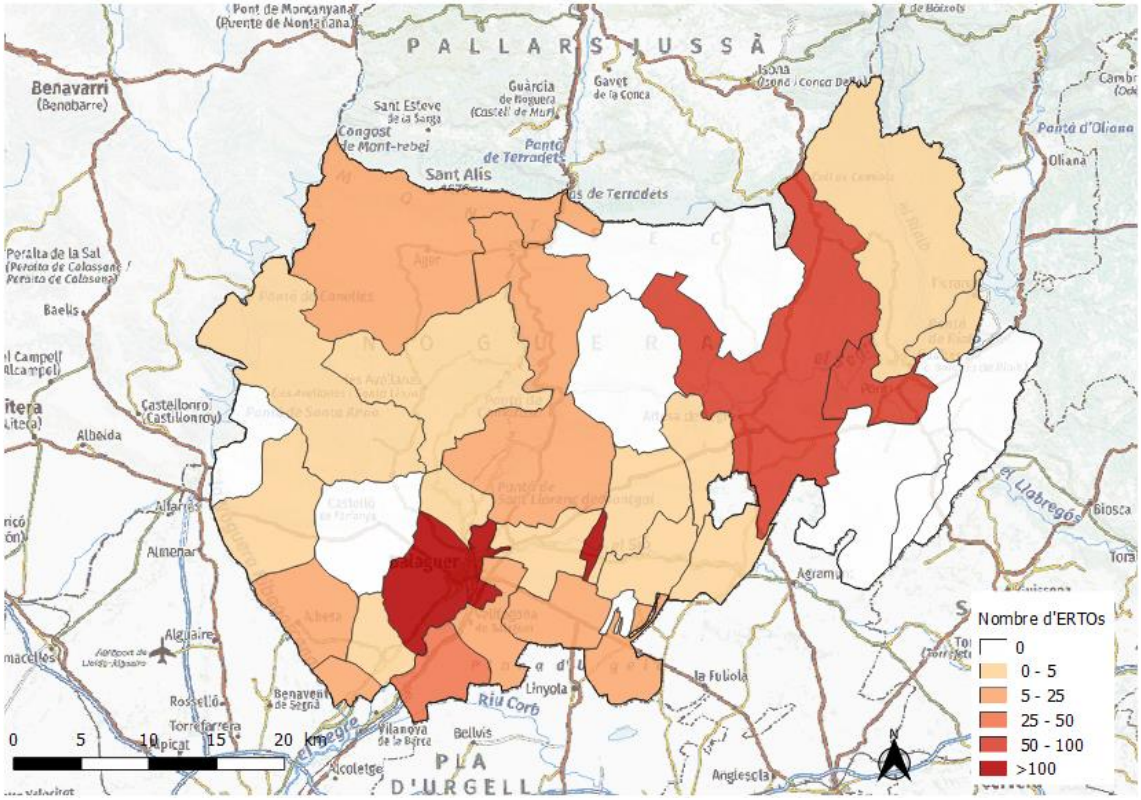

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

3.2. ANÀLISI QUALITATIVA DE LES ENQUESTES

3.2.1. Metodologia

En el següent apartat es presenta la informació que s'ha recollit i analitzat a partir de les enquestes a les empreses de la Noguera per avaluar el grau d'impacte socioeconòmic que ha suposat la crisi derivada de la COVID-19.

Les enquestes s'han sistematitzat a través d'un **formulari en línia**[1]. Durant el mes de març de 2021 s'ha obert un formulari en línia adreçat al teixit empresarial de la comarca per recollir la seva afectació de manera individual i sectorial. Per donar a conèixer aquest formulari en línia a les empreses, s'ha creat en primer lloc una **base de dades** de les activitats econòmiques de la Noguera, i en segon lloc, s'ha fet arribar un **correu electrònic** a 740 empreses diferents de la comarca. Així mateix, també s'ha fet **difusió** a través de notes de premsa en mitjans de comunicació locals i comarcal, i s'ha publicat a la web i a les xarxes socials del Consell Comarcal de la Noguera. Alhora, també s'ha fet arribar als ajuntaments de la comarca per tal que en fessin la difusió a nivell local entre les empreses del seu municipi o a través dels propis canals de comunicació de l'ajuntament.

Paral·lelament, s'ha fet una **selecció** aleatòria d'empreses de la base de dades, amb representativitat dels diferents sectors d'activitat econòmica dels diferents municipis de la comarca, i s'han realitzat **trucades telefòniques** a un total de 57 empreses per tal de fer-los l'enquesta de manera telefònica.

En total, s'han recollit **164 respostes** a l 'enquesta. La informació recollida s'ha treballat a dos nivells: un de caire **general**, i un per **sectors d'activitat econòmica**.

Així, en l'apartat **general**, es presenta el perfil de les empreses enquestades pel que fa a sectors d'activitat econòmica principal (segons el CCAE-2009), localització, forma jurídica, volum de facturació i nombre de treballadors/es abans i després de la pandèmia. Es recull la valoració general de l'impacte segons la pròpia opinió de les empreses enquestades i els tipus d'impacte, i en especial, l'impacte en la facturació. També es recullen els tipus de mesures que han aplicat les empreses enquestades, diferenciant entre mesures adoptades a nivell d'organització del treball, a nivell de llocs de treball, i a nivell de la producció, activitat o servei. Es recull la intenció o no de reorientació dels negocis per part de les empreses enquestades i el tipus de reorientació. I per últim, es recullen les necessitats per fer front a la nova situació, aprofundint en les necessitats formatives i en les necessitats d'assessorament específic així com també en interessos i necessitats sobre temes de sostenibilitat, economia circular i eficiència energètica.

En l'apartat **per sectors d'activitat econòmica**, es recullen les opinions expressades per les empreses de cada sector d'activitat econòmica pel que fa a l'afectació, les mesures adoptades, les seves necessitats i interessos i les propostes que suggereixen per al seu sector i/o la comarca. La informació qualitativa d'aquest apartat esdevé la informació de base per articular les mesures del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera.

[1] A l'apartat d'annexes es pot consultar el model d'enquesta emprat.

3.2.2. Anàlisi general

*En aquesta anàlisi s'ha inclòs el concepte **"empresa enquestada**" que fa referència tant a les empreses que han respost l'enquesta telefònicament com també a les empreses que l'han respost per mitjà del qüestionari online. El tractament de la informació s'ha unificat per tal de poder dur a terme l'anàlisi que es presenta a continuació.*

Cal fer constar que, si bé un total de 164 empreses han participat en l'enquesta, no totes han respost la totalitat de les preguntes de l'enquesta. Així, a cada gràfica, s'indica el total de respostes obtingudes per la corresponent pregunta, i els percentatges que mostren les gràfiques són en base a les respostes obtingudes de cada pregunta.

3.2.2.1. Perfil de les empreses enquestades

Un **43%** de les empreses enquestades són **microempreses** (menys de 10 treballadors i volum de negoci inferior a 2 milions d'euros), i un **40%** són **autònoms**/es, essent aquestes tipologies d'empresa de reduïdes dimensions les majoritàries en les respostes a l'enquesta. En menor mesura, un **14%** són **petites empreses** (menys de 50 treballadors i volum de negoci inferior a 10 milions d'euros); només un **2%** són **mitjanes empreses** (menys de 250 treballadors i volum de negoci inferior a 50 milions d'euros), i un **1% gran empresa** (més de 250 treballadors i volum de negoci superior de 50 milions d'euros).

Gràfica 25. Tipus d'empresa (sobre 159 respostes)

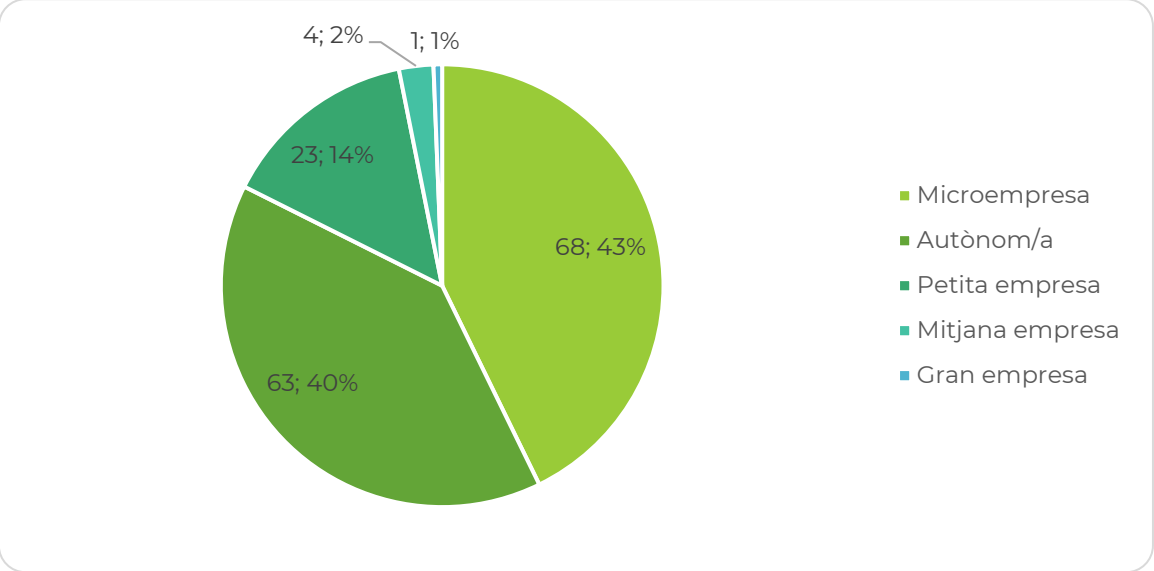

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

La **forma jurídica** de prop de la meitat de les empreses que han contestat l'enquesta és la **d'autònoms/es, el 41%;** seguit pel **33%** de **societats limitades (SL).** La figura de **Societat Civil Privada (SCP)** representa l'**11%** de les empreses enquestades, seguit per la **Societat Anònima** (SA), el **8%.** La societat **cooperativa** (SCCL) representa només un **3%** de les empreses enquestades, seguit per un 2% **d'associació sense ànim de lucre**, un 1% de **comunitats de béns** (CB) i un 1% **d'administració pública**.

Gràfica 26. Forma jurídica (sobre 159 respostes)

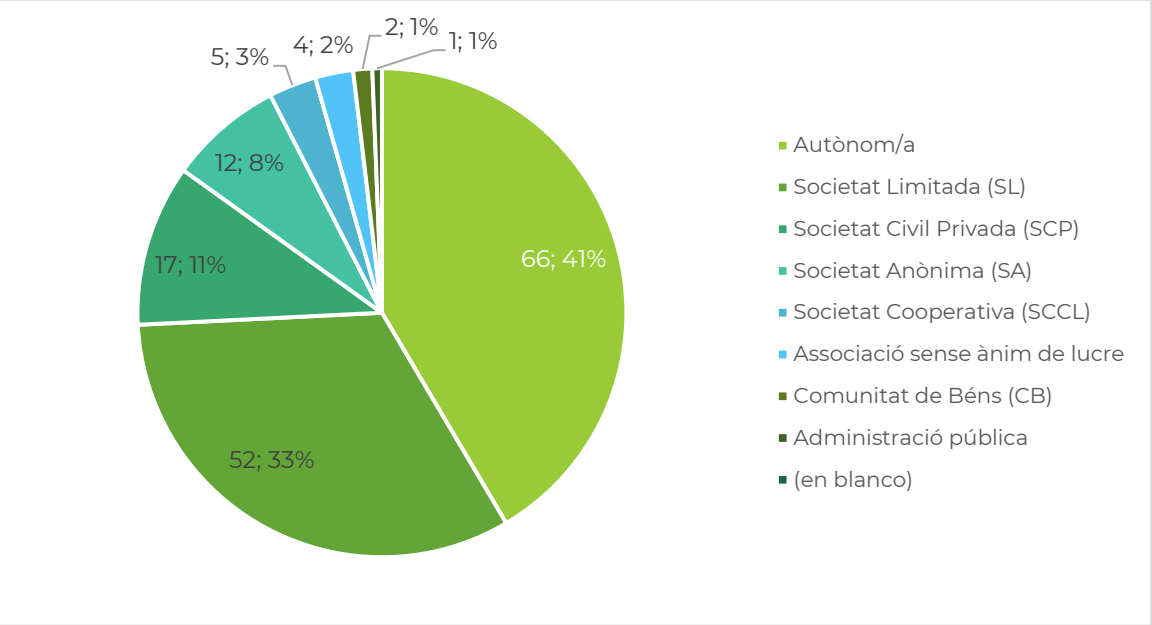

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

A través de les enquestes s'ha aconseguit resposta de tots els sectors d'activitat econòmica. Un **23%** de les empreses enquestades corresponen a la categoria **G Comerç a l'engròs i al detall, reparació de vehicles**, un **22%** a la categoria **I Hostaleria** i un **16%** a la categoria **C Indústries de transformació.** Les empreses de la categoria **S Altres Serveis** representen el **7%,** mentre que les empreses de la categoria **F Construcció i A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca** representen el **6%**, respectivament. Amb representacions inferiors, trobem la resta de categories d'activitats econòmiques principals.

Gràfica 27. Sector d'activitat principal CCAE-2009 (sobre 163 respostes)

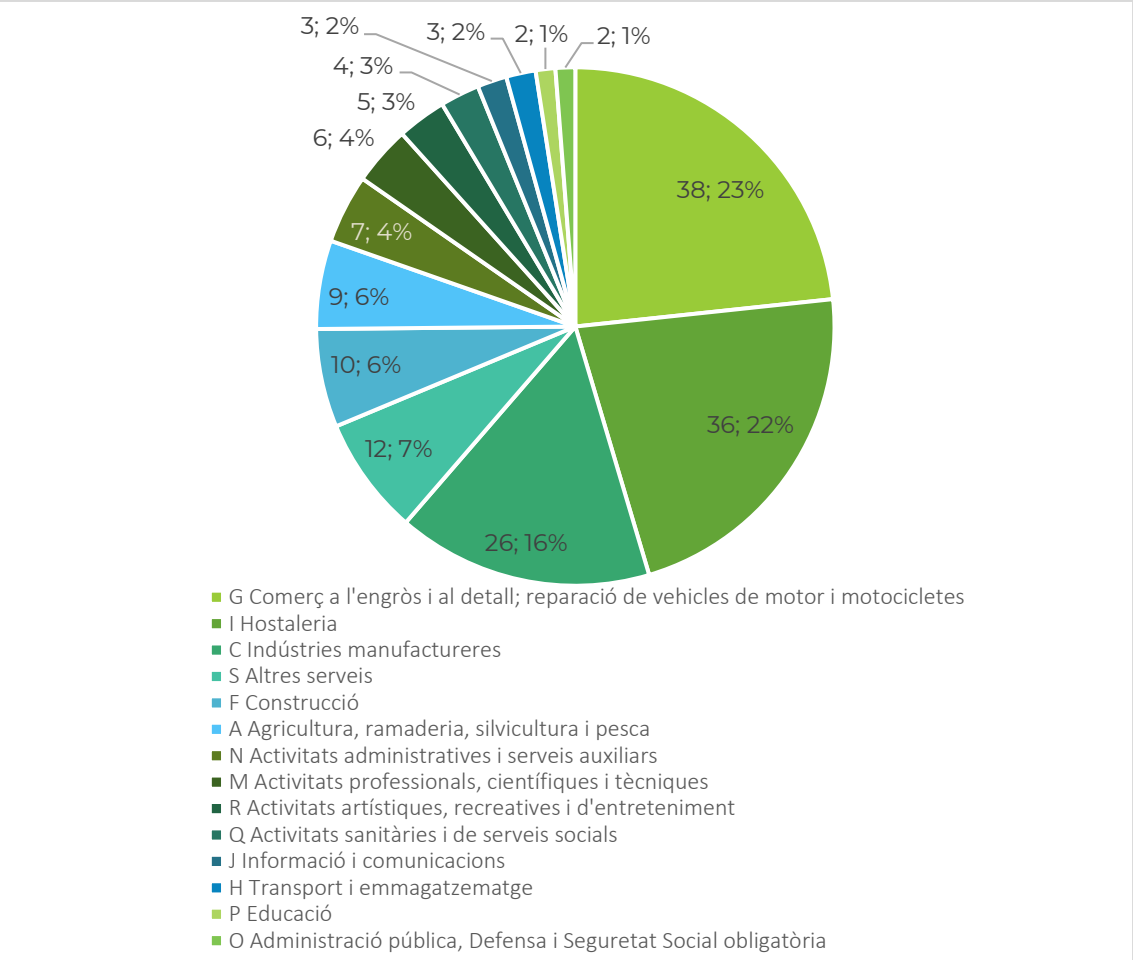

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

L'antiguitat de les empreses enquestades és diversa. Un **28%** de les empreses enquestades tenen **entre 11 i 20 anys**, mentre que un **16%** tenen entre **5 i 10 anys**, i un **17% menys de 5 anys**. Pel que fa a les més antigues, un **19%** de les empreses enquestades tenen entre 21 i 30 anys, un 10% tenen entre 31 i 50 anys, i un 10% més de 51 anys.

Gràfica 28. Antiguitat de les empreses enquestades (sobre 155 respostes)

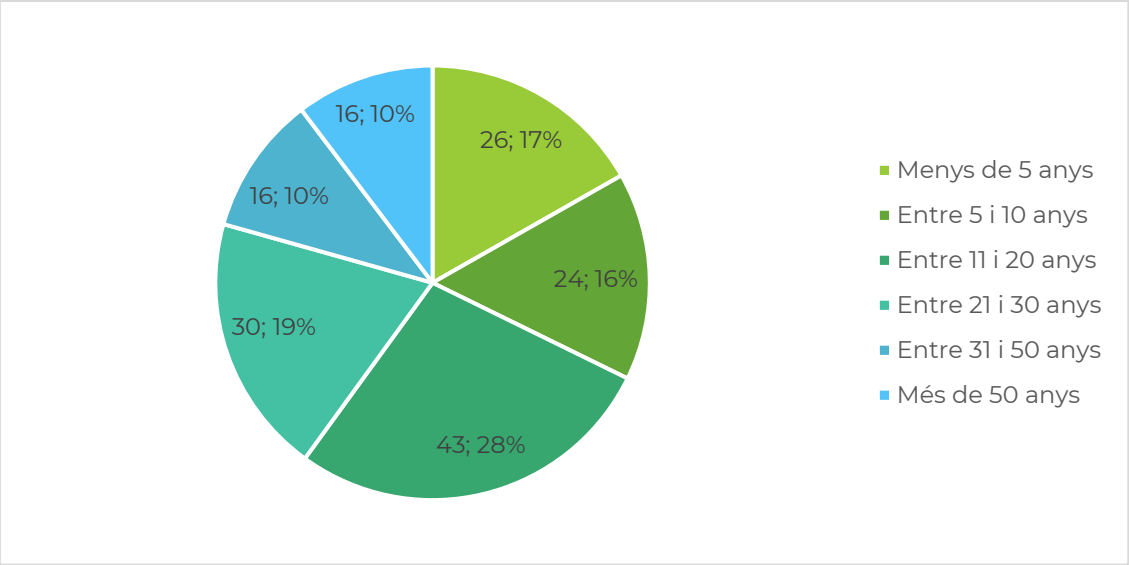

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Les empreses que han participat contestant l'enquesta són de **28 municipis** de la Noguera, i una d'elles té la seu a un municipi de l'Urgell. Un terç d'aquestes empreses (51) són del municipi de Balaguer, seguit per Artesa de Segre (23).

Gràfica 29. Localització de les empreses que han contestat l'enquesta (sobre 161 respostes)

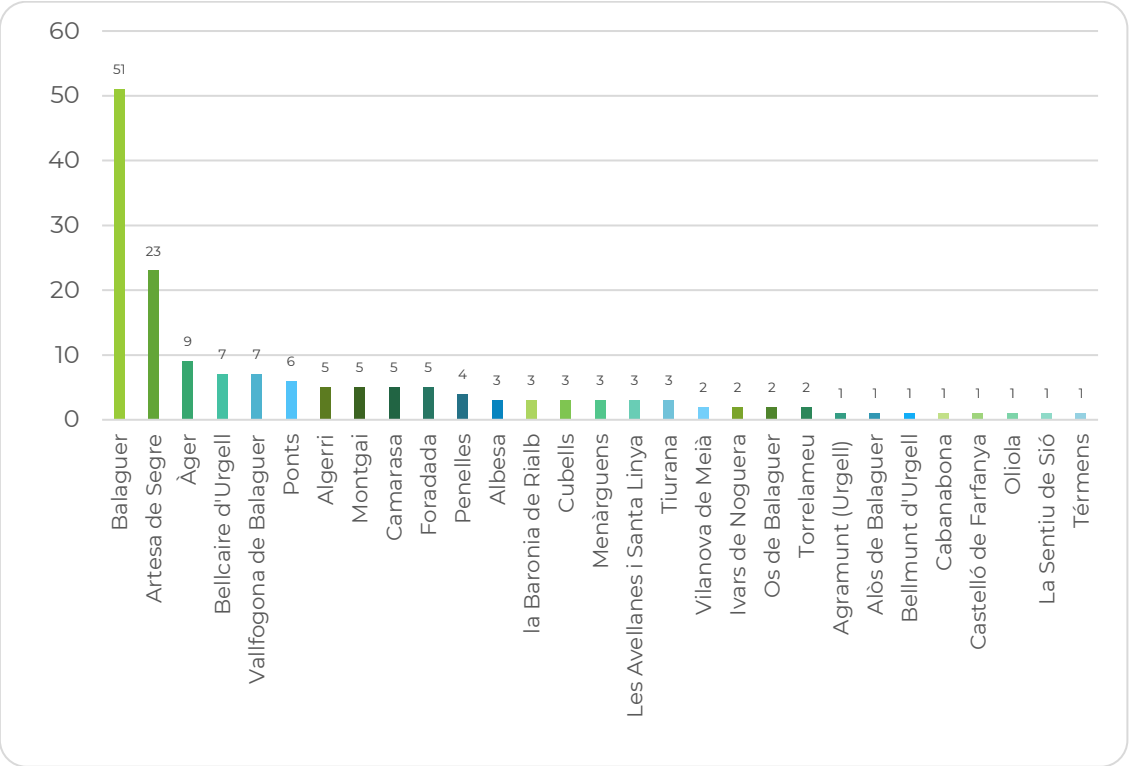

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa el **volum de facturació,** prop de la meitat de les empreses que han fet l'enquesta (**46%),** tenen una facturació **inferior als 100.000€/any**, seguit per una de cada 4 empreses, el **25%**, que tenen una facturació **d'entre 100.000 i 500.000 €/any**. Un altre **24%** de les empreses enquestades tenen una facturació **entre 1 i 6 milions€/any**, i un **10%** entre **500.000 i 1 milió €/any**. Només un 2% de les empreses enquestades facturen entre 6 i 50 milions €/any i un 1% més de 50 milions €/any.

Gràfica 30. Volum de facturació de les empreses enquestades (sobre 146 respostes)

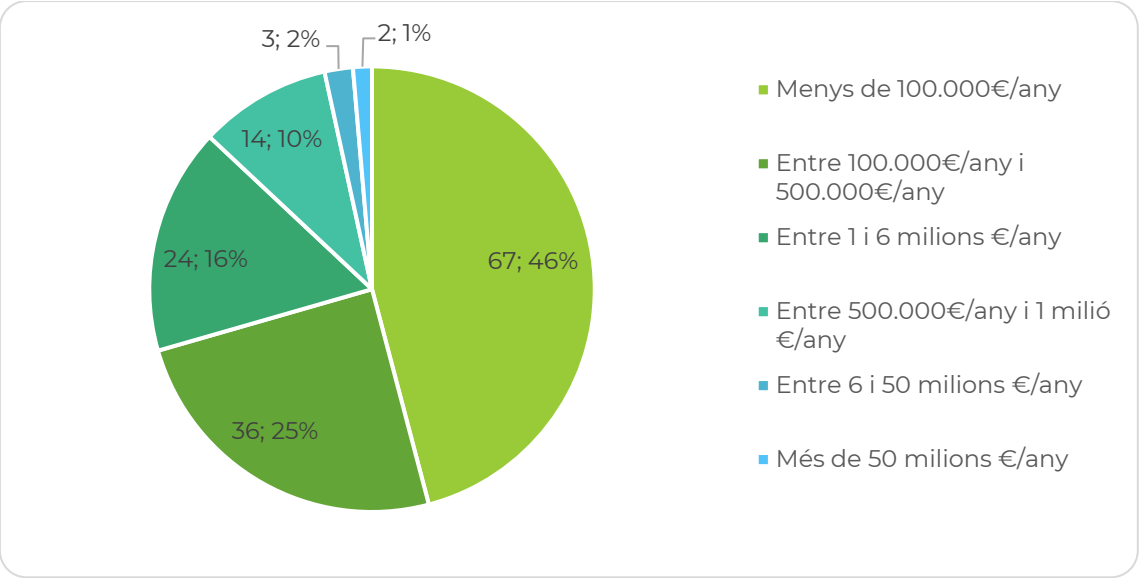

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Sobre el **nombre de treballadors/es en plantilla abans de l'estat d'alarma**, es pot veure que un **72%** de les empreses tenien de **0 a 5 treballadors**, un **10%** en tenien de **6 a 10**, un **15%** en tenien de **11 a 50**, i un **3%** en tenien de **51 a 250** treballadors/es.

Gràfica 31. Nombre de treballadors/es en plantilla abans de l'estat d'alarma (sobre 145 respostes)

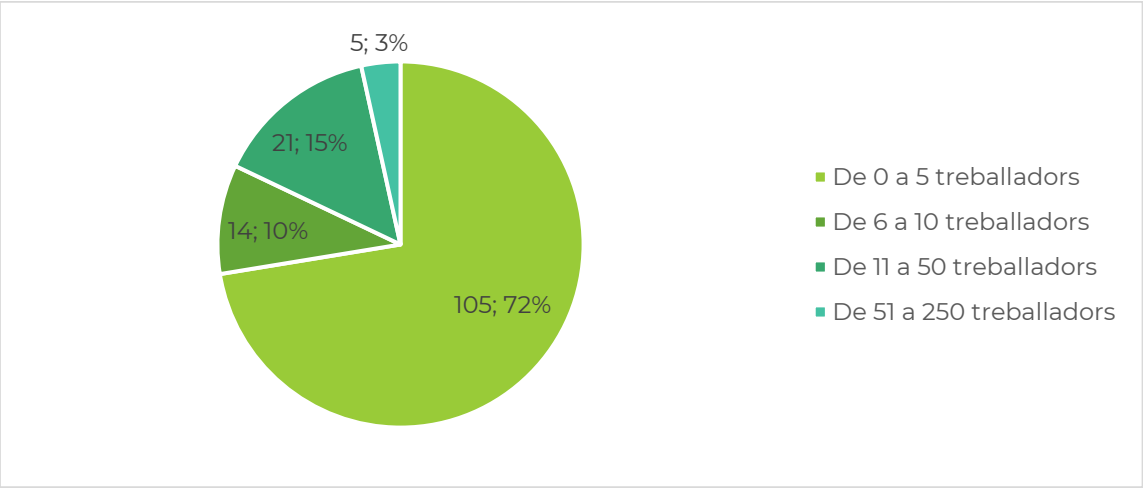

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Amb l'entrada en vigor de l'estat d'alarma i els efectes econòmics de la pandèmia, es pot veure com el nombre d'empreses que tenen de **0 a 5 treballadors/es** ha augmentat, passant a representar **el 75%,** les empreses **de 6 a 10 treballadors**, s'han **mantingut**, les empreses d'11 a 50 treballadors han disminuït, passant del 15 al 12%, i per últim, les empreses de 51 a 250 treballadors s'han mantingut.

Gràfica 32 . Nombre de treballadors/es en plantilla desprès de l'estat d'alarma (sobre 144 respostes)

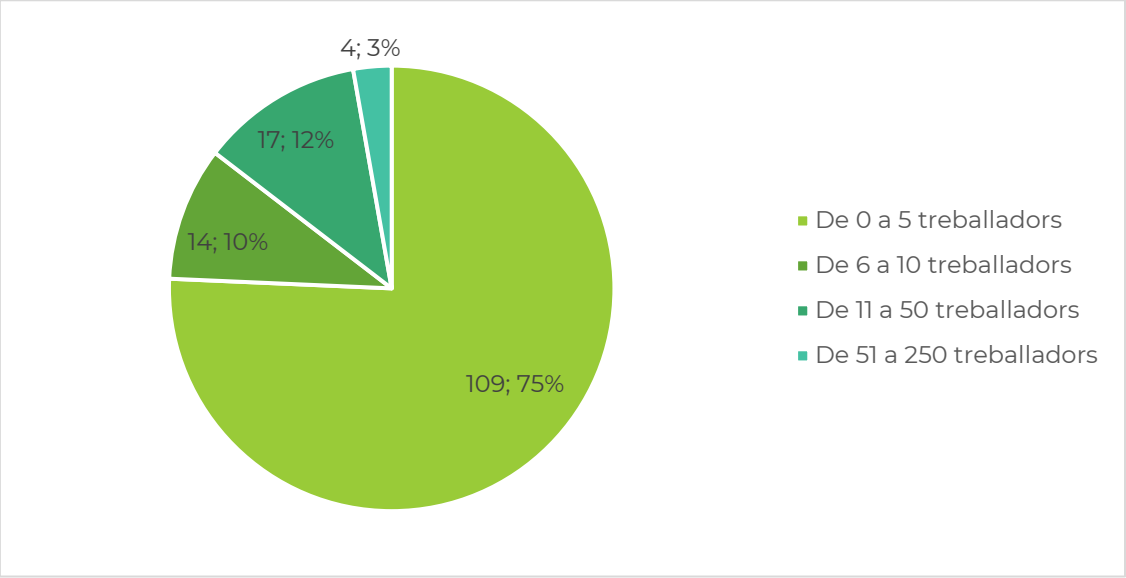

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.2. Nivell d'afectació en les empreses enquestades

Quasi bé la meitat de les empreses enquestades, el **42%,** fan una valoració **negativa** de l'afectació general, i un **36%** (una mica més d'1 de cada 3 empreses), fan una valoració **molt negativa** de l'afectació general. Un **15%** de les empreses enquestades consideren que **no els ha afectat**, un **5%** de les empreses fan una valoració **positiva** de la seva afectació general i un petit **2%** fan una valoració **molt positiva**.

Gràfica 33. Valoració del grau d'afectació de les empreses enquestades (sobre 164 respostes)

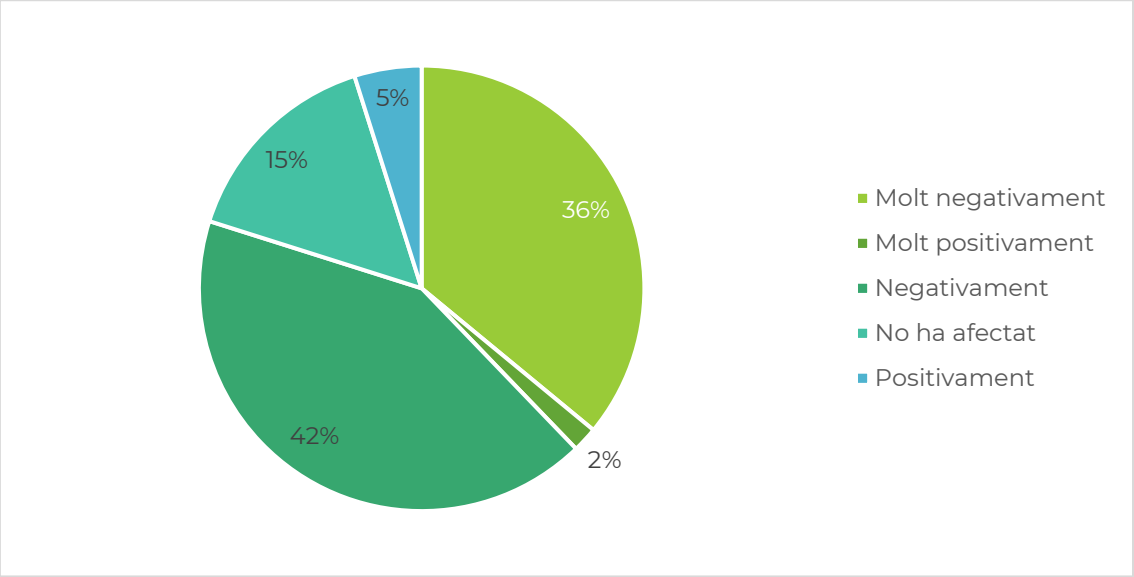

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

El principal impacte que apunten les empreses enquestades ha estat el de la **reducció de facturació (21%),** seguit per la **pèrdua de clients (15%).** De manera molt igualada segueixen la **suspensió total de l'activitat per l'obligació de tancament i la suspensió d'algunes activitats**, amb **un 11 i un 10%** respectivament. **L'augment en la complexitat** dels processos productius o de l'activitat i els **problemes de liquiditat** són compartits en el **8%** de les empreses enquestades. En menor mesura, també s'apunta la **no contractació de nous treballadors/es (5%),** la dificultat **d'aprovisionaments (4%),** els **impagaments i la morositat (3%)** i **l'impacte en l'ocupació** (EROs i acomiadaments).

Gràfica 34. Tipus d'impacte de les empreses enquestades (sobre 160 respostes)

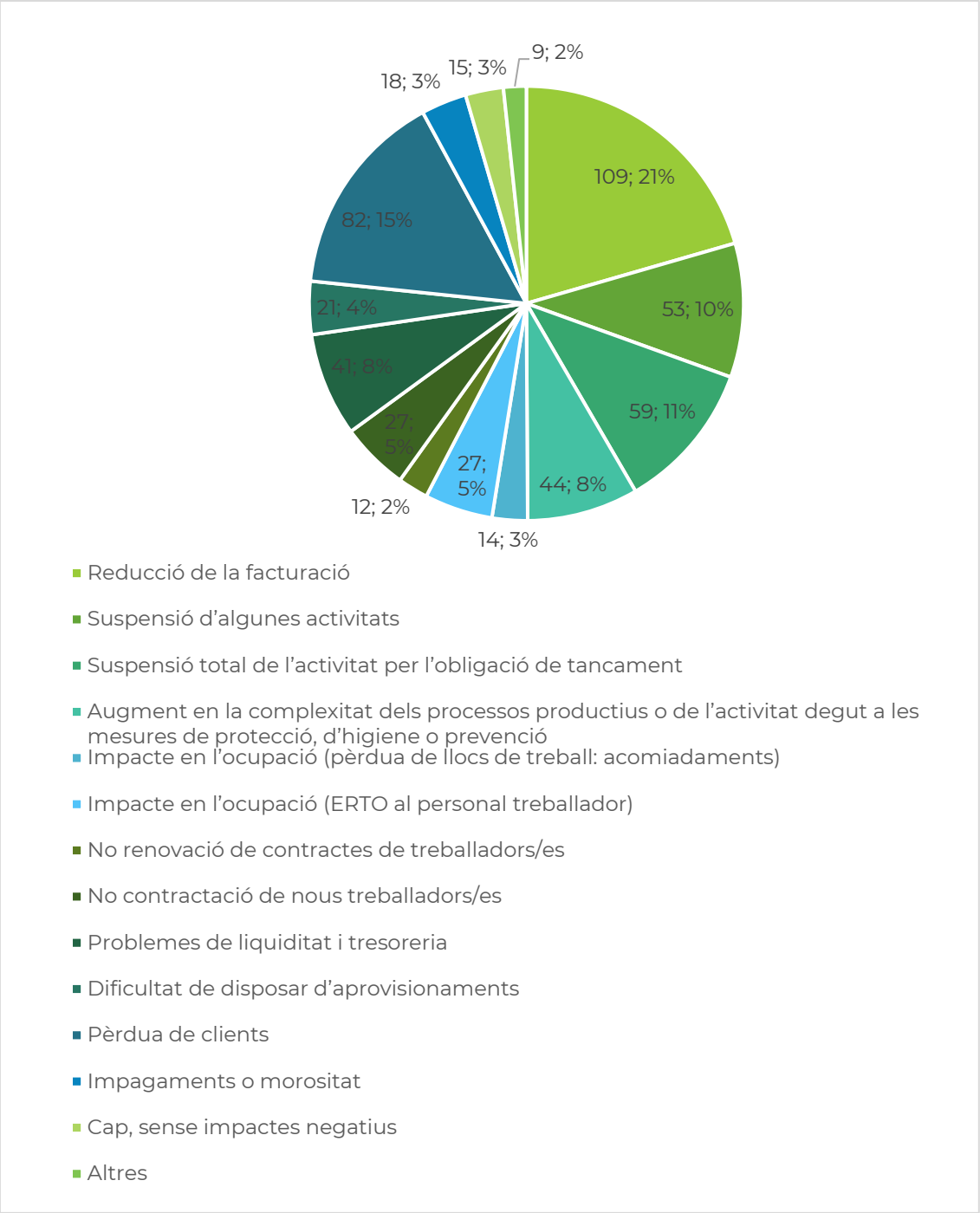

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa a la comptabilitat empresarial de l'any, s'observen afectacions en la facturació. Una de cada 5 empreses, el **20%**, apunta que la seva facturació s'ha vist **reduïda entre un 25% i un 50%.** En un **17%** de les empreses enquestades, la facturació **ha caigut entre el 50% i el 75%.** Un 16% de les empreses enquestades manifesten tenir una pèrdua de facturació d'entre el 10% i el 25%, i la mateixa quantitat, un altre 16%, manifesta haver-se mantingut igual. Un 5% de les empreses han tancat la comptabilitat amb una pèrdua de menys del 10%. Pel que fa a les pitjors pèrdues, amb una pèrdua

superior al 75%, han afectat a un 15% de les empreses. Només un 11% exposen que la seva facturació ha augmentat.

Gràfica 35. Afectació en la facturació de les empreses enquestades (sobre 158 respostes)

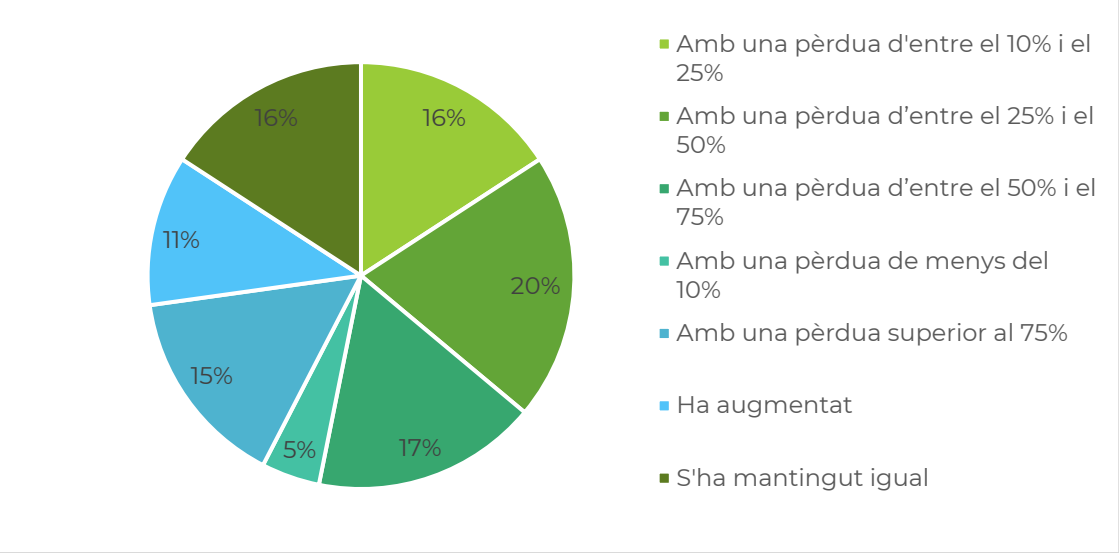

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Per a les empreses amb pèrdues de facturació, se'ls hi va demanar quant temps preveien necessari per a poder recuperar el nivell habitual de facturació. Gairebé 1 de cada 3 empreses, un **27%**, van manifestar **no saber-ho i que el futur era incert**. Gairebé 1 de cada 4, un **24**% veu **difícil recuperar la facturació habitual**, però tenen una perspectiva de superació. La mateixa quantitat d'empreses, amb un **24**% també, creu que necessitarà **més d'1 any per a la recuperació**, un 13%, entre 6 mesos i 1 any i un 3%, menys de 6 mesos. Un 3%, manifesta haver recuperat ja la facturació habitual, i un petit 2% veu difícil recuperar la facturació habitual, però amb una perspectiva de tancament.

Gràfica 36. Perspectiva de recuperació de la facturació (sobre 126 respostes)

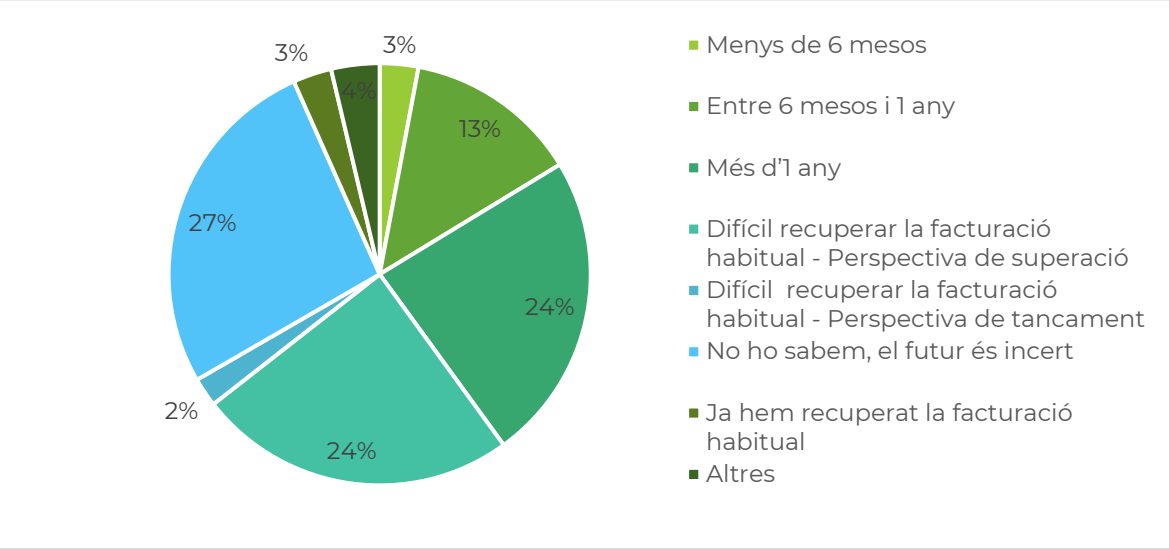

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

En el marc de l'anàlisi, una de les preguntes es va destinar a l'afectació emocional de les empreses. Les emocions més presents entre les empreses són les **d'angoixa i resignació,** amb **un 22% i un 21%** respectivament, seguides del **desànim** amb un **17%** de les empreses enquestades. Tot i així, també hi ha cabuda per la **tranquil**·litat, amb un **13%** d'empreses, i per **l'esperança**, amb un **12%.** Per últim, un **9%** de les empreses va manifestar estar **enfadades**.

Gràfica 37. Estat d'ànim de les empreses (sobre 163 respostes)

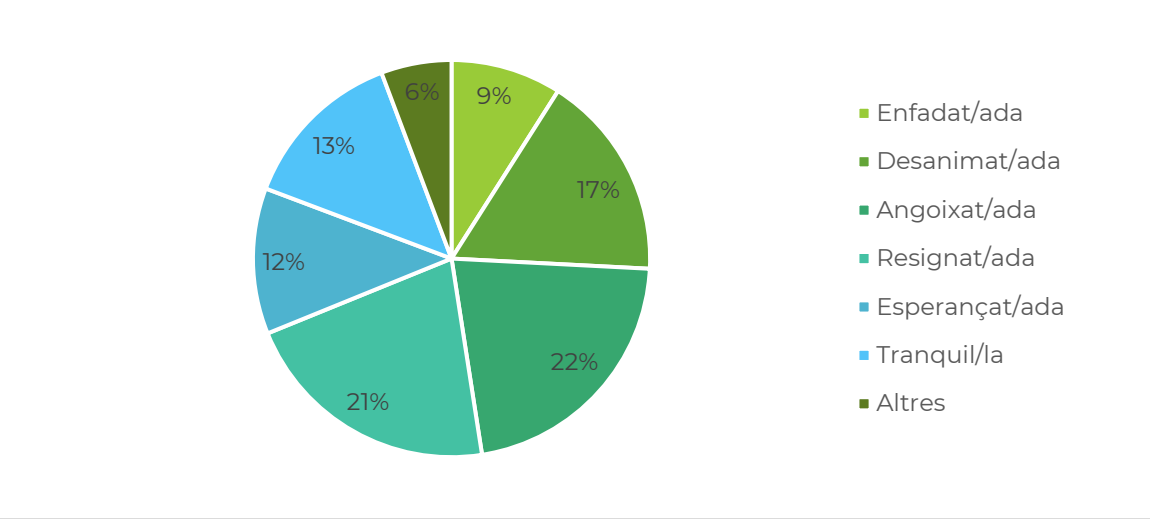

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.3. Mesures adoptades per part de les empreses enquestades

Més de la meitat de les empreses enquestades, el **66%**, manifesten que **han adoptat alguna mesura** al seu negoci; mentre que el **34%** no ha aplicat **cap mesura.**

Gràfica 38. Adopció de mesures per part de les empreses enquestades (sobre 159 respostes)

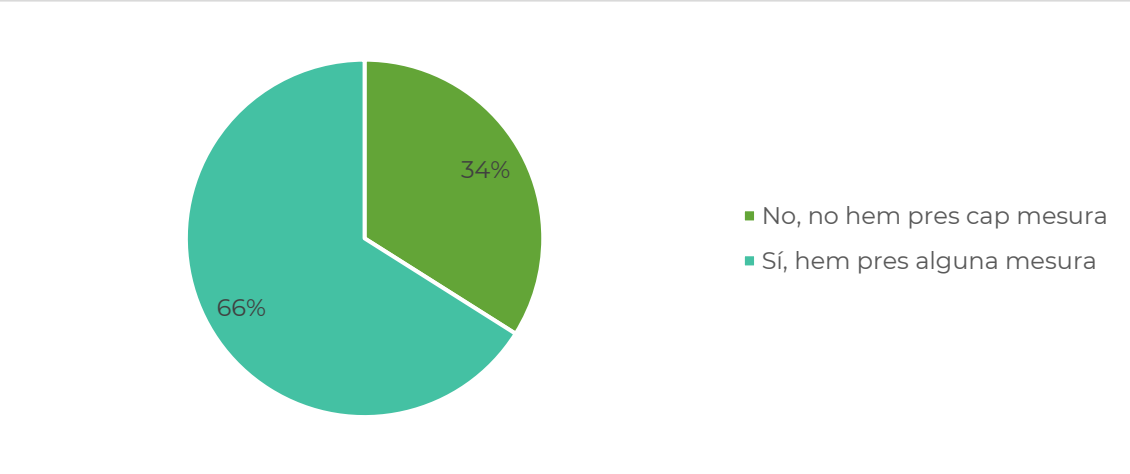

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Sobre els **tipus de mesures d'organització dels llocs de treball** que han implementat les empreses enquestades, la mesura que han aplicat el **33%** de les empreses enquestades ha estat **l'adaptació dels llocs de treball per minimitzar contagis** (mampares, separació entre persones, redistribució, etc.). Un **17%** de les empreses enquestades ha aplicat la **reducció de la jornada laboral**. Un **16%** ha adoptat el **teletreball** i un **17%** ha **flexibilitzat l'horari** (entrades, sortides, etc.). Per últim, un 9% de les empreses enquestades ha optat per aplicar **torns de treball**.

Gràfica 39. Mesures d'organització dels llocs de treball utilitzades per les empreses enquestades (sobre 99 respostes)

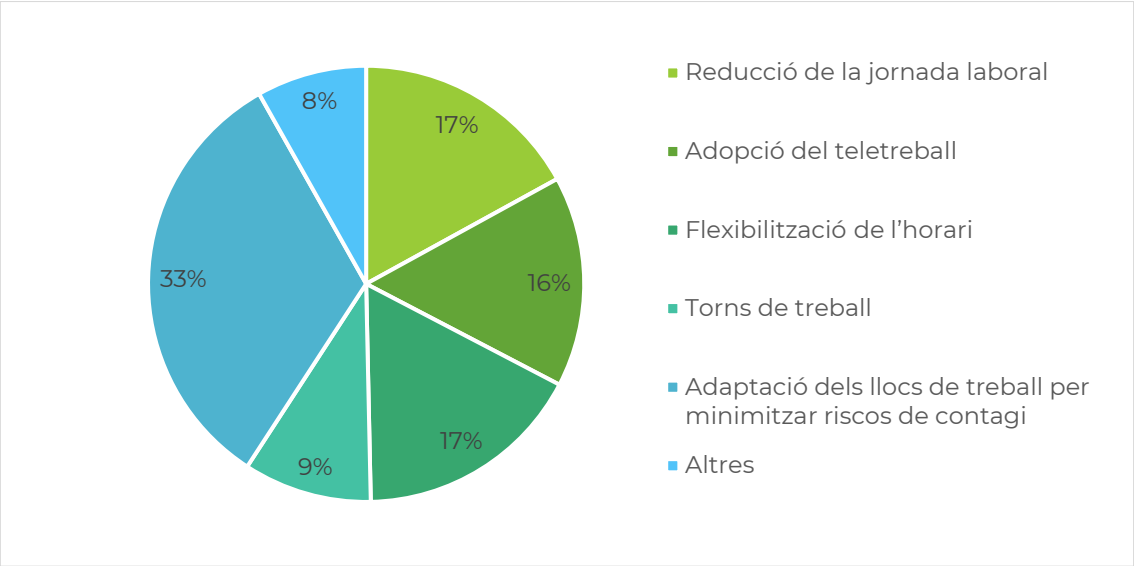

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa als **tipus de mesures aplicades als llocs de treball**, gairebé 3 de cada 4 empreses enquestades, el **72%**, ha aplicat un **ERO**. Un 15%, apunta que no ha renovat contractes i un 9% que ha hagut de fer acomiadaments de treballadors/es. Entre les altres mesures s'hi troben casos de reducció de les hores contractades.

Gràfica 40. Mesures dels llocs de treball aplicades per les empreses enquestades (sobre 52 respostes)

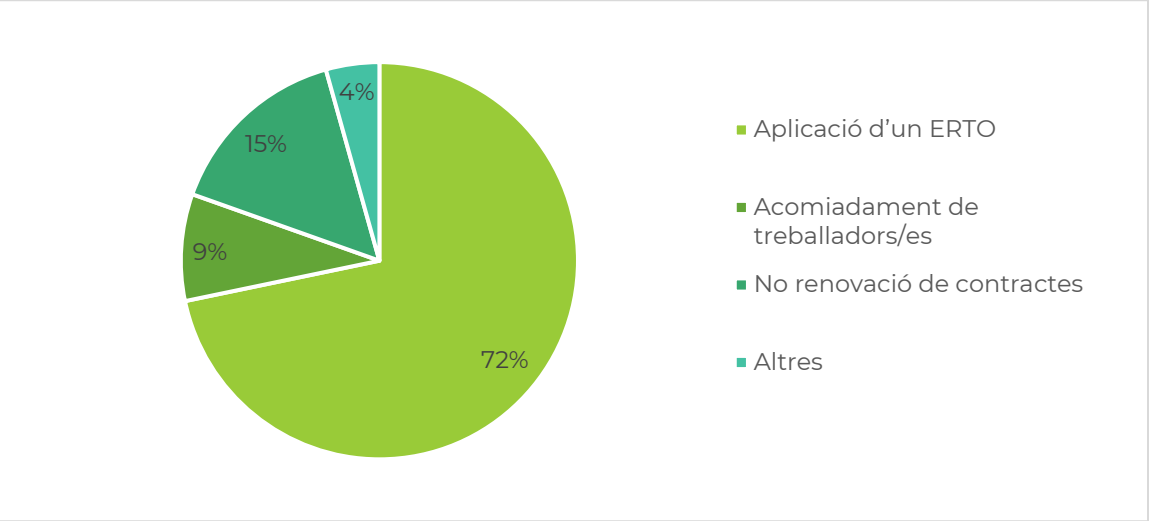

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa a les **mesures que han aplicat en la producció, activitat o servei,** una de cada 3 empreses, ha aplicat alguna d'aquestes mesures: **incorporació de nous serveis, productes, activitats (27%)** i **impuls a les xarxes socials (32%).** Per altra banda, un 22% de les empreses enquestades ha introduït incentius al consum (ofertes, promocions, descomptes, etc.), i un 14% han reduït alguna línia de negoci o algun producte o servei. Per últim, un 5% de les empreses enquestades ha aplicat altres mesures.

Gràfica 41. Mesures en la producció/activitat/servei aplicades per les empreses enquestades (sobre 97 respostes)

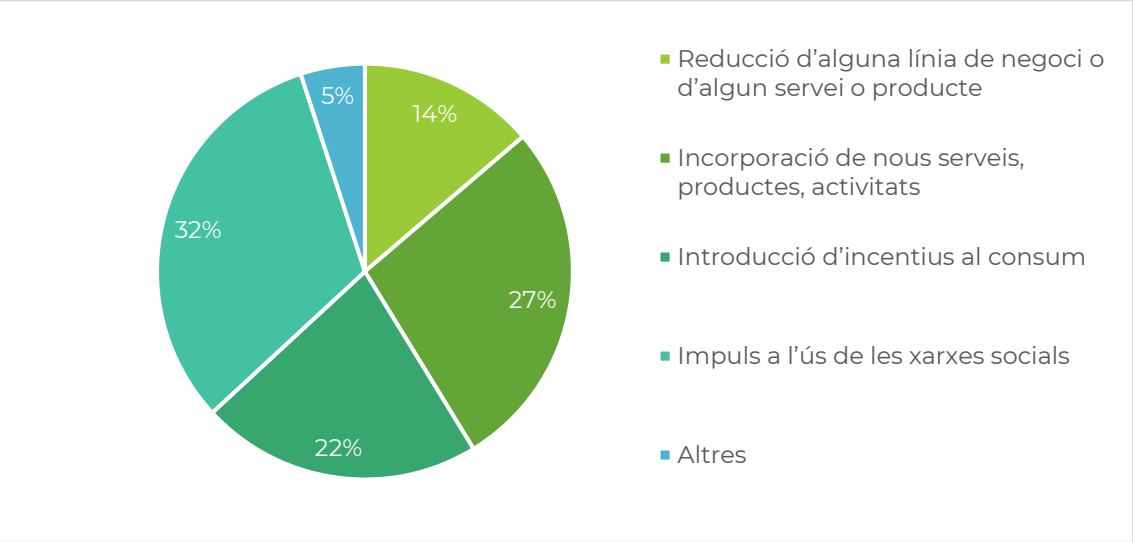

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa a **mesures econòmiques**, en cas que s'hagin pres, un **62%** de les empreses han optat per sol·licitar **ajuts**, mentre que un **36%** ha sol·licitat **préstecs**.

Gràfica 42. Mesures econòmiques aplicades per les empreses enquestades (sobre 104 respostes)

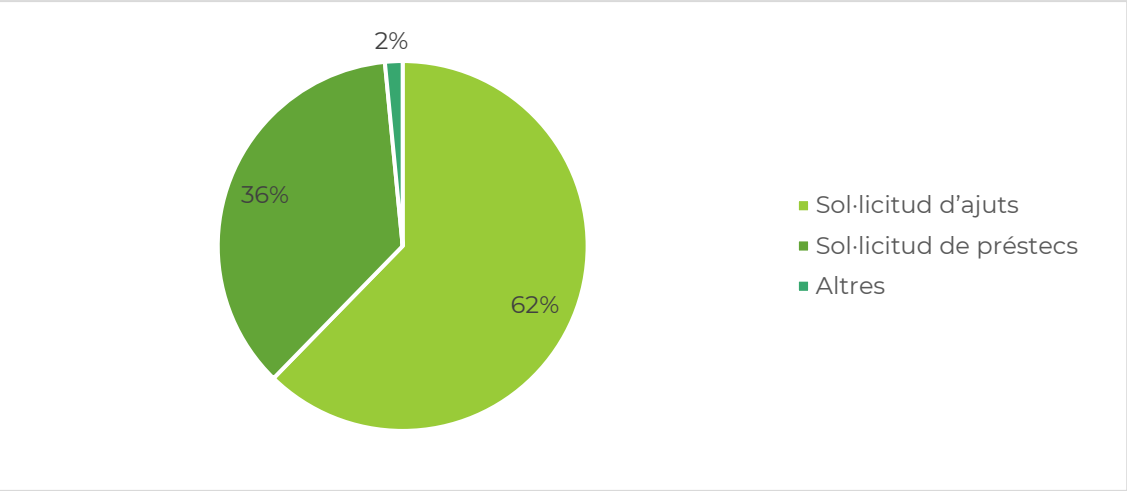

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Per últim, pel que fa a les **mesures orientades a la fidelització de la clientela**, s'observa que un **38%** ha optat pel manteniment del **contacte via xarxes socials i mailings**. El segueix l'activació de les **comandes a domicili** amb un 16% dels casos, la realització de part de les **activitats via online** en un 11%, l'activació de la **comercialització online** en un 10% i l'oferiment de **nous serveis adaptats** en un 8%. Un 13% de les empreses enquestades manifesta no haver aplicat cap mesura d'aquest tipus.

Gràfica 43. Mesures orientades a la fidelització de la clientela aplicades per les empreses enquestades (sobre 150 respostes)

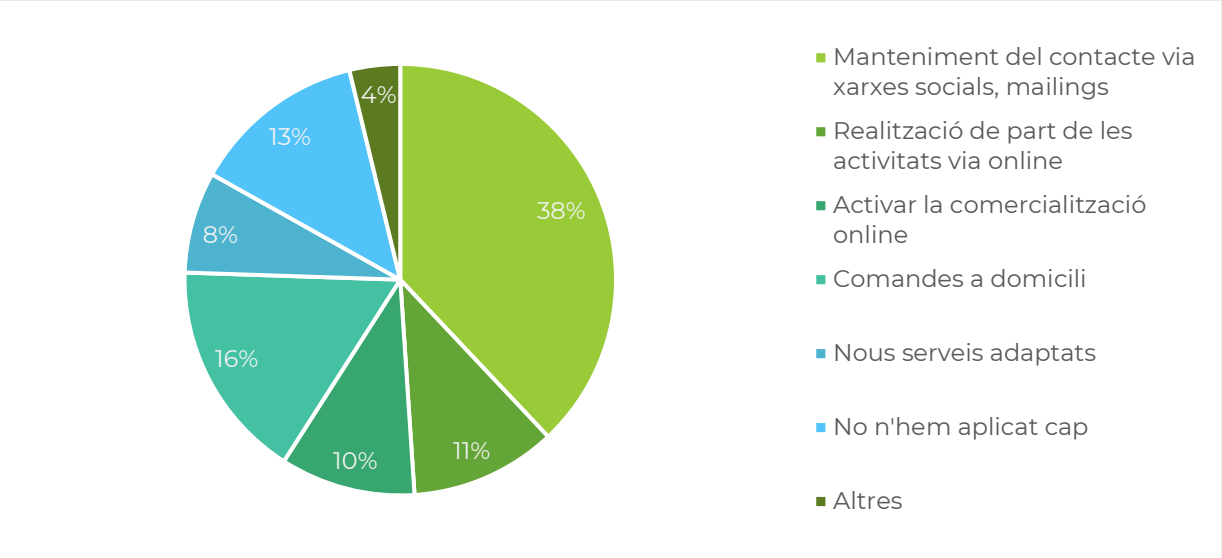

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Només una mica més d'una de cada quatre empreses, el 27%, indica que ha participat en alguna iniciativa col·lectiva amb altres empreses, ja siguin del mateix sector o gremi.

Gràfica 44. Participació en iniciativa/es col·lectiva amb altres empreses (sobre 157 respostes)

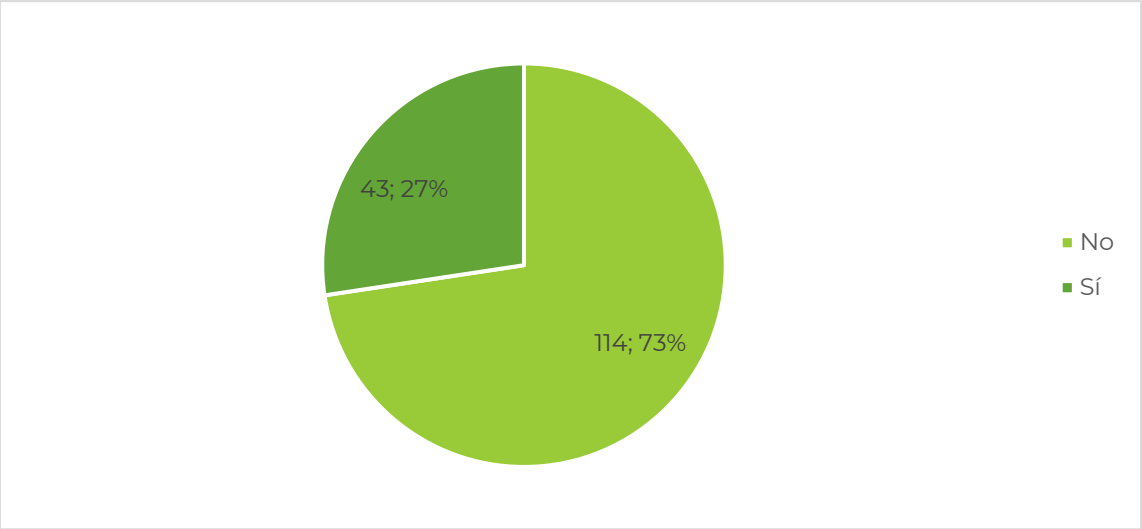

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

3.2.2.4. Necessitats de les empreses enquestades per fer front a situació actual

Una de cada quatre empreses enquestades, el **25%,** manifesta que té la **necessitat** de reorientar el seu negoci, i ja **té clar com fer-ho**. Un altre **16%** té aquesta mateixa necessitat, però **no sap com fer-ho**. D'altra banda, més de la meitat de les empreses enquestades, **el 64%,** consideren que **no necessiten fer cap reorientació**. Per últim un 3% indica que s'està plantejant de tancar el negoci.

Gràfica 45. Necessitat de reorientació del negoci per fer front a la nova situació (sobre 157 respostes)

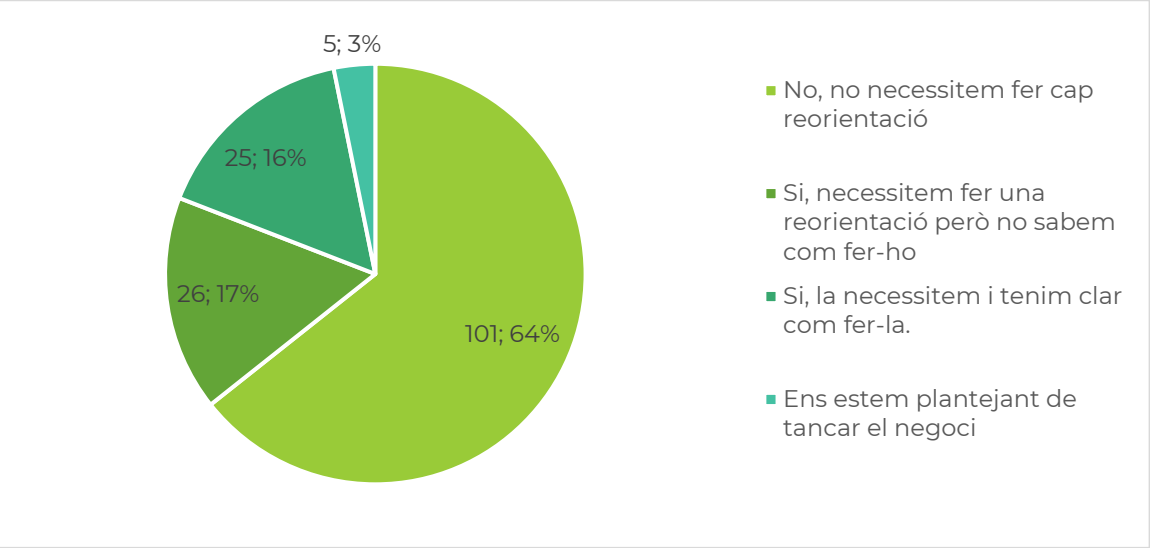

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Les empreses que es plantegen o tenen previst fer alguna reorientació del seu negoci manifesten una gran diversitat d'actuacions a realitzar. Una de cada quatre empreses enquestades, el **25%,** es planteja **eliminar una línia de negoci** (ja sigui oferir un nou servei, producte, activitat, mentre que una de cada cinc, el **20%,** es planteja **obrir una nova línia de negoci.** Un **15%** vol **obrir mercat a un altre perfil de clientela,** mentre que un **14%** vol **internacionalitzar el seu negoci cap a l'exportació**. Un **10%** voldria fer una **transformació digital** i un **8%** estaria interessada o vol **introduir elements d'economia circular i sostenibilitat.** En menor mesura, un **2%** de les empreses enquestades es plantejarien incorporar elements **d'eficiència energètica**, i només un **1%** de les empreses enquestades exposen altres idees, com incrementar la producció per reduir costos, no fer res de nou, tancar, fer una reorientació del negoci (sense especificar) o bé cap reorientació.

Gràfica 46. Tipus de reorientacions dels negocis que es plantegen fer les empreses enquestades (sobre 115 respostes)

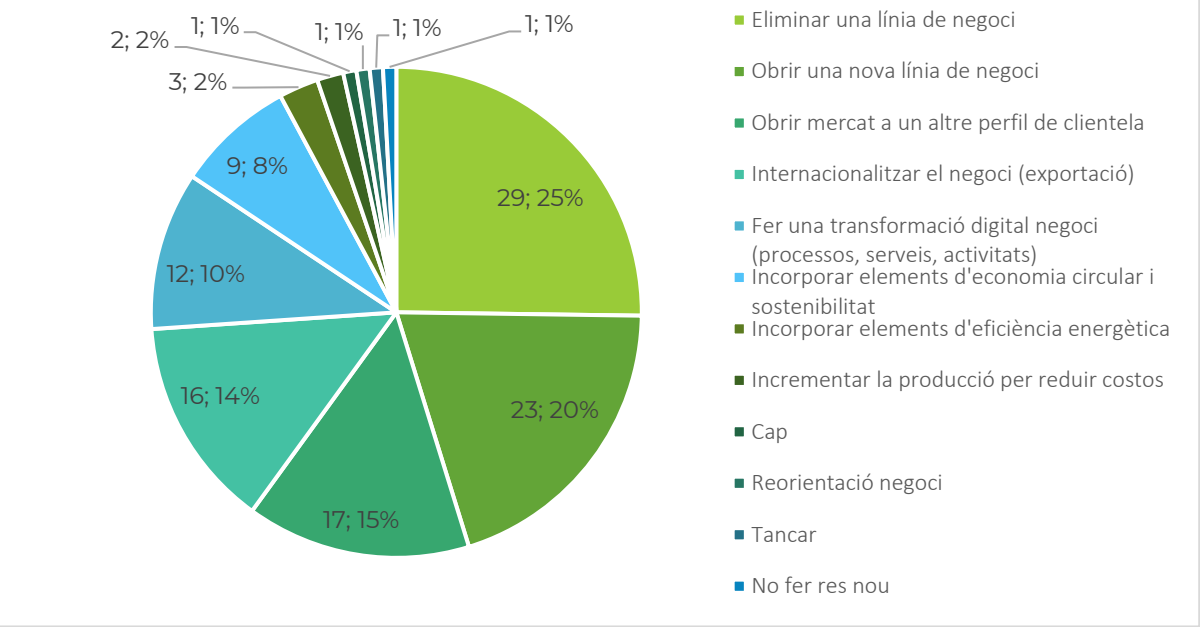

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Preguntades les empreses per les **necessitats econòmiques**, s'han obtingut respostes diverses i variades. Així, una de cada cinc empreses, el 21%, exposa necessitat en ajudes a fons perdut, un 15% necessitat de bonificacions fiscals, un 14% necessita informació sobre els ajuts disponibles, un 13% manifesta necessitat de liquiditat (tresoreria), un 10% necessita més agilitat en el pagament dels ajuts sol·licitats a les administracions públiques, un 8% té la necessitat de poder ajornar el pagament d'impostos i quotes a la seguretat social, un 6% manifesta la necessitat de disposar de subvencions per a les contractacions de personal, un altre 6% exposa la necessitat d'accedir al finançament (microcrèdits o altres); un 5% necessita d'una moratòria en el pagament del lloguer i la hipoteca, i un 1 5% necessita tornar a la normalitat.

Gràfica 47. Tipus de necessitats econòmiques (sobre 127 respostes)

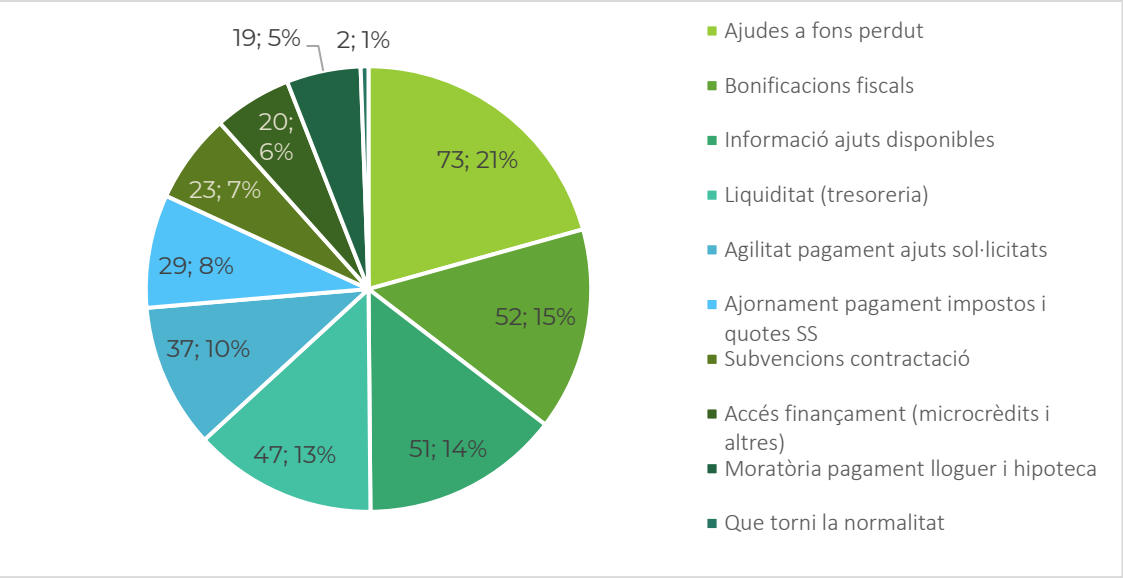

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Pel que fa a **altres tipus de necessitats**, una de cada quatre empreses, el 25%, indica la seva necessitat en promoció, seguit per un 19% d'empreses que indiquen necessitats formatives, un 14% que diuen tenir necessitat d'assessorament personalitzat i un 10% necessitat de treball en xarxa. Un 17% de les empreses enquestades no saben quina necessitat poden tenir, mentre que un 15% consideren no tenir cap necessitat.

Gràfica 48. Altres tipus de necessitats (sobre 152 respostes)

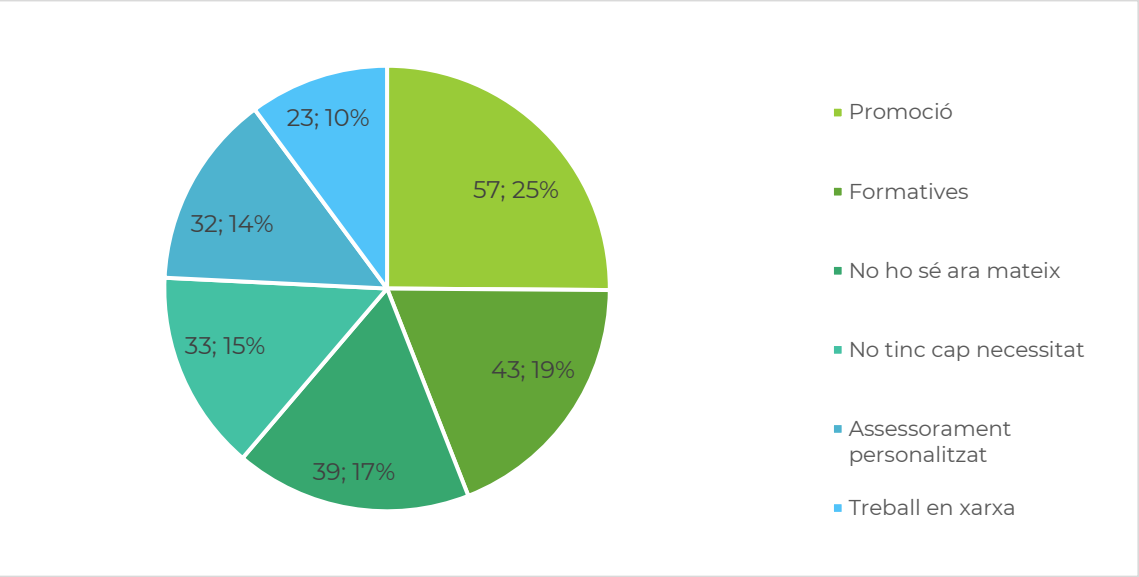

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Les empreses enquestades que han indicat les seves necessitats formatives, presenten una gran varietat d'interessos en formació. Per una banda, un 17% manifesta necessitat en comunicació en xarxes socials, un 15% necessitat en comercialització online i comerç electrònic, un altre 15% necessitat en màrqueting, un 13% necessitat en digitalització de l'empresa, un altre 11% necessitat en economia circular i sostenibilitat i un 11% necessitat en nous mercats, i una empresa indica necessitat en formació específica del seu sector (hostaleria). Per contra, un 17% indica que no necessita formació específica

Gràfica 49. Tipus de necessitats formatives específiques (sobre 129 respostes)

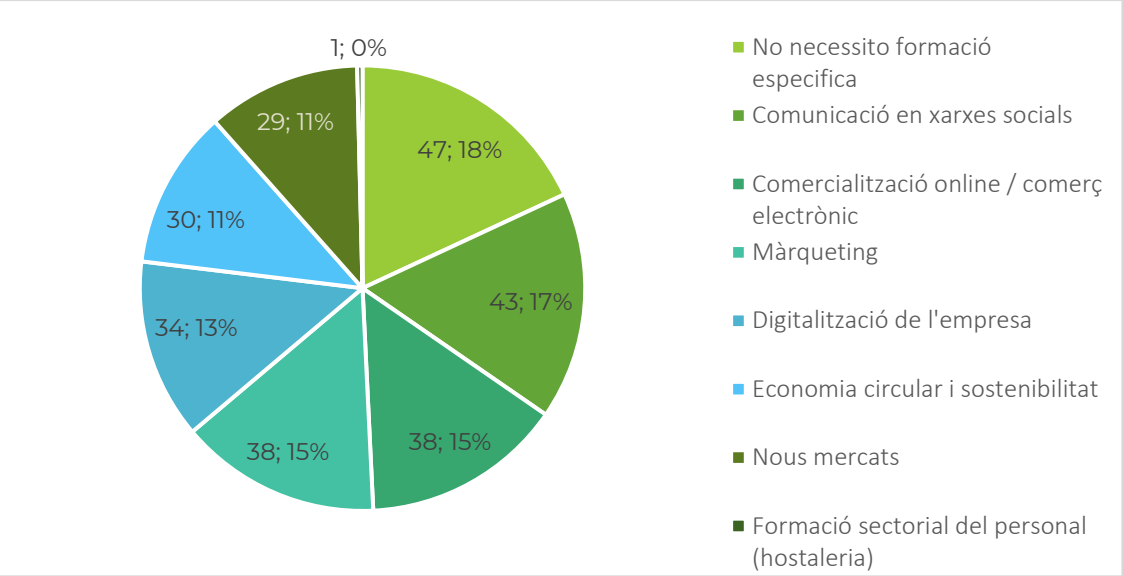

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

En quant a les **necessitats d'assessorament específic**, les empreses enquestades han exposat les següents necessitats: un 17% necessitat d'assessorament específic en màrqueting digital, un 13% necessitat d'assessorament específic en normatives i línies d'ajuda, un 10% en assessorament específic per a la creació d'una nova línia de negoci en línia, un 10% assessorament en digitalització i indústria 4.0, un 9% en nous processos productius, un 8% en economia circular i sostenibilitat, un 7% assessorament específic en la reorientació estratègica del model de negoci, i un 4% assessorament en internacionalització. D'altra banda, hi ha un 22% d'empreses enquestades que indiquen que no necessiten cap assessorament específic en aquests moments.

Gràfica 50. Tipus de necessitats d'assessorament específic (sobre 119 respostes)

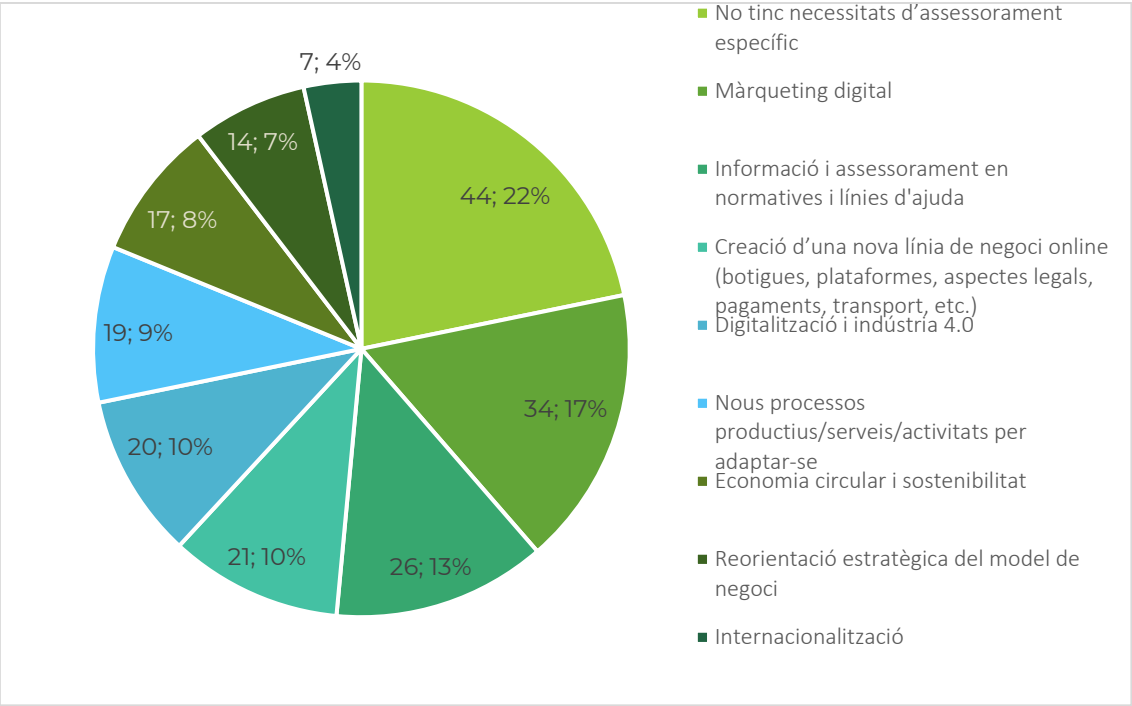

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Una de les qüestions consultades a les empreses enquestades ha estat saber si disposen del **certificat energètic.** El 82% de les empreses enquestades no disposen d'aquest certificat energètic, i només un 18% (prop d'1 de cada 5 empreses) sí que en tenen.

Gràfica 51. Certificat energètic (sobre 146 respostes)

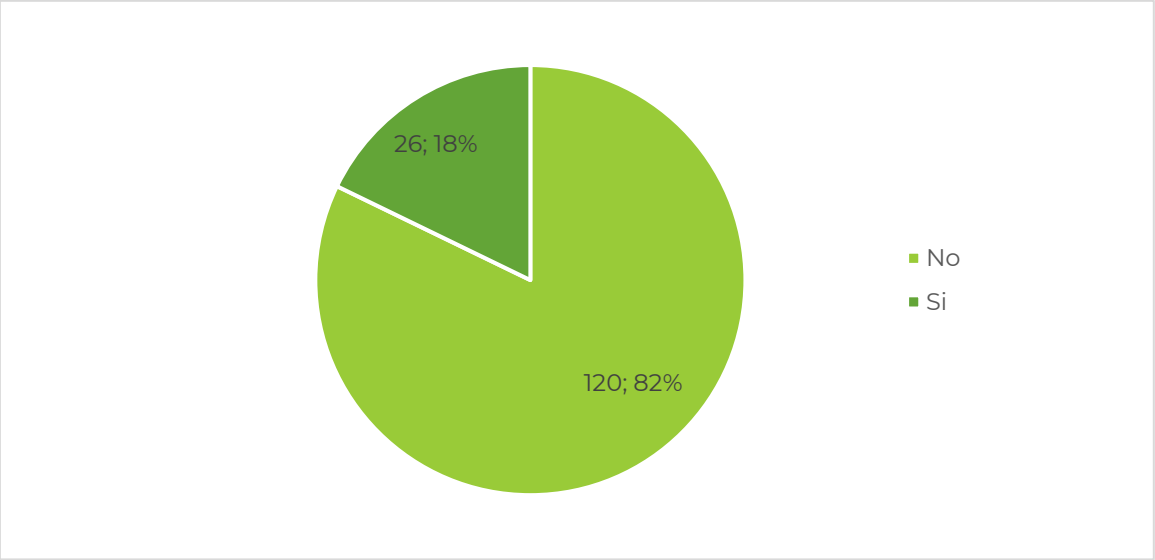

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Sobre la disposició de les empreses enquestades a aplicar algun tipus de mesura d'eficiència energètica, més de la meitat, el 57%, manifesta que estaria disposada a aplicar algun tipus de mesura.

Gràfica 52. Disposició a aplicar mesures d'eficiència energètica (sobre 141 respostes)

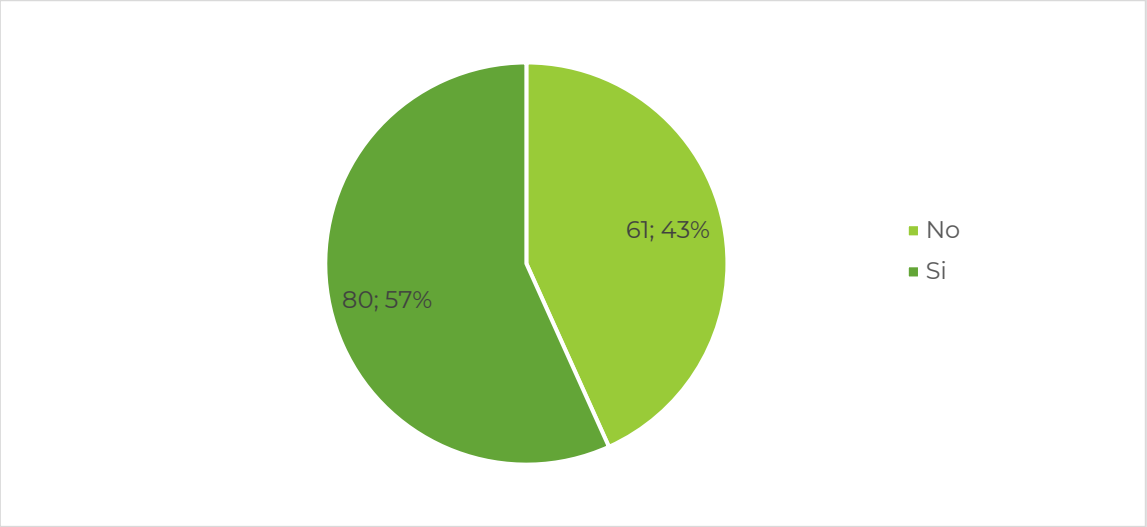

Font: elaboració pròpia a partir del buidatge de les enquestes

Per finalitzar l'enquesta, s'han formulat dues preguntes orientades a recollir idees de mesures que les empreses consideren que podrien ajudar a superar l'afectació; una enfocada a mesures del propi sector d'activitat econòmica, i una altra a mesures a nivell comarcal. La informació recollida s'ha incorporat en el següent apartat d'aquesta diagnosi, corresponent a l'apartat 3.2.3. Anàlisi sectorial.

3.2.3. Anàlisi sectorial

A continuació s'inclou un anàlisi qualitatiu a nivell sectorial dels principals sectors econòmics presents a la comarca de la Noguera per tal de poder mostrar, a nivell específic i en detall, la situació d'afectació de la crisi en cada un d'ells.

3.2.3.1. Sector primari i agroalimentari

En aquest apartat s'ha inclòs l'anàlisi de les empreses del sector primari (secció A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca) i agroalimentari (dins la secció C Indústries manufactureres) que han respost l'enquesta.

A nivell de sector primari, hi ha força diversitat de productes primaris representats per les empreses que han contestat, des d'una presència important de producció de cereals, però també fruita dolça, vinya, oliveres, fruits secs i tòfones. I a nivell ramader, destaquen les granges de porcs i de vedells, però també hi ha producció de conill, corder i vaques lleteres.

En relació amb la producció agroalimentària, han contestat l'enquesta empreses i cooperatives vinculades al món de l'oli, en primer lloc, tot i que també hi ha presència de cellers, formatgeries, elaboració d'embotits i de productes de pa, brioxeria i pastisseria, elaboració de pasta o cervesa, entre d'altres.

Per tant, s'ha pogut recollir un ventall divers i ampli d'opinions dins del sector primari i agroalimentari on val a dir que **l'afectació d'aquest sector econòmic ha estat dispar**. És a dir, hi ha hagut empreses amb una afectació alta, d'altres mitjana i en d'altres no els ha afectat.

La principal afectació que han tingut les empreses agroalimentàries ha estat per **aquelles més orientades al canal HORECA o directament al sector de la restauració i l'hoteleria**, ja que aquest ha estat un dels sectors que han viscut més restriccions i, per tant, les comandes han caigut de forma dràstica. Aquelles empreses, però, més orientades a una clientela particular o a comerços, han pogut mantenir-se de forma més estable i, fins i tot, n'hi ha que han vist incrementades les seves vendes en moments puntuals.

Precisament, una de les mesures que han pres algunes empreses agroalimentàries ha estat intentar minimitzar l'impacte de la reducció de vendes o de retorn de gènere per part de la restauració, i **orientar-se a la venda a comerços i la venda directa** a particulars, apostant per productes de valor afegit i de qualitat.

Hi ha empreses també que declaren que la crisi els està afectant negativament no tant pel volum de reducció de facturació, sinó que per mantenir la mateixa facturació han hagut de **treballar molt més que abans** ja que els marges de benefici que tenien abans de la crisi, ara els han perdut perquè han augmentat les despeses de producció degut a les mesures de prevenció de la COVID-19 o els costos de distribució i transport també s'han vist incrementats. Per tant, han de treballar molt més per guanyar el mateix que ingressaven abans de la pandèmia.

En el cas del sector de l'elaboració de l'oli, per exemple, l'arribada de la pandèmia va coincidir amb la campanya de 2020 ja bastant avançada, amb un volum elevat de la producció d'oli ja venuda. Caldrà veure com afecta la crisi a la campanya actual 2020-2021 en relació amb les vendes quan hagi finalitzat del tot.

Una de les mesures que han manifestat una part important de les empreses agroalimentàries ha consistit en cercar **canals de venda alternatius a la venda directa presencial**, en especial, en el sector de l'oli. Les cooperatives i productors que s'han orientat a la comercialització online i a la venda a domicili a particulars són els que han pogut mitigar més els efectes negatius de la pandèmia per compensar la caiguda de vendes directes a molí, per exemple.

Per tant, una de les estratègies que estan aplicant les empreses d'aquest sector és la **digitalització del seu negoci** adreçada a la venda online i a fomentar el contacte directe amb la clientela per mitjà de les xarxes socials i el màrqueting digital. Però no totes les empreses agroalimentàries tenen la formació i el bagatge suficient per saber com entrar en aquest canal i com adreçar-se a la seva clientela des de mitjans online. Es necessiten **eines per reorientar el negoci** cap a la digitalització i la venda online i també n'hi d'altres que es volen orientar a l'exportació dels seus productes i, per això, demanen assessorament i eines per poder dirigir el negoci cap a mercats estrangers.

D'altres, consideren que per poder resistir a la crisi, necessiten ser més competitius i poder incrementar la seva producció, per a la qual requereixen **d'infraestructures** equipades al territori, especialment, **sòl industrial** en actiu amb serveis i equipaments moderns.

Finalment, s'han identificat empreses agràries que estan replantejant el seu model de negoci cap a **productes d'alt valor afegit** enfront d'altres productes amb menys marge de benefici. Seria el cas per exemple, de prioritzar productes com la tòfona per davant del cereal.

Precisament, una de les iniciatives que enllaça amb la voluntat de posar en valor el producte local és el *distintiu Noguerament Bo* impulsat des del Consorci d'Acció Local Noguera-Segrià Nord i que agrupa diverses empreses agroalimentàries de la comarca de la Noguera.

Val a dir, però, que la pandèmia si ha tingut alguna cosa de positiva és una major conscienciació de la necessitat de **consumir productes de proximitat**, en especial, durant el període de confinament estricte. Aquesta tendència s'ha anat mantenint, en major o menor mesura, a tot el territori català i és important contribuir a arrelar la responsabilitat de la societat local en comprar i consumir productes produïts i elaborats a la comarca.

Per altra banda, també en la línia de valoritzar els negocis i ser més conscients hi ha alguna empresa agroalimentària (sobretot cellers) que consideren que cal avançar vers **criteris d'economia circular i sostenibilitat** de l'entorn i de la pròpia empresa i per la qual cosa seria necessari assessorament especialitzat en aquesta matèria.

Com a iniciatives col·lectives en què han participat destaca la Fira Q de Balaguer en la edició online, amb l'edició de vídeos promocionals de les empreses.

Algunes actuacions/ mesures que es reclamen des del sector primari i agroalimentari són:

- Una aposta decidida a fer possible la creació d'infraestructures (sòl industrial) per a la implantació d'empreses de sectors diversos que no estiguin centrades en la restauració i el turisme per mitjà d'ajudes i suport en la posada en marxa d'aquestes activitats econòmiques. Aquesta demanda és explícitament orientada al municipi de Ponts on des de la iniciativa privada es demana la dinamització-urbanització d'un nou polígon industrial.
- Buscar alternatives als sectors que han patit la crisi, diversificant tot el possible les industries i els serveis.
- Flexibilització de les restriccions arran de la COVID19 en pobles petits.
- Facilitat de mobilització i concessió de préstecs.
- Aposta per la internacionalització del negoci i obrir mercat cap a l'exportació. Eines, canals, procediments, normatives, assessorament i acompanyament.
- La comercialització online i les comandes a domicili han permès mantenir una venda directa a la clientela que abans comprava per mitjà de venda directa presencial. Manca més bagatge i eines per controlar l'e-comerç i tot el que l'envolta.
- Campanyes de promoció i foment del consum de proximitat. Aposta per donar a conèixer millor els productors agroalimentaris de la Noguera i una estratègia de suport i recolzament continuada. Promocionar més el consum local i l'economia circular, incentivar el consum sostenible i de casa per reinventir a la nostra comarca. Consumir menys i de més qualitat. Reforçar el teixit de l'economia comarcal.
- Impulsar alguna estratègia col·lectiva en la distribució de productes agroalimentàries i compartir clientela (restauració i botigues).
- Reivindicar un canvi en les normatives d'urbanisme per flexibilitzar la construcció de nou habitatge per als fills/es dels pagesos, així com facilitar l'ampliació de granges, molt limitada per contrast amb els nous parcs solars que s'estan volent implantar al territori.
- Canviar el plantejament del sistema de pagament d'impostos més ajustat a les realitats de cada empresa per tal de no ofegar als negocis.

A nivell econòmic, les necessitats són diverses. Hi ha empreses del sector primari i agroalimentari que no han vist alterada la seva facturació i que no han demanat ni ajudes ni préstecs, però n'hi ha d'altres que han perdut els seus principals canals de venda habituals (restauració, fires, turisme) i s'han hagut de reorientar a la venda online, les comandes a domicili amb els costos de transport associats o cercar altres perfils de clientela i en aquest procés de reorientació han invertit els estalvis sense rebre suficients ajuts econòmics; situació que està duent a algunes empreses a un moment complex.

3.2.3.2. Indústries manufactureres no alimentàries

Les empreses que han respost l'enquesta dins la secció C Indústries manufactureres són diverses. Les que treballen amb productes agroalimentaris s'ha analitzat en l'anterior apartat conjuntament amb les empreses del sector primari per guardar-hi una relació estreta (algunes compten també amb els cultius com la vinya i l'olivera o granges i fan venda directa i transformació del seu producte).

D'indústries manufactureres no alimentàries de la comarca de la Noguera que han respost l'enquesta trobaríem, principalment, empreses vinculades al sector de la fusta (fusteries, fabricació de mobles, serradora), del sector de la ceràmica per a la construcció o fabricació de maquinària industrial.

En general, es detecta una **baixa afectació** i, fins i tot, algun **increment** de la facturació i, en algun cas, augment de contractacions de personal. Això s'explica, en especial al sector del moble que s'ha vist beneficiat per la pandèmia ja que les persones no han invertit en oci i turisme perquè no es podia o per por i, per contra, han prioritzat millorar les condicions de les seves llars a nivell d'equipament, mobles, decoració, etc., en definitiva, s'està invertint en millorar la confortabilitat de les cases. En algun cas, fins i tot, s'ha obert una nova línia de mobles d'acord amb les necessitats del teletreball que tenen moltes persones avui en dia.

La presència a les xarxes socials i la comunicació online s'ha vist incentivada per la pandèmia i, en la majoria d'aquestes empreses, s'ha impulsat però ja ho tenien activat.

Les principals **necessitats** que manifesta aquest sector serien:

- → Ajudes a fons perdut.
- → Bonificacions fiscals
- → Sol·licitud d'ajudes
- → Informació i assessorament en normatives i línies d'ajuda per fer front a la situació.
- → Promoció
- → Comunicació en xarxes socials,
- → Màrqueting,
- → Nous mercats
- → Internacionalitzar el negoci (obrir mercat cap a l'exportació).
- → Fer una transformació digital del negoci (processos, serveis, productes, treball, etc.).
- → Incorporar elements d'economia circular i sostenibilitat (estratègia paper 0, cerca de matèries primeres més ecològiques, entre d'altres). Indústria 4.0.
- → Incorporar elements d'eficiència energètica.
- → Suport en innovació

Les **mesures** que plantegen serien:

- Existència de subvencions per a la contractació. Ajuts a les empreses que creen llocs de treball.
- Promoció del territori per afavorir la captació d'empresa i facilitats a la creació empresarial.

3.2.3.3. Construcció

Les empreses de la construcció que han respost l'enquesta inclouen les obres d'edificis, excavacions i preparació de terrenys, reformes d'interiors, prefabricats, pintura, o instal·lacions interiors. L'afectació en aquest sector és **variable**: hi ha empreses que no han tingut afectació i han mantingut la plantilla d'abans de la pandèmia, però d'altres, sovint autònoms, que han tingut una afectació major i amb menys capacitat de resiliència. Amb tot, totes manifesten que els primers mesos de la pandèmia van afectar a l'activitat, no hi havia encàrrecs nous, però que un any després, ja s'ha recuperat part de la facturació perduda en els casos que l'havien reduït.

Les principals **mesures** preses han estat la sol·licitud **d'ajudes o de préstecs**, en algun cas, motivat no tant per la pandèmia sinó per les bones condicions dels crèdits ICO han aprofitat per demanar-los i fer inversions que tenien pendents. En algun cas sí que s'han sol·licitat EROs que encara estan en actiu.

La principal **necessitat** és la de poder comptar amb **ajudes** per poder tirar endavant els negocis i també necessitats i assessorament en l'àmbit de la **comunicació** en xarxes socials, **màrqueting**, **digitalització** i **economia circular i sostenibilitat** de l'empresa, específicament, de l'àmbit de la construcció, com ara la valorització dels residus de les obres.

Una altra necessitat que alguna empresa constructora ha manifestat és la dificultat de trobar **personal** qualificat i especialitzat en matèria de construcció. Sovint, són les mateixes empreses les que formen als seus treballadors i no tenen suport en aquesta tasca de formació qualificada que fan, no troben professionals per contractar. També serien interessants els **ajuts a la contractació** de personal i disposar de més **liquiditat** (tresoreria) per poder pagar les despeses regulars. A més a més, un parell d'empreses també han manifestat la necessitat de fer una **reorientació del negoci** sense saber molt bé cap a quina direcció, per tant, amb necessitat d'assessorament empresarial.

3.2.3.4. Comerç

En aquesta secció s'hi troben tant les empreses de comerç de productes alimentaris al detall i a l'engròs, com les empreses de productes no alimentaris al detall i a l'engròs.

En el cas dels **comerços de productes alimentaris al detall,** la situació de crisi sanitària ha obligat a diversos confinaments municipals, cosa que ha repercutit en un **increment de les compres** als comerços locals per part de la població del mateix municipi. Per aquest motiu, tot i que els comerços amb productes alimentaris també s'han vist afectats per la situació, aquesta no és tan negativa i, per alguns d'ells, o no els ha afectat o, fins i tot, ha estat **positiva** ja que hi ha més persones que ara fan tots els àpats a casa seva i han incrementat el volum de productes de la cistella de la compra de les famílies.

El perfil d'establiments comercials alimentaris que han respost l'enquesta serien pastisseries, forns de pa, peixateries, botigues de dietètica i productes naturals, fruiteries i verduleries, xarcuteries i carnisseries, botigues de queviures, etc.

Malgrat aquest manteniment de les vendes, l'afectació ha estat més gran en comerços amb canals de venda orientats a la restauració, com ara forns de pa, pastisseries o algun

comerç d'elaborats càrnics, en què la restauració era un canal important de facturació i vendes. En aquests comerços han hagut d'adaptar, això és, **disminuir la producció** per ajustar-la al volum de vendes del nivell dels clients particulars, que és menor. Específicament, encara han tingut una afectació més gran, aquells comerços especialitzats en esdeveniments com ara bodes, comunions o celebracions, les quals s'han reduït dràsticament amenaçant greument negocis que en depenien en gran mesura com ara pastisseries centrades en aquest tipus d'esdeveniments.

També els ha afectat el confinament dels caps de setmana amb la reducció de vendes a passavolants i turistes però per contra han incrementat la clientela de procedència local. Alguns comerços alimentaris han introduït **noves línies de negoci** com per exemple els plats cuinats.

Tots ells han hagut de fer adaptacions als seus establiments per minimitzar riscos de contagi al treballar de cara al públic i, en alguns casos, fins i tot han fet reduccions de jornada laboral obrint menys hores, sovint més concentrades (o matí o tarda).

Altres mesures que han implantat ha estat el repartiment a domicili i les comandes via whatsapp o per internet. També s'ha normalitzat un major ús de les xarxes socials per mantenir el contacte amb la clientela, tot i que aquest punt no seria generalitzat i depèn força del grau de digitalització d'aquests negocis que no acostuma a ser massa elevat.

Val a dir, però, que la situació del petit comerç dels municipis més rurals de la comarca de la Noguera ja es trobava en una situació crítica abans de la pandèmia. El degoteig del tancament de comerços en els municipis més petits és una tendència continuada, bàsicament, perquè no hi ha un relleu generacional d'aquests negocis i quan els propietaris arriben a la jubilació, aquell comerç acostuma a tancar-se.

En el cas d'empreses dedicades al comerç a l'engròs, a la Noguera, les que han respost l'enquesta estan centrades sobretot a la venda de cereals, plantes, fertilitzants sovint combinat amb la prestació de serveis agrícoles com el lloguer de maquinària o els tractaments agrícoles. L'afectació en aquest perfil d'empreses ha estat **molt baix o no ha afectat**, pràcticament. Tanmateix, hi ha algun cas que sí que han manifestat la necessitat d'una **reorientació del negoci** no propiciada directament per l'efecte de la COVID-19 sinó a la crisi estructural de la pagesia amb un envelliment progressiu dels pagesos i la manca de relleu generacional unit al fet que els pagesos que van quedant tenen o gestionen explotacions cada cop més grans i ja tenen unes altres dinàmiques en les que no tenen necessitats de serveis concrets perquè ja són més autosuficients respecte a la petita pagesia d'un temps enrere que és la que està desapareixent. En aquests models de negoci també s'evidencia la necessitat de la **digitalització** per poder ser competitius amb totes les gestions i tràmits que es realitzen amb l'administració, la qual també cada cop està més digitalitzada. Altres necessitats que plantegen aquestes empreses centrades en la venda al major de cereals és assessorament en aspectes vinculats a **l'economia circular i la sostenibilitat** de l'empresa.

Pel que fa als comerços de productes no alimentaris (roba, calçats, complements, roba i productes per la llar, perfumeria, drogueria, productes d'higiene personal i de la llar, mobles, il·luminació, floristeria, botiga de productes per a mascotes, papereria, ferreteria, etc.), aquests han tingut una **afectació diversa** ja que els productes d'higiene s'han mantingut com a essencials, en canvi els productes de roba, calçats o complements sí que han tingut una afectació important ja que van perdre la

temporada de primavera 2020 amb estocs de productes que no van poder vendre en alguns casos unit al creixement i generalització de la compra per internet que s'està posicionant molt en el sector de la moda i el calçat, afectant negativament al petit comerç. A més a més, a causa de l'increment del teletreball i de la reducció de la mobilitat, moltes persones han reduït la seva despesa en roba i calçat perquè no en tenen tanta necessitat.

Aquesta situació ha acabat comportant que aquests comerços hagin acumulat un volum d'estoc major i per poder-lo vendre han hagut de fer més descomptes que els anys anteriors. Altres mesures que han hagut de prendre és realitzar molta promoció a través de xarxes socials, gestionar comandes online i dur encàrrecs a domicili. En aquest perfil de negocis, tenen l'aspecte afegit que es realitzen les compres del gènere a l'avançada de cada temporada amb la incertesa de si el podran vendre al preu previst per recuperar la inversió feta prèviament, a banda, dels beneficis mínims per poder sostenir el negoci. Aquesta incertesa pròpia del sector, s'ha aguditzat aquests dos anys 2020 i 2021 arran dels efectes de la pandèmia ja que la reducció de la mobilitat i l'obligatorietat de tancar els comerços no essencials als caps de setmana també els va afectar negativament, en especial, als comerços d'Artesa de Segre que acostumen a obrir en diumenge perquè és dia de mercat i els hi compensa obrir aquest festiu i tancar un dia entre setmana.

En altres municipis, com ara Ponts, que té un comerç molt orientat a la carretera, però també Artesa de Segre o Bellcaire d'Urgell, el nivell de vendes també s'ha vist afectat per la reducció de la mobilitat a causa de la pandèmia. Tanmateix, hi ha algun comerç (ferreteria, fruiteria) que afirma que la part positiva de la situació és que clientela que abans marxava a comprar a fora, ara com que no pot moure's, ha començat a comprar en comerços locals i el repte ara és poder **fidelitzar i retenir aquests nous compradors/es locals** perquè no tornin a marxar un cop es regularitzi tota la situació. Per tant, en aquests municipis propers a vies de comunicació transitades, han perdut clientela de pas per guanyar clientela local a la qual cal fer veure que és important valoritzar el tracte de proximitat i personalitzat dels comerços locals.

Aquests establiments també han hagut de fer adaptacions als llocs de treball i incloure mesures d'higiene (gel hidroalcohòlic, protecció per provar el producte, ventilació...), així com aplicacions d'EROS i alguns acomiadaments.

Per atraure clientela, alguns comerços han fet incentius al consum com ara ofertes i promocions i manteniment del contacte via xarxes socials. També s'han impulsat algunes **campanyes col·lectives** a nivell comercial en aquells municipis més grans que tenen associacions de comerciants:

- Campanya de l'associació de comerciants d'Algerri #jocomproalgerri
- Associació de comerciants i empreses d'Alfarràs (Segrià), tenen una aplicació des d'on la clientela pot veure les ofertes. Vincle del sud de la Noguera (Ivars de Noguera) amb el nord del Segrià.
- Mercat final de rebaixes amb les botigues de l'associació de comerciants d'Artesa de Segre.
- Mercat de les oportunitats en divendres. Artesa de Segre
- Tota la setmana del Dia de la Dona, vals de descompte per la propera compra. Artesa de Segre
- Nadal Artesa s'il·lumina amb el concurs de balcons i de regal es donen vals per gastar als comerços locals. Artesa de Segre

- Campanyes de recollida d'aliments de Ponts
- Col·laborar en les compres amb botigues properes (Balaguer) per tal de portar a les cases dels clients tant pa com verdures com carn.

En aquest sector també s'ha recollit algunes demandes de necessitat de **reorientació estratègica del negoci i suport** per poder-ho fer, així com **formació en comercialització per internet/ comerç electrònic, comunicació en xarxes socials, màrqueting online i digitalització del negoci.** Consideren que és important la **promoció del comerç de proximitat** i, sobretot, aproximar-lo a les generacions més joves que no són, ara com ara, el perfil de clientela majoritari d'aquests comerços locals dels municipis de la comarca. El jovent són els que tendeixen més a anar a comprar a ciutats més grans i a la compra per internet i la gent més gran és la que encara manté la compra en aquests comerços. Per tant, és important centrar esforços en atraure més perfils de clientela per poder ampliar les vendes i fer viables aquests negocis. Aquesta realitat, igual com s'ha exposat en relació als comerços alimentaris ja era present a la comarca abans de la pandèmia, la qual no ha fet altra cosa que accentuar aquestes dinàmiques ja existents.

A nivell econòmic, les demandes de necessitats per part dels comerços entrevistats s'orienten a **ajudes** a fons perdut, necessitat de **moratòria** en el pagament de lloguer i hipoteques, necessitat de tenir **liquiditat** (tresoreria) per poder pagar les despeses, necessitat **d'ajornament** en el pagament d'impostos i quotes a la Seguretat Social, **agilitat** en el pagament dels ajuts sol·licitats a les administracions públiques, informació sobre els diferents ajuts disponibles.

Hi ha negocis comercials que afirmen haver perdut més del 50% de les vendes i algun gairebé el 75% i tot i així **esperen poder remuntar** el negoci, principalment, perquè no tenen persones treballadores i el local és de propietat o paguen un lloguer assumible. En un context més urbà, en aquestes condicions haurien d'haver tancat el negoci amb tota probabilitat.

Altres mesures que es plantegen són la possibilitat **d'obrir els comerços els caps de setmana** o un increment de la **regulació** en la venda d'alguns productes, com ara el de les plantes i flors, amb la idea que limitin la seva venda en grans supermercats com a competència difícil de fer front per part de les floristeries.

Finalment, una demanda conjunta dels dos perfils de comerços, és la necessitat de **potenciar el comerç de proximitat** a nivell municipal i comarcal. Promoure la formació entre el petit comerç per estar al dia de les noves tendències i sobretot de com funciona l'e-commerce i si interessa entrar-hi o no.

També altres demandes més globals seria l'increment de **places d'aparcament** en zona blava als eixos comercials, principalment, a Balaguer, per facilitar que la clientela pugui trobar lloc per aparcar amb més facilitat si hi ha rotació de vehicles aparcats.

3.2.3.5. Reparació de vehicles de motor i motocicletes

El sector dels tallers mecànics, que es dediquen a la reparació de vehicles de motor i motocicletes, és un sector que ha vist **afectada** la seva activitat ja que malgrat ser un sector que no ha deixat de treballar, sí que ha vist reduïda la feina i la facturació de retruc i també han tingut problemes de liquiditat i de tresoreria.

Algunes de les mesures que han pres ha estat la reducció de l'horari de feina o la sol·licitud de crèdits i pòlisses per fer front a la liquiditat.

A nivell de necessitats demanen tenir **liquiditat** (tresoreria) per poder pagar les despeses, necessitat **d'ajudes** a fons perdut i necessitat de *bonificacions* fiscals.

3.2.3.6. Transport i emmagatzematge

En aquest sector d'activitat s'hi troben empreses de transport de mercaderies a nivell nacional i internacional de diferents dimensions.

En termes generals, l'afectació ha estat **negativa** ja que si les empreses a les quals havien de portar les mercaderies estaven tancades, això ha influït en la distribució dels productes, sobretot en els mesos de tancament. Tanmateix, les pèrdues en facturació han estat relativament baixes o s'han mantingut igual, tot i que si que n'hi ha que manifesten problemes a l'hora de cobrar els serveis de forma puntual com abans de la pandèmia.

En el cas d'una de les empreses, més gran, comenta que va haver de posar en ERO a una part important de la plantilla (58 persones) durant 2,5 mesos però que ara ja estan de nou tots treballant.

Respecte a les mesures preses, destaca el teletreball en el cas dels treballadors/es que podien treballar a distància i també la sol·licitud de préstecs per fer front als problemes de liquiditat.

A nivell de necessitats, n'hi ha que manifesten necessitar **ajudes econòmiques** per fer front a la liquiditat i també poder disposar de línies d'ajut a fons perdut, **bonificacions** fiscals i **ajornament** en el pagament d'impostos i quotes de la Seguretat Social.

També n'hi ha que manifesten la necessitat de millorar la **digitalització** del seu negoci en aspectes com la facturació electrònica, per exemple, disposar de més **informació** dels **ajuts** referents al seu sector i rebre assessorament sobre temes **d'internacionalització**. Respecte als temes de **sostenibilitat i eficiència energètica** hi ha una de les empreses que estarien interessades en conèixer si hi ha línies de suport en empreses de transport per fer el salt als vehicles elèctrics o amb gas per deixar de banda els combustibles fòssils.

3.2.3.7. Hostaleria i turisme

El sector de l'hostaleria i el turisme és un dels **més afectats de la comarca** i, en termes generals, de tot el territori català.

Les empreses d'aquest sector que han respost l'enquesta són empreses que ofereixen serveis d'allotjament, de restauració, oficines de turisme, agències de viatge, empreses d'activitats i empreses de guiatge i totes elles coincideixen en afirmar que l'afectació ha estat molt negativa.

Val a dir que els mesos d'estiu han permès recuperar, parcialment, l'activitat en els allotjaments, però tant la tardor com la primavera han representat una gran pèrdua de facturació degut a la cancel·lació de reserves a l'últim moment per les restriccions que s'han anat decretant que han limitat la mobilitat de la ciutadania. Per aquest motiu, afirmen que el confinament municipal dels caps de setmana ha impossibilitat l'arribada de turistes i, per tant, en els municipis de la comarca, si no hi ha turisme, els allotjaments no són viables i bona part dels restaurants i bars tampoc.

Concretament, en les empreses **d'allotjament** (turisme rural, hostals, hotels, càmpings, albergs) s'apunten unes **pèrdues de facturació** d'entre el 50% i el 75% i algunes, fins i tot, pèrdues superiors al 75% degut a la manca de clientela per les impossibilitats de moure's pel territori, entre d'altres motius com la reducció de la capacitat de despesa de moltes persones en oci i turisme davant de la pèrdua dels seus llocs de treball o trobar-se en situació d'ERO. A nivell de gestió empresarial, es manifesta un increment de la **complexitat de la gestió** a causa de l'anul·lació constant de reserves pels canvis en les restriccions sanitàries i pels dubtes i incerteses de la clientela que ha estat, sovint, desorientada en què podia i no podia fer en certs períodes de temps.

Específicament, els allotjaments vinculats a un perfil juvenil (albergs de joventut o cases de colònies) són els que encara han tingut una afectació major ja que el moviment de grups escolars ha estat reduït de forma molt gran en aquest curs escolar 2020-2021. En casos com aquests o en allotjaments adreçats a grups grans, han optat en restar **tancats** ja que si obrien tenien encara més pèrdues (per la neteja o la calefacció).

Les principals mesures que els allotjaments han dut a terme serien la introducció d'incentius al consum (ofertes, promocions, campanyes comercials, etc.) o la comunicació per mitjà de les xarxes socials. N'hi ha que fins i tot han aprofitat els períodes de tancament o de manca de mobilitat per fer petites reformes als seus establiments.

Alguns allotjaments veuen necessària fer una **reorientació del negoci** com ara ampliar en nous serveis complementaris més enllà de la pernoctació i també activar noves plataformes per captar clientela de fora, així com reorganitzar totes les xarxes socials. Per tant, la **comunicació en xarxes, el màrqueting digital i la captació de nous mercats** o la **comercialització online** són algunes de les necessitats formatives manifestades.

Tanmateix, hi ha empreses d'allotjament que es troben en una situació crítica, necessitades de **suport i assessorament** per tal de dur a terme una reorientació estratègica integral del seu model de negoci per sortir de la crisi i no acabar tancant.

En el cas dels **restaurants,** l'afectació també ha estat molt gran, amb **pèrdues de facturació** també entre el 50% i el 75%. L'obligació de tancament i de reducció de les franges horàries en les quals poder donar servei ha condicionat molt l'activitat regular de bars i restaurants a la Noguera i a tota Catalunya en general. L'afectació ha estat major com menor era el municipi i com més gran era el seu grau de dependència respecte a clientela procedent del turisme enfront a clientela d'origen local. Alguns establiments han optat per tancar durant els períodes de menys mobilitat per tal de reduir les pèrdues que representava tenir obert, però sense rebre clientela suficient.

En aquest sentit, els establiments de restauració amb una vocació més orientada a les celebracions com bodes o comunions són els que encara ho han passat pitjor ja que aquest tipus de celebracions es van reduir molt l'any passat i les que es van fer eren amb molts menys convidats. De cara al 2021, aquest sector de les celebracions continua amb molta incertesa del que es podrà o no fer.

Algunes de les mesures que han dut a terme són la introducció d'incentius al consum (ofertes, promocions, campanyes comercials, etc.), la comunicació per mitjà de les xarxes socials o les comandes a domicili amb menjar per emportar (tot i que aquesta línia de negoci pot arribar a tenir sentit a Balaguer, però molt poc en restaurants ubicats en pobles petits). Hi ha algun exemple de restaurant que ha optat per un model més col·laboratiu de compartir cuina en un mateix local per elaborar caixes de productes dolços i salats amb altres establiments i productors o per oferir el que es diu una "cuina negra" és a dir un obrador que cuina per altres comerços, restaurants o particulars.

Internament, la major part dels negocis de restauració han hagut de reduir la seva plantilla i/o posar part del personal en un ERO per poder sostenir el negoci.

En relació amb les **oficines de turisme de la comarca,** també s'apunta que hi hagut una afectació gran i que per altra banda ha servit per repensar què fer i com fer-ho. Una de les iniciatives col·lectives a les quals han participat és en l'organització de sessions formatives virtuals per als agents turístics del municipi (en el cas de la Baronia de Rialb) i també han participat en d'altres sessions amb altres oficines de turisme de territoris veïns. Respecte a necessitats formatives explicitades, aquestes s'orienten vers eines de **comercialització online** i temes vinculats a **l'economia circular i la sostenibilitat** de l'empresa, així com millorar el **treball en xarxa i la promoció**.

En relació amb les **empreses de guiatge**, hi ha coincidència en una afectació molt negativa de l'activitat que s'ha reduït dràsticament, fins a estar anul·lada durant moltes setmanes per manca de clientela degut al confinament municipal i/o comarcal. De fet, les activitats de guiatge ja eren molt incipients prèviament a la pandèmia i ara caldrà de nou reactivar i dinamitzar aquest servei per poder-lo posicionar. En aquest sentit, es demana més **treball en xarxa** per tal de poder establir col·laboracions i sinergies entre diferents agents turístics a l'hora de dissenyar experiències turístiques integrals combinant diferents serveis i productes.

En relació amb les **agències de viatges,** han tingut una afectació molt negativa amb una suspensió total de la seva activitat ja que a causa del tancament de les fronteres i les limitacions a la mobilitat, els ha estat molt difícil poder oferir els seus serveis. Han tingut pèrdues molt elevades de més del 75% de la facturació i es troben en una situació complexa. El volum de feina és gairebé nul i el poc que es ven es veu cancel·lat abans

de la sortida. La gent no es fia de reservar amb temps per culpa de la incertesa de saber si es podran moure després.

Per tal de poder reduir despeses, s'han pres mesures com la reducció de la jornada laboral, la cancel·lació de plataformes habituals en les agències però que ara no poden sostenir el seu pagament, sol·licitud de préstecs i d'ajudes al sector (sense resposta, de moment). Per tal de poder mantenir el vincle amb la clientela han emprat les xarxes socials i han organitzat des de reunions virtuals a taules rodones i xerrades. Una mesura que plantegen és activar molt més la comercialització online.

Algunes mesures de reorientació que esmenten és la necessitat de **reinventar-se de cara a la sostenibilitat i respecte als objectius de desenvolupament sostenible** de les Nacions Unides 2030 (ODS) envers a productes de turisme sostenible.

Com a iniciativa col·lectiva destaca la creació d'un Grup de Treball de 7 agències de viatges de les quatre províncies catalanes per tal de treballar de forma conjunta de cara al futur amb noves línies de negoci centrades en "empreses sostenibles, viatges responsables", per tal de fomentar i formar tots els actors del seu sector i fer-los partícips del seu projecte.

Proposen actuacions en benefici del seu sector com ara:

- Un bonus viatge per als resident a Catalunya utilitzant sempre agències de viatges i gastant-los en les empreses catalanes.
- Ajuts i promoció de les empreses que estan treballant amb objectius clars de futur

En termes generals, es valora la decisió del tancament perimetral municipal amb un impacte molt gran essent una decisió que no respecta la realitat territorial de baix poblament de molts municipis de la Noguera.

Respecte a les **empreses d'activitats esportives a la natura i de turisme actiu** han tingut una afectació variada. Mentre algunes afirmen que tot i l'afectació negativa inicial, a l'estiu van poder compensar una part important de l'activitat, millor del que pensaven quan van tancar amb l'estat d'alarma. Especialment, les empreses de turisme de vol han valorat l'estiu del 2020 com una temporada excel·lent que els ha permès treballar moltíssim gràcies al turisme nacional. Si la mobilitat es redueix cap a l'estranger, el turisme local se'n veu beneficiat, l'estiu passat van treballar molt, pensen que aquest any també els hi pot anar bé el fet que la població catalana no marxi a fer turisme a l'estranger. Per altra banda, el que sí valoren negativament és la incertesa viscuda a tots els nivells que complica la gestió de les reserves, genera dubtes de la clientela, anul·lacions a última hora, etc.

Com a iniciativa col·lectiva destaca l'organització per part de les empreses turístiques de la Vall d'Àger, on se centren la majoria d'empreses de turisme de vol, que van recollir diverses mesures a impulsar a nivell turístic que van plantejar a l'ajuntament d'Àger:

- Reacondicionar i recuperar les rutes en bicicleta i a peu per la Vall d'Àger del centre btt, falta senyals, actualitzar tracks, fulletons antiquats, recuperar i ampliar noves rutes a peu i bicicleta.

- Montrebei està tancat per una esllavissada, intentar reobrir el més aviat possible. Què es pot fer en aquest recurs per activar la seva reobertura? (article diari Segre reclamant una solució). No cal més promoció, que s'hi pugui passar.

- Turisme de Vol com aportació més important al turisme de la zona i que fa molts anys que està reclamant a les administracions el condicionament de les zones de vol, camí accés a la pista de vol deteriorat, les pistes d'aterratge són particulars, no n'hi ha de públics, l'ajuntament d'Àger n'acaba d'adquirir un. Condicionament de la zona de vol i reactivar el tema del pla especial de la zona de vol de la vall d'Àger, redactat per l'ajuntament d'Àger. S'hi especifica l'ampliació de les sortides i les possibilitats d'arranjament, medi ambient les ha d'analitzar i cal trobar els recursos econòmics necessaris per tirar-ho endavant.

En termes generals, es tracta d'empreses de molts pocs treballadors o sense personal assalariat, per tant, la majoria són negocis de persones autònomes que s'ha reduït la pròpia jornada laboral i la dels seus treballadors/es. També han hagut d'aplicar EROS i, al final, alguns acomiadaments també perquè la situació està millorant molt lentament i no és sostenible per cap de les dues bandes. N'hi ha que també han demanat crèdits ICO a l'espera de poder remuntar la situació per poder-los tornar.

En general, es fa palesa molta **indignació i desànim** perquè afirmen que se senten sols ja que el govern no ha estat a l'alçada de donar-los tot el suport que requereixen ja que les restriccions en bé de la salut han implicat el tancament i reducció molt dràstica de la seva activitat sense compensacions suficients a canvi. Respecte de les ajudes, la majoria o no han arribat o són insuficients totalment. I, per contra, les despeses fixes s'han hagut d'anar assumint en detriment dels estalvis o per mitjà de la sol·licitud de préstecs. En aquest sentit, molts establiments de turisme es queixen que l'afectació no és la mateixa dins de la comarca entre la capital comarcal com Balaguer respecte als municipis petits. Reclamen que les polítiques tinguin en compte la **diversitat territorial** i que les restriccions siguin coherents amb aquesta realitat.

Respecte a la **necessitat de reorientació del negoci**, hi ha algunes de les empreses que apunten aspectes ja comentats anteriorment, com l'obertura d'una nova línia d'activitat, l'especialització cap a nous segments de mercat, l'orientació cap al lloguer particular en allotjaments, transformació d'habitacions en apartaments turístics dotant-les de cuina i espai per rentar la roba, fer una transformació digital del negoci, incorporar elements **d'economia circular i sostenibilitat** i també **d'eficiència energètic**a com ara la instal·lació d'un carregador fotovoltaic de bateries de cotxe elèctric o mixt al garatge de l'allotjament. En matèria d'eficiència energètica són diversos els negocis turístics que manifesten interès en rebre assessorament per millorar el seu negoci en aquest àmbit.

Sobre les principals necessitats que manifesten les empreses del sector del turisme**,** l'hostaleria i la restauració hi ha coincidència en reclamar **més ajudes econòmiques** per fer front a la situació:

- Necessitat d'ajudes a fons perdut,
- Necessitat d'ajornament en el pagament d'impostos i quotes a la Seguretat Social, Necessitat de moratòria en el pagament de lloguer i hipoteques,
- Necessitat de bonificacions fiscals,
- Agilitat en el pagament dels ajuts sol·licitats a les administracions públiques,
- Informació sobre els diferents ajuts disponibles,
- Existència de subvencions per a la contractació

Algunes iniciatives col·lectives que les empreses entrevistades han manifestat haver participat serien les següents:

- Ofertes i promocions en col·laboració amb l'associació de càmpings de Lleida i la Federació Catalana de Càmpings.
- Creació d'un grup integrat pels establiments d'hoteleria de Balaguer

Altres necessitats manifestades centrades en temes de formació i assessorament serien:

→ Màrqueting digital
→ Comunicació en xarxes socials
→ Nous mercats per captar nous perfils de clientela
→ Assessorament en temes d'economia circular i eficiència energètica

En relació amb les mesures que es plantegen per reactivar el turisme a nivell de la comarca de la Noguera serien les següents:

A. CAMPANYA DE PROMOCIÓ I COMUNICACIÓ PER POSICIONAR LA NOGUERA COM A DESTINACIÓ TURÍSTICA

- Una bona promoció i comunicació vinculada als valors de la comarca definint la vocació de cada municipi (no tots els municipis de la comarca tenen vocació turística o en la mateixa mesura).
- Campanya de promoció turística per posicionar la comarca de la Noguera entre la societat catalana. Diversitat d'atractius turístics. Campanya impulsada des del Consell Comarcal de la Noguera i/o la Diputació de Lleida.
- La Noguera és una comarca amb moltes possibilitats sobretot a nivell de turisme de senderisme, escalada, excursions, cultural que s'hauria de promocionar molt més sobretot ara que només podem tenir turisme de Catalunya, hem de donar a conèixer el nostre territori.
- Editar material promocional digital per poder enviar a la clientela, tenir web actualitzada, més informació de l'oferta turística de la zona, estar al dia, rutes de bici, a peu.
- Donar a conèixer les cases rurals de l'Associació de cases rurals de la Noguera és molt important i sobretot donar a conèixer el territori que tenim.
- Potenciar el turisme familiar, cultural i esportiu a la Noguera

B. CANVI MODEL DE GOVERNANÇA I GESTIÓ TURÍSTICA

- Canvi de model de governança a l'hora de definir l'estratègia turística de la comarca amb una implicació més activa del sector privat a l'hora de prendre decisions en matèria turística que afectin a la comarca.
- Taula de treball entre agents privats i tècnics-polítics del Consell Comarcal de la Noguera.
- Demanda generalitzada d'una millor gestió del Congost de Montrebei, especialment, per part de l'empresariat de la Vall d'Àger que manifesta haver tingut unes pèrdues i perjudicis afegits pel fet que el Congost segueix tancat des de la tardor del 2020 sense que s'hagin pres les mesures adients per reprendre la mobilitat en aquest recurs de primer ordre de la comarca.

- Mesures per redistribuir el turisme de la comarca per evitar concentracions en els mateixos recursos turístics, posar en valor turístic la Noguera de forma més integral per donar a conèixer actius més desconeguts.

C. CREACIÓ DE NOUS PRODUCTES VINCULATS AL TURISME GASTRONÒMIC

- Creació de noves experiències turístiques. Hi ha alguns molins que podrien tenir interès en desenvolupar experiències oleoturístiques per donar a conèixer el sistema de producció i afavorir la venda directa. Experiència que es podria ampliar a altres empreses agroalimentàries.
- Mercat de petits productors amb tastets gastronòmics.
- Impulsar un obrador compartit que es llogui pels petits productors i autònoms,
- Disposar d'un local compartit on poder vendre els productes de productors i artesans de la Noguera.

D. MILLORA DE LA FORMACIÓ DEL SECTOR TURÍSTIC

- Millorar la formació del personal que treballa en el sector de la restauració i l'hoteleria.

E. SUPORT A LES ASSOCIACIONS TURÍSTIQUES DE LA COMARCA

- L'associació d'allotjaments de turisme rural de la Noguera (Rural Noguera) està poc activa i faltaria dinamització i acompanyament.

F. MILLORA I AMPLIACIÓ D'INFRAESTRUCTURES

- Restaurar la mobilitat al Congost de Montrebei i plantejar actuacions de millora com ara arreglar el camí que va paral·lel i que s'ha de refer amb passarel·les perquè hi ha moments que es nega d'aigua. Aquest altre camí podria ajudar a descongestionar el camí principal i seria un al·licient complementari i també podria ser d'utilitat en cas d'accident o d'incidents.
- Invertir en millorar la xarxa viària de la comarca que connecta els municipis amb la capital comarcal, Balaguer, com ara des d'Albesa o Menàrguens. I també ampliar l'autovia de Lleida fins a Balaguer.
- El Centre BTT va funcionar molt bé però ara està deixat i no s'han reposat els senyals i caldria activar-lo
- Millora d'instal·lacions en relació al turisme de vol de la Vall d'Àger.
- Impulsar la creació del Parc Natural del Montsec
- Valorar una via verda enlloc d'un tren regular-turístic en relació al Tren dels Llacs.
- Millora de les telecomunicacions en xarxa mòbil i fibra òptica perquè arribi a tots els pobles i nuclis de la comarca (important a nivell turístic i també per la població local)
- Reducció dels impostos de la recollida de brossa que es gestionen des del Consell Comarcal de la Noguera

En termes generals, també es recull l'opinió que si la situació sanitària va millorant, és molt probable que l'activitat turística es vagi normalitzant si es flexibilitzen les restriccions de mobilitat. En global, tothom coincideix que la temporada d'estiu del 2020 va ser molt bona, que es va treballar molt més, especialment, amb públic català i/o espanyol ja que el turisme estranger va ser molt minoritari.

3.2.3.8. Informació i comunicacions

Les empreses d'aquest sector que han respost l'enquesta estan vinculades a **mitjans audiovisuals (televisió) i gestió de continguts** per a xarxes socials d'empreses i entitats, principalment.

Aquests perfils d'empreses han tingut **afectacions contràries**; una d'elles ha tingut una afectació negativa perquè li han cancel·lat projectes davant de la incertesa de la situació general, tot i que comenta que també li han sorgit noves oportunitats de negoci (servei d'emissions en directe tipus *streaming*, vídeos promocionals). Tanmateix, una altra empresa centrada en tasques de *community manager* valora l'afectació de la crisi molt positivament ja que moltes empreses s'han hagut de reinventar i oferir més comunicació que li ha implicat més contractació dels seus serveis per part de negocis molt diversos com comerços alimentaris i no alimentaris, productes agroalimentaris, etc.

Una de les empreses va haver d'activar un ERO a l'inici de la pandèmia, però ja va poder incorporar de nou a les persones treballadores abans de l'estiu del 2020. A nivell de necessitats, afirma que millorar la co**municació en xarxes socials i el màrqueting** serien d'interès per poder donar a conèixer les noves línies de negoci que vol oferir arran de la pandèmia.

3.2.3.9. Activitats administratives i serveis auxiliars

En relació amb les **empreses d'informàtica**, l'afectació ha estat **en positiu** ja que arran de la pandèmia de la COVID-19 tots els aspectes vinculats a la informàtica han estat molt presents i han generat molta activitat econòmica tant a nivell d'assessoraments, serveis tècnics o venda de material informàtic. Bona part de la feina, però s'ha dut a terme com a teletreball també per part de les pròpies empreses vinculades a l'activitat informàtica, amb canals de comunicació directes com el whatsapp per tal d'arribar de forma millor a la clientela final.

1.1.1.10. Activitats professionals, científiques i tècniques

En aquest sector d'activitat, les empreses que han respost l'enquesta són d'activitats ben diferents: consultoria en enginyeria, sonorització i il·luminació, disseny gràfic i publicitari, web i fotografia, despatxos d'arquitectura, espai de coworking. És evident que l'afectació ha estat ben diversa.

En relació amb les **empreses de disseny gràfic, publicitat, web i fotografia** han tingut una **afectació variada** ja que per una banda, han perdut clients o han quedat en inactiu i per contra, ha entrat nova clientela que tenia necessitats diferents. Per tant, s'han aplaçat projectes que estan pendents d'activar però han sorgit noves oportunitats. Com a mesures que s'han implementat ha estat el teletreball i la flexibilització horària, un ERO a l'inici de la pandèmia que ja s'ha suspès, sol·licitud d'ajuts i préstecs, la introducció d'incentius al consum, l'impuls del contacte via xarxes socials o la realització de part de les activitats via online.

Algunes de les necessitats que expliciten aquestes empreses és un millor **treball en xarxa,** poder identificar **nous mercats, noves línies de negoci** (sobretot online), estratègies de màrqueting, necessitats **econòmiques** i suport en temes **d'economia circular i sostenibilitat** (en especial, una de les empreses que també és impremta).

En relació amb la **fotografia** que s'ha vist una afectació major ja que seria un àmbit on s'ha vist aturada força l'activitat tant en projectes fotogràfics com en la venda de material fotogràfic.

En relació amb les **consultories**, l'afectació ha estat molt **positiva** per un increment d'activitat en aquest últim any i fins i tot han incorporat una persona més a l'equip. Creuen que això ha estat possible perquè han proposat un model de negoci flexible buscant noves alternatives, aplicant el treball a distància i intentant donar resposta a les necessitats de la seva clientela. Són conscients de la importància d'anar reorientant el negoci per tal d'obrir mercat a **més perfils de clientela, internacionalitzar el negoci, fer una transformació digital i incorporar elements d'economia circular, sostenibilitat i eficiència energètica.**

En relació amb els **despatxos d'arquitectura**, també han tingut una afectació **positiva** ja que la situació de confinament ha fet a la gent valorar la qualitat de la seva residència habitual fent plantejaments de millora, ampliació o substitució, després d'un llarg període de temps on s'havia deixat de fer intervencions-canvis en l'habitatge habitual. En un dels despatxos enquestats, fins i tot s'ha ampliat la plantilla i la facturació també s'ha vist incrementada i creuen que la facturació encara millorarà molt més aquest 2021.

També es comenta que el teletreball no és fàcil ja que cal habituar-se a aquesta manera de treballar i perquè algunes persones han tingut problemes de cobertura per connectar-se a internet en alguns pobles de la comarca (per ex. Camarasa). En el sector de l'arquitectura, una de les mesures que es plantegen és avançar en una **transformació digital del negoci** per poder donar un servei millor a la seva clientela que ja han iniciat per mitjà de reunions virtuals enlloc de visites presencials (plataformes per fer reunions online, eines de facturació electrònica, etc.). També consideren mesures d'interès rebre assessorament en temes **d'economia circular i sostenibilitat de l'empresa.**

Mesures que es proposen:

- Creació d'una moneda local o d'un mercat intern entre les botigues de la comarca.

3.2.3.10. Educació

El sector de l'educació és un altre dels sectors d'activitat econòmica que ha resultat afectat **molt negativament**. La seva activitat s'ha vist aturada de manera sobtada i això ha repercutit en els treballadors/es que o bé han estat acomiadats o han hagut d'estar alguns períodes en un ERO.

Les dificultats d'adaptació amb les mesures establertes per l'administració catalana han estat un fre important i un esforç d'adaptació i reinvenció per continuar la seva activitat un cop passats els primers mesos de la pandèmia: grups reduïts, activitats en línia, activitats a l'aire lliure, són algunes de les adaptacions.

Reclamen **ajudes econòmiques**, així com també **informació** sobre els ajuts existents i subvencions per a la contractació de personal, a més a més de **treball en xarxa i promoció.** L'única empresa d'aquest sector que ha respost l'enquesta també manifesta la necessitat de suport en fer una **reorientació estratègica del seu model de negoci** per poder definir noves línies d'activitat que la facin més resilient. També presenta necessitats formatives en **màrqueting digital, creació d'una nova línia d'activitat online i en temes de digitalització.**

A nivell de comarca, es reclama que **es tinguin en compte les empreses locals** a l'hora de contractar serveis formatius.

3.2.3.11. Activitats sanitàries i de serveis socials

Les empreses orientades a realitzar activitats sanitàries i de serveis socials que han respost l'enquesta tenen un perfil divers ja que s'han inclòs des de professionals autònoms responsables de centres de salut, fisioterapeutes, nutricionistes, homeòpates, responsables de farmàcies i també empreses que gestionen equipaments orientats a serveis a persones grans (residències i centres de dia).

Les afectacions han estat a **nivells diferents**, tot i que la facturació se n'ha vist ressentida en tots els casos, potser el que menys seria el cas de les farmàcies, les quals, però, han centrat una part important de les seves vendes en mascaretes i gel hidroalcohòlic com una nova línia d'higiene enfront de la COVID-19 tot i que voldrien diversificar les vendes. A tall d'exemple, s'ha reduït l'estoc de productes de parafarmàcia ja que el nivell econòmic de la població, en termes generals, s'ha reduït. Consideren que seria interessant activar la **comercialització online** però els hi falten eines formatives i recursos econòmics i algunes també estan estudiant la possibilitat d'ampliar serveis orientats a l'ortopèdia i l'òptica.

Les empreses de serveis de salut han tingut una afectació **negativa o baixa**. En tots els casos, ha calgut fer una adaptació dels llocs de treball amb mesures per reduir el risc de contagi; en algunes, van reduir també la jornada de treball i van aplicar un ERO als treballadors/es o bé han hagut d'acomiadar personal. També en algun cas han pogut adaptar alguns serveis de manera digital (consultes online). Sobre les mesures adoptades en els propis serveis o activitats, algunes apunten la incorporació de nous grups assistencials, altres l'adopció de promocions o descomptes i en un cas la reducció d'algun dels serveis que oferia. També han sol·licitat els ajuts econòmics destinats al sector, però a nivell econòmic manifesten necessitat d'ajornament en el pagament d'impostos i quotes a la Seguretat Social i necessitat de **bonificacions fiscals**. Les principals necessitats formatives, i en alguns casos, assessorament especialitzat, es troben en **comercialització online i en màrqueting digital**, i alguna també sobre nous mercats així com **informació** amb tema de normatives i ajuts.

En les empreses centrades en **serveis socials** han tingut una afectació **negativa**. En un dels casos, orientat a centre ocupacional afirma que a nivell de professionals, la gent ha treballat igual, ja que són el col·lectiu que són i no es pot aturar. Tot i així, la seva entitat té 52 treballadors/es, dels quals 17 que pertanyen al centre d'educació especial (l'escola) van haver de parar fins al setembre. La resta (centre ocupacional i residències) van haver de cobrir l'assistència i l'atenció a les persones.

Durant molt de temps aquests treballadors/es en actiu van haver de cobrir totes les persones usuàries i afectacions diverses. Aquesta sobrecàrrega de feina ha comportat molt desgast i esgotament emocional. Per altra banda, algunes de les activitats s'han pogut orientar a fer-les online, fet que ja han incorporat de forma regular per guanyar temps i reduir despeses. A nivell de mesures de futur, es plantegen incorporar elements **d'eficiència energètica** a les seves instal·lacions (geotèrmia, plaques fotovoltaiques, i tema lumínic, LEDS), però requeririen assessorament específic i a nivell econòmic, demanen **subvencions** per a la contractació.

Com a **iniciativa col·lectiva** destaca un dels centres d'ocupació entrevistats que formen part de la Federació Allem que integra 17 entitats de la província de Lleida (centrades en l'atenció a persones amb discapacitat intel·lectual) que s'han organitzat conjuntament per fer escoltar les seves necessitats davant de l'administració.

En un altre perfil d'empreses socials, com són les residències de gent gran, l'afectació també ha estat molt negativa ja que els hi ha augmentat la feina (que no la facturació), han hagut de contractar més personal per poder donar resposta a les mesures sanitàries i a més els hi és molt més difícil d'ingressar nous clients. De fet, el que demanen és poder disposar de més places públiques per poder donar resposta a les persones usuàries interessades.

També destaquen les aportacions d'una empresa especialitzada en serveis d'atenció a la gent gran a domicili que manifesta haver mantingut la majoria dels clients que ja tenia previ a la pandèmia, però que no n'ha incorporat de nous, bàsicament, per la por dels familiars en relació als contagis. Ara, però, la situació s'està normalitzant i la gent s'està relaxant ja que la majoria de persones grans ja estan vacunades i s'ha perdut part d'aquest temor inicial. Aquesta empresa en qüestió estaria interessada en rebre assessorament especialitzat en **replantejament del model de negoci** per tal de donar-li una embranzida i definir millor els serveis de futur que podria oferir.

3.2.3.12. Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment

El sector de les activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment és un sector que s'ha vist afectat de manera **molt negativa**.

Les mesures decretades que afecten a aquest sector han impossibilitat durant força temps el desenvolupament de la seva activitat, que s'ha vist suspesa. En bona part, han hagut d'aplicar ERO i en algun cas, realitzar acomiadaments de treballadors o no contractar-ne. Aquesta afectació no només ha estat a les empreses vinculades a la cultura i als esdeveniments directament, sinó també les que en depenen d'una manera o altra com ara empreses responsables de la il·luminació i la sonorització d'actes culturals i esdeveniments públics i privats que tampoc han pogut treballar i es troben en situació d'ERO des de fa molts mesos esperant que properament les condicions vagin millorant per poder reprendre la seva activitat.

Es tracta d'un sector que s'ha sentit molt abandonat i que creu que ha rebut molt menys suport del que necessitava. Totes les empreses d'aquest sector s'han acollit a les ajudes econòmiques que ha ofert l'administració per poder mantenir l'empresa, però consideren que han estat insuficients.

Algunes empreses han inclòs adaptacions com ara realitzar activitats d'oci online (per exemple scape rooms virtuals o jocs online), realitzar importants descomptes o ofertes comercials per atraure clientela

Com a iniciativa col·lectiva destaca la creació d'una sèrie de xapes sobre diferents sales de joc amb la voluntat de donar suport i salvar els escapes rooms per tal d'evitar-ne el seu tancament definitiu.

Un altre àmbit de les activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment són **les sales de cinema** que han tingut una afectació molt negativa ja que l'assistència a actes culturals (com pot ser anar al cine) ha minvat molt durant la pandèmia. Aquestes sales han hagut de tancar durant força mesos, reduir horaris i aforaments un cop reoberts, amb menys oferta i amb gran impacte de vendes. Algunes idees de replantejament del negoci s'orienten vers el concepte d'autocinemes i cinemes exteriors ja que unit a la pandèmia, el sector té altres reptes sobre la taula relacionats amb el canvi d'hàbits de consum audiovisual que fan complicat el model de sales de cinema tradicionals.

En relació a les necessitats formatives d'aquest sector trobem la **comercialització online / comerç electrònic, la comunicació en xarxes socials, la digitalització de l'empresa i l'economia circular i sostenibilitat de l'empresa**.

Per altra banda, **empreses especialitzades en organitzar esdeveniments i espectacles culturals** afirmen que la pandèmia els ha afectat molt negativament a causa de les restriccions i també degut a què la seva clientela (administracions sobretot) tenen por i no s'han atrevit a programar actes i esdeveniments que haurien estat possibles aplicant les mesures adients. Reclamen **ajudes** a fons perdut, **agilitat** en el pagament dels ajuts sol·licitats a les administracions públiques (que han estat insuficients) i també demanen que des de la Generalitat s'enviïn **missatges positius** per tal de poder reactivar el sector cultural i d'oci definint mesures i protocols, però fent fora la por i també animant a les administracions locals a reprendre les activitats amb suport i acompanyament i no delegant-los-hi als ajuntaments tota la responsabilitat dels actes promoguts; actitud que no ajuda a reactivar el sector. Cal que entre tots ens creiem el lema "la cultura és segura" per no acabar enfonsant aquest sector.

A nivell de comarca, demanen que des de les administracions locals **s'impulsin de nou les programacions culturals i d'oci** ja que reprendre la vida cultural i social ens donarà salut mental i benestar emocional després de tants mesos de pandèmia.

3.2.3.13. Altres serveis

Les empreses ubicades dins la categoria d'altres serveis serien, principalment, **perruqueries, centres d'estètica, gimnasos, entrenadors personals**, etc. que afirmen haver tingut una afectació **molt negativa** a causa de la reducció de la facturació, la suspensió total de l'activitat per l'obligació de tancament i la pèrdua de clientela, sobretot a l'inici de la pandèmia.

En el cas de les perruqueries i els centres de bellesa també han notat la davallada de celebracions com bodes, comunions o batejos, així com festes i trobades per la qual cosa la seva clientela ha reduït la sol·licitud dels seus serveis al romandre més temps a casa sense sortir. També ha comportat una adaptació i flexibilització dels serveis, fins i tot, de serveis a domicili per persones grans que tenen poca mobilitat.

En el cas de gimnasos i entrenadors personals, l'afectació també ha estat negativa davant la pèrdua de clients per tancament de negoci, anul·lació de proves competitives, pèrdua de col·laboració amb clubs esportius, entre d'altres. Demanen més **ajudes** econòmiques, especialment entre autònoms i pimes.

A nivell de necessitats formatives, s'exposen les següents: **comercialització online / comerç electrònic, comunicació en xarxes socials, màrqueting i desenvolupar el tracte personalitzat i els serveis de proximitat.**

3.3. MESURES SOCIOECONÒMIQUES PER FRENAR L'AFECTACIÓ IMPULSADES DES DELS AJUNTAMENTS

3.3.1. Distribució de les mesures a nivell municipal

En el marc d'aquest estudi, s'ha contactat a través de correu electrònic, per la plataforma EACAT i posteriorment amb una trucada telefònica, en alguns casos, amb els ajuntaments de la comarca per demanar-los si havien adoptat a nivell municipal algun paquet de mesures adreçat al teixit empresarial o a la ciutadania per ajudar a pal·liar els efectes de la crisi durant aquest 2020 o 2021.

La següent taula recull els ajuntaments de la comarca que han impulsat algun tipus de mesura per mitigar l'afectació de la crisi en els seus municipis. En verd, els que han impulsat alguna mesura (26 municipis) i en color salmó aquells que no ho han fet (4 municipis):

Taula 2 .Distribució de mesures socioeconòmiques a nivell municipal

MUNICIPIS	IMPULS DE MESURES	MUNICIPIS	IMPULS DE MESURES
Àger		Ivars de Noguera	
Albesa		Menàrguens	
Algerri		Montgai	
Alòs de Balaguer		Oliola	
Artesa de Segre		Os de Balaguer	
EMD Baldomar		Penelles	
Les Avellanes i Santa Linya		Ponts	
Balaguer		Preixens	
La Baronia de Rialb		La Sentiu de Sió	
Bellcaire d'Urgell		Térmens	
Bellmunt d'Urgell		Tiurana	
Cabanabona		Torrelameu	
Camarasa		Vallfogona de Balaguer	
Castelló de Farfanya		Vilanova de l'Aguda	
Cubells		Vilanova de Meià	
Foradada			

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels ajuntaments

3.3.2. Mesures socioeconòmiques impulsades des dels ajuntaments

Taula 3. Mesures socioeconòmiques impulsades des dels ajuntaments

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Àger	Veïns del municipi en general i usuaris de la residència	Desinfecció diària dels carrers més transitats de la Vall Assistència personalitzada per a la compra de menjar o medicaments (transports etc.) Contractació de personal extra degut a les baixes laborals així com la compra de tot tipus de material per adaptar-nos contra la COVID-19	10.000€	2020		Veïns i usuaris de la residència d'avis
	Establiments turístics, restaurants i alberg	Bonificació de les escombraries. Reducció del cost de la llicència de terrassa Permís per utilitzar l'exterior com a espai per a terrassa (per qui no tenia llicència)		2020		
	Alberg	Reducció del cost del contracte		2020		
Albesa	Empreses, comerços (perruqueries, estètica, bars-restaurants)	Devolució de la part proporcional del rebut de la taxa d'escombraries, durant els dies de total inactivitat a causa de l'estat d'alarma.	190,60€	2020		6 empreses
	Persones amb dificultats socials que no disposen dels recursos necessaris per fer un correcte confinament, posant en risc la seva salut i la d'altres persones.	Arranjament i equipaments d'un espai de titularitat municipal, per les persones que no poden fer un aïllament adequat al seu domicili, com a conseqüència de la malaltia de la COVID-19.	10.240,68€	2020		Persones amb dificultats socials i que no disposen de recursos
	Personal docent i alumnes de l'escola	Increment de les hores de neteja i desinfecció a les aules escolars. Facilitació de gel hidroalcohòlic , paper eixugamans per les activitats escolars i extra-escolars.	4.000 €	2020	2021	Alumnes i personal docent

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Albesa	Poble d'Albesa	Neteja amb productes desinfectants: carrers , places , jardins, contenidors de brossa i mobiliari urbà.	12.000€	2020	2021	Tot el poble
	Famílies de la llar d'infants d'Albesa	Retorn de la part proporcional del mes de març quan es va declarar l'estat d'alarma, ¡ fins el retorn a l'activitat no es va cobrar res.	1.520,00 € (import retornat durant el mes de març 2020)	2020		20 famílies
	Veïns del poble	Confecció i facilitació de mascaretes de roba pels veïns	1.000€	2020		Tot el poble
	Veïns i veïnes del municipi i treballadors de l'Ajuntament	Condicionament dels espais municipals (oficina, biblioteca, casal d'estiu , rocòdrom, llar d'infants, escola, consultori) segons recomanació i obligacions marcades per les autoritats competents arran de la pandèmia: material sanitari, desinfecció, mascaretes , mampares de protecció, material informàtic, sabó, neteja especial degut a la COVID-19.	13.640,41€	2020		Tot el poble
	Veïns i veïnes del municipi	Adaptació de les activitats culturals i festives en funció de la normativa associada a l'evolució de la pandèmia: Concursos online, premis a bescanviar als establiments que ho estant passant més malament, control d'aforament, públic assegut, hidrogel a l'entrada i programació d'un segon passi en cas de necessitat.	1.500€	2020		Tot el poble
	Veïns i veïnes del municipi	Obertura de les piscines municipals ajustada a la normativa COVID-19, es van realitzar dos torns i es va suprimir l'entrada lliure	Molts menys ingressos que altres anys, (aproximadament 10.000,00 € menys)	2020		Tot el poble

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Alós de Balaguer	Tota la població	Reducció del tipus impositiu aplicat a l'impost sobre béns immobles urbans (IBI) del 0,6% al 0,55%.		Un any o fins modificació de l'ordenança fiscal		Nombre de propietaris de béns immobles urbans
Artesa de Segre	Ciutadania	- No cobrament de les tarifes corresponents al servei de la Llar d'Infants municipal El Bressol, durant el termini que hagi estat suspès el servei, i devolució de l'import cobrat indegudament del 15 a 31 de març de 2020. - No cobrament de les tarifes corresponents al servei de l'Escola Municipal de Música, durant el termini que hagi estat suspès el servei, i devolució de l'import cobrat indegudament del 15 a 31 de març de 2020.		2020		90 alumnes de l'escola de música 30 inscrits a la Llar d'Infants
	Comerç, empreses locals i autònoms	- Bonificació de 90% de la taxa per l'ocupació de la via pública mitjançant terrasses amb finalitat lucrativa. - Possibilitat d'ampliació de l'espai ocupat per les terrasses sense cost addicional pels contribuents. - Devolució, previ sol·licitud, d'un 15% de l'import de la taxa per a la recollida d'escombraries de totes les activitats comercials que han estat obligades a tancar durant l'estat d'alarma.		2020		41 propietaris de comerços
EMD Baldomar (Artesa de Segre)	Gent gran i amb necessitats	Servei de compra i de gestions	Acció voluntària	2020, durant la Covid		25 persones
Les Avellanes i Santa Linya	Empreses i autònoms del municipi afectats per l'aturada de l'activitat econòmica	Suspensió del cobrament de la taxa d'escombraries	-40 euros taxa d'escombraries. - 300 euros d'ingressos ajuntament.	Del març al juny de 2020		7 autònoms / empreses beneficiàries

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Les Avellanes i Santa Linya	Tota persona empadronada al municipi de les Avellanes i Santa Linya	Compra d'unes 2.000 mascaretes i 500 gels hidroalcohòlics. Es va repartir una mascareta per cada habitant del municipi i un gel hidroalcohòlic per cada família.	4.000€	Abril del 2020		451 persones
Balaguer	Persones treballadores autònomes i empreses afectades per la pandèmia amb una facturació inferior a: - 1a convocatòria: 150.000 euros el 2019 2a convocatòria: 350.000 euros el 2019	Ajuts directes a empreses de la ciutat afectades per la COVID 19 per un import màxim de 1000 euros per beneficiari.	S'hi ha destinat una partida de 100.000 € dels quals s'han repartit: 1a convocatòria. 48.702,65€ 2a convocatòria. Pendent de resoldre	1a convocatòria: del 6 al 19 d'agost de 2020.	2a convocatòria: del 19 de gener a l'1 de febrer de 2021.	1a convocatòria. 50 persones/empreses beneficiàries 2a convocatòria. Pendent de resoldre.
	Persones en recerca de feina i empreses del territori	Contractació d'urgència d'una aplicació informàtica per la gestió de la borsa de treball de l'entitat i la gestió del servei d'orientació laboral. La contractació i posada en marxa d'aquesta eina, integrada a la pàgina web www.ceibalaguer.cat, ha permès millorar el treball telemàtic de l'equip tècnic de l'àrea d'ocupació i la interrelació entre aquest, les persones en recerca de feina i les empreses del territori, aportant un millor i més ampli servei d'orientació i intermediació laboral.	6.110,50€	La contractació de l'eina és de maig de 2020 a abril de 2021		1100 persones inscrites 114 empreses usuàries 143 Ofertes de treball
	Empreses, comerços i professionals de la ciutat	Impuls a la digitalització de l'economia local: 1.- *Directori empresarial, comercial i de serveis de Balaguer*: es tracta d'un directori accessible per internet que pretén, a més de donar visibilitat als negocis, comerços i professionals que s'hi han donat d'alta, posar en valor la qualitat i diversitat empresarial i comercial de la nostra ciutat. https://www.ceibalaguer.cat/directori-empresarial/	Recursos propis	2020		271 membres

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Balaguer	Empreses, comerços i professionals de la ciutat	Impuls a la digitalització de l'economia local: 2.- *Troba-ho a Balaguer*: prenent com a base el directori empresarial, es va iniciar una campanya que tenia com a objectiu potenciar el consum i el comerç de proximitat i presentar-se com a alternativa local a les plataformes de comerç electrònic globals. Ara mateix, *Troba-ho a Balaguer* ha agafat la forma d'un instrument permanent que proporciona als seus usuaris el contacte amb els establiments de Balaguer on podran trobar els productes o serveis que estiguin buscant. https://www.trobahoabalaguer.cat/	17.500€	Iniciativa presentada el 08/07/2020		1 landing page 1.413 seguidors a Instagram
	Empreses, comerços i professionals de la ciutat	Impuls a la digitalització de l'economia local: 3.- *Els restaurants de Balaguer a casa teva*: ateses les restriccions que durant la pandèmia han estat patint els sectors de l'hostaleria i la restauració, la Paeria de Balaguer va crear una pàgina web (https://www.balaguer.cat/restauracio/) on de forma gratuïta s'hi poguessin anunciar tots els establiments que oferien menjar per emportar o entregar a domicili.	Recursos propis			24 establiments
	Empreses, comerços i professionals de la ciutat	Impuls a la digitalització de l'economia local: 4.- *Fira Q 2021 virtual*: Vist que, per segon any consecutiu, serà impossible la celebració d'aquest certamen de manera presencial, la Paeria ha decidit dur-lo a terme en format virtual, a través d'un web que reproduirà la Fira, els seus sectors, stands i activitats	Sense dades definitives		Entre el 24 d'abril i l'1 de maig de 2021	
	Persones inscrites al SOC; Persones en risc de situació d'atur de llarga durada, no perceptores de prestació per desocupació o subsidi ni d'ajuts.	Contractació de 4 agents cíviques per la realització d'actuacions polivalents que alternin actuacions de suport amb tasques de sensibilització sobre les mesures preventives de la COVID-19 al municipi, especialment al mercat municipal, a les entrades i sortides de les escoles, carrers i bars i també realitzen tasques d'acompanyament a la gent gran.	58.174,68€	Període de contractació: del 10/12/2020 al 09/09/2021		4 persones contractades

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Balaguer	80 persones en situació d'atur, persones inactives i persones treballadores, preferentment aquelles que es troben en una situació de precarietat laboral	Programa d'acompanyament a la inserció i suport ocupacional per a la inclusió social adreçat a persones en situació d'atur o en recerca d'una millora laboral. SOC-UBICAT 2020	149.144,01 €		01/01/2021 al 31/12/2021	80 persones destinatàries 4 tècniques d'ocupació contractades
La Baronia de Rialb	Gestors dels immobles de turisme rural de titularitat municipal	Reducció del cobrament dels arrendaments del segon trimestre 2020 i primer trimestre 2021 dels immobles de turisme rural de titularitat municipal. Es va acordar no cobrar el segon trimestre 2020 i reduir al 50% el cobrament del primer trimestre 2021.	2n trimestre 2020: 2.165,90€ 1r trimestre 2021: 1.082,95€	Abril-maig-juny 2020	Gener-febrer-març 2021	3 persones/empreses
Bellcaire d'Urgell	Població en general i treballadors municipals	Compra de material de desinfecció, gel hidroalcohòlic, guants i mascaretes per totes les dependències municipals.		2020	2021	
	Negocis de restauració	Bonificació del 50% en la taxa d'escombraries als establiments de restauració, per pal·liar la davallada del negoci degut als mesos que van estar tancats, o bé, amb restriccions d'obertura.	198,75 €	2020		3 establiments
	Població en general	Confecció de mascaretes de cotó Un grup de voluntaris/-es van cosir-les i la gent va donar la roba, com llençols de cotó. La goma es va comprar per part de l'Ajuntament. Els voluntaris/-es les portaven a l'Ajuntament, on es van embossar individualment, i es van posar a disposició de qui en necessités.	55,00 € de la compra de la goma	Abril i maig 2020		Es van confeccionar 1000 mascaretes
	Entitats cíviques, població en general.	Compra de 8 termòmetres digitals per a: Club Patí Bellcaire, Club Futbol Bellcairenc, Consultori mèdic, Escola de Música, Llar d'Infants, Escola Bonavista i 2 a les oficines municipals.	480 €	2020		
	Població en general	Contractació de 2 persones per controlar que l'accés a les piscines municipals es fes amb totes les mesures de seguretat.	7.800,00 €	De l'1 de juliol al 12 de setembre de 2020		

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Cabanabona	Població en general de Cabanabona i Vilamajor, als treballadors/es de l'Ajuntament i als usuaris de les piscines municipals	Repartiment de mascaretes quirúrgiques i de roba. Compra de mascaretes quirúrgiques i FPPII i gel hidroalcohòlic per abastir als treballadors i als usuaris de les piscines municipals durant la campanya d'estiu i compra d'un termòmetre digital.	501,75€	2020		Població en general, treballadors Ajuntament, usuaris piscines
Camarasa	Sector de la restauració	Suspensió del pagament íntegre de la taxa per l'ocupació de terrenys d'ús públic per taules i cadires amb finalitat lucrativa (30 euros per 1 taula i 4 cadires)		2020		3 establiments
Castelló de Farfanya	Concessionaris del bar Centro i la perruqueria de Castelló	Exempcions en el pagament del cànon de concessió dels locals (perruqueria i bar centro) de titularitat de l'ajuntament	L'estalvi en lloguer per aquests concessionaris ha estat d'aprox., 2000 € entre els dos	Durant els terminis en què els establiments han estat tancats		2 locals
Cubells	Tota la població – Serveis mèdics – Residència de gent gran	Compra de mascaretes FFP2 i repartiment per a tots els habitants		2 vegades al 2020	Es preveuen 2 vegades més al 2021	Tota la població
	Bars i restaurants	Autorització d'obertura de terrasses		Durant el temps de pandèmia		2 empreses
Foradada	Tota la ciutadania	Ajornament del pagament de taxes				
	Persones vulnerables	Instal·lació d'internet				1 persona
Ivars de Noguera	Població en general	Actuacions de prevenció: -Desinfecció dels carrers amb tractors -Subministrament de gels hidroalcohòlics en totes les dependències municipals -Aforaments limitats i atenció presencial d'una en una persona. -S'ha prioritzat l'atenció telefònica a la presencial -Difusió a través de l'e-Bando, pàgina ajuntament, les xarxes socials i pregons, de les noves dades i mesures sanitàries		2020	2021	Tota la població

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Menàrguens	Població del municipi	Entrega de mascaretes, gel hidroalcohòlic als establiments, desinfecció diària dels carrers i llocs de confluència	2.500€	Des del març de 2020.	Encara vigent	250 persones beneficiàries
Oliola	Habitants del municipi	Repartiment de diversos packs de mascaretes, gel hidroalcohòlic i guants. Servei d'entrega de la compra a casa en habitatges	4.224€	Des del març de 2020.	Encara vigent	Tots els habitants del municipi
Penelles	Restauració en establiments de titularitat municipal	Exempció de pagament del cànon de les concessions administratives en establiments de titularitat municipal	10.400€ aproximadament	Març, abril, maig, juny i novembre de 2020	Gener 2021 i fins que les mesures permetin l'obertura sense restriccions horàries	2 empreses
Ponts	Hostaleria i restauració	Bonificació de la taxa per l'ocupació de terrenys d'ús públic amb taules i cadires amb finalitat lucrativa, en la proporció dels períodes afectats per les mesures restrictives derivades de la COVID-19		Mentre durin les mesures restrictives en el sector		Totes aquelles que siguin subjectes passius de la taxa
	Usuaris de l'Escola Municipal de Música	Reducció de la quota tributària per la prestació del servei "Escola Municipal de Música"		Durant els períodes que no es puguin realitzar classes presencials		Totes aquelles que siguin subjectes passius de la taxa
Preixens	Concessionaris de concessions administratives (bars de Preixens, PRadell i Les Ventoses).	Exempció de pagament de les concessions administratives	2.250€	De ½ març a maig i ½ octubre a ½ desembre de 2020	De ½ gener a ½ febrer de 2021	3 autònoms
	Usuaris de la Llar d'Infants de Preixens	Exempció de pagament de la taxa de la Llar d'Infants de Preixens	1.770€	De ½ març a finals curs		5 famílies durant el curs 2019-2020

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
La Sentiu de Sió	Locals municipals arrendats	Reducció del lloguer de locals municipals: Local social destinat a bar: mesos d'abril i maig, condonació del lloguer. Des del mes de juny i fins a l'actualitat, reducció del lloguer al 50% Local destinat a perruqueria: abril i maig condonació del lloguer	Perruqueria: 50€ Local social destinat a bar: 1.404€	Local social: A partir de l'abril de 2020 Perruqueria: abril i maig 2020	Continua vigent	2 empreses
Térmens	Establiments, locals i comerços que s'han vist obligats a tancar i/o reduir la seva activitat a causa de la COVID-19	Reducció taxa recollida residus urbans, no cobrament de la taxa per ocupació de la via pública amb terrasses, subvencions establiments, comerços, pimes i autònoms	Les subvencions són de màxim 300€ i les altres en funció de l'import que els correspon de les taxes	2020		20 empreses
Tiurana	Població del municipi	Compra de 350 mascaretes personalitzades per a adults i infants	2.028,45€	2020		1 impremta online i població del municipi
	Restauració local	Descompte percentual de la facturació elèctrica generada al local social	Descompte percentual segons situació de la mobilitat a causa de la pandèmia	Gener a desembre de 2020		1 gastrobar
	Veïns del poble, turisme i educació (escoles i instituts)	Transformació del jardí en jardí botànic.	1.250€ l'any 2020	Sense termini		1 associació
	Veïns del poble i turisme	Re-disseny de 3 rutes de senderisme	Sense pressupost pel 2020			
Torrelameu	Població en general i temporers	Mesures econòmiques: - Compra i repartiment de mascaretes FPP2 a l'inici de la pandèmia.				

Municipi	Destinatari	Tipus de mesura	Import	Execució		Resultat
				Any 2020	Any 2021	
Torrelameu		- Instal·lació de llum i aigua a les casetes i equipament per a possibles aïllaments Covid en la campanya agrària 2020, i a les dutxes i serveis per als temporers i comprar mobiliari, com llits, llençols i altres.	Compra mascaretes FPP2: 3.081,87€ Instal·lació de llum i aigua mòduls aïllament, wc i dutxes: 11.900,43€ + 2.418,49€ Comprar llits, llençols i coixins 1000€	Del 15/03/20 al 31/05/2021	Del 15/03/20 al 31/05/2021	
	Població en general i establiments	Mesures socials: - Gestió del servei de voluntariat per portar la compra de productes bàsics a les persones que ho necessiten - Confecció i repartiment de mascaretes pels veïns del poble - Confecció i entrega de bosses pels sanitaris - Repartiment de flors per les cases del poble - Modificació dels horaris d'obertura dels establiments (botigues, farmàcia, tallers) - Entrega d'aliments de la cursa de la Nòria al banc d'aliments de Balaguer. - Proposta d'activitats d'acord amb el calendari però amb iniciatives des del confinament i des de casa - Felicitació dels aniversaris per megafonia i grup de difusió, durant el confinament.	Compra de flors ornamentals per repartir: 1.013,10€	Del 15/03/20 al 31/05/2021	Del 15/03/20 al 31/05/2021	
	Població en general	Mesures en salut: - Informació constant de les instruccions que des de CatSalut fan arribar per a la població (per grup de difusió i fulls informatius repartits per les cases)	Compra de gels hidroalcohòlics i altres (mascaretes	Del 15/03/20 al 31/05/2021	Del 15/03/20 al 31/05/2021	

		- En tots els actes que hem organitzat des del desconfinament, hem aportar gel hidroalcohòlic per a tots els assistents. - Hem cedit la Casa de la Vila per a que es poguessin vacunar de la Covid, les persones majors de 80 anys, i de 70 a 79 anys, de les dues dosis.	nens): 1.657,22€			
	Pagesia i temporers	Mesures per a la pagesia: - Preparació de la campanya agrària 2021 en diverses reunions amb els pagesos (presencial per torns) i amb els ens i entitats (telemàtiques) - Repartiment de mesures de protecció (mascaretes, gel i guants) pels temporers, passant casa per casa - Creació d'un cens per identificar i donar suport a possibles casos positius, d'acord amb les instruccions de la Generalitat - Creació de la figura del mediador cívic per donar informació i mediar amb els temporers per dubtes i situacions Covid. - Instal·lació de dutxes i serveis per als temporers que ho necessitessin. Establir un horari i informació del servei. Instal·lació de llum i aigua. - Creació d'un espai d'aïllament per a possibles casos Covid entre els temporers. - Col·laboració amb els Serveis Socials del Consell Comarcal de la Noguera i Creu Roja per donar suport amb l'objectiu de pal·liar Covid entre els temporers.	Contracte i sou mediador cívic: 482,53€	Del 15/03/20 al 31/05/2021	Del 15/03/20 al 31/05/2021	
	Població en general	Mesures en educació i lleure: - Reobertura de la llar d'infants el 8 de juny, amb les mesures de seguretat i higiene necessàries. - Obertura de les piscines amb mesures de control d'accés, restriccions d'aforament, control de neteja d'instal·lacions i paràmetres de l'aigua - Servei de Casal d'Estiu amb les mesures pertinents - Personal de suport de neteja a l'Escola de Torrelameu i la Llar d'infants pel curs 2020-2021	Reobertura de la llar d'infant: ----- Contracte i sou persona neteja llar i escola: 7.500,00€ Contracte i sou personal de control d'accés de la	Del 15/03/20 al 31/05/2021	Del 15/03/20 al 31/05/2021	

			piscina: 4.321,48€			
	Població en general	Mesures en desinfecció i neteja - Neteja i desinfecció setmanal dels carres, espais i zones del poble, per part de la brigada i Romero polo - Neteja cadires i espai quan hi ha hagut alguna activitat a la Casa de la Vila.	Compra de productes específics de neteja i desinfecció carrers i espais: 1.000,00€ Compra de productes específics de neteja i desinfecció piscina Compra de productes específics de casal estiu, dependències municipals, llar infants i escola	Del 15/03/20 al 31/05/2021	Del 15/03/20 al 31/05/2021	
Vallfogona de Balaguer	Negocis i autònoms	Reducció proporcional de la taxa de gestió i recollida d'escombraries a tots els comerços i negocis del municipi afectats pel confinament 2020. Reducció del 25% taxa als negocis del municipi Reducció del 50 % taxa als bars, restaurants, perruqueries i centres d'estètica.	4.370€	2020		Tots els negocis i autònoms
	Població del municipi	Subvencions per a fomentar el comerç al municipi així com millorar la qualitat de vida dels vilatans i vilatanes. Entrega de vals de 30€ a gastar en comerços.	Destinats al PLA 2020: 21.000,00 € Sol·licitats en termini: 4.800,00 €	Del 15 de desembre del 2020 al 31 de gener del 2021.		

Vilanova de l'Aguda	Veïns/es del municipi i treballadors/es de l'Ajuntament	Repartiment de mascaretes quirúrgiques per la població Instal·lació de pantalles de protecció a cada taula dels treballadors de l'Ajuntament, gel hidroalcohòlic i mascaretes	Mascaretes i gel: 2.421,57€ Pantalles: 222,11€	2020		200 veïns/es i 4 treballadors
Vilanova de Meià	Bars, restaurants, hostals i cases de colònies	Bonificació de la taxa d'escombraries	133€ per cada bar, restaurant o hostal i 494€ per la casa de colònies	2020		1 casa de colònies 4 bars-restaurants 2 hostals
	Bars municipals	Bonificació de import del lloguer a un 50% el bar municipal obert tot l'any i del 100% al bar de les piscines municipals	1573 € a bar de les piscines i 2.127,90 € al bar municipal	2020		2 bars

Font: elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels ajuntaments

4. PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA NOGUERA

4.1. PREÀMBUL

El **Pla de Reactivació socioeconòmica de la Noguera** s'ha redactat per tal de poder identificar i posar en pràctica un conjunt de mesures que contribueixin a una major recuperació del teixit empresarial i social de la comarca arran de la crisi generada per la pandèmia de la COVID19.

Per a la seva redacció s'ha tingut en compte, per una banda, l'afectació específica que ha tingut la COVID19 al teixit empresarial de la comarca i als sectors més perjudicats, però, per altra banda, també s'han analitzat altres plans de reactivació socioeconòmica d'administracions superiors per tal d'encaixar amb els eixos marc establerts.

Els **instruments de planificació a nivell europeu, estatal i català** amb els quals s'alinea el Pla de Reactivació socioeconòmica de la Noguera són els següents:

- AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS). Organització de les Nacions Unides
- PLA DE RECUPERACIÓ PER A EUROPA. NextGenerationEU. Unió Europea.2020.
- PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA. Plan España Puede. Govern d'Espanya. Octubre 2020.
- PLA DE REACTIVACIÓ ECONÒMICA I PROTECCIÓ SOCIAL. Generalitat de Catalunya. Juliol 2020.
- PROJECTE ESTRATÈGIC PER A LA TRANSFORMACIÓ ECONÒMICA DE LES TERRES DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN (2020-2027) Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida.

- **AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS). Organització de les Nacions Unides**

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), oficialment coneguts mitjançant l'agenda per Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible, són un conjunt d'objectius relacionats amb el desenvolupament sostenible, creats per les Nacions Unides i promoguts com a Objectius Mundials per al Desenvolupament Sostenible. Substitueixen els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), que caducaren a final de 2015. Els ODS són vàlids de 2015 a 2030. Hi ha 17 objectius i 169 metes específiques per a aquests objectius.

L'Agenda 2030 és una agenda transformadora, que posa la igualtat i la dignitat de les persones al centre i és una crida per a canviar el nostre estil de desenvolupament, respectant el medi ambient.

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible són:

ODS 1_Fi de la Pobresa

ODS 2_ Fam Zero

ODS 3_ Salut i Benestar

ODS 4_Educació de Qualitat

ODS 5_ Igualtat de Gènere

ODS 6_ Agua i Sanejament

ODS 7_ Energia Assequible i no contaminant

ODS 8_ Treball decent i creixement econòmic

ODS 9_ Infraestructures

ODS 10_ Reducció de les Desigualtats

ODS 11_ Ciutats i comunitats sostenibles

ODS 12_ Producció i consum sostenibles

ODS 13_ Acció pel clima

ODS 14_Oceans i vida submarina

ODS 15_ Vida de ecosistemes terrestres

ODS 16_ Pau, justícia i institucions sòlides

ODS 17_ Aliances per a aconseguir els objectius

- **PLA DE RECUPERACIÓ PER A EUROPA.** NextGenerationEU. Unió Europea.2020.

NextGenerationEU és un instrument temporal de recuperació dotat amb 750.000 milions d'euros que contribuirà a mitigar els efectes negatius a nivell econòmic i social derivats de la pandèmia del coronavirus. L'Europa posterior a la COVID-19 s'espera que sigui més ecològica, més digital, més resilient i millor adaptada als reptes actuals i futurs.

Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència: element central de NextGenerationEU, amb 672 500 milions d'euros en préstecs i subvencions disponibles per donar suport a les reformes i inversions empreses pels països de la UE. L'objectiu és mitigar l'impacte econòmic i social de la pandèmia de coronavirus i fer que les economies i societats europees siguin més sostenibles i resilients i estiguin millor preparades per als reptes i les oportunitats de les transicions ecològica i digital. Els Estats membres estan treballant en els seus plans de recuperació i resiliència per accedir als fons en el marc del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa (REACT-UE): NextGenerationEU també inclou 47 500 milions d'euros per REACT-UE. Es tracta d'una nova iniciativa que continua i amplia les mesures de resposta i reparació de crisi aplicades a través de la Iniciativa d'Inversió en Resposta al Coronavirus i la Iniciativa d'Inversió en Resposta al Coronavirus Plus. Contribuirà a una recuperació ecològica, digital i resilient de l'economia. Els fons es posaran a disposició de

- Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)

- Fons Social Europeu (FSE)

- Fons d'Ajuda Europea per a les Persones Més Desafavorides (FEAD)

Aquests fons addicionals s'aportaran en 2021-2022 a càrrec de NextGenerationEU i el 2020, a través d'una revisió de l'actual marc financer.

NextGenerationEU també aportarà fons addicionals a altres programes o fons europeus, com Horitzó 2020, InvestEU, Desenvolupament Rural o el Fons de Transició Justa (FTJ).

- **PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA**. Plan España Puede. Govern d'Espanya. Octubre 2020

Des de l'Estat espanyol s'ha redactat aquest Pla de Recuperació, transformació i resiliència com a instrument per canalitzar el fons europeus derivats del Pla de Recuperació per a Europa NextGenerationEU.

Les línies directrius del Pla espanyol es centren en assolir una:

Espanya verda.

Espanya digital

Espanya sense bretxes de gènere

Espanya cohesionada i inclusiva

Les 10 polítiques palanca de reforma estructural per a un creixement sostenible i inclusiu serien:

- ✓ Agenda urbana i rural i lluita contra la despoblació.
- ✓ Infraestructures i ecosistemes resilients.
- ✓ Transició energètica justa i inclusiva.
- ✓ Una administració per al segle XXI.
- ✓ Modernització i digitalització del teixit industrial i de les PIMES, recuperació del turisme i impuls d'una Espanya nació emprenedora.
- ✓ Pacte per la ciència i la innovació, reforç a les capacitats del sistema nacional de salut.
- ✓ Educació i coneixement, formació continuada i desenvolupament de capacitats.
- ✓ Nova economia de les cures i polítiques d'ocupació.
- ✓ Impuls de la indústria de la cultura i de l'esport.
- ✓ Modernització del sistema fiscal per a un creixement inclusiu i sostenible.

- **PLA DE REACTIVACIÓ ECONÒMICA I PROTECCIÓ SOCIAL**. Generalitat de Catalunya. Juliol 2020

El document és el resultat dels treballs desenvolupats per la Comissió per a l'elaboració del Pla per a la Reactivació Econòmica i Protecció Social com a conseqüència de la crisi de la COVID-19 (CORECO), i mostra el compromís del Govern envers tres objectius essencials: reforçar l'estat del benestar i la capacitat productiva de Catalunya; reduir les desigualtats socials accentuades per la pandèmia i accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient.

És per això que a la base del pla es situen l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides, així com el Pacte Verd Europeu (European Green Deal) i l'Estratègia Digital Europea (Digital Europe).

El Pla s'està desplegant en 3 fases:

Fase 1. EMERGÈNCIA

Fase 2. RECUPERACIÓ

Fase 3. REACTIVACIÓ, específicament aquesta fase es desplegarà sota tres objectius:

Objectiu 1. Reforçar la capacitat productiva i la capacitat del sistema sanitari i sociosanitari.

Objectiu 2. Reduir les desigualtats socials accentuades per la COVID19.

Objectiu 3. Accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient.

Els eixos clau que s'han determinat en aquest Pla són els següents:

Eix 1. Economia per la vida o una economia al servei de les persones: el sistema sanitari i sociosanitari, el sistema alimentari, els serveis a les persones i la cultura, entre d'altres. Així doncs, l'economia per la vida ha de proveir als ciutadans de salut, cures, aliments, educació, protecció social, habitatge i cultura.

Eix 2: Digitalització. El canvi que la revolució digital està suposant per a la societat i l'economia és de gran magnitud i complexitat, però cal que en els propers mesos i anys es consolidin i s'ampliïn les avenços fets en l'àmbit digital. Així ho destaca la Comissió Europea a l'establir la transició digital com un dels pilars de la recuperació europea.

Eix 3: Transició Ecològica. La Comissió Europea ha emfatitzat la necessitat d'una recuperació verda que posi el focus en la neutralitat climàtica i els objectius mediambientals. La reactivació de l'economia catalana ha de ser compatible amb la neutralitat climàtica. Perquè sigui així cal disposar d'infraestructures d'energia renovable i d'una estratègia ambiciosa per la mobilitat sostenible, com també és necessari desenvolupar l'economia circular i l'eficiència energètica.

Eix 4: Societat del Coneixement. La crisi derivada de la COVID-19 ha evidenciat el paper central del coneixement en l'elaboració d'una estratègia per a la reactivació econòmica de Catalunya. La sortida de la crisi sanitària passa necessàriament per solucions innovadores que permetin trobar tractaments eficaços o, en el millor dels casos, desenvolupar una vacuna. D'altra banda, l'entorn laboral que deixa la pandèmia requerirà reforçar l'ocupabilitat de les persones per reconduir les carreres professionals dels treballadors i treballadores dels sectors més afectats.

Eix 5: Actuacions transversals. Per complementar aquests quatre eixos estratègics, s'ha establert un eix que inclou projectes de caire transversal, com és el foment de la internacionalització, la visió de gènere o els instruments de finançament per a la reactivació econòmica.

- **PROJECTE ESTRATÈGIC PER A LA TRANSFORMACIÓ ECONÒMICA DE LES TERRES DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN (2020-2027)** Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida

Visió de futur compartida:

Territori basat en un model d'economia verda, circular i altament digitalitzada, que reforci sectors estratègics i afavoreixi l'aparició de sectors emergents i nous models de negoci, per convertir el territori en un lloc atractiu per viure i treballar, generador de benestar i prosperitat econòmica i contribuïdor actiu a l'assoliment dels ambiciosos objectius europeus.

Oportunitats de l'agenda compartida:

Valorització integral de la producció agrícola i ramadera (bioeconomia de base agropecuària), a través d'un nou teixit bioindustrial, vinculat a noves i millorades cadenes de valor en l'àmbit de la bioeconomia circular, que esdevingui motor d'atracció d'innovació, inversió i talent.

Millora i digitalització de les cadenes de valor agroalimentàries, des de la producció primària fins a la comercialització, per fer-les més resilients, competitives, segures i eficients en l'ús dels recursos, atractives per a noves inversions, dinamitzadores de serveis auxiliars, atractives per al talent i el relleu generacional.

Valorització dels boscos (bioeconomia de base forestal) per generar cadenes de valor i nous models de negoci en l'àmbit agroforestal, que alhora contribueixen a millorar la gestió forestal i minimitzar el risc d'incendis.

Digitalització. Les noves tecnologies obren un ventall d'oportunitats, en benefici de l'acceleració de les altres oportunitats identificades i també com a sector de serveis emergent al territori que cal consolidar i mantenir. Aquesta oportunitat inclou la connectivitat, l'adopció tecnològica per a modernitzar PIMES i Administració Local i el desenvolupament tecnològic per impulsar un sector d'alt valor afegit al territori.

Eficiència energètica i generació d'energies renovables per fer possible un model energètic just, descentralitzat i generador de valor al territori.

Turisme sostenible i intel·ligent, que posi en valor la riquesa natural, patrimonial i cultural del territori de manera sostenible i incorpori la innovació tecnològica i no tecnològica com a vector de competitivitat.

4.2. MARC TERRITORIAL ACTUAL DE LA NOGUERA

4.2.1. Reptes del territori

La comarca de la Noguera actualment no compta amb una estratègia de planificació comarcal, tot i que sí a nivell territorial incideixen altres eines de planificació com serien les següents:

- Estratègies de desenvolupament local de la comarca de la Noguera. Universitat de Lleida. 2013
- Estratègia de desenvolupament local participatiu del Consorci Grup d'Acció Local Noguera-Segrià Nord, en el marc del període de programació 2014-2020
- Pla Estratègic del Montsec 2001
- Pla de Desenvolupament Sostenible del Turisme del Montsec 2013-2017
- Pla de màrqueting Destinació turística STARLIGHT. Centre d'Observació de l'Univers. Parc Astronòmic del Montsec. 2014-2015
- Guia per a tematitzar establiments d'astroturisme 2017
- Pla estratègic de la Vall d'Àger

Per tant, un dels reptes importants que presenta la Noguera és el de poder disposar d'una eina de planificació estratègica territorial que determini les principals línies de treball per afavorir dinàmiques de desenvolupament local i rural i tingui en compte els principals programes i actuacions necessàries per la dinamització econòmica i social de la comarca.

4.2.1.1. Reptes generals

A nivell de reptes de territori, la Noguera presenta la següent realitat socioeconòmica:

1. **Gran dispersió territorial de la població comarcal en un àmbit geogràfic molt gran**. La Noguera és la comarca més gran de tota Catalunya. Administrativament, hi ha una elevada complexitat de gestió per donar resposta a 30 municipis dels quals, una bona part, compten amb diferents unitats de població que en la seva totalitat sumen 122 unitats que representen, al seu torn, una gran atomització de petits nuclis dispersos per tot el territori.

2. **Marcada ruralitat d'alguns municipis de la comarca amb densitats de població molt baixes i amb molt poca població**. Segons l'OCDE, una comunitat és rural quan presenta una densitat menor de 150 habitants per km^2 i la de la comarca de la Noguera és de 21,9 hab/km^2. A més a més, 20 dels 30 municipis de la comarca tenen densitats menors que la de la mitjana comarcal, algunes

de tan baixes com la de la Baronia de Rialb (1,6 hab/km^2), la d'Alòs de Balaguer (1,90 hab/km^2) o la d'Oliola (2,4 hab/km^2), entre d'altres.

3. **Gran nombre de municipis amb molt poca població**. Més del 50% dels municipis de la Noguera són considerats "micropobles", és a dir, tenen menys de 500 habitants. I, alhora, són els que tenen característiques de major ruralitat i dispersió territorial. Per exemple, la Baronia de Rialb compta amb 11 nuclis de població, Oliola 8, Àger 9, i així, molts municipis de la comarca, tenen més d'un nucli de població.

4. **Increment del despoblament dels municipis més rurals i petits i augment de població dels municipis més grans**. En els darrers deu anys, la Noguera presenta una lleugera pèrdua de població del 2,5% en el seu conjunt. No obstant, a nivell municipal, es pot veure com la pèrdua és notable i acusada en els municipis amb menys població i més rurals, A nivell de municipis, **l'evolució de la població** en el període comprès entre els anys 2010 i 2020 només és **positiva** en 4 municipis: Balaguer (4,21%), Foradada (7,98%), Torrelameu (6,52%) i Vallfogona de Balaguer (6,60%); aquests 3 municipis, tot i ser municipis amb poca població, tenen unes dinàmiques demogràfiques positives. En els vint-i-sis municipis restants, **l'evolució és negativa, perdent població**; entre els municipis que perden més població, destaquen Cabanabona (-35,5%), la Sentiu de Sió (-17%), Camarasa (17%) o Cubells (17%).

5. **Envelliment de la població dels municipis més rurals.** L'índex d'envelliment de la comarca de la Noguera és del 150%, lleugerament superior al de Catalunya, que és de 124,2%. Alhora, l'índex de sobreenvelliment es situa al 22%, un valor significativament alt, mentre que a Catalunya aquest índex té un valor de 17%. Si bé la piràmide de població de la Noguera presenta una base de població jove força ampla, mostrant que hi ha relleu generacional en els municipis més grans i dinàmics, no succeeix el mateix en els municipis més rurals i petits on hi ha uns índex d'envelliment molt superiors a la mitjana de la comarca. Així, 27 municipis de la comarca tenen un índex d'envelliment superior a la mitjana comarcal, destacant els municipis de Cabanabona, amb un valor de 1150% (per cada persona menor de 65 anys, n'hi ha 11,5 majors de 65 anys); Alòs de Balaguer, amb un valor de 600% o Vilanova de l'Aguda, amb un valor de 618%, per citar els municipis amb uns valors més elevats per aquest indicador.

6. **Pèrdua de talent jove.** Gran part dels municipis que perden població són municipis que no han sabut retenir la seva gent i es dona el fenomen de la fuga de talent jove i de la pèrdua d'oportunitat de dinamisme econòmic. Com a conseqüència, els municipis van perdent població per emigració i per manca de naixements i increment de la mortalitat de la seva població. Alhora, van retrocedint en termes econòmics i d'oportunitats d'inserció laboral i la tendència a curt-mig termini seguirà essent la de despoblació i de pèrdua d'activitat econòmica. Es fa necessari doncs, intentar revertir aquesta tendència recessiva, afavorint la dinamització socioeconòmica d'aquests municipis.

7. **Baixa competitivitat empresarial.** D'acord amb l'índex de competitivitat comarcal impulsat per l'Associació d'Empresaris de l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf (ADEPG), la Noguera té un índex de 32,1 i ocupa la posició 31

de 42 en el rànquing, i per tant, es troba entre les comarques de Catalunya que presenten un nivell més aviat baix de competitivitat.

8. **Atur concentrat en les persones joves** amb un 19% de les persones aturades per sota dels 30 anys, segons l'Observatori del Treball i Model Productiu.

4.2.1.2. Reptes sectorials

SECTOR PRIMARI I AGROALIMENTARI

Els reptes que presenta la Noguera en relació al sector primari i agroalimentari s'han identificat en el marc del taller pràctic que es va realitzar durant el procés de redacció del Pla de reactivació i són els següents:

1. **Relleu generacional de la pagesia** per la dificultat que tenen els joves per emprendre una activitat agrària.
2. **Generar productes d'alt valor afegit i incrementar la diversificació** per ser més competitius i obtenir un major benefici.
3. **Disposar de sòl industrial i d'infraestructures** de cara a la indústria agroalimentària si aquesta es vol desenvolupar.
4. **Incorporar l'economia circular i la sostenibilitat** a l'activitat primària i agroalimentària.
5. **Increment del consum de productes de proximitat** tant entre la població local com d'altra població de l'entorn
6. **Facilitar la venda directa** dels seus productes entre els petits productors.
7. **Fer-se un lloc en la cerca de nous mercats per mitjà de la internacionalització** en el sector primari i agroalimentari.
8. **Avançar en el procés de digitalització** de les empreses del sector.
9. **Ser conscients que la comarca de la Noguera és la comarca amb un PIB més elevat vinculat al sector primari**, per tant amb una forta presència del sector i, alhora, una dependència destacada també.

SECTOR COMERÇ

Els reptes que presenta la Noguera en relació al sector del comerç s'han identificat en el marc del taller pràctic que es va realitzar durant el procés de redacció del Pla de reactivació i són els següents:

1. **Retenir i fidelitzar al client de proximitat** que s'ha apropat al comerç local arran de la pandèmia.
2. **Digitalització dels negocis de comerç** tant a nivell de funcionament de l'empresa, com a nivell de l'estratègia de comunicació amb la clientela i fins i tot a nivell d'estratègia de comercialització.
3. **Mantenir el dinamisme i el relleu dels comerços locals** com a serveis essencials als pobles.
4. **Establir dinàmiques de treball en xarxa** per enfortir el sector comercial dels municipis de la Noguera que permetin fomentar i impulsar l'associacionisme.

SECTOR INDÚSTRIA

Els reptes que presenta la Noguera en relació al sector de la indústria s'han identificat en el marc del taller pràctic que es va realitzar durant el procés de redacció del Pla de reactivació i són els següents:

1. **Digitalització** de les indústries de la comarca a nivell de processos, procediments, comunicació i comercialització, el que s'anomena Indústria 4.0.
2. **Introduir els conceptes d'economia circular i de sostenibilitat** en el funcionament de les indústries de la Noguera.
3. **Avançar vers l'eficiència energètica** de les empreses industrials noguerenques.
4. **Cerca de nous mercats** per ampliar els perfils de clientela.
5. **Ajustar ritmes de treball entre el sector públic i el sector industrial** per tal que l'administració fos capaç de donar resposta a les necessitats del sector amb la immediatesa i celeritat que els privats requereixen.
6. **Increment de la col·laboració público-privada**, així com la planificació de les necessitats a l'avançada des de tots els nivells.
7. **Millora de la xarxa viària** per facilitar la distribució de mercaderies.
8. **Millora de les xarxes TIC** per incrementar la competitivitat de la indústria comarcal.
9. **Millora dels serveis que s'ofereixen als polígons** d'activitat econòmica de la comarca.

SECTOR TURÍSTIC

Els reptes que presenta la Noguera en matèria turística s'han identificat en el marc del taller pràctic que es va realitzar durant el procés de redacció del Pla de reactivació i són els següents:

1. **Gestionar de forma sostenible la sobrefreqüentació turística d'espais naturals fràgils** com el Congost de Montrebei, el Congost de Mu o el Pont trencat de Camarassa **o d'espais culturals** com Penelles.
2. **Establir un nou model de governança a nivell turístic** que integri la col·laboració público-privada i un treball en xarxa estable i regular a nivell tècnic i empresarial.
3. **Definir un model de gestió del patrimoni cultural medieval** per tal de crear un relat comú que integri tots aquests recursos dins de la comarca de la Noguera.
4. **Definir un model de gestió del patrimoni cultural prehistòric** (megalitisme) per tal de crear un relat comú que integri tots aquests recursos dins de la comarca de la Noguera.
5. **Ordenar de forma coherent i enxarxada les rutes de senderisme de** la comarca per tal de poder aplicar-hi una gestió i manteniment eficient.
6. **Crear un relat unitari entorn dels elements de memòria històrica** vinculats a la Guerra Civil presents encara avui dia a la Noguera.
7. **Identificar els actius i recursos turístics més singulars que té la Noguera** que la diferencien d'altres territoris per tal que siguin els nodes d'atracció turística de la comarca i sobre els quals definir una veritable estratègia turística de territori.

8. **Valoritzar a nivell turístic municipis que avui dia no tenen dinàmica turística** per tal de poder ampliar l'oferta d'activitats que descongestioni aquells indrets amb risc de massificació que presenta la comarca.
9. **Definir un relat unitari identitari de la comarca** a partir d'un millor coneixement d'aquesta, d'establir els elements de cohesió territorial claus i determinar una estratègia de marca o bànding territorial consensuada i compartida amb els agents del territori.
10. **Determinar el grau de singularitat dels productes agroalimentaris de la comarca** per tal d'avaluar la possibilitat d'establir marques agroalimentàries que tinguin interès a nivell de turisme gastronòmic. Potenciar la marca Noguerament Bo i estudiar la possibilitat d'altres distintius més de caire sectorial vinculats al món de l'oli o del vi.
11. **Apostar per una estratègia de suport a la possibilitat de decretar un futur Parc Natural del Montsec**, prèvia consulta de la resposta i acollida de la població.
12. **Incrementar la qualificació i la formació del personal** que treballa al sector de l'hostaleria i alhora **millorar la qualitat de la seva contractació.**

SECTOR SERVEIS A LES PERSONES

Els reptes que presenta la Noguera en relació al sector dels serveis a les persones s'han identificat en el marc del taller pràctic que es va realitzar durant el procés de redacció del Pla de reactivació i són els següents:

1. **Envelliment creixent de la població,** en especial, dels nuclis més rurals i petits.
2. **Població envellida dispersa en el territori** arran de la gran quantitat de nuclis de població amb què compta la comarca.
3. **Manca de centres de serveis per a la gent gran** com a espais polivalents que també puguin emprar altres perfils de població.
4. **Manca de serveis suficients adreçats a la gent gran** perquè les persones que ho desitgin puguin envellir a casa seva, però amb les atencions cobertes a domicili o des del seu poble de residència.
5. **Manca de formació entre els professionals** que tenen cura de la gent gran.
6. **Dificultat de poder trobar professionals especialitzats en gerontologia que es puguin desplaçar pels pobles** ja que, sovint, són dones sense vehicle propi i les deficiències en el transport públic dificulten la seva mobilitat interna entre nuclis de població.
7. **Deficiències en la qualitat contractual de les professionals del sector dels serveis a les persones** implica que no sigui un sector atractiu laboralment parlant i no motiva a formar-se en aquest àmbit per aquestes condicions laborals poc motivadores.

OCUPACIÓ I EMPRENEDORIA

Els reptes que presenta la Noguera en relació a l'ocupació i l'emprenedoria s'han identificat en el marc del taller pràctic que es va realitzar durant el procés de redacció del Pla de reactivació i són els següents:

1. **Manca de facilitats per a la creació de noves empreses** a causa de la burocràcia i la complexitat d'alguns tràmits.
2. **Manca de facilitats a la contractació** que demanen les empreses per fer front als impactes de la COVID-19.
3. **Desconeixement per part de les empreses de les ajudes** que existeixen per fomentar l'ocupació.
4. **Necessitats de personal limitades**. Ofertes laborals amb jornades molt parcials.
5. **Manca de transport públic als polígons o a altres nuclis** de població on es concentren més empreses.
6. **Dificultats d'accés a l'habitatge** per part de treballadors/es que es contracten a la comarca.
7. **Existència d'ofertes de treball ocultes** que les empreses no donen a conèixer perquè no compten amb els canals de comunicació adequats per fer-ho.
8. **Manca de formació alineada** amb les necessitats reals de les empreses.
9. **Manca de tradició d'un treball en xarxa** conjunt tant a nivell tècnic com privat per incentivar l'ocupació a la comarca.

ALTRES SECTORS O ÀMBITS

En el marc del taller que es va realitzar entorn de la promoció econòmica i el desenvolupament local es van identificar altres reptes de caire més general que se citen a continuació:

FORMACIÓ:

1. **Manca d'oferta de formació no reglada i l'existent és poc variada.** Possibilitats de formació qualificada al territori molt limitada.
2. **Abandonament escolar** en estudis superiors que es tradueix en professionals poc qualificats.
3. **Mercat laboral desajustat.** Per una banda, hi ha professionals amb baixa qualificació i per l'altra hi ha demanda de llocs de treball molt qualificats.
4. **Necessitat d'atraure jovent** que ha marxat a formar-se a fora o atraure nou talent que doni resposta als llocs de treball qualificats que s'ofereixen i que no es cobreixen.

MOBILITAT:

1. **Xarxa de transport públic deficient,** especialment a nivell intern, entre els pobles de la comarca.

RECURSOS:

1. **Manca d'inversió general** en les comarques rurals catalanes.
2. **Manca de recursos per poder gestionar els serveis** que s'ofereixen des dels municipis petits, sobretot, a l'hora de gestionar el patrimoni o els serveis a les persones.

4.2.2. Línies de treball en desenvolupament

A la comarca de la Noguera existeixen diferents línies de treball per tal d'afavorir i contribuir al desenvolupament local de la comarca. Aquestes línies que s'exposen a continuació s'han tingut en compte a l'hora de definir les mesures del Pla de reactivació socioeconòmica:

Iniciatives i projectes impulsats des del CONSELL COMARCAL DE LA NOGUERA (o en col·laboració):

Les principals àrees i serveis que impulsa el Consell Comarcal de la Noguera (sol o en col·laboració amb altres agents) s'estructuren d'acord amb la taula següent:

Taula 4. Àrees i serveis del Consell Comarcal

	Desenvolupament local i activitat econòmica	**Societat**
Serveis a les persones	Serveis socials de la Noguera	Servei comarcal de català
	Oficina Jove de la Noguera	Servei d'identificació digital
	Recollida i gestió de residus	Oficina d'atenció al consumidor
	Programa arrenca. Cerca d'oportunitats en territori rural	Ensenyament
	FER. Futurs/es emprenedors/es rurals	Oficina d'habitatge
	Noguera turisme	
Serveis als ajuntaments	Servei d'informàtica	
	Àrea de medi ambient	
	Serveis tècnics	
	Arxiu Comarcal de la Noguera	
Serveis a les empreses i a les persones emprenedores	Consorci GAL Noguera- Segrià Nord	
	Noguerament Bo	
	Territori de Valor	
	Catalunya empren	
	Reempresa	
	XERSP (Xarxa d'Empreses amb Responsabilitat Social de Ponent)	

Font: elaboració pròpia a partir de la informació del web del Consell Comarcal de la Noguera

4.2.2.1. Projectes d'àmbit turístic i patrimonial

PROJECTE: Astroturisme

Context i antecedents

El projecte Astroturisme té com a objectiu estratègic posicionar el territori del Montsec i la seva àrea d'influència (territori GAL Noguera-Segrià Nord) en el territori de referència en astroturisme, i així contribuir a la seva dinamització econòmica i social.

Astroturisme és un projecte estratègic del territori, coordinat pel Consorci Grup d'Acció Local Noguera Segrià Nord i impulsat conjuntament amb el Consell Comarcal de la Noguera i altres entitats del territori.

Astroturisme està finançat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya i pel Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural.

Astroturisme té com a objectius específics:

- Potenciar l'astroturisme com a activitat dinamitzadora del territori.
- Sensibilització, conscienciació, divulgació i promoció de l'astronomia i del cel fosc, posant en valor la qualitat del cel i aprofitar els recursos naturals i les infraestructures relacionades amb l'estudi i contemplació del cel.
- Afavorir que l'astroturisme es converteixi en un factor d'atracció turística i de dinamització del teixit empresarial.
- Transferència de l'experiència per tal de facilitar la visualització de les noves oportunitats

L'any 2013 el territori de la Noguera va aconseguir la Certificació com a Reserva Turística Starlight, de 18 municipis, 5 dels quals a més com a Reserva Starlight, fet que permet que puguin interactuar la ciència i el turisme, i a més possibilita la creació de productes de turisme del coneixement vinculats amb el gaudi de la natura i el cel.

El Centre d'Observació de l'Univers s'ha convertit en un element important de dinamització del territori, perquè és un punt d'atracció de turistes i visitants.

Principals actuacions realitzades

El territori ja compta amb diversos municipis que tenen la certificació Starlight com a "Destí turístic Starlight" i/o "Reserva Starlight".

→ *Elaboració d'una guia per a tematitzar establiments d'astroturisme*.

→ *Assistència a fires* com ara Navartur a Navarra, Fitur a Madrid, Bi-travel a Barcelona, Fira de Mostres de Girona i altres fires més locals com Fira Sant Miquel de Lleida, Sant Josep de Mollerussa.

→ *Realització d'un viatge de familiarització per part d'agències de viatge* per donar a conèixer els atractius del Montsec i del Centre d'Observació de l'Univers (COU) del Parc Astronòmic del Montsec (PAM).

- *Signatura del conveni amb la Fundació Starlight.* En el marc de les actuacions de difusió i presentació de les activitats de la destinació turística Montsec, s'ha organitzat la firma d'un conveni amb la Fundació Starlight per potenciar el turisme Astronòmic al Montsec.

  El conveni té com a objectiu la col·laboració de la Fundació Starlight amb els Consells Comarcals del territori de la Certificació Starlight i més concretament amb el PAM, per tal d'acreditar-lo com un punt de difusió i implantació a Catalunya de la Fundació Starlight, i així impulsar el turisme de les estrelles. Entre els objectius hi ha el foment del desenvolupament econòmic en els territoris certificats, en base a la qualitat del cel nocturn protegit, promovent l'astroturisme, mitigant la contaminació lumínica i la difusió entre els escolars d'aquest recurs del territori.

  En el conveni s'estableix que a més de les condicions climatològiques i de baixa contaminació lumínica, també és molt important que el territori disposi d'infraestructures d'acollida apropiades per aquest tipus de turisme científic.

- *Creació i comercialització d'un producte turístic MICE* (Meetings, incentius, convencions i esdeveniments) va sorgir de la idea de buscar altres segments de mercat en els que es pugui ser competitiu com a territori, i en aquest cas s'ha trobat que el fil conductor de l'astronomia i l'origen de l'univers pot contribuir a assolir els objectius d'un producte d'aquest tipus.

Actuacions de futur:

Es vol intentar que tota la comarca acabi tenint la certificació Starlight ja que l'Observatori Astronòmic Montsec és un important referent del Cel Fosc.

Per aquest motiu, caldria fer una identificació de diversos punts astronòmicament estratègics per donar valor a aquest recurs que tenim a la comarca.

També es vol aconseguir una altra certificació de cel fosc de la IDA per Internacional Dark Sky.

Donat que a la comarca hi ha diversos monuments megalítics, és vol muntar al seu entorn uns miradors estel·lars que relacionin el patrimoni amb l'astronomia.

En definitiva, les actuacions de continuïtat principals serien les següents:

a) Estructuració de l'oferta integral d'activitats, rutes i serveis complementaris relacionats amb l'astroturisme.

b) Potenciar els serveis privats complementaris per articular una estada a la comarca de descoberta del patrimoni relacionats amb l'astronomia.

c) Formació especialitzada a les empreses de serveis complementaris per tematitzar-les i fer-les més atractives per aquest tipus de públic.

d) Recolzament a la formació de guies d'astroturisme per fomentar la descoberta de tot el que es pot veure en el cel quan no hi ha contaminació lumínica.

e) Projecte Miradors Estel·lars del Montsec. Camins de megàlits sota els estels.

PROJECTE: Cicloturisme a la Noguera: Com descobrir el patrimoni de la comarca a través de la BTT

Projecte impulsat pel Consell Comarcal de la Noguera, l'ajuntament de Balaguer i amb recolzament del GAL Noguera-Segrià Nord i suport econòmic de la Diputació de Lleida (Ara Lleida). Projecte integrat dins la xarxa BTT de Catalunya.

Context i antecedents

A la comarca de la Noguera existeix el Centre BTT Montsec-la Noguera, homologat per la Federació Catalana de Ciclisme i Turisme de Catalunya.

Té per objectiu general promoure el cicloturisme a la comarca.

El centre de BTT Montsec - la Noguera, compta amb 507 km de circuits BTT senyalitzats distribuïts en 23 rutes amb sortides des de diferents municipis del territori, principalment, Àger, les Avellanes i Santa Linya, i Os de Balaguer.

Aquestes rutes estan senyalitzades amb unes plaques que indiquen la direcció a seguir, el nivell de dificultat i el número de ruta.

Els diferents colors segons el grau de dificultat són: el verd correspon a fàcil, blau nivell mitjà, vermell difícil i negre molt difícil.

Té dos punts d'acolliment: el càmping Vall d'Àger, obert tot l'any, i el Monestir de les Avellanes. També té tres punts de sortida situats a Os de Balaguer, Tartareu i Fontdepou.

Aquestes rutes es poden realitzar amb GPS, els tracks estan penjats a la pàgina web del Centre BTT Montsec-Noguera
http://www.monestirdelesavellanes.com/index.php/es/activitats-esportives/centrebtt

Principals actuacions realitzades o en curs

Senyalització de les 23 rutes en format de circuits BTT que recorren diferents municipis de la comarca.

Actualment, es preveu dur a terme una revisió i actualització d'aquestes rutes ja que es van marcar i senyalitzar fa anys i cal fer-hi una avaluació.

Ampliació de rutes a la vessant sud de la comarca de la Noguera.

Habilitació d'un punt d'acollida del Centre BTT Montsec-la Noguera al municipi de Balaguer, prop de les piscines municipals per tal de poder oferir tots els serveis necessaris (aparcament, dutxes, vestidors, bar, etc.) que es complementaria amb els altres punts d'acollida que ja hi ha al Càmping Vall d'Àger (Àger) i al Monestir de les Avellanes (Os de Balaguer).

Actuacions de futur:

a) Realitzar un estudi per conèixer l'estat del manteniment i la senyalització d'aquestes rutes, per si és necessari arranjar els camins i els traçats ja que són rutes que fa temps que van ser senyalitzades.

b) Estructuració de l'oferta integral d'activitats, rutes i serveis adreçats a un perfil de visitant cicloturístic.

c) Potenciar els serveis privats complementaris per articular una estada a la comarca de descoberta del patrimoni i l'entorn 100% des de la bicicleta: servei de tallers de BTT als allotjaments o en locals especialitzats, menús adaptats al client cicloturista, activar el servei de transport de l'equipatge entre allotjaments, entre d'altres.

d) Formació especialitzada a les empreses de serveis complementaris per conèixer i donar resposta a les necessitats del perfil del cicloturista.

e) Recolzament a la creació de guies de bicicleta que puguin acompanyar els grups dels cicloturistes en la descoberta del patrimoni natural i cultural del territori.

f) Conceptualització, disseny i impressió d'una guia de cicloturisme a la Noguera.

g) Campanya de comunicació entorn del cicloturisme a la Noguera

PROJECTE: Senderisme

Projecte impulsat pel Consell Comarcal de la Noguera, l'ajuntament de Balaguer i amb recolzament del GAL Noguera- Segrià Nord i suport econòmic de la Diputació de Lleida (Ara Lleida).

Context i antecedents

La Noguera, per la diversitat de paisatges que té, convida a practicar senderisme, running, T-rail o BTT per tota classe de corriols i rutes senyalitzades que discorren per entorns ben diferents. Des de la plana de la Noguera baixa passant per la Serra Llarga-Secans de la Noguera i la Serra de Bellmunt-Almenara, fins al congost de Montrebei, tothom hi pot trobar l'itinerari adequat a gustos i exigències personals.

Principals actuacions realitzades o en curs

Revisar les rutes de senderisme actuals per tal d'avaluar el seu estat actual a nivell traçat i senyalització.

Dissenyar un projecte per actualitzar les rutes que ho necessitin.

Digitalització dels itineraris.

PAQUETS TURÍSTICS

La comarca de la Noguera compta amb dues agències de viatge receptives que han dissenyat i estan comercialitzant diversos paquets turístics al territori.

- **LLEIDA I TU** (https://www.lleidaitu.com/. una agència de viatges especialitzada en turisme cultural i experiencial a Catalunya, i que aposta per un turisme sostenible.
  Des del Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida juntament amb l'Institut de Turisme Responsable, se'ls hi ha atorgat la Certificació Biosphere Sustainable Lifestyle. Aquesta certificació garanteix un equilibri entre els aspectes mediambientals, els socio-culturals i els econòmics dels nostres indrets.

Principals temàtiques dels paquets turístics creats per Lleida i Tu, d'entre les quals destaquen en relació a la comarca de la Noguera:

- **Astronomia:** Gaudeix del firmament des del Centre d'Observació de l'Univers del Montsec, un dels millors cels del món amb certificació Starlight per la UNESCO.

  Experiència astronòmica Montsec
  Terra i cel: Congost de Montrebei i l'Observatori d'Àger
  Taxi a les estrelles
  Autocar a les estrelles
  Sopar amb estrelles al Montsec
  (entre d'altres)

- **Gastronomia:**
- **Art, cultura i història**
- **Natura i aventura:** Per als amants de la natura i les activitats a l'aire lliure.
  Aventura al Montsec. Congost de Montrebei
  La natura és una aventura al Segre Rialb
  Aventura en globus al Montsec
  (entre d'altres)

- **VIATGES MONTILINE** https://www.viatgesmontiline.com/ca/inici/

  Agència de viatges detallista ubicada a Montsonís (la Noguera) especialitzada en la comercialització de paquets turístics formats per allotjament (cases de turisme rural, hotels de muntanya, fondes,...) i oferta turística complementària en diferents àrees d'activitat relacionades amb el turisme de cultura (visites a castells, degustacions de vins, etc.) i de natura (observació de la natura, senderisme, etc.).

  Destaquen els viatges de **fotografia de natura i d'ornitologia.**

4.2.2.2. Projectes en col·laboració

PROJECTE: POCTEFA-PLN Pirineos la Nuit[2]

Pirineus La Nuit pretén millorar la qualitat dels ecosistemes transfronterers mitjançant la protecció i millora d'un aspecte molt concret: la foscor natural nocturna.

L'augment de la contaminació lumínica suposa la pèrdua d'aquest valor natural que és, al seu torn, un factor natural determinant en l'estat de la biodiversitat, els ecosistemes i la salut de les persones.

L'objectiu principal és l'elaboració d'una estratègia per a la protecció i millora de la qualitat del medi nocturn que serveixi alhora de referència i full de ruta per a altres enclavaments o zones que vulguin abordar la mateixa problemàtica.

En definitiva, l'objectiu general del projecte Pirineus La Nuit és protegir i millorar la foscor natural del Pirineu, com a factor de qualitat dels ecosistemes i la biodiversitat.

Els socis d'aquest projecte són Navarra de Insfraestructuras de Cultura, Deporte i Ocio, Gestión Ambiental de Navarra, S.A., Consell Comarcal de la Noguera, Pic du Midi, À ciel ouvert, Forme des étoiles i Bigorre-Pyrenees.

Participació al Congrés internacional ALAN 2021 (Artificial Light at Night) http://www.artificiallightatnight.org/ que va tenir lloc a la ciutat de Lleida.

Des del Consell Comarcal de la Noguera es participa en aquest POCTEFA d'acord amb la línia de treball desenvolupada entorn de l'astroturisme.

PROJECTE: La Cabanera del Pirineu Occidental a la Plana, recuperació de la ruta ramadera que uneix Taüll amb Linyola

Projecte impulsat per l'ajuntament de Linyola, en col·laboració amb els municipis per on transcorre la ruta ramadera. La Noguera és una de les comarques per on passa la ruta i hi ha diversos municipis adherits a la iniciativa.

Context i antecedents

L'objectiu és valorar i recuperar la ramaderia extensiva i les rutes transhumants entre el Pirineu i la Plana, com eina per a desenvolupar un nou model de creixement intel·ligent i sostenible, que potencia els recursos locals i que pren com a element dinamitzador el ric patrimoni natural, material i immaterial dels pobles de l'eix de La Cabanera.

Es tracta d'un projecte que connecta el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici amb l'estany d'Ivars i Vila-sana. Són 140 kilòmetres que transcorren per 5

[2] Informació extreta del web del projecte http://pirineoslanuit.org/

comarques i 25 municipis. Actualment s'està estudiant com dur a terme el projecte i les actuacions que s'han de fer en els diferents trams.

Principals actuacions realitzades o en curs

Realització de 3 jornades entorn de la Cabanera. La 3a jornada va ser al mes de maig de 2021 a Castelló de Farfanya (la Noguera).

Previsió de constitució d'una associació integrada per 25 municipis de les comarques del Pla d'Urgell, la Noguera, el Pallars Jussà i l'Alta Ribagorça.

Redacció d'un projecte que tingui en compte diferents vessants com: acció ramadera, infraestructures verdes, senyalització o dinamització turística. Redactar un projecte d'acord amb les estratègies del fons de recuperació de la Unió Europea per tal d'aconseguir finançament perquè els municipis puguin dur a terme actuacions en l'àmbit de la conservació de la biodiversitat i els ecosistemes, potenciar la ramaderia extensiva i les activitats humanes vinculades amb la infraestructura verda de la Cabanera.

PROJECTE FEDER[3]: Camí de Sant Jaume. Xarxa de Patrimoni

Impulsat per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida amb suport del programa FEDER.

Context i antecedents

Impuls del Camí de Sant Jaume entre Tàrrega i Alfarràs com a eix vertebrador de dinamització econòmica, cultural i ambiental del territori.

L'Operació "Camí de Sant Jaume: xarxa pel patrimoni" vol ser una experiència innovadora de col·laboració supramunicipal per a la posada en valor del patrimoni cultural vinculat als diferents trams del Camí de Sant Jaume al seu pas per Catalunya.

L'objectiu estratègic de la present operació és posar en valor tota la riquesa patrimonial que ofereix el Camí de Sant Jaume al seu pas per Catalunya com a element de desenvolupament territorial d'un model de turisme ètic, sostenible, responsable i accessible, basat en l'acolliment i l'hospitalitat .

Els objectius específics

Executar un total de 20 intervencions de conservació del patrimoni en 17 municipis del tram Tàrrega-Alfarràs del Camí de Sant Jaume, que incloguin el compromís d'efectuar una revisió periòdica del grau de conservació, manteniment i efectivitat dels objectius que motiven la intervenció.

Definir un Pla Conjunt de Foment Territorial del Turisme vinculat al tram del Camí de Sant Jaume de Tàrrega a Alfarràs a partir de la diagnosi del patrimoni realitzada, per tal

[3] La informació que s'exposa dels projectes FEDER s'ha obtingut, majoritàriament, del web del Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida.

d'identificar potencials actuacions per a la millora de l'experiència turística del tram en qüestió.

Identificar, catalogar i diagnosticar el elements patrimonials dels altres trams del Camí de Sant Jaume que passen per la Demarcació de Lleida

Articular i validar la metodologia de treball "inter-trams", (entre el tram promotor de la iniciativa, els altres trams de la mateixa demarcació i els trams de la resta de demarcacions catalanes) per contribuir a la sostenibilitat del model més enllà de la finalització de l'Operació.

Àmbit d'actuació

Hi participen les comarques de la Noguera, el Pla d'Urgell, el Segrià i l'Urgell. Concretament, de la Noguera, serien els municipis següents: Balaguer, Penelles, Castelló de Farfanya, Algerri, Ivars de Noguera i Bellcaire d'Urgell.

PROJECTE FEDER: Paisatges de Ponent

Impulsat per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida amb suport del programa FEDER.

Context i antecedents

L'objectiu estratègic de la present operació és consolidar l'eix Paisatges de Ponent com a destí turístic a partir de la posada en valor del seu patrimoni cultural i natural i mitjançant un model de gestió unificat, que permeti la creació de nous productes turístics sostenibles al territori, la recuperació i posada en valor del patrimoni cultural i natural, així com dels municipis que els envolten.

Els objectius específics

Potenciar el creixement econòmic i la creació d'ocupació en les zones rurals, revaloritzar el patrimoni cultural i natural del territori i posicionar Lleida com a referent mundial en Turisme Cultural i Natural Intel·ligent.

Generar sinergies i complementarietats en relació amb diferents polítiques, instruments i fonts de finançament, que comparteixin elements en comú amb el concepte de Turisme Sostenible i la promoció i conservació del patrimoni natural i cultural.

Augmentar els vincles entre els responsables polítics i la resta de parts interessades en el desenvolupament d'aquest model turístic en el territori, per tal d'identificar prioritats d'actuació

Elaborar Plans d'Acció que continguin actuacions concretes per tal de materialitzar els objectius i generar els impactes esperats en els sectors implicats i en el territori i la seva societat.

Creació de nous productes culturals i turístics entorn aquells valors endògens del territori. Buscar elements que vertebrin els discurs temàtic per al seu desenvolupament. Rius, Espais Naturals Protegits, Patrimoni Cultural, Paisatges, Fets històrics, etc..

Recuperació dels valors paisatgístics del territori com a eina de desenvolupament turístic: rius i entorn, canals i séquies, patrimoni cultural, nuclis antics, paisatges naturals etc..

Dotar de la infraestructura necessària al territori per a millorar la percepció que tenen els visitants, i generar satisfacció en la seva estada. Senyalització patrimonial, i turística, adequació d'espais patrimonials, accessibilitat, eines tecnològiques, etc.

Generació de marques turístiques pròpies dins del territori que englobin vàries comarques i que contribueixin a convertir Lleida en un destí turístic unificat, facilitant la gestió territorial del sector, a nivell ambiental, econòmic, tècnic i social.

Àmbit d'actuació

Hi participen les comarques de la Noguera, el Pla d'Urgell, el Segrià, l'Urgell i les Garrigues. Concretament, de la Noguera, serien els municipis següents: Albesa, Algerri, Balaguer, Bellcaire d'Urgell, Bellmunt d'Urgell, Castelló de Farfanya, Cubells, Ivars de Noguera, La Sentiu de Sió, Montgai, Penelles, Preixens, Térmens, Torrelameu, Vallfogona de Balaguer.

PROJECTE FEDER: Camins tradicionals dels Pirineus

Impulsat per la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida amb suport del programa FEDER.

Context i antecedents

L'objectiu del projecte és posicionar Lleida com a una destinació sostenible líder en turisme d'interior i de muntanya:

-Crear al Pirineu de Lleida una xarxa de camins connectada a nivell intercomarcal i que enllaci també amb les xarxes dels territoris veïns.

-Recuperar els camins tradicionals i potenciar els valors del paisatge.

-Potenciar la creació de propostes associades al senderisme que generin activitat econòmica en àrees rurals i de muntanya.

-Potenciar el senderisme i els hàbits de vida saludable.

Els objectius específics:

-Establir una xarxa de camins per a la pràctica del senderisme a partir de les propostes d'itineraris existents a les set comarques pirinenques, amb especial èmfasi en la recuperació dels camins tradicionals

-Connectar a través de camins per a vianants el Pirineu de Lleida amb les propostes de senderisme dels territoris veïns: França, Aragó, la Plana de Lleida, la xarxa de mobilitat de la Diputació de Barcelona i la xarxa de senders Itinnerània de les comarques de Girona.

-Recuperar el patrimoni arquitectònic i històric present al llarg dels camins tradicionals, com ara les construccions de pedra seca i altres elements de l'arquitectura popular

-Racionalitzar la senyalització de les propostes de senderisme

-Vincular, coordinar i sumar els esforços que fan separadament les diferents administracions per al foment del senderisme i la promoció d'itineraris.

Àmbit d'actuació

Hi participen les comarques de l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Solsonès, la Noguera i el Conselh Generau d'Aran. Específicament, de la comarca de la Noguera es proposen els municipis de la Baronia de Rialb, Artesa de Segre i Vilanova de Meià.

4.2.2.3. Projectes del Consorci GAL Noguera-Segrià Nord

Estratègia de desenvolupament rural 2014-2020. Consorci GAL Noguera-Segrià Nord

Àmbit d'actuació: Noguera i nord del Segrià. 36 municipis. 52.863 hab. (2013).

Leitmotiv: Territori de VAL-OR

Missió: posar en valor el territori com a generador de riquesa. El territori Noguera - Segrià Nord és un territori que VAL: val la pena visitar, val la pena quedar-s'hi i val la pena emprendre-hi; hi ha molta gent que val, hi ha persones vàlides.

Amb recursos com l'OR: el Museu de l'Or de Balaguer, l'or del sector agroalimentari amb els préssecs, l'or líquid de l'oli, la mel i el vi blanc, i l'or del paisatge amb els sembrats. I brillants com l'or també hi tenim les estrelles i el sol, i per suposat, el talent de la gent del territori. I no ens oblidem de l'aigua, tan valuosa com un or líquid.

Pilars bàsics: L' estratègia del territori Noguera - Segrià Nord incideix en quatre pilars bàsics:

1-Els joves: Fomentar el retorn i la inserció laboral dels joves en el medi rural. Fomentar la igualtat d'oportunitats de les dones i dels joves.

2-Economia i Ocupació: Fomentar l'emprenedoria i la creació d'ocupació.

3-Innovació i transferència de coneixement: Fomentar la dinamització econòmica i la innovació, principalment en els projectes productius.

4-Gestió dels recursos naturals i mitigació del canvi climàtic.

Objectius generals: Els objectius del GAL Noguera - Segrià Nord pel període 2014-2020 són:

a) Fomentar la creació i la consolidació d'empreses en el territori
b) Dinamització del turisme
c) Promoure la transformació i comercialització del producte agroalimentari

d) Implicació de la joventut en el desenvolupament territorial. Reton de joves al món rural.

Línies d'actuació:

Les línies d'actuació del territori Noguera-Segrià Nord per a la implementació de les estratègies de desenvolupament local seran:

- Conservació i millora del patrimoni rural.
- Creació i millora d'empreses.
- Projectes estratègics.

Elements transversals de la EDL:

Els elements transversals de l'estratègia són **la innovació, el medi ambient i el canvi climàtic** que estan presents en tots els objectius de l'estratègia del GAL Noguera-Segrià Nord.

En el sector agroalimentari, transformar el producte agroalimentari en el mateix territori on es produeix aportaria innovació i un efecte demostratiu molt important, a causa de la baixa tradició de transformar i comercialitzar en el mateix territori on es produeix. A la vegada s'aconseguiria mitigar els efectes del canvi climàtic perquè s'evitarien desplaçaments i, per tant, emissions de CO^2.

En el sector turístic, s'hauria de promoure la innovació en productes turístics. Disposar d'un territori amb unes característiques excepcionals reflectides en la Certificació Starlight, demana innovar per oferir productes turístics diferenciats i així poder captar visitants amb una alta sensibilitat per la conservació de la natura i el medi ambient.

El sector primari i el sector turístic han de generar més sinergies entre ells per tal d'innovar, transformant l'activitat agrària, els costums i tradicions agrícoles i les infraestructures agrícoles, com per exemple les de regadiu, com les sèquies, els canals i les sínies, amb atractius turístics.

Projectes impulsats o recolzats pel GAL:

Els projectes impulsats o recolzats pel Consorci GAL Noguera-Segrià Nord durant el període 2014-2020 han estat els següents:

PROJECTES DE COOPERACIÓ AMB ALTRES GALS

- Energia, Forest i Canvi Climàtic- ENFOCC
- ODISSEU- Programa per al retorn i la inserció laboral de joves al medi rural
- GUSTUM- Productes de la terra
- Start-Up Rural a Catalunya
- Cowocat rural
- Fer.cat: Ensenyant a emprendre a les escoles rurals
- Leader Natura-Desenvolupament i Espais naturals

PROJECTES ESTRATÈGICS DEL TERRITORI o del GAL

- Astroturisme
- Territori de Valor 2017: Posar en valor els equipaments dinamitzadors als prescriptors interns

- Territori de Valor 2018: Posar en valor el producte agroalimentari davant dels productors agroalimentaris: Marca Noguerament Bo
- Territori de Valor 2019: Posar en valor els recursos del territori com a dinamitzadors del turisme familiar
- Espais Naturals de Ponent

PROJECTE: Territori de Valor

Context i antecedents

Projecte iniciat al 2017.

El territori d'acció del GAL Noguera-Segrià Nord és un territori que compta amb uns quaranta recursos turístics (patrimonials, culturals, naturals) identificats i que estan considerats un producte turístic que serveix per generar activitat econòmica, amb vuit espais naturals, i amb altres recursos que encara no poden ser considerats producte turístic ja que no s'estan treballant com un producte per atreure a turistes i visitants.

Prenent com a referència l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu del Consorci GAL NSN, en el marc del període de programació 2014-2020, es posa de manifest la necessitat de dinamitzar el turisme i posar en valor aquests recursos com a oportunitat de potenciar el sector turístic. Amb aquest projecte es pretén **dotar als establiments i a altres empreses turístiques de recursos per captar i fidelitzar el turisme familiar**, potenciant el territori a la vegada que milloren l'experiència del seu client, millorant la seva oferta, en especial de cara al turisme familiar i així contribuir a la seva consolidació empresarial.

Principals actuacions realitzades

Territori de Valor 2017: Posar en valor els equipaments dinamitzadors als prescriptors interns (joves, dones, empresaris, productors, comerços, etc.) per tal d'acostar els actius patrimonials i turístics a aquests col·lectius.

Territori de Valor 2018: Posar en valor el producte agroalimentari davant dels productors agroalimentaris: Creació del distintiu Noguerament Bo (projecte detallat més avall).

Territori de Valor 2019-2020: Posar en valor els recursos del territori com a dinamitzadors del turisme familiar.

Actuacions previstes de cara al 2021

El projecte té previsió de continuar de cara al 2021 reforçant la destinació de turisme familiar en base al patrimoni local, però compta amb molts pocs recursos per fer front totes les actuacions que s'hi voldrien dur a terme:

→ **Visites de professionals locals** del sector turístic a atractius de patrimoni natural i cultural del territori per tal d'enfortir els seus coneixements sobre el seu propi territori i ser-n'hi uns bons prescriptors entre la seva clientela.

→ **Completar el conjunt d'il·lustracions que ja s'han iniciat de diferents recursos patrimonials del territori,** amb la finalitat d'elaborar materials adreçats a un públic infantil, per donar suport a allotjaments, restauració, i altres empreses i atractius del territori amb públic familiar.

- **Conceptualització, disseny gràfic i impressió d'un àlbum del col·leccionable** que aniria acompanyat d'una campanya de foment de la compra en els comerços locals com a estratègia per poder adquirir els "cromos" a partir de certa quantitat de compra en aquests establiments.

- **Conceptualització, redacció de continguts, disseny i impressió d'una guia de viatge per a infants** per recórrer el patrimoni de la Noguera i el Segrià Nord.

- **Reedició d'estovalles infantils** que s'han dissenyat durant el 2020 centrades en diferents recursos patrimonials del territori. Combinen la imatge amb una descripció del recurs i es poden pintar mentre els infants s'esperen en un restaurant, allotjament, comerç, etc**.** Si es pot fer una reedició l'any 2021 es podrien ampliar el nombre d'establiments on distribuir-les i també establir una col·laboració amb menjadors escolars dels centres educatius del territori.

- **Tematització de les cases rurals amb elements que potencien el turisme familiar:**

  - Carpetes amb la informació de les il·lustracions i els textos del col·leccionable (aprox. 32 fitxes de recursos patrimonials).
  - Llibreria amb documentació (revistes, llibres, articles) del patrimoni del territori per a la consulta dels turistes allotjats a l'establiment.
  - Jocs i entreteniments per a un públic familiar basats en els recursos locals (domino, puzle, memory, qui és qui, etc.)

PROJECTE: NOGUERAMENT BO

Aquesta acció s'emmarca dins del projecte estratègic Territori de Valor coordinat pel Consorci Grup d'Acció Local Noguera-Segrià Nord.

En el marc del projecte (2018) Territori de Valor: Posar en valor els productes agroalimentaris davant dels productors agroalimentaris que impulsa el GAL Noguera-Segrià Nord, s'ha desenvolupat el distintiu agroalimentari "Noguerament Bo", de diversos productors de la Noguera.

L'objectiu general és promoure la transformació i la comercialització del producte agroalimentari, posant-lo en valor a través d'una proposta d'identificació territorial.

Els objectius específics són:

a) Millorar la competitivitat de les empreses del sector agroalimentari.
b) Involucrar els productors agroalimentaris en la generació de sinergies entre ells per a la difusió i la promoció dels productes agroalimentaris locals.

Actualment, es compta amb 11 empreses agroalimentàries de la comarca adherides al distintiu d'àmbits tan diversos com els làctics, la carn fresca, el vi, les conserves, els embotits o els elaborats de plantes, entre d'altres.

Entre altres iniciatives, des de Noguerament Bo s'han elaborat lots de productes en col·laboració entre les empreses adherides i s'han establert aliances amb restaurants de la comarca.

També es compta amb una pàgina web on es pot consultar tota la informació del projecte amb una fitxa de cada una de les empreses adherides al distintiu: https://www.noguerasegrianord.cat/noguerament-bo

PROJECTE FER.Cat: Ensenyant a emprendre a les escoles rurals

FER.Cat pretén despertar el talent emprenedor, la creativitat i la curiositat per les oportunitats que genera el món rural als alumnes de primària, per tal de contribuir en un futur a afrontar dos dels reptes del món rural: evitar el despoblament i afavorir la diversificació econòmica.

FER.Cat és un projecte de cooperació interterritorial, coordinat pel Consorci Grup d'Acció Local Noguera-Segrià Nord i impulsat conjuntament per altres Grups d'Acció Local de Catalunya.

Està finançat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya i pel Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural i parteix d'un projecte de cooperació interterritorial amb GALs espanyols, executat durant el període 2007-2013 (http://www.futurosemprendedores.com).

FER.cat té com a objectius específics:

- Despertar el talent emprenedor entre els més joves mentre s'estan formant en l'entorn rural; treballar la seva creativitat i la seva capacitat d'innovar, fomentar la confiança en ells mateixos, el pensament crític i la capacitat de resoldre problemes concrets.
- Facilitar que aprenguin a cercar oportunitats i aprofitar els recursos que els ofereix el món rural; donar a conèixer les empreses i les oportunitats del territori.
- Difondre la cultura emprenedora als centres educatius; incorporar els valors relacionats amb l'emprenedoria als centres de primària, relacionar-los amb matèries curriculars existents, com matemàtiques, plàstica, llengua, etc.; a la vegada que s'implica la comunitat educativa en la transmissió de la cultura emprenedora, més enllà d'explicar com funciona una empresa.
- Fomentar el treball en equip, el debat i les relacions entre l'alumnat.
- Introduir de forma bàsica la cultura financera a les escoles.

PROJECTE ARRENCA: cerca d'oportunitats en el territori rural

El projecte Odisseu es classifica dins la línia de Territori de Talent per l'Arrelament, Ocupació i Sensibilització. Es relaciona directament amb els joves rurals. **El projecte Arrenca es va crear l'any 2013 i és una acció del projecte Odisseu coordinada pel GAL Noguera-Segrià Nord amb la col·laboració de l'Oficina Jove de la Noguera del Consell Comarcal de la Noguera.**

Objectiu: El propòsit d'aquest projecte és la implicació de la Joventut en el desenvolupament territorial i el retorn del joves en el món rural. Amb aquest objectiu principal es vol fomentar l'arrelament dels joves formats en el seu territori d'origen o fins i tot, demostrar les oportunitats del món rural als joves de la ciutat perquè busquin feina en territori rural.

- Promoure la visualització de les oportunitats que ofereix el món rural per al futur personal i professional dels joves del territori.

- Afavorir el retorn o la permanència dels joves al territori rural desprès del seu itinerari de formació professional.
- Facilitar el desenvolupament i l'adquisició d'habilitats comunicatives i de lideratge en els joves del territori.
- Fomentar l'esperit emprenedor i d'auto ocupació dels joves del territori.
- Promoure la implicació de les empreses rurals en la dinamització i el creixement econòmic del territori.
- Facilitar tallers de formació per a joves i empreses per tal de fomentar el lideratge de projectes empresarials al territori.

Descripció: El programa Arrenca és una acció individual del Consorci GAL Noguera-Segrià Nord, en el marc del projecte ODISSEU per al retorn dels joves al món rural.

La tendència al despoblament que pateixen les zones rurals, exigeix nous enfocaments i impulsos per a que els joves puguin trobar-hi oportunitats reals a nivell laboral i conseqüentment personal. El Consorci GAL Noguera-Segrià Nord, conscient d'aquesta realitat, impulsa col·laborativament amb el Consell Comarcal de la Noguera per mitjà de l'Oficina Jove de la Noguera, el programa Arrenca per a la cerca d'oportunitats al territori, el qual pretén esdevenir un punt de referència per als joves de la comarca.

El programa Arrenca se centra en dos eixos bàsics:

1. Oferir eines i estratègies per al desenvolupament d'habilitats professionals i/o empresarials als i les joves del territori.
2. Donar a conèixer als i les joves diferents iniciatives empresarials nascudes i consolidades al nostre territori, com a oportunitat de visualitzar models d'èxit i oportunitats de desenvolupament professional en el futur.

Els joves que participen al programa Arrenca provenen de diferents Instituts d'Educació Secundària del territori, que cursen 1r de BTX, 2n de BTX o CFGM.

El projecte pretén facilitar als i les joves de la comarca eines i competències que els permetin creure en el territori i en que és possible treballar i viure a la comarca un cop acabats els estudis. Els objectius principals que es volen aconseguir són: apropar i fomentar l'autoocupació juvenil, afavorir el retorn dels joves al món rural i mostrar les potencialitats empresarials del nostre territori.

El projecte consta de dues parts:

a) la primera té una durada d'un dia lectiu, on s'imparteix a cada centre escolar de la comarca un taller formatiu relacionat amb l'emprenedoria, i desprès es visiten diferents empreses de la comarca que expliquen als/les alumnes el funcionament i creació del seu negoci. Quan acaben les visites, els hi demanem als alumnes que creïn un eslògan de cada empresa visitada. D'entre tots els eslògans es fa un concurs individual amb premi inclòs, cosa que ens "assegura" l'atenció i la participació activa dels alumnes a la jornada.

b) La segona part del projecte consisteix en apropar un empresari/ària de la zona al centre escolar. Els alumnes prèviament s'han de preparar un seguit de preguntes o inquietuds que vulguin traslladar a l'empresari/ària i que puguin haver sorgit de l'anterior jornada.

4.3. OBJECTIUS I EIXOS ESTRATÈGICS DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA NOGUERA

4.3.1. Objectius, missió, visió i eixos estratègics

4.3.1.1. Objectius

El Pla de Reactivació socioeconòmica de la Noguera té per **objectius**:

a) Implementar un conjunt de mesures orientades a minimitzar les afectacions que la crisi està tenint entre el teixit empresarial de la comarca.

b) Contribuir a dinamitzar l'economia de la comarca i recuperar l'activitat empresarial i ocupacional de forma sostenible.

c) Donar suport, orientació i assessorament a les empreses de la Noguera per fer front a l'adaptació necessària per superar els efectes de la crisi.

d) Contribuir a frenar el repte del despoblament que viu la comarca, sobretot als municipis més petits i rurals que en els últims deu anys han viscut una recessió demogràfica destacada.

Per tant, el Pla de reactivació parteix d'una doble lectura:

- ✓ **A curt termini (2021):** contempla un seguit de mesures per executar durant aquest any 2021 per donar resposta a les necessitats més immediates que s'han identificat a nivell de teixit empresarial i realitat socioeconòmica.

- ✓ **A mig i llarg termini (2022-2025):** apunta mesures a mig termini que van més enllà del propi Pla de reactivació i que encaixen amb les línies de futur en matèria d'innovació estratègica que es proposen a nivell català, espanyol i europeu.

4.3.1.2. Missió i visió

MISSIÓ

Donar resposta a les necessitats de caire més imminent que presenta la comarca de la Noguera per frenar l'impacte de la crisi

VISIÓ

Reactivar la comarca de la Noguera definint uns primers eixos de futur alineats amb les directrius que s'impulsen a nivell nacional, estatal i europeu

4.3.1.3. Eixos estratègics

Els eixos estratègics del Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera serien els següents:

Taula 5. Eixos estratègics del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera

Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial
Eix 3. Digitalització i connectivitat
Eix 4. Ocupació, formació i retenció/atracció de talent
Eix 5. Sector primari i agroalimentari de qualitat
Eix 6. Turisme, cultura i patrimoni
Eix 7. Indústria i comerç
Eix 8. Economia per la vida
Eix 9. Economia verda i circular
Eix 10. Transició energètica

Font: elaboració pròpia

Descripció dels eixos estratègics

Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada

- *Establiment del treball en xarxa i la cooperació público-privada a la Noguera que permeti avançar cap a la definició d'una estratègia de desenvolupament territorial planificada i participada amb els agents locals.*

Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial

- *Suport a les empreses i al teixit econòmic de la comarca per dotar-les d'eines que les enforteixin i les facin més resilients per tal d'afrontar la crisi de la COVID-19.*

Eix 3. Digitalització i connectivitat

- Recolzar *el procés de transició digital per a la competitivitat de les empreses de la comarca, així com poder-los-hi oferir una adequada connectivitat a tots els pobles de la Noguera ja que l'accés a les TIC és un dret fonamental que tenim com a societat.*

Eix 4. Ocupació, formació i retenció/atracció de talent

- *Apostar per una oferta formativa que s'adeqüi a les necessitats territorials i potenciar l'ocupabilitat de qualitat i el talent de les persones de la comarca.*

Eix 5. Sector primari i agroalimentari de qualitat

- *Donar suport a un model de pagesia vinculat al territori per fer front al repte del relleu generacional, així com recolzar la producció agroalimentària de qualitat i amb valor afegit.*

Eix 6. Turisme, cultura i patrimoni

- *Apostar per a la identitat compartida de la comarca de la Noguera tot potenciant i promocionant els seus recursos, vetllar i acompanyar un desplegament de turisme sostenible a la comarca de la Noguera i promoure la cultura de proximitat*

Eix 7. Indústria i comerç

- *Reforçar el comerç de proximitat per enfortir l'economia local i orientar les indústries locals cap a la innovació per a fer-les més competitives, així com fer el territori atractiu per a les indústries.*

Eix 8. Economia per la vida

- Vetllar per *una economia centrada en el servei a les persones i orientada, especialment, a l'economia de les cures, els serveis de proximitat, l'habitatge, la mobilitat o el transport a la demanda.*

Eix 9. Economia circular i sostenibilitat	Eix 10. Transició energètica
• Apostar per un model econòmic centrat en l'*economia circular basada en la reutilització, la reparació, la remanufacturació i el reciclatge dels materials i productes, davant la utilització de matèries primeres verges.*	• Recolzar el procés de transició energètica com *un procés de canvi necessari i imprescindible per substituir l'energia fòssil per energia renovable, alhora que també representa un canvi en les maneres de produir, distribuir, gestionar i consumir l'energia. En definitiva, consisteix en avançar cap a una nova cultura energètica.*

4.3.2. Identificació de les mesures

L'estructura del **Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera** arran de la crisi generada per la COVID-19 s'orienta entorn a 2 tipologies de mesures estructurades en eixos estratègics que sumen un total de 52 mesures:

Figura 2. Tipologia de mesures a implementar a la Noguera

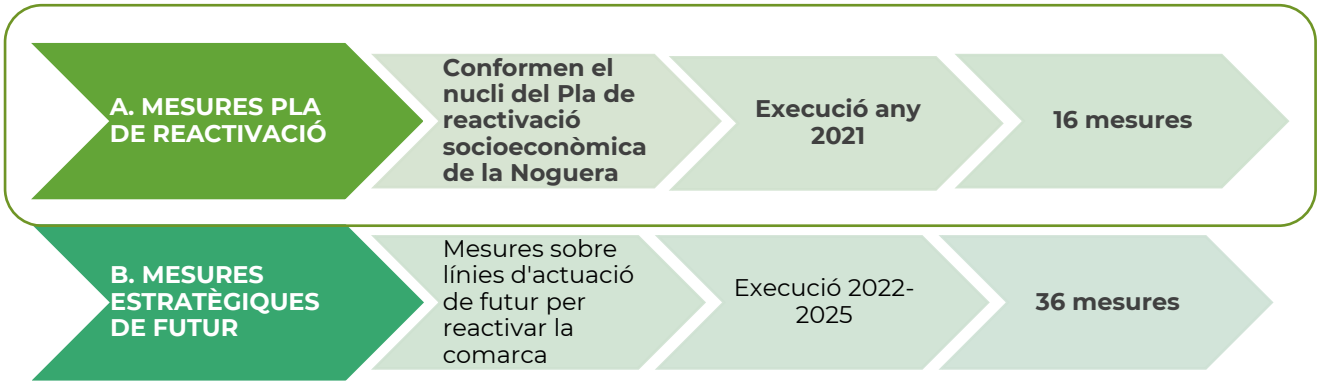

Font: elaboració pròpia

A. MESURES DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA. Mesures amb inici d'execució immediat, aquest any 2021, amb l'objectiu de mitigar l'afectació socioeconòmica i adreçades a tot el teixit empresarial de la comarca impactats per la COVID-19. **Són l'estructura central i nucli del Pla de reactivació socioeconòmica** i es troben degudament detallades en format de fitxa a l'apartat següent **4.4. Pla d'actuacions: mesures transversals del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera** d'aquest document. Les mesures del pla de reactivació socioeconòmica s'organitzen en 3 eixos:

Figura 3. Eixos de les les mesures del pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera

Font: elaboració pròpia

B. MESURES ESTRATÈGIQUES DE FUTUR. Mesures enfocades a donar un impuls a aquells sectors econòmics estratègics de la comarca a partir de la qualitat i la innovació així com també l'impuls de noves economies, orientades amb les tendències cap a les quals s'orienten els plans de reactivació a nivell català, espanyol i europeu. **Per tant, són eixos econòmics d'interès per a la comarca per tal d'alinear-se amb aquestes polítiques més innovadores i de futur.** Les mesures s'organitzen entorn a 7 eixos, alguns ja s'han començat a treballar a la comarca, i es recomana donar-los-hi continuïtat, i d'altres són més nous. Aquestes mesures estratègiques de futur es plantegen en un horitzó d'execució a partir del 2022 i fins al 2025 i es descriuen a l'apartat 4.7.

Figura 4. Eixos de les mesures estratègiques de futur

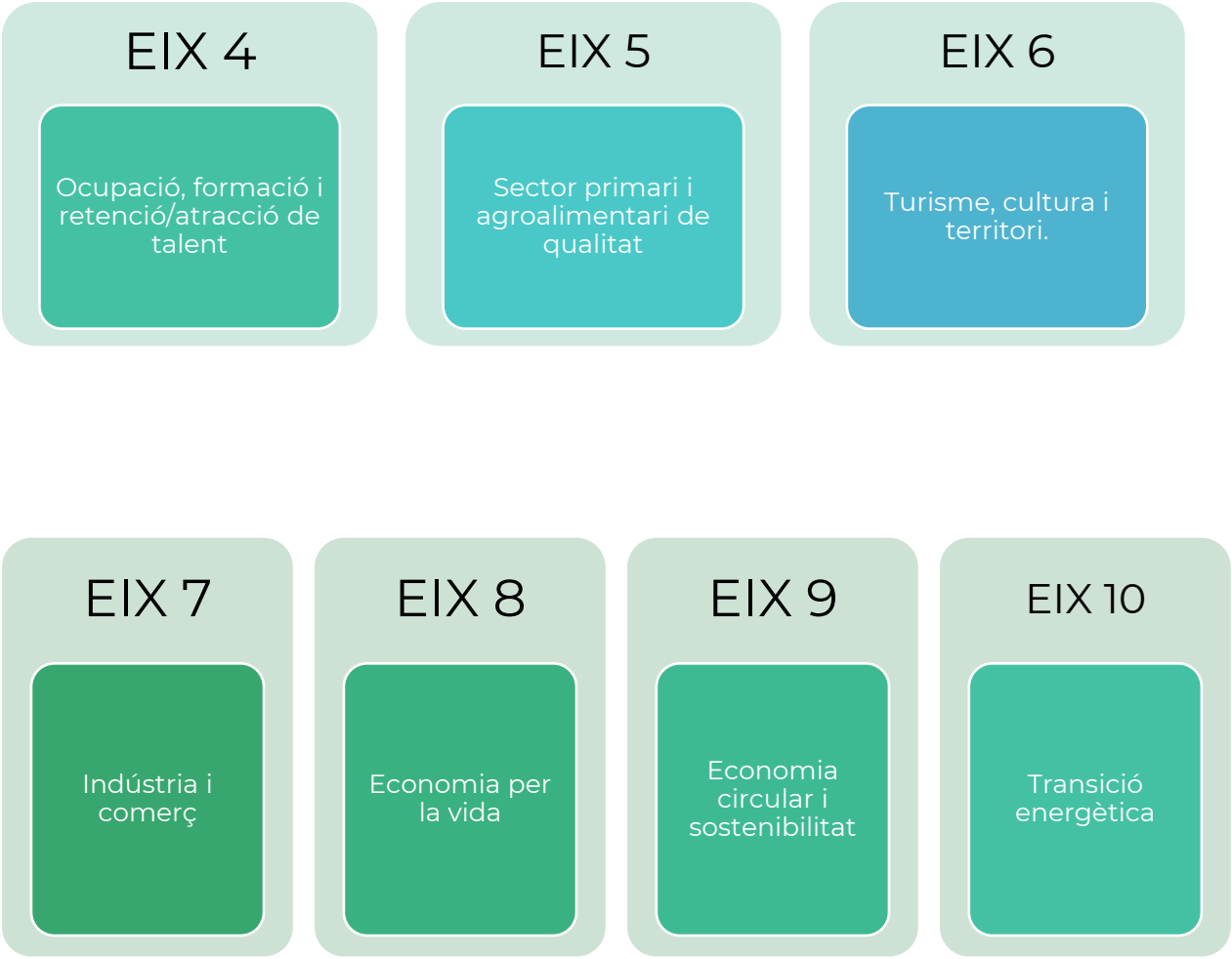

Font: elaboració pròpia

4.4. PLA D'ACTUACIONS: MESURES DEL PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA

Les mesures que configuren **el pla d'actuacions** del **Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera** són **16 mesures** estructurades en **3 eixos**, amb una previsió d'execució durant aquest **any 2021**, i orientades al conjunt del teixit empresarial de la comarca.

El plantejament d'aquest pla d'actuacions és que siguin accions desenvolupades i/o coordinades per les dues tècniques contractades pel Consell Comarcal de la Noguera per a l'execució del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera.

El pla d'actuacions, com s'ha apuntat anteriorment, s'estructura en 3 eixos:

Figura 5. Eixos de les mesures del pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera

Font: elaboració pròpia

Cadascuna de les mesures del Pla es presenta en format de **fitxa** amb els següents continguts:

Taula 6. Model de fitxa de les mesures del pla de reactivació socioeconòmica

Títol de l'acció
Objectius
Descripció
Activitats i metodologia
Resultats
Actors responsables de l'acció
Destinataris de l'acció
Recursos
Fonts de finançament
Referències

Font: elaboració pròpia

Taula 7. Quadre resum de les mesures del Pla de reactivació socioeconòmic de la Noguera 2021

Eixos del pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera
Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
M.1.1. Creació d'una taula comarcal de reactivació socioeconòmica de la Noguera per reflexionar sobre els reptes i necessitats del territori i coordinar una implementació de les mesures de forma conjunta.
M.1.2. Suport tècnic i coordinació de taules sectorials amb agents públics i privats, en especial, del sector turístic
M.1.3. Estratègia de comunicació de la implementació del Pla
M.1.4. Diagnosi socioeconòmica de la comarca de la Noguera amb visió municipal
M.1.5. Oficina tècnica de suport als municipis de la Noguera
M.1.6. Participació a la mesa de treball amb els tècnics de les comarques de Ponent que estan redactant els Plans de reactivació socioeconòmica dels seus territoris per definir accions conjuntes
Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial
M.2.1.Observatori socioeconòmic de la comarca de la Noguera
M.2.2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos i reconeixements
M.2.3.Creació d'una base de dades empresarial compartida entre el Consell Comarcal i els ajuntaments
M.2.4. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu
M.2.5. Jornada sobre exportació i internacionalització dels negocis. Eines, canals, procediments, normatives, assessorament i acompanyament a l'exportació
Eix 3. Digitalització i connectivitat
DIGITALITZACIÓ
M.3.1. Suport en la transformació digital dels negocis de la Noguera
M.3.2. Formació en xarxes socials i màrqueting digital
M.3.3. Formació en comercialització online
M.3.4. Jornada d'experiències sobre el model de coworking rural
CONNECTIVITAT
M.3.5. Jornada sobre experiències relacionades amb el desplegament de la fibra òptica per mitjà de projectes impulsats des del món local

Font: elaboració pròpia

Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada

M.1.1.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
	CREACIÓ D'UNA TAULA COMARCAL DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA NOGUERA

Objectius

- Consensuar un acord territorial per a la reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera que defineixi una estratègia planificada i participada amb els agents locals.
- Reflexionar sobre els reptes i necessitats del territori i coordinar la implementació de les mesures de forma conjunta.

Descripció

Per tal d'acompanyar el procés d'implementació del Pla de reactivació socioeconòmica es proposa la creació d'una **Taula comarcal integrada pels ajuntaments de la comarca i pels principals agents privats i socials que permeti establir** una sèrie de mecanismes de coordinació a nivell comarcal per tal d'anar implementant les mesures previstes de forma coordinada i concertada i mantenir la informació i la comunicació entre tots els agents.

Al mateix temps, aquesta mesura es complementa amb la ***M.1.2. Suport tècnic i coordinació de taules sectorials amb agents públics i privats*** per tal de poder centralitzar la informació que s'hi treballi en cada una per tal de canalitzar sinergies i possibilitats de complementarietat en algunes actuacions que s'hi identifiquin, a banda que seran espais on es podran anar recollint les necessitats i inquietuds de cada sector en relació amb l'evolució de l'afectació de la pandèmia. Específicament, a nivell turístic es detecta una necessitat de poder comptar amb un espai compartit de debat.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- **Definir l'estructura d'una Taula comarcal de seguiment del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera**: funcionament, integrants, periodicitat de les reunions, temàtiques a tractar, entre d'altres qüestions.

- Es proposa que durant el 2021, es realitzi entre **1- 2 reunions** de la Taula comarcal de seguiment en les quals es pugui anar exposant el grau d'avenç de les mesures previstes al Pla de reactivació socioeconòmica.

- **Establiment dels canals de comunicació més adients** entre els agents participants a la Taula comarcal per mantenir una via directa de diàleg, intercanvi i comunicació per anar posant les **bases per una veritable estratègia de concertació público-privada a nivell territorial.**

Resultats	Taula comarcal en funcionament

Indicadors	▪ Núm. reunions de la taula comarcal realitzades. ▪ Núm. persones/empreses/entitats participants ▪ % de representativitat agents públics respecte agents privats ▪ Actes resum de cada una de les trobades

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals Ajuntament de la comarca

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 15% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Calendari	Juliol-novembre 2021

Referències	**Estratègia territorial Montsià 2026** que estableix un acord territorial per a la reactivació econòmica i l'ocupació per al Montsià 2026. https://agenciamontsia.cat/acord-territorial/

M. 1.2.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
	SUPORT TÈCNIC I COORDINACIÓ DE TAULES SECTORIALS AMB AGENTS PÚBLICS I PRIVATS, EN ESPECIAL, DEL SECTOR TURÍSTIC

Objectius

Establir una sèrie de mecanismes de coordinació a nivell sectorial per tal d'anar implementant les mesures previstes de forma coordinada i concertada.

Descripció

Per tal d'acompanyar el procés d'implementació del Pla de reactivació socioeconòmica es proposa la creació i coordinació de Taules sectorials que puguin centralitzar la informació que s'hi treballi en cada una per tal de canalitzar sinergies i possibilitats de complementarietat en algunes actuacions que s'hi identifiquin, a banda que seran espais on es podran anar recollint les necessitats i inquietuds de cada sector en relació amb l'evolució de l'afectació de la pandèmia**.**

Els resultats obtinguts en les taules sectorials es podran exposar i traslladar a la Taula comarcal per tal de poder informar a totes les persones participants dels avenços, reflexions i projectes que es generin als espais de trobada sectorials.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- ✓ **Identificar quines taules sectorials podrien ser d'interès d'activar a la comarca i planificar una posada en marxa de cada una d'elles de forma progressiva** definint nombre de persones integrants òptim, perfil de les persones integrants, estructura de funcionament, responsabilitats i organització. Altres taules sectorials que s'han identificat com a necessàries a impulsar en un futur a la comarca serien:
    - **Taula sectorial de turisme**
    - **Taula d'entitats vinculades a l'ocupació, la formació i la retenció/atracció de talent**

- ✓ **Posada en marxa de la Taula sectorial de turisme** ja que és la que, d'entrada, consta de més interès i demanda per part del sector privat que reclama un espai de trobada per debatre els reptes del turisme a la comarca per tal de coordinar les mesures necessàries per fer front a aquests reptes. Aquesta seria la prioritària pel 2021 i les altres es podrien anar posant en marxa de forma progressiva.

- ✓ **Es proposa que la taula sectorial de turisme compti amb un mínim de 3 reunions de treball durant el 2021** ja que, precisament, el sector turístic en termes globals (hostaleria, restauració, agències de viatges, empreses de guiatge i empreses de

turisme actiu) és un dels sectors amb una afectació major a la comarca de la Noguera arran de la COVID19.

Resultats	Taula de turisme creada al 2021 i esquema de l'estructura de creació de les altres taules sectorials.
Indicadors	▪ Núm. reunions de la taula de turisme realitzades. ▪ Núm. persones/empreses/entitats participants ▪ % de de representativitat agents públics respecte agents privats ▪ Actes resum de cada una de les trobades

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics/ques comarcal Tècnics/ques municipals Ajuntaments de la comarca

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica

Calendari	Agost-novembre 2021

Referències	

M. 1.3.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
	ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ DEL PLA DE REACTIVACIÓ

Objectius

Definir una estratègia de comunicació del per tal de poder fer arribar per diferents vies i canals la informació de les mesures impulsades arran del Pla de reactivació.

Descripció

Aquesta estratègia de comunicació es planteja com una mesura destacada per tal de poder arribar a diferents perfils d'empreses, professionals i fins i tot, persones emprenedores que puguin beneficiar-se de les mesures que es vagin impulsant arran del Pla.

Aquesta estratègia no estarà centrada només vers el sector privat, sinó que també tindrà una part orientada cap als ajuntaments com a agents que es preveu actius en el procés de desenvolupament del Pla.

Actualment ja s'ha creat un perfil d'Instagram que dinamitzen les tècniques contractades pel Pla de reactivació socioeconòmica en el qual comparteixen informació rellevant en temes d'ocupació i promoció. Aquesta acció integraria aquest perfil i el complementaria amb altres accions com es detalla.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- ✓ **Elaboració del Pla de comunicació sintètic** i adaptat que integri els següents aspectes:
  - Elaborar un logotip o imatge gràfica que identifiqui el Pla de reactivació.
  - Definir quins objectius volem assolir per mitjà d'aquesta estratègia de comunicació en funció dels perfils dels destinataris.
  - Destinataris principals: agents públics i privats (perfils concrets)
  - Definir el tipus de missatges i comunicacions que voldrem transmetre: de caire general o sobre accions i mesures en concret.
  - Concretar els canals de comunicació que s'empraran. D'entrada es disposarà d'un apartat al web corporatiu del Consell Comarcal de la Noguera on també s'hi acollirà l'Observatori socioeconòmic de la Noguera i també s'ha creat un compte d'instagram del Pla de reactivació que ja s'està emprant per difondre informacions puntuals. Caldrà definir quins altres canals es poden emprar (premsa, Tv, ràdio).
  - Detallar les accions comunicatives que es voldran realitzar
- ✓ **Posada en marxa del Pla de comunicació** d'acord amb els ítems anteriorment descrits.

✓ **Valoració del ressò generat** arran de les accions comunicatives realitzades tant a nivell de xarxes socials com de visites a la pàgina web o d'altres resultats.	

Resultats	Estratègia de comunicació implementada Apartat propi creat del Pla de reactivació dins del web del Consell Comarcal Xarxes socials del Pla de reactivació actives i actualitzades.
Indicadors	▪ Núm. de visites a l'apartat del Pla de reactivació rebudes. ▪ Núm. de posts realitzats a les XXSS del Pla ▪ Núm de seguidors dels perfils de xxss creats. ▪ Núm. de notes de premsa realitzades. ▪ Núm. d'accions comunicatives dutes a terme

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Empreses i professionals de la comarca Tècnics/ques comarcals Tècnics/ques municipals Ajuntaments de la comarca

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Març-novembre de 2021

Referències	

M. 1.4.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
	DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA DE LA NOGUERA AMB VISIÓ MUNICIPAL

Objectius

Conèixer el grau d'afectació de la crisi a nivell municipal, així com la identificació dels recursos, actius, necessitats i reptes que planteja cada un dels 30 ajuntaments de la comarca.

Descripció

Per tal de poder dur a terme aquesta diagnosi socioeconòmica de la comarca de la Noguera amb visió municipal ha estat necessari dur a terme un exhaustiu treball de camp consistent en la visita als 30 ens locals dels municipis de la comarca.

Aquesta prospecció directa al territori ha permès a les tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera copsar de primera mà quines són les principals necessitats i reptes als quals s'enfronten els municipis de la comarca, en funció de diferents paràmetres amb una gran diversitat de casuístiques.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- ✓ **Establiment de contacte amb els 30 ajuntaments de la comarca** per presentar la redacció del Pla i la voluntat de realitzar una entrevista personalitzada amb l'alcalde/sa i, en alguns casos, també regidors/res.

- ✓ **Realització de les entrevistes en profunditat que s'han centrat, principalment, en els següents aspectes:**
  - Descripció general del municipi
  - Benestar: equipaments i serveis
  - Economia (en relació a l'activitat econòmica del municipi i l'impacte de la COVID)
  - Ocupació
  - Despoblament i habitatge
  - Digitalització
  - Sostenibilitat i medi ambient
  - Turisme: actius i recursos turístics

- ✓ **Buidatge de resultats i redacció de la Diagnosi**

Resultats	Diagnosi socioeconòmica en clau municipal realitzada.

Indicadors	▪ Nombre d'entrevistes realitzades ▪ Diagnosi redactada

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Ajuntaments de la comarca

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Març-Novembre 2021

Referències	

M. 1.5.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
	OFICINA TÈCNICA DE SUPORT ALS MUNICIPIS DE LA NOGUERA

Objectius

Posar en marxa un espai de suport tècnic als municipis de la comarca en aspectes integrals com la incentivació de l'economia local, els reptes del despoblament, la gestió del patrimoni i l'afluència turística o la posada en marxa de polítiques d'eficiència energètica, entre altres aspectes tècnics.

Descripció

La comarca de la Noguera es caracteritza per una gran dispersió territorial de la seva població en un àmbit geogràfic molta gran. De fet, la Noguera és la comarca més gran de Catalunya i administrativament, compta amb 30 municipis dels quals, una bona part, compten amb diferents unitats de població que en la seva totalitat sumen 122 unitats que representen, al seu torn, una gran atomització de petits nuclis dispersos per tot el territori.

Aquesta peculiaritat implica una complexitat de gestió administrativa destacada. I a més si tenim en compte que més del 50% dels municipis de la Noguera són considerats "micropobles", és a dir, tenen menys de 500 habitants. I, alhora, són els que tenen característiques de major ruralitat i dispersió territorial. Per exemple, la Baronia de Rialb compta amb 11 nuclis de població, Oliola 8, Àger 9, i així, molts municipis de la comarca, tenen més d'un nucli de població.

Precisament, aquests micropobles són els que tenen uns indicadors de pèrdua de població i d'envelliment més elevats per contraposició amb la capital comarcal, Balaguer que va guanyant població, així com d'altres 3 municipis més de la comarca, com Foradada, Torrelameu i Vallfogona de Balaguer.

Davant aquesta disparitat de situacions a nivell municipal i tenint en compte que els municipis més petits i més rurals no compten amb recursos humans suficients per gestionar certs aspectes que acaben delegats als ajuntaments, es planteja la creació de la figura d'una "Oficina tècnica de suport als municipis de la Noguera" que vagi més enllà de temes administratius i que se centri en com donar suport de forma personalitzada o de forma conjunta a necessitats concretes que tinguin els municipis de la comarca i que de forma individual no tenen capacitat tècnica per poder-los assumir.

Des d'aquesta oficina també s'orientarà en la possibilitat d'establir acords de col·laboració entre ajuntaments que presentin necessitats o inquietuds afins per tal que puguin compartir projectes, consensuar estratègies o mancomunar serveis i infraestructures.

Activitats i metodologia
La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent: **Activitat 1. Definir les funcions i serveis que es podrien articular des d'aquesta oficina tècnica de suport municipal**: Donar a conèixer de forma personalitzada els programes i serveis que es puguin oferir des del consell comarcal que puguin ser d'interès en cada un dels ajuntaments de la comarca, com ara el servei Reempresa o el projecte ARRENCA, entre d'altres. **Activitat 2. Definir aquells àmbits estratègics de suport als ajuntaments que tinguin més consens.** ✓ **Àmbit ENERGIA:** és un dels que desperta més interès entre els ajuntaments de la comarca, per tant, es proposa que un dels primers àmbits de treball d'aquesta Oficina tècnica sigui en el sector de l'energia amb el següent projecte: ▪ **Coordinar l'enquesta sobre eficiència energètica en equipaments municipals que s'impulsa des de la Diputació de Lleida.** ▪ Suport en la redacció de l'informe de resultats de l'enquesta per tal d'obtenir una diagnosi que defineixi les actuacions en matèria energètica que es podrien impulsar en cada un dels municipis en relació als seus equipaments de titularitat pública com a exemple i referent per avançar en eficiència energètica de cara al sector privat. ✓ **Àmbit TURISME:** identificar necessitats compartides a nivell municipal en relació al repte de la gestió de la hiperfreqüentació turística d'alguns indrets fràgils del territori. Els municipis es troben que no tenen les eines suficients per regular els fluxes de visitants i voldrien suport i orientació en aquest tema. Aquesta seria una de les qüestions a treballar de forma concertada a la Taula sectorial de turisme que es preveu crear. ✓ **Àmbit SECTOR PRIMARI:** hi ha ajuntaments molt especialitzats en l'activitat agrària que necessiten suport en la gestió de l'acollida de treballadors temporals durant la campanya de la fruita, especialment, en relació al seu allotjament ja que fa falta condicionament d'habitatges i potser hi hauria la possibilitat de mancomunar recursos, serveis i infraestructures en aquest sentit. **Activitat 3. Identificar possibles projectes o iniciatives que es podrien tirar endavant des d'una òptica de mancomunar serveis o recursos** entre ajuntaments que tinguin reptes comuns o afinitats compartides.

Resultats	Oficina tècnica de suport als municipis de la comarca en funcionament.
Indicadors	▪ Núm. de reunions de treball amb els ajuntaments.

	▪ Núm. d'enquestes recollides sobre eficiència energètica dels ajuntaments ▪ Núm. de projectes o iniciatives compartides que es puguin identificar.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Ajuntaments de la comarca

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 15% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica Diputació de Lleida
Cronograma	Juny-novembre 2021

Referències	

M.1.6.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada
	PARTICIPACIÓ A LA MESA DE TREBALL AMB LES PERSONES TÈCNIQUES DE LES COMARQUES DE PONENT QUE ESTAN REDACTANT ELS PLANS DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DELS SEUS TERRITORIS

Objectius

- Compartir necessitats i mesures d'actuació per fer front a la reactivació socioeconòmica del territori de possible execució compartida amb altres comarques veïnes.

Descripció

A finals de 2020 es va iniciar una primera presa de contacte que ha permès durant el 2021 consolidar una Taula de treball entre les comarques de Ponent que estan redactant i desenvolupant els seus Plans de reactivació socioeconòmica derivats de la crisi de la COVID-19. En aquesta Taula de treball hi participen les persones tècniques coordinadores d'aquests plans de reactivació de la comarca de la Noguera, la Segarra, l'Urgell, el Pla d'Urgell, el Segrià i les Garrigues i l'ajuntament de Lleida.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- Assistir regularment a les reunions de treball que es realitzin amb els tècnics i tècniques de la resta de comarques de Ponent.
- Compartir informació i metodologies de treball per al procés de redacció i implementació del Pla de reactivació socioeconòmica.
- Identificar projectes conjunts que es podrien desenvolupar en paral·lel a més d'una de les comarques de l'àmbit de Ponent.
- Cerca de finançament de forma conjunta per poder endegar aquests projectes de cooperació intercomarcals
- Implementació de projectes conjunts de forma coordinada i cooperativa.

Resultats	Dinàmica d'intercanvi i de treball compartit creada a nivell tècnic entre les comarques de Ponent.
Indicadors	▪ Nombre de reunions de la mesa de treball en les que s'ha participat des de la Noguera ▪ Nombre de mesures que s'han identificat d'execució compartida amb altres comarques veïnes

	▪ Actes de les reunions realitzades

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Persones tècniques comarcals Persones tècniques municipals

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Desembre 2020-novembre 2021

Referències	

Eix Enfortiment i resiliència empresarial

M.2.1.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial
	OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC DE L'EVOLUCIÓ DE L'AFECTACIÓ DE LA COVID19 A LA NOGUERA

Objectius

- Monitoritzar les dades i analitzar l'evolució de l'afectació de la COVID19 a nivell empresarial i social a la comarca de la Noguera.
- Oferir suport i orientació empresarial i ocupacional.

Descripció

Conèixer l'evolució constant de la crisi, així com l'afectació en el teixit econòmic i social de la comarca serà de gran utilitat per tal de poder anticipar respostes per fer front a la situació que estem vivint i, alhora, aportar coneixement tècnic per si és necessari redefinir línies estratègiques, eixos i mesures vinculades al Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera. Per tant, disposar de les dades que es derivin d'aquest Observatori permetrà tenir informació actualitzada per prendre decisions més acurades i actuar de manera més ràpida i eficient davant el context de crisi.

Activitats i metodologia

Es proposa que des de l'Observatori es realitzin les següents tasques:

RECOPILACIÓ DADES:

- Actualització i seguiment de dades del Mercat de treball i activitat productiva per tal d'aportar coneixement per reforçar les diferents mesures de xoc.
- Actualització periòdica d'aquestes dades (periodicitat mensual).
- Elaboració d'infografies per mostrar de forma gràfica i atractiva les dades de l'evolució de la pandèmia.
- Apartat propi de l'Observatori a la pàgina web del Consell Comarcal

ORIENTACIÓ EMPRESARIAL I OCUPACIONAL:

- Informació i orientació en la tramitació de les ajudes econòmiques d'administracions superiors si les empreses tenen dubtes o dificultats.
- Servei de finestreta única per a l'acompanyament a persones aturades, emprenedors i empreses: servei REEMPRESA, projecte Arrenca.
- Informació sobre els serveis que el consell comarcal ofereix a les empreses
- Seguiment de les empreses al cap de 6 mesos per avaluar l'eficàcia de les mesures que es vagin prenent.

ASSESSORAMENT ENTORN DELS EIXOS D'INNOVACIÓ ESTRATÈGICA

- Cerca i difusió d'informació sobre línies d'ajut relacionades amb els eixos d'innovació estratègica que es proposen al Pla de reactivació per tal d'aportar eines a les empreses de la comarca per avançar vers l'economia de les cures,

l'economia social i solidària, l'economia creativa, l'economia verda i circular, la transició energètica, etc.

INFORMACIÓ DE JORNADES, SEMINARIS, CURSOS

- Informació sobre accions formatives com jornades, seminaris, cursos, webinars que puguin ser d'interès a les empreses de la comarca en temes d'empresa general o aspectes concrets.

La informació d'aquest observatori també cal que es vagi compartint en els diferents canals de comunicació que s'hagin establert a través de l'acció M1.3.Estratègia de comunicació

Resultats	Observatori en funcionament
Indicadors	• Grau d'actualització de les dades de l'observatori • Nombre de visites realitzades a la web de l'observatori • Nombre d'accions informatives realitzades

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Personal tècnic comarcal Personal tècnic municipis

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Juny-novembre 2021

Referències	▪ **Observatori Socioeconòmic d'Osona** Creacció. Apartat Mercat de Treball on tenen infografies amb gràfiques visuals estructurades en els següents apartats: Utilitza cartografia GIS amb mapes per municipis: - Demandants d'ocupació - ERO segons ubicació empresa i segons sector

	- Contractacions - Afiliats a la Seguretat Social - Comptes de cotització https://www.creaccio.cat/COVID-19/ • **Consell Comarcal del Vallès Occidental**. Té un menú amb diferents apartats dins la COVID-19: ocupació, habitatge, joventut, dones, LGTBI, mesures generals (les del procicat), economia social i solidària, cultura, restauració, turisme, ofertes de feina, formació, etc. Apartat Dades Impacte Comarca té les infografies que poden ser d'interès per a la Noguera. http://www.ccvoc.cat/actualitat/COVID-19 • **Consell Comarcal del Baix Llobregat.** Té unes infografies sobre l'impacte de la Covid elaborades amb el programa Infogram. https://www.elbaixllobregat.cat/observatori/dades-dimpacte-de-la-COVID-19

M.2.2.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial
	BUTLLETÍ DE NORMATIVES, RECOMANACIONS I LÍNIES D'AJUDA PÚBLIQUES, PREMIS, CONCURSOS I RECONEIXEMENTS PER A LES EMPRESES CATALANES ESTRUCTURAT PER SECTORS ECONÒMICS

Objectius

- Facilitar l'accés a la informació d'interès en el context de crisi a les empreses noguerenques.

Descripció

Les empreses i entitats de la comarca que s'han vist afectades per la crisi derivada de la COVID-19 necessiten tenir una informació actualitzada de forma constant i per aquest motiu es planteja posar en marxa un butlletí digital sobre normatives, recomanacions, línies d'ajuda públiques que des de les diferents administracions es vagin publicant, així com també informació sobre premis, concursos i reconeixements que poden contribuir a valoritzar i visibilitzar la bona feina feta des de les empreses i entitats així com fomentar la innovació empresarial.

Aquest butlletí es pot vincular directament amb l'Observatori socioeconòmic de la Noguera, mesura M.2.1.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- Definir una estructura per recopilar i presentar la informació del butlletí a les empreses de la comarca. Cercar el millor format, consultable de forma digital.
- Definir els principals apartats d'informació que inclourà. Es proposa 3 apartats:
  a) Normatives i recomanacions
  b) Línies d'ajudes públiques (estructurat pel perfil d'administració pública que ofereix la subvenció i pel sector al qual va adreçada)
  c) Premis, concursos i reconeixements
- Actualització periòdica d'aquesta informació (es proposa setmanal)

Resultats	Butlletí en funcionament i publicat de forma regular
Indicadors	▪ Nombre de butlletins realitzats ▪ Núm. de normatives recollides ▪ Núm. de convocatòries recollides (organitzades per àmbits econòmics) ▪ Núm. de premis, concursos i reconeixements

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Tècnics contractats pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics comarcals Tècnics municipals

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Juliol-novembre 2021

Referències	▪ Recull de mesures per fer front a la COVID-19. **Agència de Desenvolupament Local de Solsona i Cardona.** No té un apartat d'observatori, però té un apartat COVID-19 amb el recopilatori de totes les mesures econòmiques vigents, classificades per tipologies: persones autònomes, empreses, treballadors/es, normativa, etc. https://www.adlsolcar.cat/COVID-19/ ▪ Recull mesures COVID-19. Creacció, **Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement de la comarca d'Osona.** https://www.creaccio.cat/COVID-19/

M.2.3.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial
	CREACIÓ D'UNA BASE DE DADES EMPRESARIAL COMPARTIDA ENTRE EL CONSELL COMARCAL I ELS AJUNTAMENTS

Objectius

- Disposar de dades actualitzades de contacte de les empreses de la comarca per tal de poder mantenir comunicacions regulars, directes i fluïdes.
- Crear una base de dades que es coordini des del Consell Comarcal de la Noguera i que estigui compartida amb tots els ajuntaments de la comarca.
- Tenir una eina de consulta de dades.
- Tenir un cens dels diferents equipaments de cada municipi.
- Tenir un cens de les diferents empreses, autònoms, associacions de la comarca i dels municipis.

Descripció

Arran del procés de redacció del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera s'ha elaborat una primera base de dades d'empreses de la comarca a partir de les informacions facilitades pels diferents ajuntaments, de consulta de webs corporatives i de bases de dades internes disgregades per sectors que disposaven els diferents equips tècnics del Consell Comarcal.

L'esforç d'agrupació d'aquesta informació de contacte de les empreses ha estat duta a terme per les tècniques contractades per a la implementació del Pla de reactivació i ha permès fer arribar el qüestionari d'afectació de la crisi derivada de la COVID-19 a una part molt important de les empreses de la comarca. Tanmateix, seria recomanable, anar-la actualitzant i ampliant de forma regular per tenir-la el màxim d'actualitzada possible.

Activitats i metodologia

Les activitats realitzades per obtenir la base de dades actuals han estat les següents:

1. **Definir una estructura base en un document Excel** identificant tots els ítems que es volien recollir.
2. **Recopilar informació de la comarca a partir de les dades d'internet,** concretament algunes pàgines web com ara Axesor, Einforma, etc i també a través de les consultes a les pàgines webs municipals. Tota aquesta informació s'anava abocant a la base de dades.
3. Per complementar les dades, i dins de l'actuació de la Diagnosi del Pla de Reactivació Socioeconòmica de la Noguera, es van preparar **unes enquestes dirigides al teixit empresarial de la comarca**. Amb les respostes obtingudes es va poder continuar omplint la base de dades, sobretot la part de caire econòmic de la comarca.
4. **Realització d'entrevistes als ajuntaments de la comarca** mitjançant les quals s'ha acabat de complementar i nodrir la base de dades.

Aquesta base de dades es considera una eina que permet tenir recollida de manera conjunta tot allò que es pot trobar a la comarca i també serveix per tenir un cens del teixit empresarial de la comarca. Per poder donar continuïtat i utilitat a aquesta base de dades seria interessant poder-la fer extensible als diferents ajuntaments de la comarca, ja que d'aquesta manera, serà una eina que es podrà actualitzar des de cada consistori, seguirà sent una eina viva i actual i servirà com a eina de consulta per a cada entitat.

Actuacions de continuïtat en relació a la base de dades elaborada:

Actuació 1. Preparar un conveni entre ajuntaments i Consells per poder tenir la base de dades compartida.

Actuació 2. Crear un programa mitjançant un Excel amb protecció de fulles que permeti que tots els ajuntaments i el Consell Comarcal puguin veure les dades però que només cada ajuntament pugui modificar i editar les seves dades. El Consell Comarcal de la Noguera serà l'entitat que custodiarà i coordinarà tota la base de dades.

Resultats	Base de dades sistematitzada i actualitzada
Indicadors	▪ Núm. d'entrades de la base de dades

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica Personal tècnic o administratiu dels ajuntaments

Destinataris de l'acció	Tècnics/ques comarcals Tècnics/ques municipals

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 1 Dedicació tècnica d'un 15% de la tècnica 2.

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Desembre 2020-Novembre 2021

Referències	

M.2.4.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix Resiliència i reorientació
	PROGRAMA DE SUPORT EN ASSESSORAMENT I REORIENTACIÓ ESTRATÈGICA DE NEGOCIS EN ACTIU

Objectius

- Acompanyar i orientar a persones responsables de negocis que necessitin d'un replantejament empresarial del seu model de negoci.

Descripció

L'anàlisi de l'afectació de la crisi derivada de la COVID-19 a les empreses de la comarca ha posat de manifest que hi ha sectors d'activitat amb una afectació molt elevada i que en alguns dels negocis es requereix d'un replantejament estratègic del negoci per tal de fer-hi front davant del risc de tancament o d'increment d'acomiadaments.

De fet, una de cada quatre empreses enquestades de la Noguera, el 25%, manifesta que té la necessitat de reorientar el seu negoci, i ja té clar com fer-ho. Un altre 16% té aquesta mateixa necessitat, però no sap com fer-ho. A més a més, val la pena destacar que un 3% indica que s'està plantejant de tancar el negoci.

El perfil d'empreses que han manifestat més necessitat de suport en aquest àmbit són del sector dels serveis i del sector turístic, principalment, microempreses i persones treballadores autònomes, petites i mitjanes empreses, comerços, agències de viatge, productors, etc.

L'objectiu d'aquest assessorament és doble, per una banda, donar suport a nivell emocional a aquests negocis per a fer front a la situació i que se sentin escoltats i, per altra banda, a nivell empresarial elaborar una diagnosi de la seva situació i un full de ruta per orientar la seva estratègia futura en vendes, el model organitzatiu i el finançament, nous segments de clientela, noves línies d'activitat o replantejar tot el model de negoci, si es considera necessari.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- **Disseny i estructuració del programa.** Es proposa que sigui un assessorament personalitzat que inclogui un paquet d'entre 5 i 10h per cada empresa. En funció de la dotació pressupostària, caldria acotar també el nombre d'empreses que es poden acollir a aquest programa.
  Aspectes a incloure en l'assessorament: Noves oportunitats: anàlisi dels mercats actuals i com han canviat i com canviaran per adaptar-se; detecció de noves propostes de valor; identificació de noves maneres de generar activitat econòmica.
- **Difusió del programa i selecció de les empreses** que hi participaran
- **Seguiment del programa i de les tutories** d'assessorament i reorientació estratègica dels negocis participants.

▪ **Avaluació de resultats** del programa.

Resultats	Programa de reorientació estratègica realitzat
Indicadors	▪ Núm. d'empreses participants al programa ▪ % de representativitat de les empreses participants en relació als sectors econòmics més afectats per la crisi.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics/ques comarcals Tècnics/ques municipals

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 1 (coordinació) Assessorament extern professional per mitjà d'una bossa d'hores de tutoria i orientació estratègica empresarial: 14.500€

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica
Cronograma	Setembre-novembre 2021

Referències	**Rethinking: assessorament expert i a mida per impulsar la teva empresa.** Barcelona Activa. https://empreses.barcelonactiva.cat/ca_ES/web/es/reactivacio-empresarial **Digital days 2021.** Creativitat per a emprendre i reorientar el teu model de negoci en temps de COVID-19. Són tres jornades consecutives de formació, reflexió i estratègia compartida entre totes les organitzacions que, d'una manera o altra, operen en el sector digital. Organitzat per Clúster Digital. http://digitaldays.cat/

M.2.5.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix Resiliència i reorientació
	JORNADA SOBRE EXPORTACIÓ I INTERNACIONALITZACIÓ DELS NEGOCIS

Objectius

- Donar eines a les empreses de la comarca que ja estiguin treballant en l'exportació dels seus productes per reconduir les seves polítiques d'empresa i obrir el camp de visió a aquelles empreses novelles en matèria d'internacionalització que s'hi vulguin endinsar.

Descripció

El món ha canviat i també ho han fet les formes de fer negocis. A causa de la situació global de la crisi sanitària provocada per la COVID-19, està sorgint una nova manera de relacionar-nos i cal que ens adaptem a noves estratègies per a seguir potenciant les nostres operacions de comerç internacional o per endinsar-nos en aquest canal de comercialització.

Per tal de poder aprofundir en les millors estratègies d'internacionalització que s'adeqüin a les necessitats de la comarca de la Noguera, caldrà tenir en compte aspectes com les eines, canals, procediments, normatives, assessoraments disponibles i programes d'acompanyament a l'exportació que s'estiguin oferint des d'altres organismes superiors experts en aquest àmbit.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- **Prospecció inicial entre les empreses de la comarca** que hagin manifestat interès en millorar o iniciar una internacionalització del seu negoci per tal de determinar el seu grau de coneixement en matèria d'exportació, així com a quin sector econòmic pertanyen i el tipus de necessitat concreta que tenen.
- **Establiment de contacte amb organismes oficials que pugin col·laborar en aquesta jornada** com ara PRODECA, ACCIÓ, la Cambra de Comerç de Lleida, Diputació de Lleida, Departaments de la Generalitat en funció dels sectors econòmics que hagin mostrat més interès.
- **Disseny d'una jornada sobre exportació i internacionalització** que podria incloure els següents punts:
    a) Marc teòric introductori sobre els reptes de la internacionalització en empreses petites i mitjanes.
    b) Informació dels serveis que organismes oficials com ACCIÓ ofereixen a les empreses per a la seva internacionalització
    c) Expert/s en exportació d'aquell sector/s amb més demanda per part de les empreses de la comarca
    d) Taula rodona d'empreses que hagin fet el salt a la internacionalització convidant alguna empresa noguerenca i altres empreses de territoris similars a la Noguera.

▪ **Avaluació de la jornada** per part de les persones assistents per tal de poder valorar l'edició de noves jornades similars.

Resultats	Empreses locals més enfortides en relació a l'exportació i la internacionalització dels seus negocis.
Indicadors	▪ Núm. d'empreses participants a la jornada ▪ Grau de satisfacció de les persones participants

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics/ques comarcals Tècnics/ques municipals

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 2 (coordinació) Recursos externs d'altres organismes oficials experts en temes d'internacionalització empresarial

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica per a la coordinació de la jornada Cerca de finançament extern o suport tècnic en organismes oficials com ara PRODECA, ACCIÓ, la Cambra de Comerç de Lleida, Diputació de Lleida, Departaments de la Generalitat en funció dels sectors econòmics que hagin mostrat més interès.
Cronograma	Setembre-novembre 2021

Referències	**5a jornada d'internacionalització.** Les empreses al món. Què ens espera en el nou ordre mundial? Cambra de Terrassa. https://www.jornadainternacionalitzacio.com/la-jornada-2/ **El repte de l'exportació per a pimes agroalimentàries**. Jornada PAT i Creacció. https://www.creaccio.cat/una-via-per-a-lexportacio-adaptada-a-les-pimes-agroalimentaries/

	Serveis que ofereix ACCIÓ per a la internacionalització de les empreses. https://www.accio.gencat.cat/ca/serveis/internacionalitzacio/

Eix 3. Digitalització i connectivitat

M.3.1.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 3. Digitalització i connectivitat
	SUPORT EN LA TRANSFORMACIÓ DIGITAL DELS NEGOCIS DE LA NOGUERA

Objectius

- Oferir orientació i suport en el procés de transformació digital que necessitin les empreses de la comarca.

Descripció

Un dels aspectes derivats de la crisi sanitària ha estat l'entrada directa a la digitalització tant per a les empreses com també per al conjunt de la societat en la seva globalitat. S'han produït una sèrie de canvis que estan afectant a totes les esferes de la nostra vida tan professional com personal i que estan canviant la nostra manera de relacionar-nos, de treballar, de comprar, de consumir, etc.

Per aquest motiu, el que es veia com una necessitat de futur ara és una necessitat de present i avançar vers a la transformació digital de les empreses de la comarca ha esdevingut una prioritat de primer ordre per tal de poder-se adaptar al que es coneix com l'era digital.

La transformació digital s'orienta a una millor gestió de l'ús de la tecnologia i de les xarxes de connexió per millorar el rendiment i la viabilitat de les iniciatives empresarials. I, per tant, té en compte tant el replantejament del model de negoci empresarial vers un model digital, com també el model de relació amb l'entorn i la clientela.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- **Realitzar un autodiagnòstic de maduresa digital entre les empreses de la comarca per mitjà d'alguna eina d'autodiganosi digital.**

  Opció 1. Eina d'autodiagnòstic digital avançada promoguda des del govern espanyol: HADA.
  Per tal de poder avançar en el procés de transformació digital seria interessant conèixer el nivell de digitalització en el qual es troben les empreses per saber quines mancances presenten i orientar millor així les accions de formació i orientació necessàries. Amb aquesta eina es pot obtenir una visió integral de l'empresa i els reptes als que s'enfronta cada empresa.
  L'eina HADA sobre maduresa digital se centra en l'anàlisi de 5 dimensions clau de l'estratègia i els procediments de l'empresa:
  1. Estratègia i model de negoci: avaluació de la capacitat d'adaptació de l'organització a l'entorn i al mercat.
  2. Processos: analitzant les capacitats digitals del model operatiu.
  3. Organització i persones: identificant les capacitats de l'organització i el seu model de relació amb altres agents.

4. Infraestructures: Identificant la capacitat de transformació que les seves infraestructures tecnològiques permeten.
5. Productes i serveis: avaluant el nivell d'incorporació de tecnologia als productes i serveis existents, així com el seu potencial de digitalització.

Opció 2. Eina d'Autodiagnosi TIC promoguda per la Direcció general de Comerç per poder identificar l'estat de maduresa digital del negoci i que esdevindrà el punt de partida per al programa de la Transformació Digital del Comerç.

Amb la resposta d'unes preguntes, automàticament es donarà un informe personalitzat amb l'anàlisi de l'estratègia digital i diferents recomanacions en els àmbits de la presència a internet, xarxes socials, comerç electrònic, màrqueting digital i digitalització de l'establiment. Per a cada àmbit trobareu una valoració genèrica i un seguit de propostes de millora

- **Dissenyar una acció formativa adreçada a la transformació digital de les empreses de la comarca.** Formació de caire global que tracti 3 blocs generals i en funció de l'interès despertat entre les empreses, plantejar accions formatives més especialitzades:

  Formació introductòria en transició digital centrada en 3 blocs amb una durada d'unes 9h, amb 3h per cada bloc:
  a) Bloc 1. Model de negoci digital
  b) Bloc 2. Processos i eines per la gestió més digitalitzada del negoci
  c) Bloc 3. Nous models de relació amb la clientela

  Definir altres nivells de formació en funció del grau de digitalització de les empreses de la comarca.

  Avaluació de la formació realitzada

- **Assessorament i orientació a empreses que vulguin tenir presència a internet per guiar-los en quin és el millor canal** (xarxes socials, blog, pàgina web, botiga online), així com les característiques principals que hauria de tenir aquest espai web d'acord amb el perfil d'empresa, les seves necessitats i el model de negoci que tingui. Seria un suport d'orientació previ a que l'empresa s'adreci a un programador web i tingui clar què necessita i què no.

Resultats	Procés de suport a la transformació digital dels negocis de la comarca posat en marxa
Indicadors	▪ Núm. d'empreses que han dut a terme el seu autodiagnòstic digital ▪ Núm. d'empreses que han participat a la formació global en digitalització. ▪ Grau de satisfacció de les empreses participants.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Empreses de la comarca amb interès en la transformació digital

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 1 (coordinació de la formació) Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 2 (suport a les empreses en els autodiagnòstics) Contractació professionals externs experts en transformació digital: 9.000€

Fonts de finançament	Diputació de Lleida per mitjà del "Projecte estratègic per a la transformació econòmica de les Terres de Lleida"
Cronograma	Setembre-novembre 2021

Referències	HADA. Eina d'autodiagnòstic digital avançada. https://hada.industriaconectada40.gob.es/hada/register Autodiagnosi TIC per a empreses de comerç i serveis. Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya. http://autodiagnosi.ccam.cat/ Facto Cooperativa. Experiència en formació en transformació digital per a empreses i organitzacions. https://facto.cat/recursos-loop/transformacio_digital_cooperatives/ Programa de transformació digital i indústria 4.0. Cicle de seminaris i assessorament professional gratuït per a empreses. Agència de Desenvolupament del Montsià. https://agenciamontsia.cat/obertes-les-inscripcions-al-programa-de-transformacio-digital-i-industria-4-0/

M.3.2.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 3. Digitalització i connectivitat
	FORMACIÓ EN XARXES SOCIALS I MÀRQUETING DIGITAL

Objectius

- Oferir formació en màrqueting digital a l'abast de les empreses de la comarca, especialment, empreses de serveis.

Descripció

Les empreses enquestades que han indicat les seves necessitats formatives, presenten una gran varietat d'interessos en formació. Per una banda, **un 17% manifesta necessitat en comunicació en xarxes socials**, un 15% necessitat en comercialització online i comerç electrònic, **un altre 15% necessitat en màrqueting,** un 13% necessitat en digitalització de l'empresa, un altre 11% necessitat en economia circular i sostenibilitat i un 11% necessitat en nous mercats.

Per tant, tota la vessant formativa en eines online ja sigui de comunicació o de màrqueting és la més reclamada per les empreses enquestades.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent

Prèviament al disseny de l'acció formativa pròpiament, es recomana **elaborar un qüestionari previ de necessitats i nivell de coneixement d'eines de màrqueting digital entre les empreses de la comarca** per tal de determinar millor els continguts necessaris de la formació i, alhora, valorar la possibilitat de fer més d'una acció formativa en funció dels nivells de coneixements detectats. Es podria plantejar fer una formació de nivell bàsic i una formació de nivell avançat.

Disseny de l'acció o accions formatives més adients en funció dels resultats del qüestionari previ. Continguts que es podrien oferir en aquestes formacions:

a) Aprendre a posicionar la pròpia pàgina web. Google analítics, conèixer les claus de l'analítica web.
b) Promocionar-se a través d'internet. Com elaborar un pla de màrqueting digital. Fonaments per a elaborar una estratègia en el món digital.
c) Establir una planificació eficaç per publicitar la pròpia empresa. Promoció i publicitat a internet. Campanyes publicitàries a la xarxa, eines i canals.

Resultats	Formació en comunicació i màrqueting digital realitzada
Indicadors	▪ Núm. empreses participants al qüestionari previ per identificar el nivell de coneixements en la matèria. ▪ Núm. d'empreses participants a la formació. ▪ Grau de satisfacció de les persones participants.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Empreses de la comarca amb interès en el màrqueting digital

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 2 (coordinació) Contractació professionals externs experts en comunicació digital: 10.000€. Formacions gratuïtes per a persones assalariades i autònoms

Fonts de finançament	Diputació de Lleida per mitjà del "Projecte estratègic per a la transformació econòmica de les Terres de Lleida"
Cronograma	Setembre-novembre 2021

Referències	Accions formatives Diputació de Lleida. Patronat de Turisme, Global Lleida, PROMECO. Pla de formació online per al sector turístic del Pirineu i les Terres de Lleida. Ara Lleida 2020. www.aralleida.cat/formacio. Escola Sert. Conveni amb el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya Curs iniciació al màrqueting digital per autònoms. Gratuït. https://www.escolasert.com/ca/oferta-formativa/curs-iniciacio-marqueting-digital-autonoms

M.3.3.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 3. Digitalització i connectivitat
	FORMACIÓ EN COMERCIALITZACIÓ ONLINE

Objectius

- Oferir formació en comercialització online a l'abast de les empreses de la comarca, especialment, empreses de serveis.

Descripció

Les empreses enquestades que han indicat les seves necessitats formatives, presenten una gran varietat d'interessos en formació. Per una banda, un 17% manifesta necessitat en comunicació en xarxes socials**, un 15% necessitat en comercialització online i comerç electrònic**, un altre 15% necessitat en màrqueting, un 13% necessitat en digitalització de l'empresa, un altre 11% necessitat en economia circular i sostenibilitat i un 11% necessitat en nous mercats.

Per tant, tota la vessant formativa en eines online ja sigui de comunicació o de màrqueting és la més reclamada per les empreses enquestades, seguida de formació en tècniques de comercialització electrònica ja que la venda online ha crescut moltíssim arran de la pandèmia i per aquest motiu, aquest tema desperta molt d'interès entre les empreses per tal de poder arribar a més perfils de clientela.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

Prèviament al disseny de l'acció formativa pròpiament, **es recomana elaborar un qüestionari previ de necessitats i nivell de coneixement entorn a la comercialització online entre les empreses de la comarca** per tal de determinar millor els continguts necessaris de la formació i, alhora, valorar la possibilitat de fer més d'una acció formativa en funció dels nivells de coneixements detectats. Es podria plantejar fer una formació de nivell bàsic i una formació de nivell avançat.

Es planteja la possibilitat que sigui un tipus de formació que inclogui un acompanyament a l'empresa que participa en el curs per tal de materialitzar aquelles eines que siguin més adients a les necessitats que presenti el seu negoci. Es tractaria per tant, d'un tipus de formació que comptaria amb una part general i una part personalitzada d'acompanyament i tutoratge.

Disseny de l'acció o accions formatives més adients en funció dels resultats del qüestionari previ. Continguts que es podrien oferir en aquestes formacions:

a) Botiga en línia (e-commerce). Suport en escollir la millorar estructura de botiga en línia en funció del perfil i tipus de productes.
b) Seguretat digital. Conèixer les normatives en matèria de seguretat digital per tenir tota la informació necessària per endinsar-se en l'e-commerce.
c) Eines i canals del comerç online. Plataformes gratuïtes, iniciatives col·laboratives

d) Especificitats en funció de la tipologia de productes a comercialitzar en matèria de logística i transport (producte alimentari refrigerat o no, producte no alimentari, etc.

Valorar una formació especialitzada adreçada a empreses agroalimentàries interessades en endinsar-se en la comercialització online que contempli també els aspectes de les polítiques de preus, logística i transport, incloent experiències pràctiques d'empreses del sector que ja hagin fet el salt a l'e-commerce. Poden ser experiències de dins i de fora de la comarca. Aquesta formació especialitzada es contempla molt necessària per a les cooperatives d'oli de la comarca ja que el seu model de venda directa presencial s'ha vist molt alterat per la pandèmia i les restriccions de mobilitat de la població i, per tant, és molt important que tinguin en compte altres models de comercialització més enllà dels canals tradicionals.

Resultats	Formació en comercialització online realitzada
Indicadors	▪ Núm. empreses participants al qüestionari previ per identificar el nivell de coneixements en la matèria. ▪ Núm. d'empreses participants a la formació. ▪ Grau de satisfacció de les persones participants.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Empreses de la comarca amb interès en la comercialització online

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 5% de la tècnica 1 (coordinació) Contractació professionals externs experts en comercialització online: 10.000€. Formacions gratuïtes per a persones assalariades i autònoms.

Fonts de finançament	Diputació de Lleida per mitjà del "Projecte estratègic per a la transformació econòmica de les Terres de Lleida"

Cronograma	Octubre-novembre 2021

Referències	Accions formatives Diputació de Lleida. Patronat de Turisme, Global Lleida, PROMECO. Pla de formació online per al sector turístic del Pirineu i les Terres de Lleida. Ara Lleida 2020. www.aralleida.cat/formacio.

M.3.4.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 3. Digitalització i connectivitat
	JORNADA D'EXPERIÈNCIES SOBRE EL MODEL DE COWORKING RURAL

Objectius

- Donar a conèixer a la comarca nous models de treball tant per a empreses com per a professionals autònoms o, fins i tot, persones assalariades.
- Impulsar nous models de treball: coworking rural, teletreball.
- Donar a conèixer espais de coworking que ja existeixen a la comarca de la Noguera.

Descripció

És evident que un dels aspectes que ha posat de relleu la pandèmia és que el treball a distància és possible i és factible a diferents tipus d'empreses i entitats de l'administració pública que mai abans s'ho haguessin plantejat.

Aquesta evidència agafa més força en un context rural com és el de la comarca de la Noguera. Les noves tecnologies obren noves oportunitats laborals al món rural.

Una de les noves formes de treball amb baix arrelament a la comarca i que seria d'interès impulsar és el coworking, entès com una forma de treball que permet a professionals independents, emprenedors i pimes de diferents sectors, compartir un mateix espai de treball, tant físic com virtual, per desenvolupar projectes professionals de forma independent, alhora que es fomenten projectes conjunts. Actualment, a la Noguera es compta amb 2 espais de coworking, un de públic al CEI de Balaguer i un espai de cowork privat a Artesa de Segre.

Un exemple molt evident dels avantatges del coworking per a territoris rurals és la Xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rural de Catalunya, des d'on s'ofereix la possibilitats a persones emprenedores i empreses de fer treball compartit amb diferents professionals, però alhora s'hi sumen valors afegits especials de qualitat de vida, de reducció de costos econòmics i de serveis de qualitat propers, compatibles amb la millora personal i professional. I tot això unit a la connectivitat amb el medi urbà a través de tota la xarxa d'espais del territori, però amb la possibilitat de continuar vivint als municipis rurals.

El projecte de cooperació COWOCAT_RURAL sorgeix de la necessitat de promoure l'emprenedoria mitjançant l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació – TIC. Amb aquesta iniciativa es vol potenciar la creació d'espais de coworking a les zones rurals, i fomentar els valors del coworking i del teletreball en els territoris dels 10 Grups d'Acció Local que participen al projecte.

El coworking o treball col·laboratiu permet descobrir una nova manera de treballar i relacionar-se professionalment sota tres conceptes clau: col·labora amb altres professionals, comparteix les teves idees i projectes i gaudeix de l'entorn rural i contribueix a crear-hi economia i ocupació.

Per aquest motiu, es planteja aquesta mesura com una oportunitat per impulsar nous models de treball que, en part, degut a la crisi sanitària i la necessitat d'incrementar el teletreball i la virtualitat, han agafat més embranzida que mai, superant tabús que moltes empreses tenien en relació al treball a distància.

Per tal de donar a conèixer aquest model de treball diferent, es planteja la present jornada amb la finalitat que potser algun ajuntament (s'ha detectat cert interès en alguns municipis de la Noguera en relació a aquesta model de treball) o alguna persona a títol individual s'animi a endegar un projecte de coworking en algun espai de la comarca.

I, al mateix temps, s'espera que la jornada serveixi per difondre els valors del treball col·laboratiu i els espais de treball compartit contribuint a dinamitzar els dos coworks que ja existeixen a la comarca.

De fet, donar a conèixer que existeixen aquests espais de cowork pot ser un element d'atracció i/o retenció de persones cap a la comarca de la Noguera.

Activitats i metodologia

La proposta metodològica a emprar per dur a terme aquesta actuació seria la següent:

- **Conceptualitzar el plantejament de la jornada**: disseny del programa, calendari, durada, lloc de realització (presencial o virtual) i horari. Seria interessant mostrar una taula d'experiències diversa incloent:
  a) models d'espais de cowork públics (impulsats per ajuntaments petits i mitjans)
  b) models d'espais de cowork privats impulsats per persones emprenedores.
  c) Presentar el projecte COWOCAT rural i la xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rural de Catalunya

- **Logística de la jornada**: contacte amb els ponents, flyer difusió del programa, accions de difusió, inscripcions, etc.

  Valorar la possibilitat que si la jornada es fa en format presencial es faci en un dels espais de cowork de la comarca i/o contemplar com a complement a la jornada la visita física in situ a aquests espais per part de persones interessades ja sigui com a potencials usuàries o per conèixer el seu funcionament perquè tinguin interès en impulsar un equipament/negoci d'aquestes característiques.

- **Valoració de la jornada** per conèixer el grau de satisfacció i d'interès despertat en la línia de poder identificar possibles nous projectes de coworking tant a nivell públic com privat per tal de poder-los orientar i assessorar.

Resultats	1 espai de cowork a la Noguera en funcionament o en fase de disseny o reforç de l'espai ja existent.
Indicadors	▪ Núm. de persones participants a la jornada ▪ Grau de satisfacció de les persones assistents ▪ Grau d'interès de persones, professionals i/o ajuntaments interessades en crear un espai de cowork

	▪ Núm. de persones interessades en ser usuàries d'un espai de cowork a la Noguera.
Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica
Destinataris de l'acció	Empreses de la comarca Persones emprenedores Ajuntaments interessats en impulsar un equipament d'aquestes característiques
Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 2
Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica Diputació de Lleida
Cronograma	Novembre 2021
Referències	**La Nou Coworking ubicat a Artesa de Segre.** un espai de treball compartit, que té com a objectiu promoure la creació de sinergies entre emprenedors. https://www.instagram.com/lanoucoworking/ **CEI Balaguer.** El CEI Balaguer disposa d'un ampli espai destinat al Coworking, amb instal·lacions preparades perquè els emprenedors hi puguin desenvolupar de forma professional la seva activitat. https://www.ceibalaguer.cat/serveis/coworking/ **Xarxa Cowocat rural.** Xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rurals de Catalunya. https://www.cowocatrural.cat/ **Projecte Nectar.** Espai de cowork rural a Vilanova de Sau (Parc Natural de les Guilleries) http://www.nectarconectar.com/ *Possibilitats de crear un negoci entorn del co-working rural per donar cabuda a espais de treball i de residència per a professionals liberals.*

	Espai de coworking rural. Exemple a Riba-Roja d'Ebre a l'espai anomenat **Zona Líquida** http://zonaliquida.cat/

M.3.5.	MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA NOGUERA
	Eix 3. Digitalització i connectivitat
	JORNADA SOBRE EXPERIÈNCIES RELACIONADES AMB EL DESPLEGAMENT DE LA FIBRA ÒPTICA PER MITJÀ DE PROJECTES IMPULSATS DES DEL MÓN LOCAL

Objectius

- Donar a conèixer a la comarca experiències de territoris que han impulsat projectes de desplegament de la fibra òptica de forma local i mancomunada.

Descripció

Poder disposar d'una bona connectivitat avui dia és imprescindible per a la competitivitat de les empreses, per afavorir la instal·lació de persones emprenedores al territori i també per ajudar a l'arrelament del jovent.

Sense una adient xarxa de fibra òptica el desequilibri territorial entre el món urbà i el món rural s'agreuja encara més i, per aquest motiu, hi ha territoris que agafen la iniciativa per liderar projectes de desplegament de la fibra òptica a tots els racons de la seva comarca o municipi arribant no només a la capital comarcal (on, en principi, el govern ja ho està desplegant) sinó per arribar a tots els pobles, cases aïllades, masies, polígons, etc. Seria el que es coneix com a desplegament fins a l'última milla el qual només és possible, en entorns rurals, si hi ha operadors locals interessats i, sovint, si hi ha també iniciatives mancomunades al darrera que garanteixin el desplegament de la xarxa troncal de base per poder arribar fins a les cases.

La Noguera com a comarca rural presenta unes necessitats molt similars en millores de la seva infraestructura de telecomunicacions com altres comarques veïnes. Un projecte de desplegament de fibra òptica no té perquè tenir limitacions administratives, també es podria plantejar en col·laboració amb altres territoris veïns.

La mesura que es planteja és l'organització d'una jornada sobre experiències de referència catalanes que van en aquesta direcció i que poden ser inspiradores per a la comarca de la Noguera.

Activitats i metodologia

El procés metodològic per dur a terme aquesta acció és el següent:

- **Conceptualitzar el plantejament de la jornada**: disseny del programa, calendari, durada, lloc de realització (presencial o virtual) i horari. Seria interessant mostrar una taula d'experiències diversa. Algunes propostes per convidar:

  → XAFOGAR: és una iniciativa sorgida del Consell d'Alcaldes de la Garrotxa per accelerar la implantació d'una xarxa de fibra òptica mancomunada a la Garrotxa. L'objectiu és que aquesta xarxa acabi arribant a qualsevol llar o empresa amb independència de la seva ubicació, potenciant l'economia local i la diversitat d'alternatives d'ofertes comercials per mitjà d'operadors

locals. A la iniciativa s'hi han adherit empreses, operadors locals i la Fundació guifi.net.

→ Fundació Guifi.net és una entitat sense ànim de lucre que neix el 2008 per donar entitat jurídica al projecte, per fomentar-ne els principis i amb voluntat d'impulsar coordinadament amb diferents actors la xarxa de comuns oberta, lliure i neutral.

→ Sant Bartomeu del Grau (Osona), municipi que també va impulsar una xarxa de fibra òptica al seu municipi

→ Xarxa Tramuntana. Projecte de fibra òptica mancomunada a l'Empordà

→ Senan (Conca de Barberà) municipi que també va impulsar una xarxa de fibra òptica al seu municipi.

→ Xarxa GRETA. . és un projecte de telecomunicacions cooperatiu sense ànim de lucre impulsat per l'Ajuntament d'Ascó amb la col·laboració de la Fundació Guifi.net, el Consell per la República de Flix i la Plataforma #EnsToquenLaFibra que té com a objectiu la implantació d'una xarxa d'internet amb fibra òptica als nuclis amb menys recursos perquè puguin disposar d'accés a Internet amb les mateixes condicions de velocitat i preu que les àrees urbanes, i així millorar la connectivitat en les comarques de les Garrigues, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

- **Logística de la jornada**: contacte amb els ponents, flyer difusió del programa, accions de difusió, inscripcions, etc.

Valoració de la jornada per conèixer el grau de satisfacció i d'interès despertat en la línia de poder identificar la possibilitat de tirar endavant un projecte de desplegament de fibra òptica mancomunada a la comarca.

Resultats	Realització de la jornada
Indicadors	▪ Núm. de persones participants a la jornada ▪ Grau de satisfacció de les persones assistents ▪ Grau d'interès d'impulsar un projecte mancomunat de desplegament de la fibra òptica al territori.

Actors responsables de l'acció	Consell Comarcal de la Noguera Personal tècnic contractat pel Pla de reactivació socioeconòmica

Destinataris de l'acció	Teixit productiu i social de la comarca Tècnics/ques comarcals Tècnics/ques municipals

Recursos	Tècniques del Pla de reactivació socioeconòmica

	Dedicació tècnica d'un 10% de la tècnica 1

Fonts de finançament	Línia d'ajut Pla de reactivació socioeconòmica Diputació de Lleida
Cronograma	Octubre-Novembre 2021

Referències	XAFOGAR https://xafogar.cat/ Fundació Guifi.net. https://fundacio.guifi.net/ Sant Bartomeu del Grau (Osona) Xarxa Tramuntana. www.tramuntana.guifi.net Senan (Conca de Barberà) Xarxa GRETA https://xarxagreta.cat/

4.5. CRONOGRAMA DEL PLA D'ACTUACIONS

El cronograma per dur a terme les mesures del pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera es mostra a la taula següent:

Taula 8. Cronograma del pla d'actuacions

	2020	Any 2021										
	Des	Gen	Feb	Març	Abr	Maig	Juny	Jul	Ago	Set	Oct	Nov
Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada												
M.1.1. Creació d'una taula comarcal de reactivació socioeconòmica de la Noguera												
M.1.2. Suport tècnic i coordinació de taules sectorials amb agents públics i privats, en especial, del sector turístic												
M.1.3. Estratègia de comunicació de la implementació del Pla												
M.1.4. Diagnosi socioeconòmica de la comarca de la Noguera amb visió municipal												
M.1.5. Oficina tècnica de suport als petits municipis de la Noguera												
M.1.6. Participació a la mesa de treball amb els tècnics de les comarques de Ponent												
Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial												
M.2.1.Observatori socioeconòmic de la comarca de la Noguera												
M.2.2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos												
M.2.3.Creació d'una base de dades empresarial compartida entre el Consell Comarcal i els ajuntaments												
M.2.4. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu												
M.2.5.Jornada sobre exportació i internacionalització dels negocis.												
Eix 3. Digitalització i connectivitat												
DIGITALITZACIÓ												
M.3.1. Suport en la transformació digital dels negocis de la Noguera												
M.3.2. Formació en xarxes socials i màrqueting digital												
M.3.3. Formació en comercialització online												
M.3.4. Jornada d'experiències sobre el model de coworking rural												
CONNECTIVITAT												
M.3.5. Jornada sobre experiències relacionades amb el desplegament de la fibra òptica per mitjà de projectes impulsats des del món local												

4.6. PRESSUPOST MESURES PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA

El pressupost que es preveu per al Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera és d'un total de **112.300€ per a l'any 2021.**

Es tracta d'un pressupost orientatiu i aproximat, en el qual es contempla que les mesures pròpies del pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera en la seva majoria es puguin coordinar i realitzar amb recursos propis consistents en els recursos humans del personal tècnic contractat per al Pla, i per a aquelles mesures per als quals es requereixi de professionals experts en temàtiques específiques, es contempla la contractació externa.

Seguint aquesta premissa, **el 61% d'aquest pressupost total correspon a recursos humans propis** del Consell Comarcal de la Noguera i per tant, es tracta d'un pressupost ja consolidat**; el 39% del pressupost consisteix en contractació externa i és un pressupost pendent de consolidar**, per al qual caldrà cercar el finançament o les col·laboracions amb altres organismes de l'àmbit territorial per a poder executar-lo.

A continuació es presenta el pressupost desglossat per cadascuna de les mesures, amb una previsió de la dedicació en recursos tècnics.

Taula 9. Pressupost de les mesures del Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera

Eixos i mesures del pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera	Recursos econòmics	Dedicacions tècniques anuals %		Import (€)
		Tècnica 1	Tècnica 2	
Eix 1. Model de governança i col·laboració público-privada				
M.1.1. Creació d'una taula comarcal de reactivació socioeconòmica de la Noguera per reflexionar sobre els reptes i necessitats del territori i coordinar una implementació de les mesures de forma conjunta.	recursos propis	15	5	6.880
M.1.2. Suport tècnic i coordinació de taules sectorials amb agents públics i privats, en especial, del sector turístic	recursos propis	5	10	5.160
M.1.3. Estratègia de comunicació de la implementació del Pla	recursos propis	5	5	3.440
M.1.4. Diagnosi socioeconòmica de la comarca de la Noguera amb visió municipal	recursos propis	10	5	5.160
M.1.5. Oficina tècnica de suport als petits municipis de la Noguera	recursos propis	15	10	8.600
M.1.6. Participació a la mesa de treball amb els tècnics de les comarques de Ponent que estan redactant els Plans de reactivació socioeconòmica dels seus territoris per definir accions conjuntes	recursos propis	5	5	3.440
Eix 2. Enfortiment i resiliència empresarial				
M.2.1.Observatori socioeconòmic de la comarca de la Noguera	recursos propis	10	5	5.160
M.2.2. Butlletí de normatives, recomanacions i línies d'ajuda públiques, premis, concursos i reconeixements	recursos propis		5	1.720
M.2.3.Creació d'una base de dades empresarial compartida entre el Consell Comarcal i els ajuntaments	recursos propis	10	15	8.600
M.2.4. Programa de suport en assessorament i reorientació estratègica de negocis en actiu	recursos propis (coordinació)	5		1.720
	recursos externs (assessorament)	recursos no consolidats		14.500
M.2.5.Jornada sobre exportació i internacionalització dels negocis	recursos propis (coordinació)		10	3.440

Eix 3. Digitalització i connectivitat				
DIGITALITZACIÓ				
M.3.1. Suport en la transformació digital dels negocis de la Noguera	recursos externs (formació)	recursos no consolidats		9.000
	recursos propis (coordinació)	5	10	5.160
M.3.2. Formació en xarxes socials i màrqueting digital	recursos externs (formació)	recursos no consolidats		10.000
	recursos propis (coordinació)		5	1.720
M.3.3. Formació en comercialització online	recursos externs (formació)	recursos no consolidats		10.000
	recursos propis (coordinació)	5		1.720
M.3.4. Jornada d'experiències sobre el model de coworking rural	recursos propis		10	3.440
CONNECTIVITAT				
M.3.5. Jornada sobre experiències relacionades amb el desplegament de la fibra òptica per mitjà de projectes impulsats des del món local	recursos propis	10		3.440
PRESSUPOST TOTAL		**100%**	**100%**	**112.300€**
- ***Recursos consolidats (61%)***				***68.800€***
- ***Recursos no consolidats (39%)***				***43.500€***

Font: elaboració pròpia

4.7. MESURES ESTRATÈGIQUES DE FUTUR PER A LA NOGUERA

A més de les mesures del pla de reactivació socioeconòmica, es recullen les **mesures estratègiques de futur per a la Noguera** que s'han identificat durant el procés de redacció del Pla. Aquestes mesures van més enllà de la capacitat d'execució del pla de reactivació socioeconòmica, que té lloc durant el 2021, i el seu desenvolupament es planteja a mig termini, en un calendari temporal 2022-2025.

Les mesures estratègiques de futur per a la Noguera són **36 mesures,** que s'organitzen entorn els següents eixos, i les quals seguidament es descriuen:

Figura 6. Eixos de les mesures estratègiques de futur per a la Noguera

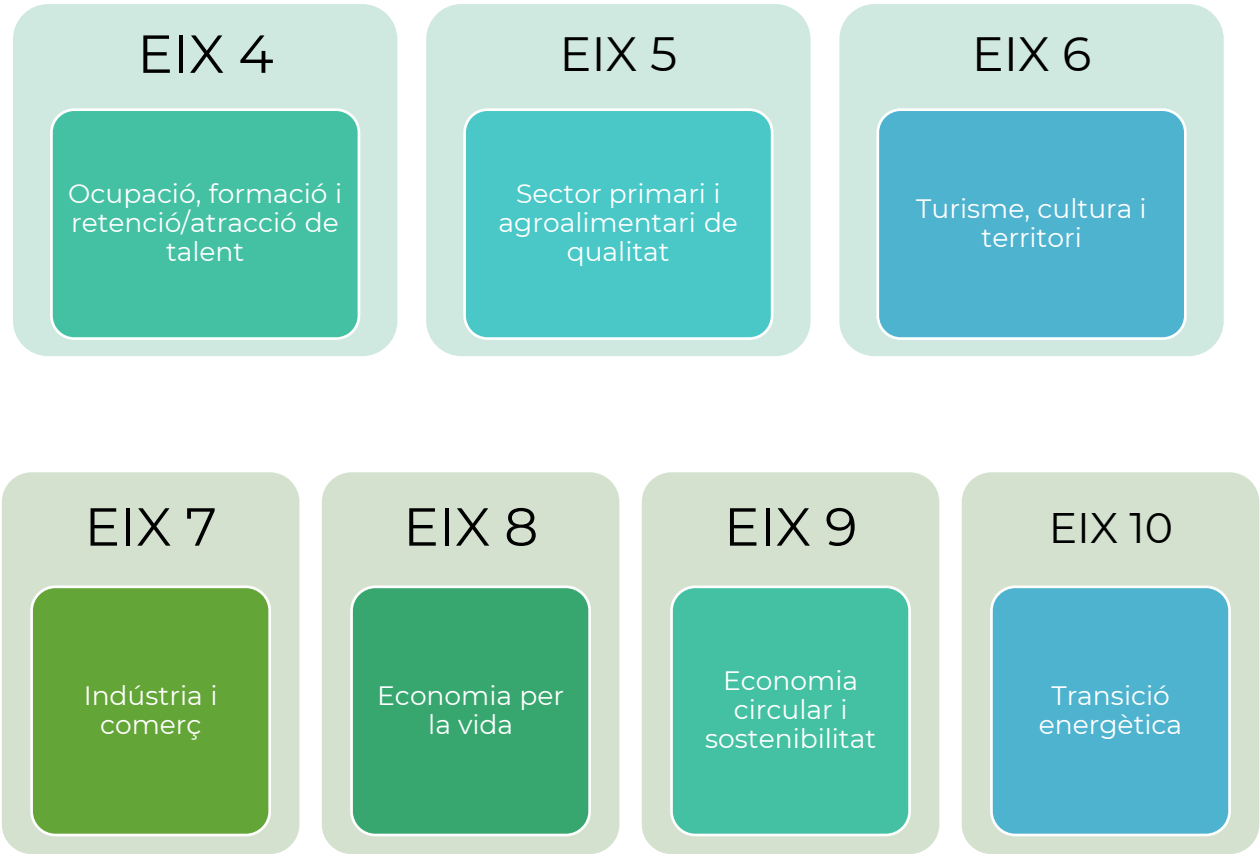

Font: elaboració pròpia

EIX 4. OCUPACIÓ, FORMACIÓ I RETENCIÓ/ATRACCIÓ DEL TALENT

Objectiu: Vetllar per una oferta formativa que s'adeqüi a les necessitats territorials i potenciar l'ocupabilitat de qualitat i el talent de les persones de la comarca

Actualment, ja hi ha diferents administracions i entitats que vetllen per millorar l'ocupació, la formació i la retenció de talent a la comarca, tanmateix, sovint, aquesta tasca es tradueix en un treball individual i no compartit. Es considera necessari revertir aquesta dinàmica per tal d'unir esforços i encetar un treball conjunt que permeti assolir uns millors resultats i permeti fer més eficients i òptims els recursos invertits en aquest àmbit.

Davant dels reptes que presenta aquest sector i esmentats a l'apartat "Reptes sectorials", com a mesures estratègiques de futur s'apunten les següents:

M.4.1. Pla formatiu territorial per coordinar tota l'oferta educativa i formativa reglada i no reglada i també la formació professional d'acord amb les demandes de personal de les empreses de la comarca Aquest Pla formatiu permetria afrontar diferents reptes en matèria de formació que hi ha actualment a la comarca com ara la manca de diversitat en la formació qualificada existent o un millor ajustament de l'oferta i la demanda laboral a partir de disposar de professionals que tinguin el coneixements que necessiten les empreses del territori. Al mateix temps, també permetria establir una dinàmica de treball conjunt entre institucions i entitats de la Noguera vinculades a promoure l'ocupació, la formació i la retenció/atracció del talent per mitjà d'una Taula de treball sectorial.
M. 4.2. Posada en marxa d'aules de formació "mòbils" per descentralitzar la formació al territori Des de l'Ajuntament de Balaguer s'està coordinant amb el SOC la creació d'aules de formació "mòbils" que estiguin homologades pel SOC per tal que aquesta formació es pugui descentralitzar i distribuir-se en diferents indrets de la comarca. En aquest sentit, la idea és poder fer una compra mancomunada d'equipament i materials per tal que aquestes aules es puguin moure per diferents municipis de la comarca o fins i tot de comarques veïnes, si s'escau, amb aquestes mateixes necessitats. Aquestes aules de formació es poden ubicar en un local o nau industrial i després es pot definir un calendari per distribuir-les pel territori. Es valora un projecte molt interessant per tal de donar-hi suport a nivell global i comarcal.
M. 4.3. Programa per afavorir la retenció/atracció de talent a la comarca. Visibilitzar encara més les polítiques de joves que s'estiguin duent a terme a la comarca, amb un recolzament i suport directe a projectes com ara el Programa Arrenca que ja s'executa amb èxit a la comarca des de fa uns anys.
M. 4.4. Programa de suport integral a les persones emprenedores Finestreta única de suport empresarial per tal de poder donar un assessorament global a una persona que té voluntat d'emprendre una nova activitat empresarial. Avaluar la

possibilitat que aquesta finestreta tingui “delegacions” a alguns municipis de la comarca com si fossin oficines compartides que estiguessin interconnectades. En aquest suport a les persones emprenedores s’hi inclou el servei Reempresa per tal d’afavorir el relleu de negocis en actiu ja existents i que actualment ja s’ofereix a la comarca, tot i que es considera que no es dona a conèixer prou.
M. 4.5. Borsa de treball de la Noguera Elaboració d’un butlletí d’ofertes laborals compartit entre les diferents entitats que treballen en matèria d’ocupació per tal de poder obtenir una borsa de treball compartida. Aquesta acció afavoriria la possibilitat d’unificar necessitats de personal de diverses empreses, fer aflorar ofertes de treball ocultes que ara no es difonen perquè les empreses ja tenen els seus propis canals per fer-ho, identificar perfils professionals demandants, etc.

EIX 5. SECTOR PRIMARI I AGROALIMENTARI DE QUALITAT

Objectiu: Donar suport a un model de pagesia vinculat al territori per fer front al repte del relleu generacional, així com recolzar la producció agroalimentària de qualitat i amb valor afegit

La comarca de la Noguera presenta el PIB del sector agrari més elevat respecte la resta de comarques catalanes, i per tant, és un sector de gran importància en termes econòmics pel territori.

Davant dels reptes que presenta aquest sector que s'han esmentat a l'apartat "Reptes sectorials", com a mesures estratègiques de futur s'apunten les següents:

M. 5.1. Establir un full de ruta específic per al sector agrari i agroalimentari de la comarca que defineixi les actuacions a dur a terme

Establir un marc directriu que defineixi un pla d'acció del sector agrari i agroalimentari de la Noguera per tal de poder establir quines són les actuacions prioritàries a impulsar en aquest sector.
Algunes de les possibles accions que caldria analitzar i valorar la seva idoneïtat a nivell comarcal serien:

- Eines i dispositius per al relleu generacional i la nova pagesia
- Línies de suport i ajuda als joves pagesos/es orientades a assessorament, recerca, innovació i fonts de finançament.
- Oferir informació d'interès per al sector primari recollida en una sola plataforma digital

M. 5.2. Suport i dinamització de la producció agroalimentària de la comarca

L'aposta per la diversificació i per aportar valor afegit a les produccions, sovint passa per la transformació dels productes agraris i ramaders.

En aquesta línia, hi hauria diferents possibles actuacions a emprendre:

- Acompanyament al Distintiu Noguerament Bo amb una secretaria tècnica que pugui dinamitzar i enfortir aquest distintiu, ampliar el conjunt d'empreses agroalimentàries adherides, dissenyar projectes conjunts, coordinar actuacions i cercar fonts de finançament complementàries.
- Orientació als petits productors que treballen productes de temporada o amb produccions petites per animar-los a organitzar-se en xarxa per cercar solucions conjuntes a reptes individuals compartits.

M.5.3. Avaluar la possibilitat de crear marques agroalimentàries específiques de productes alimentaris de qualitat

Aquestes marques específiques es podrien centrar en productes rellevants o singulars de la comarca (oli, vi, fruita dolça) o també es podrien crear marques no exclusives de la Noguera sinó de forma conjunta amb altres territoris veïns on també s'elaborin o produeixin aquests mateixos productes i anar més enllà dels límits administratius.

M.5.4. Suport a la creació i estructuració de xarxes de comercialització i distribució dels productes agroalimentaris

Aquestes estructures ja siguin físiques o virtuals poden ser un suport a la venda directa per part dels productors locals.

M.5.5. Identificació d'infraestructures de transformació, com ara escorxadors o obradors compartits com a suport a l'activitat agroalimentària. Aquest tipus d'infraestructures faciliten que els productors agroalimentaris puguin tancar el cercle per generar més valor afegit de les seves produccions sense haver de fer la inversió en la instal·lació de transformació. En el cas dels escorxadors, s'ha identificat algun cas vinculat a l'activitat cunícola per tal de poder mantenir un equipament que està en perill de tancament per jubilació. En el cas dels obradors compartits, poden ser una eina per donar suport a productors que treballin per temporada o amb produccions petites, com podria ser la mel, per exemple.
M.5.6. Programa per potenciar la venda i consum dels productes agroalimentaris de la Noguera a la mateixa comarca. Actuacions que podria incloure aquest programa: - Un projecte orientat als menjadors col·lectius de la comarca. - Campanyes de promoció i foment del consum de proximitat. - Aposta per donar a conèixer millor els productors agroalimentaris de la Noguera i una estratègia de suport i recolzament continuada.

EIX 6. TURISME, CULTURA I TERRITORI. MODEL DE TURISME SOSTENIBLE I INTEL·LIGENT I FOMENT DE L'ECONOMIA CREATIVA

Objectiu: *Apostar per una identitat compartida de la comarca de la Noguera tot potenciant i promocionant els seus recursos, vetllar i acompanyar un desplegament de turisme sostenible a la comarca de la Noguera i promoure la cultura de proximitat*

Davant dels reptes que presenta aquest sector que s'han esmentat a l'apartat "Reptes sectorials", com a mesures estratègiques de futur s'apunten les següents:

- **MODEL DE TURISME SOSTENIBLE I INTEL·LIGENT**

M. 6.1. Disseny de l'estratègia turística que posicioni la comarca de la Noguera amb un relat unitari i basada en un turisme sostenible i intel·ligent. Objectius ODS

Arran de les entrevistes realitzades a les empreses del sector turístic de la comarca, hi ha una coincidència en la importància de posar en marxa una campanya de promoció turística destacada per visibilitzar la Noguera i generar atracció de visitants per compensar la difícil situació que s'ha viscut amb la pandèmia.

Tanmateix, impulsar una campanya de promoció implica tenir ben definida una estratègia turística estructurada entorn d'un relat unitari i identitari de la comarca, consensuat i validat per tots els agents. Cal identificar els elements tangibles i intangibles que conformen la base identitària de la Noguera que permeten explicar-la i singularitzar-la respecte d'altres territoris veïns, el que s'anomena bràndinge territorial. A més a més, en la definició d'aquesta estratègia caldrà tenir en compte aspectes clau de futur com és basar-se en una sèrie de criteris que enllacin amb el model de turisme sostenible i intel·ligent al qual s'aposta des de les planificacions estratègiques a nivell català, espanyol i europeu donant resposta als objectius de desenvolupament sostenible que marquen les Nacions Unides.

M.6.2. Canvi del model de governança i gestió turística per fer front a la sobrecàrrega turística d'alguns recursos turístics. Taula de treball sectorial

Per tal de poder fer front a la forta crisi que la COVID-19 ha generat en el sector turístic de la comarca (i a la resta del territori català), es planteja la necessitat d'aplicar un canvi del model de governança turística per tal de poder establir un marc de concertació público-privat estable i estructurat.

Aquest canvi de paradigma en la presa de decisions que afecten a l'activitat turística de la comarca ha quedat reflectit tant a les entrevistes a les empreses del sector com també al taller realitzat amb personal tècnic de turisme.

Al mateix temps, els ajuntaments amb més afluència turística també demanen suport a l'hora de comptar amb mesures de gestió per tal de fer front al repte de la hiperfreqüentació d'alguns espais naturals fràgils de la comarca. Bona part són ajuntaments petits que no compten ni amb la capacitat ni amb els recursos per poder aplicar de forma efectiva les mesures de control que serien necessàries per preservar el patrimoni i, alhora, per afavorir que l'experiència del visitant sigui satisfactòria i no una visita massificada, com passa ara en alguns indrets concrets.

M.6.3. Creació de nous productes vinculats al turisme gastronòmic

A la comarca hi ha poca oferta de turisme gastronòmic, i l'existent està centrada principalment, entorn de l'enoturisme. Tanmateix, hi hauria recorregut per treballar experiències i productes entorn de l'oleoturisme o entorn d'altres productes agroalimentaris com les visites a finques, granges o obradors.

M. 6.4. Millora de la formació del personal del sector turístic

Dins del sector de l'hostaleria hi ha la demanda generalitzada i compartida de les dificultats de poder aconseguir professionals qualificats, sobretot en relació amb la restauració. Seria interessant traslladar aquestes demandes a la taula de treball en ocupació per tal de poder posar en marxa accions formatives que puguin millorar la qualificació de persones de la comarca interessades en treballar en aquest sector. Aquesta mesura, però, perquè prengui sentit, ha d'anar acompanyada de la següent mesura M.6.5. Millora de la qualitat de la contractació.

M. 6.5. Millora de la qualitat de la contractació en el sector de l'hostaleria

Aquesta actuació es planteja com una possible solució a les dificultats que troben les empreses del sector de l'hostaleria a l'hora de cercar personal qualificat. La situació actual respon a un cercle viciós, si no s'ofereixen unes adients condicions laborals, només es troba personal no qualificat que no dona un bon servei. Per trencar aquesta dinàmica cal millorar la qualitat de la contractació i així poder atraure personal de qualificació més elevada que treballi bé i doni un bon servei i millorar així la qualitat tant del servei d'hostaleria com de l'ocupació en el sector.

M.6.6. Suport a les associacions turístiques de la comarca

Arran de la crisi de la COVID-19, s'ha accentuat la manca de dinamisme en les associacions turístiques de la comarca ja que la situació econòmica ha estat complexa per moltes empreses que integren aquestes associacions i l'associació no era la prioritat. Per aquest motiu, es planteja la necessitat de dur a terme un treball de suport i recolzament a les associacions empresarials de l'àmbit del turisme i l'hostaleria per reactivar-les en aquells aspectes que considerin més essencials.

M.6.7. Millora i ampliació d'infraestructures turístiques comarcals: xarxa de camins, senyalització, centre BTT

Actualment, a la comarca de la Noguera hi ha diferents itineraris senyalitzats, així com un centre BTT i altra infraestructura per fomentar el senderisme i el cicloturisme. Tanmateix, seria interessant desenvolupar un projecte global i integral per posar en valor tota la xarxa de camins de la comarca per potenciar productes de senderisme i cicloturisme amb grans possibilitats de recorregut a la comarca.

M.6.8. Creació de materials de comunicació turístics a partir d'un inventari integral amb una selecció dels més singulars i estratègics

Disposar d'un material conjunt i global de tota l'oferta de la comarca és indispensable. Actualment, es compta la pàgina web Noguera turisme

https://www.turismenoguera.cat/ que inclou informació de recursos a visitar entorn de l'astroturisme, la natura i el turisme actiu i la cultura i el patrimoni.

Per mitjà de la taula sectorial de turisme es podria recollir la informació actualitzada d'aquests productes i experiències que s'estiguin oferint a la comarca per tal d'unificar-ho en un sol portal i tenir-ho sempre al dia.

- **FOMENT DE L'ECONOMIA CREATIVA**

L'impuls de l'economia creativa[4] a la comarca de la Noguera esdevé una oportunitat d'innovació estratègica per visibilitzar la capacitat del patrimoni, la cultura i la creació artística per generar activitat econòmica. Dins d'aquesta línia de treball, ja s'han impulsat algunes accions des d'alguns dels municipis de la comarca, d'entre els quals, destaca especialment, el municipi de Penelles amb el Festival Gargar.

M.6.8. Suport a la valorització del patrimoni local i la cultura per generar projectes d'economia creativa: Penelles, Tiurana, Foradada

Donar a conèixer les oportunitats de creació d'ocupació entorn de l'economia creativa en territoris rurals catalans per mitjà de referents d'interès. Per exemple, el Festival Gargar de Penelles (La Noguera).

Acompanyament a iniciatives d'economia creativa que vulguin impulsar emprenedors de la comarca: iniciatives vinculades a les arts escèniques, al món editorial, a les arts plàstiques, entre d'altres.

[4] L'economia creativa és una noció molt àmplia que inclou des d'activitats, processos i serveis culturals fins a aspectes d'investigació i desenvolupament (I+D) o altres manifestacions creatives en àmbits que no serien només de caire cultural. S'acostuma a aplicar a 15 indústries que s'estructuren en dues grans branques: les indústries culturals i les indústries creatives. Les activitats creatives serien aquells productes tangibles o serveis intangibles- intel·lectuals o artístics. Amb contingut creatiu, valor econòmic i objectius de mercat i estarien vinculades a factors com ara el talent, l'enginy, la imaginació, la generació de noves idees, productes o noves formes d'interpretar el món.

EIX 7. INDÚSTRIA I COMERÇ

Objectiu: Reforçar el comerç de proximitat per enfortir l'economia local i orientar les indústries locals cap a la innovació per a fer-les més competitives, així com fer el territori atractiu per a les indústries.

Davant dels reptes que presenta aquest sector que s'han esmentat a l'apartat "Reptes sectorials", com a mesures estratègiques de futur s'apunten les següents:

- **INDÚSTRIA**

M.7.1. Diagnosi de les necessitats dels polígons industrials de la comarca

Disposar de millors i més serveis als polígons industrials de la comarca, així com de més sòl industrial en alguns d'ells, és clau per tal de retenir les empreses actuals i intentar atraure'n de noves.
Elaborar una diagnosi de les necessitats d'aquests polígons d'activitat econòmica és clau per enfortir-los i conèixer quines actuacions són necessàries de dur a terme.

M.7.2. Millora de la competitivitat empresarial dels negocis ubicats en els polígons d'activitat econòmica. Taula de treball sectorial en el sector industrial

Seria interessant afavorir un treball en xarxa entre les empreses ubicades als polígons industrials de la comarca per tal de poder potenciar serveis compartits, infraestructures a mancomunar o projectes conjunts a impulsar.

Si es posa en marxa una Taula de treball sectorial també pot servir per identificar necessitats formatives i laborals compartides. L'objectiu d'aquesta taula hauria de ser poder arribar a trobar solucions concretes per a les empreses que hi participin, definint uns objectius de treball concrets i específics

M. 7.3. Projecte pilot sobre economia circular i sostenibilitat en empreses de la comarca. Simbiosi industrial

Els polígons d'activitat econòmica són entorns favorables en els quals introduir l'economia circular. A Catalunya hi ha referències en aquest cas (per exemple, simbiosi industrial als polígons d'activitat econòmica del Bages). Les administracions locals que compten amb polígons industrials en els seus municipis poden promoure la captació de recursos (subvencions públiques per exemple) per estudiar les oportunitats de projectes d'economia circular entre les empreses localitzades en aquests polígons industrials i treballar així la simbiosi industrial.

- **COMERÇ**

M.7.4. Campanya de sensibilització per fomentar el comerç de proximitat

La compra de proximitat s'ha vist afavorida arran de la pandèmia, sobretot, els comerços de venda de productes agroalimentaris. Per tal de poder fidelitzar la clientela local seria interessant una campanya conjunta dels comerços de la comarca per tal de conscienciar a la població que aquesta compra de proximitat es mantingui més enllà de la situació actual.
Per la seva banda, però, els comerços també han de dur a terme un procés d'adaptació a les necessitats de la clientela per tal de poder-la fidelitzar en temes

d'horaris, canals de comunicació, canals de comercialització, professionalització dels serveis, etc.
M.7.5. Taula de treball del sector comercial Per mitjà d'aquesta taula de treball es podrien identificar actuacions compartides encaminades al reforç de l'activitat comercial de la comarca com ara: - Establir mecanismes per repartir comandes conjuntes a domicili - Definir punts de recollida de comandes als comerços locals - Definir serveis post venda molt acurats - Accions formatives per tal d'adaptar l'experiència de compra a les demandes de la clientela actual, més experiencial i més còmoda. - Compra compartida a proveïdors entre diversos comerços per poder tenir preus més ajustats. - Fomentar l'associacionisme entre els comerços i donar suport a les entitats ja existents.

EIX 8. ECONOMIA PER LA VIDA

Objectiu: Promoure una economia centrada en el servei a les persones de qualitat, professional i justa, i orientada, especialment, a l'economia de les cures, els serveis de proximitat, l'habitatge digne i assequible, la mobilitat sostenible.

L'impuls de l'economia per la vida a la comarca de la Noguera esdevé una oportunitat d'innovació estratègica perquè entronca directament amb les polítiques per afavorir el desenvolupament local i rural. Un dels aspectes que la pandèmia de la COVID-19 ha posat de manifest és que els serveis a les persones són essencials per garantir la qualitat de vida i el benestar de les persones. A més a més, en entorns rurals com els de la comarca de la Noguera, els serveis professionals a les persones adquireixen una rellevància d'alt valor estratègic per retenir/atraure població ja que permeten crear o consolidar llocs de treball que poden ocupar persones joves i/o del gènere femení, col·lectius més vulnerables en entorns rurals. Serveis a les persones grans, habitatge digne, escola rural, són aspectes determinants per fer front al despoblament i per afavorir l'atracció de nous habitants als pobles de la comarca.

Com a mesures estratègiques de futur s'apunten les següents:

M. 8.1. Serveis de proximitat per a la gent gran Impuls a la posada en marxa de centres de serveis per a la gent gran a nivell municipal per tal de donar cobertura a serveis necessaris per a persones que vulguin envellir a casa.
M. 8.2. Suport a la posada en marxa d'activitats professionals vinculades als serveis a les persones Acompanyament a professionals que vulguin emprendre en aquest sector oferint serveis d'atenció a persones grans o altres col·lectius amb necessitats. Suport en la definició del seu model de negoci, fórmules legals, suport a la contractació, acreditació de competències, formació especialitzada.
M. 8.3. Campanya de sensibilització cap a les famílies de la importància de la contractació de professionals en condicions dignes per a l'atenció a la gent gran Campanya de conscienciació entre usuaris i famílies per dignificar el sector d'ocupació de les cures i les professionals que hi treballen i sensibilitzar sobre la importància de fer contractacions i fer aflorar aquests serveis que actualment s'estan oferint des de l'economia informal o submergida.
M. 8.4. Habitatge digne i assequible. Accés a l'habitatge Definir un projecte d'abast comarcal per tal d'identificar quina és la situació d'accés a l'habitatge en els diferents municipis de la comarca i, en base als resultats d'aquesta diagnosi inicial, definir un programa d'actuacions concret enfocat a millorar l'accés a l'habitatge digne i assequible.
M.8.5. Mobilitat sostenible. Transport a la demanda La comarca de la Noguera presenta una xarxa de transport públic deficient, especialment, a nivell intern, entre els diferents municipis i pobles, amb freqüències horàries baixes que comporta una infrautilització d'aquest transport públic sense usuaris o pocs i poc sostenible i eficient. Aquest fet afecta sobretot a les persones que

tenen menys autonomia o no disposen de vehicle particular: gent gran, professionals que s'han de desplaçar entre pobles, estudiants.

Hi ha territoris rurals catalans que han optat per posar en marxa projectes centrats en el transport a la demanda per mitjà de taxis o vehicles adaptats locals. Seria interessant avaluar la necessitat/possibilitat d'impulsar un projecte d'aquestes característiques tenint en compte que la Noguera té una gran extensió i hi ha molta distància entre alguns dels seus municipis i promoure així un model de transport més sostenible i eficient.

EIX 9. ECONOMIA CIRCULAR I SOSTENIBILITAT

Objectiu: *Avançar cap a una economia sostenible, que mantingui el valor dels productes, materials i recursos en el cercle econòmic durant el major temps possible.*

L'impuls de l'economia circular[5] i la sostenibilitat a la comarca de la Noguera esdevé una oportunitat d'innovació estratègica i de millora de la competitivitat territorial i empresarial que cal anar incorporant en les diferents activitats econòmiques i serveis. Alhora, també és un sector d'innovació que permet noves ocupacions i nous models de negoci. També les administracions locals juguen un paper clau en l'impuls de polítiques públiques que afavoreixin aquest avanç i poden donar suport a les empreses en l'adaptació dels models de negoci amb aspectes d'economia verda i circular.

Com a mesures estratègiques de futur per a aquest eix s'apunten les següents:

M.9.1. Jornada: "Com podem introduir l'economia circular i la sostenibilitat a les nostres empreses?" Jornada introductòria i informativa sobre l'economia circular i la sostenibilitat, orientada al teixit empresarial. També pretén ser un punt de trobada per prendre el pols als diferents sectors d'activitat econòmica i detectar aquells que poden estar més interessats amb aquesta temàtica, per tal de poder-los oferir un suport i acompanyament posteriors.
M.9.2. Programa d'assessorament especialitzat en economia circular i sostenibilitat empresarial. Programa de suport empresarial estructurat per sectors econòmics que arran de la jornada introductòria s'hagin mostrat més motivats per iniciar un programa real d'introducció d'elements propis de l'economia circular a les seves empreses.

[5] L'economia circular se centra en el cicle dels recursos i és un model basat en la reutilització, la reparació, la remanufacturació i el reciclatge dels materials i productes, davant la utilització de matèries primeres verges.

EIX 10. TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Objectiu: Avançar cap a una nova cultura energètica en un context d'emergència climàtica, substituint l'energia fòssil per energia renovable, i canviant les maneres de produir, distribuir, gestionar i consumir l'energia.

La comarca de la Noguera ha de marcar el seu propi camí de la transició energètica per tal que aquesta sigui sostenible, justa, arrelada al territori i distribuïda. En aquesta transició energètica hi tenen molt a dir els diferents actors del territori: l'administració pública, el teixit empresarial i la ciutadania; cadascun d'aquests actors ha de contribuir a fer possible aquesta transició energètica, tenint present el desenvolupament sostenible sobre bases d'equitat i justícia social i ambiental.

Com a mesures estratègiques de futur per a aquest eix s'apunten les següents:

M.10.1. Jornada de reflexió sobre el model energètic del territori Jornada a nivell comarcal per donar informació, debatre i reflexionar sobre el model energètic desitjat, amb presentació de diferents iniciatives de municipis i/o comarques que estan duent a terme iniciatives i accions relacionades amb el model energètic. Pot conduir a un pacte comarcal per determinar una estratègia conjunta a nivell de territori sobre el camí cap a la transició energètica amb criteris de sobirania i sostenibilitat.
M.10.2. Agència comarcal de l'energia Servei a nivell comarcal amb l'objectiu d'informar, dinamitzar i sensibilitzar en l'àmbit de l'estalvi i l'eficiència energètica i promoure el pas cap a l'ús d'energies de fonts renovables i verdes tot oferint orientació i assessorament. Servei enfocat als ens locals que en formen part.
M.10.3.Programa d'assessorament empresarial per a l'eficiència i la transició energètica Programa de suport empresarial estructurat per sectors econòmics (empreses agroalimentàries i agràries, empreses turístiques, indústries, etc.) amb l'objectiu d'informar i sensibilitzar el teixit empresarial sobre l'estalvi i l'eficiència energètica i promoure l'ús de fonts d'energia renovables i verdes, oferint informació sobre normatives, ajudes, orientació, etc.
M.10.4.Foment de la implantació de comunitats energètiques locals. Les comunitats energètiques (nova figura reconeguda en l'actual marc normatiu de la UE sobre energia) i l'emmagatzematge energètic són una eina clau per a la transició energètica dels territoris, per avançar cap a un model energètic descarbonitzat i de generació renovable distribuïda, apoderant els consumidors d'energia i possibilitant-los la participació en projectes conjunts de generació, consum i emmagatzematge d'energia. La mesura que es planteja consisteix en impulsar una prova pilot per a la constitució i posada en marxa d'una comunitat energètica a la comarca ja sigui en un municipi o en un polígon industrial.

5. FONTS CONSULTADES

5.1. FONTS DOCUMENTALS

- Pla De Recuperació Per A Europa**.** NextGenerationEU. Unió Europea.2020.
- Pla De Recuperació, Transformació I Resiliència. Plan España Puede. Govern d'Espanya. Octubre 2020
- Pla De Reactivació Econòmica I Protecció Social. Generalitat de Catalunya. Juliol 2020
- Projecte Estratègic Per A La Transformació Econòmica De Les Terres De Lleida, Pirineu I Aran (2020-2027). Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida
- Universitat de Lleida. Informe sobre els resultats de l'enquesta de la crisi de la COVID19 a Lleida i a la seva demarcació. Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida. Octubre 2020
- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible. ONU
- Pané, Robert i Ganau, Joan. Universitat de Lleida. Estratègies de desenvolupament local de la comarca de la Noguera. Lleida. 2013
- Estratègia de desenvolupament local participatiu del Consorci GAL Noguera-Segrià Nord, en el marc del període de programació 2014-2020
- Pla Estratègic del Montsec 2001
- Pla de Desenvolupament Sostenible del Turisme del Montsec 2013-2017
- Pla de màrqueting Destinació turística STARLIGHT. Centre d'Observació de l'Univers. Parc Astronòmic del Montsec. 2014-2015
- Guia per a tematitzar establiments d'astroturisme

5.2. FONTS DIGITALS

- Institut d'Estadística de Catalunya https://www.idescat.cat/
- Observatori del Treball i Model Productiu http://observatoritreball.gencat.cat/ca/inici
- Cambra de Comerç de Lleida https://www.cambralleida.org/

- Consell Comarcal de la Noguera https://www.ccnoguera.cat
- Noguera turisme https://www.ccnoguera.cat/noguera-turisme
- Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida http://promocioeconomica.cat/
- Barcelona Activa, Agència de desenvolupament local: https://www.barcelonactiva.cat/
- Cowocat rural. Xarxa d'espais i ecosistemes de coworking en entorns rurals de Catalunya https://www.cowocatrural.cat/
- Serra del Montsec https://www.serradelmontsec.com/
- Projecte GEOPARC Orígens www.projectegeoparctrempmontsec.com
- CEI Balaguer www.ceibalaguer.cat
- Centre d'Activitats de Muntanya (CPAM) http://www.cpambalaguer.com/
- Consorci GAL Noguera-Segrià Nord https://www.territoridevalor.cat/
- Projecte POCTEFA. Pirineos La Nuit. Proyecto contra la Contaminación Lumínica http://pirineoslanuit.org/

6. ANNEXES

6.1. Model d'enquesta

6.2. Resultats del taller realitzat amb personal tècnic vinculat a turisme

6.3. Resultats del taller realitzat amb personal tècnic vinculat a la promoció econòmica, ocupació, desenvolupament local i serveis

PLA DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA NOGUERA. Enquesta adreçada al teixit empresarial de la Noguera sobre l'afectació de la crisi generada per la COVID-19

Benvolguts/des,

El Consell Comarcal de la Noguera, amb el suport tècnic de la cooperativa Raiels SCCL, està elaborant un informe per avaluar l'impacte socioeconòmic a les empreses de la comarca de la crisi generada arran de la COVID-19.
Com a empresa de la comarca, us demanem la vostra col·laboració per donar resposta a les preguntes d'aquest qüestionari; us portarà menys de 10 minuts i us aconsellem que l'empleneu ara que ho teniu obert.
Aquesta informació ens serà de gran utilitat per reorientar les polítiques públiques i establir les mesures més adients per elaborar el Pla de reactivació socioeconòmica de la Noguera.
Agraïm la vostra col·laboració. Si teniu qualsevol dubte o necessiteu més informació per contestar alguna pregunta, contacteu a: reactivacio@ccnoguera.cat.

* Obligatòria

Protecció de dades

L'enquesta s'utilitzarà només amb finalitats científiques. Al Consell Comarcal de la Noguera tractem les dades de caràcter personal segons s'estableix en el Reglament General de Protecció de Dades UE 2016/679 (RGPD) i a la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals (LOPDGDD). En compliment del que disposen els articles 13 i 14 del RGPD i a l'article 11 de la LOPDGDD us informem de les següents dades:
Responsable del tractament: Consell Comarcal de la Noguera NIF P7500005I Plaça de la Unió Catalanista, 1 25006 Balaguer – Lleida Tel. 973448933
Podeu contactar amb el Delegat de Protecció de Dades, per correu electrònic: dpd@ccnoguera.cat
Finalitat del tractament: Estudi i valoració de l'estat d'afectació de la crisi generada per la COVID -19.
Conservació de les seves dades: Les dades personals proporcionades es conservaran mentre no es sol·liciti la supressió per part de l'interessat i durant el temps necessari per a complir amb les obligacions legals.
Legitimació: El compliment d'una missió d'interès públic.
Destinataris: Les seves dades seran tractades per Consell Comarcal de la Noguera, per col·laboradors i prestadors de serveis.
Drets: Podeu exercir els vostres drets d'accés, rectificació, supressió, portabilitat de les seves dades i a la limitació o oposició del seu tractament, així com no ser objecte de decisions individuals automatitzades, dirigint-se per escrit, a l'adreça de correu: dpd@ccnoguera.cat, havent-se d'identificar degudament i sol•licitar clarament el dret a exercir.

1. CONSENTIMENT *

Maqueu només un oval.

- AUTORITZEU al Consell Comarcal de la Noguera a l'enviament d'informació.
- NO AUTORITZEU al Consell Comarcal de la Noguera a l'enviament d'informació.

2. Nom o raó social

_____

3. Nom comercial *

_____

4. Descripció de l'activitat (molt breument)

_____
_____
_____
_____
_____

5. Nom i cognom titular/s

_____

6. Any de constitució

_____

7. Adreça

_____

8. Població

9. Telèfon/mòbil

10. Correu electrònic

11. Web

12. Tipus d'empresa:

Maqueu només un oval.

- Autònom/a
- Microempresa (menys de 10 treballadors i volum de negoci inferior a 2 milions d'euros)
- Petita empresa (menys de 50 treballadors i volum de negoci inferior a 10 milions d'euros)
- Mitjana empresa (menys de 250 treballadors i volum de negoci inferior a 50 milions d'euros)
- Gran empresa (més de 250 treballadors i volum de negoci superior de 50 milions d'euros)

13. Forma jurídica

Maqueu només un oval.

- Autònom/a
- Societat Civil Privada (SCP)
- Comunitat de Béns (CB)
- Societat Agrària de Transformació (SAT)
- Societat Limitada (SL)
- Societat Anònima (SA)
- Societat Cooperativa (SCCL)
- Associació sense ànim de lucre
- Fundació
- Administració pública
- Consorci
- Altres

14. Sector d'activitat principal (seccions CCAE-2009)

Maqueu només un oval.

- A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca
- B Indústries extractives
- C Indústries manufactureres
- D Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
- E Subministrament d'aigua; activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
- F Construcció
- G Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles de motor i motocicletes
- H Transport i emmagatzematge
- I Hostaleria
- J Informació i comunicacions
- K Activitats financeres i d'assegurances
- L Activitats immobiliàries
- M Activitats professionals, científiques i tècniques
- N Activitats administratives i serveis auxiliars
- O Administració pública, Defensa i Seguretat Social obligatòria
- P Educació
- Q Activitats sanitàries i de serveis socials
- R Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment
- S Altres serveis
- T Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic; activitats de les llars que produeixen béns i serveis per a ús propi
- U Organismes extraterritorials

15. Si l'empresa està ubicada en un polígon industrial de la comarca, especifiqueu en quin?

_____

16. Volum de facturació aproximat abans de la crisi

Maqueu només un oval.

- Menys de 100.000€/any
- Entre 100.000€/any i 500.000€/any
- Entre 500.000€/any i 1 milió €/any
- Entre 1 i 6 milions €/any
- Entre 6 i 50 milions €/any
- Més de 50 milions €/any

17. Número de treballadors/es en plantilla abans de l'estat d'alarma:

_____

18. Número de treballadors/es en plantilla actuals:

_____

BLOC 1. NIVELL D'AFECTACIÓ

19. 1. Com valoreu l'afectació de la crisi sanitària de la Covid-19 en la viabilitat del vostre negoci?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Molt negativament
- [ ] Negativament
- [ ] No ha afectat
- [ ] Positivament
- [ ] Molt positivament

20. Comentaris pregunta 1

21. 2. Quins dels següents impactes negatius ha ocasionat la crisi sanitària al vostre negoci? (es pot marcar més d'1 opció)

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Reducció de la facturació
- [ ] Suspensió d'algunes activitats i/o processos productius (per ex, les de més risc de contagi)
- [ ] Suspensió total de l'activitat per l'obligació de tancament
- [ ] Augment en la complexitat dels processos productius o de l'activitat degut a les mesures de protecció, d'higiene o prevenció
- [ ] Impacte en l'ocupació (pèrdua de llocs de treball: acomiadaments)
- [ ] Impacte en l'ocupació (ERTO al personal treballador)
- [ ] No renovació de contractes de treballadors/es
- [ ] No contractació de nous treballadors/es
- [ ] Problemes de liquiditat i tresoreria
- [ ] Dificultat de disposar d'aprovisionaments
- [ ] Pèrdua de clients
- [ ] Impagaments o morositat
- [ ] Cap, sense impactes negatius

Altres: [ ] _____

22. Comentaris a la pregunta 2 (servei o activitat que s'ha suspès, nous horaris que heu hagut d'aplicar, treballadors/es que no s'hagin renovat, temps durant el qual heu estat sense activitat, etc.)

23. 3. Quins dels següents impactes positius ha ocasionat la crisi sanitària al vostre negoci? (podeu marcar més d'1 opció)

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Increment de facturació
- [ ] Desenvolupament de noves activitats, serveis i/o processos productius
- [ ] Obertura de noves línies de negoci
- [ ] Ampliació de l'horari
- [ ] Impacte en l'ocupació: ampliació de personal (noves contractacions)
- [ ] Increment de clients
- [ ] Obertura a nous mercats
- [ ] Cap, sense impactes positius

Altres: [ ] _____

24. Comentaris a la pregunta 3 (detalleu els nous processos/activitats/serveis, el nou horari, número treballadors/es contractats, número clients, etc.

_____

_____

_____

_____

_____

25. 4. Com s'ha vist afectada la facturació anual de l'any 2020?

Maqueu només un oval.

- ( ) Amb una pèrdua de menys del 10%
- ( ) Amb una pèrdua d'entre el 10% i el 25%
- ( ) Amb una pèrdua d'entre el 25% i el 50%
- ( ) Amb una pèrdua d'entre el 50% i el 75%
- ( ) Amb una pèrdua superior al 75%
- ( ) S'ha mantingut igual
- ( ) Ha augmentat

26. Comentaris a la pregunta 4

27. 5. Si hi ha hagut una pèrdua de facturació, quant temps preveieu necessari per a poder recuperar el nivell habitual de facturació?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Menys de 6 mesos
- [ ] Entre 6 mesos i 1 any
- [ ] Més d'1 any
- [ ] Veiem difícil poder recuperar la facturació habitual però creiem que podrem continuar, aguantarem i ho superarem
- [ ] Veiem difícil poder recuperar la facturació habitual i creiem que acabarem tancant
- [ ] No ho sabem, el futur és incert
- [ ] Ja hem recuperat la facturació habitual

Altres: [ ] _____

28. Comentaris a la pregunta 5

29. 6. A nivell emocional, com esteu vivint aquesta situació per a la vostra empresa?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Enfadat/ada
- [ ] Desanimat/ada
- [ ] Angoixat/ada
- [ ] Resignat/ada
- [ ] Esperançat/ada
- [ ] Tranquil/la

Altres: [ ] _____

30. Comentaris a la pregunta 6

_____

_____

_____

_____

_____

BLOC 2. MESURES ADOPTADES PER AFRONTAR LA SITUACIÓ

Tipus de mesures que s'han adoptat a diferents nivells relacionades amb: organització dels llocs de treball, llocs de treball, econòmiques, i relacionades amb la producció/activitat/servei

31. 7. Heu pres alguna mesura per fer front a la situació socioeconòmica?

Maqueu només un oval.

- ( ) Sí, hem pres alguna mesura
- ( ) No, no hem pres cap mesura

32. 8. Mesures d'ORGANITZACIÓ DELS LLOCS DE TREBALL. En el cas que hagueu adoptat alguna mesura d'organització dels llocs de treball, podeu indicar quina/es?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Reducció de la jornada laboral
- [ ] Adopció del teletreball (s'han trobat amb alguna problemàtica? Problemes de cobertura, problemes a la xarxa, etc.)
- [ ] Flexibilització de l'horari (entrades, sortides, etc.)
- [ ] Torns de treball
- [ ] Adaptació dels llocs de treball per minimitzar riscos de contagi (mampares, separació entre persones, redistribució de despatxos, etc.)

Altres: [ ] _____

33. Comentaris a la pregunta 8 (detalleu la mesura que heu pres, en què ha consistit o què s'ha fet, i la seva durada)

_____

_____

_____

_____

_____

34. 9. Mesures dels TREBALLADORS/ES. En el cas que hagueu pres alguna mesura en relació amb els treballadors/es, podeu indicar quina/es?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Aplicació d'un ERTO (quants treballadors/es afectats/ades)
- [ ] Acomiadament de treballadors/es (quants)
- [ ] No renovació de contractes

Altres: [ ] _____

35. Comentaris a la pregunta 9. Indiqueu el número de treballadors/es afectats per la mesura, i la seva durada, i si encara són vigents, fins quan penseu mantenir la mesura

36. 10. Mesures en la PRODUCCIÓ / ACTIVITAT / SERVEI. En el cas que hagueu pres alguna mesura, quina de les següents mesures heu adoptat?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- ☐ Reducció d'alguna línia de negoci o d'algun servei o producte
- ☐ Incorporació de nous serveis, productes, activitats (per ex, venda online, repartiment a domicili, realització d'activitats online, etc.)
- ☐ Introducció d'incentius al consum (ofertes, promocions, campanyes comercials, etc.)
- ☐ Impuls a l'ús de les xarxes socials

Altres: ☐ _____

37. Comentaris a la pregunta 10. Detalleu en què ha consistit la mesura que heu aplicat (tipus de campanya comercial, xarxes socials, servei o activitat nova o suprimida, etc.)

38. 11. Mesures ECONÒMIQUES. En el cas que hagueu pres alguna mesura econòmica, quina de les següents mesures heu adoptat?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Sol·licitud d'ajuts
- [ ] Sol·licitud de préstecs

Altres: [ ] _____

39. Detalleu el tipus d'ajut sol·licitat o el préstec utilitzat

_____

_____

_____

_____

_____

40. 12. Del conjunt de mesures següents orientades a la fidelització de la clientela, n'heu aplicat alguna a nivell individual?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Manteniment del contacte via xarxes socials, mailings
- [ ] Realització de part de les activitats via online (videotrucades, sessions en streaming, enviament de vídeos, etc.)
- [ ] Activar la comercialització online
- [ ] Comandes a domicili
- [ ] Nous serveis adaptats
- [ ] No n'hem aplicat cap

Altres: [ ] _____

41. Comentaris a la pregunta 12

_____

_____

_____

_____

_____

42. 13. Heu participat d'alguna iniciativa col·lectiva amb altres establiments/negocis del vostre gremi, sector o d'altres?

Maqueu només un oval.

- Sí
- No

43. Indiqueu-nos la iniciativa col·lectiva a la qual heu participat

BLOC 3. NECESSITATS PER FER FRONT A LA VOSTRA SITUACIÓ

44. 14. Considereu que necessiteu una reorientació de la vostra activitat per fer front a aquesta situació?

Maqueu només un oval.

- Si, la necessitem i tenim clar com fer-la.
- Si, necessitem fer una reorientació però no sabem com fer-ho
- No, no necessitem fer cap reorientació
- Ens estem plantejant de tancar el negoci
- Altres: _____

45. Comentaris a la pregunta 14

46. 15. En el cas que tingueu previst fer, o us plantegeu fer, una reorientació de la vostra activitat, podeu especificar de quin tipus seria?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Eliminar una línia de negoci (producte, servei, activitat)
- [ ] Obrir una nova línia de negoci (oferir un nou servei, producte, activitat)
- [ ] Obrir mercat a un altre perfil de clientela dins el mercat nacional (oferir els serveis /productes a un altre segment de mercat)
- [ ] Internacionalitzar el negoci (obrir mercat cap a l'exportació)
- [ ] Fer una transformació digital del negoci (processos, serveis, productes, treball, etc.)
- [ ] Incorporar elements d'economia circular i sostenibilitat
- [ ] Incorporar elements d'eficiència energètica

Altres: [ ] _____

47. Detalleu en què consisteix la reorientació de la vostra activat segons la pregunta 15

_____

_____

_____

_____

_____

48. 16. La vostra empresa disposa del certificat d'eficiència energètica?

Maqueu només un oval.

- ( ) Si
- ( ) No

49. 17. Estaríeu disposats a invertir per aplicar mesures que millorin l'eficiència energètica de la vostra empresa?

Maqueu només un oval.

- ( ) Si
- ( ) No

50. 17.1. En el cas que hagueu respost SÍ a la pregunta anterior, quina mesura/es preveieu aplicar?

51. 18. Quines són les necessitats econòmiques de l'empresa?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Necessitat de tenir liquiditat (tresoreria) per poder pagar les despeses
- [ ] Necessitat d'accedir al finançament (microcrèdits o altres)
- [ ] Necessitat d'ajudes a fons perdut
- [ ] Necessitat d'ajornament en el pagament d'impostos i quotes a la Seguretat Social
- [ ] Necessitat de moratòria en el pagament de lloguer i hipoteques
- [ ] Necessitat de bonificacions fiscals
- [ ] Agilitat en el pagament dels ajuts sol·licitats a les administracions públiques
- [ ] Informació sobre els diferents ajuts disponibles
- [ ] Existència de subvencions per a la contractació

Altres: [ ] _____

52. Comentaris a la pregunta 18

53. 19. Quins altres tipus de necessitats teniu per fer front a la vostra situació?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Formatives
- [ ] Assessorament personalitzat
- [ ] Treball en xarxa
- [ ] Promoció
- [ ] No tinc cap necessitat
- [ ] No ho sé ara mateix

54. Comentaris a la pregunta 19

_____

_____

_____

_____

_____

55. 20. Si teniu necessitats de tipus formatiu, quin tipus de formació específica necessitaríeu?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Comercialització online / comerç electrònic
- [ ] Comunicació en xarxes socials
- [ ] Màrqueting
- [ ] Nous mercats
- [ ] Digitalització de l'empresa
- [ ] Economia circular i sostenibilitat de l'empresa
- [ ] No necessito formació especifica

Altres: [ ] _____

56. Comentaris a la pregunta 20

57. 21. Si teniu necessitats d'assessorament personalitzat, quin tipus d'assessorament específic necessitaríeu?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- [ ] Màrqueting digital
- [ ] Creació d'una nova línia de negoci online (botigues, plataformes, aspectes legals, pagaments, transport, etc.)
- [ ] Reorientació estratègica del model de negoci per sortir de la crisi
- [ ] Nous processos productius/serveis/activitats per adaptar-se a nous segments de clientela.
- [ ] Informació i assessorament en normatives i línies d'ajuda per fer front a la situació.
- [ ] Internacionalització
- [ ] Economia circular i sostenibilitat
- [ ] Digitalització i indústria 4.0
- [ ] No tinc necessitats d'assessorament específic

Altres: [ ] _____

58. Comentaris a la pregunta 21

59. 22. Quines mesures orientades al vostre sector d'activitat creieu que es podrien impulsar per superar l'afectació?

60. 23. I a nivell comarcal, quines mesures per frenar l'impacte de la crisi creieu que es poden aplicar a la Noguera?

61. 24. Per quin mitjà us ha arribat l'enquesta?

Maqueu només un oval.

- Correu electrònic del Consell Comarcal de la Noguera
- Pàgina web del Consell Comarcal de la Noguera
- Xarxes socials del Consell Comarcal de la Noguera
- Mitjans de comunicació (premsa, radio, televisió)
- Altres: _____

Aquest projecte està subvencionat pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, el Servicio Público de Empleo Estatal i el Fons Social Europeu.

Consell Comarcal de la Noguera · SOC Servei d'Ocupació de Catalunya · Generalitat de Catalunya · SEPE · Unió Europea Fons social europeu L'FSE inverteix en el teu futur

Google no ha creat ni aprovat aquest contingut.

Google Formularis

Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera. Reunió de treball entorn de l'àmbit turístic. 13.05.21

1 SITUACIÓ ACTUAL TURISME A LA NOGUERA

ACTIUS TURÍSTICS DE LA NOGUERA

Patrimoni cultural

- Seró (monuments megalítics)
- Museus i centres interpretació
- Monestir medievals, col·legiates
- Castells i torres
- viles closes i medievals
- Tursime gastronòmic i enoturisme
- Pintures barroques de l'ermita de Solés
- Pintura mural urbana: Festival Gargar: i Tiurana surt de l'aigua
- Productes locals de qualitat (noguerament Bo)
- Nucli històric de Balaguer
- Esdeveniments festius, culturals (Tansegre,, etc.
- Fires diverses
- Patrimoni vinculat a la Guerra Civil
- Camí de Sant Jaume

Romànic de Rialb i resta de Noguera

MARQUES: Castells de Lleida, CASTELLS DEL SIÓ ETC

Visita guiada al nucli antic de la vila d'Ager

Patrimoni natural

Zones de muntanya

- Congost de Montrebei
- Montsec
- Geologia Geoparc Origens
- vies d'escalada
- Tren dels Llacs (FGC), rutes BTT dels llacs

Secans

- secans de la Noguera
- espais naturals de Ponent (fauna estepària)

Zones humides

- "La Bultra" o bosc de ribera
- riu Segre, Aiguabarreig
- Embassaments: Camarasa, Sant Llorenç, Santa Anna, Rialb, etc
- Embassament de Canelles-caiac i passeigs amb barca

Teixit empresarial turístic

- Oferta diversa d'empreses d'allotjament (hotels, hostals, càmpings, turisme rural)
- Oficines de turisme (3)
- Agències de viatge receptives
- Guies de patrimoni
- Empreses d'activitats d'oci i natura
- Gastronomia de qualitat (restauració)
- Associacions (turisme rural, etc.)
- Marca Territori de Valor
- rutes senderisme, BTT, etc.i altres activitats turisme actiu i de natura
- Turisme de vol a la Vall d'Ager

Cel com actiu

- Parc Astronòmic del Montsec
- Cel Starlight

Activitats de turisme actiu i de natura

- Activitats aire
- Activitats d'aigua
- Activitats de terra
- Turisme de natura
- Ornitologia

Altres actius

- Jardí botànic de Tiurana

2 NECESSITATS I REPTES SECTOR TURÍSTIC DE LA NOGUERA

Unnamed area

Teixit empresarial turístic

- recuperar l'activitat del sector i l'economia
- reorientació models de negoci
- digitalització negocis
- incorporar criteris de sostenibilitat i economia verda
- En turisme rural, hi ha molts negocis com a activitat complementària en municipis petits poc turístics
- En municipis turístics, l'afectació és major perquè sí que és activitat principal

Destinació turística Noguera

REPTE 1

- Saturació espais naturals fràgils
- Com es pot gestionar la SATURACIÓ D'AQUESTS ESPAIS a nivell de municipis rurals sense capacitat?
- Saturació espais culturals
- Exemple Caminito del Rei com a model de gestió per no saturar el recurs
- Congost de Montrebei
- Congost de Mu
- Camarassa (Pont trencat)
- Penelles

REPTE 2

- Com ordenem les rutes de senderisme de la comarca? (IDEA: TAULA DE CAMINS)

REPTE 3

- Com gestionem el patrimoni cultural medieval per crear un relat comú per integrar tots els recursos d'aquesta tipologia a la Noguera

REPTE 4

- Com millorar la governança a nivell turístic?
- sistema de governança més participat

REPTE 5

- Com crear un relat unitari entorn del megalitisme?

REPTE 6

- Com crear un relat unitari de la memòria històrica vinculada a la Guerra Civil

REPTE 7

- Com identificar els actius més singulars que té la Noguera que no tenen altres comarques
- En àmbit de fauna, destaca la fauna estepària

REPTE 8

- Com valoritzar turísticament municipis que ara no són actius en aquest àmbit

REPTE 9

- Com crear un relat unitari identitari de comarca

1. Conèixer molt bé la comarca
2. Què és allò que ens cohesiona la comarca?
3. Prendre decisions polítiques: logo, nom marca

REPTE 10

- Com ordenar les marques alimentàries que hauria de tenir la comarca, en quins productes locals som estratègics
- Tema oli. DO Montsec en un futur?
- Noguerament Bo
- Fira entorn del vi. Seria factible?

REPTE 11

- Es podria crear un Parc Natural del Montsec?

3 MESURES A IMPLEMENTAR PER REDUIR L'AFECTACIÓ AL SECTOR TURÍSTIC

Unnamed area

Teixit empresarial turístic

- formació NOUS MERCATS
- diversificació PERFILS: familiar, cultural, esportiu
- informació i assessorament DIGITALITZACIÓ
- Informació i asssorament MÀRQUETING DIGITAL I XARXES SOCIALS
- creació NOVES EXPERIÈNCIES
- AGROALIMENTARI: mercat petita pagesia + tastos
- informació i assessorament SOSTENIBILITAT I ECONOMIA VERDA
- informació AJUTS, INCENTIUS, I NORMATIVES
- formació COMPETÈNCIES PERSONAL TREBALLADOR
- millora INFRAESTRUCTURES VIÀRIES
- forta CAMPANYA PROMOCIÓ TURÍSTICA
- Ofertes i promocions en col·laboració amb l'associació de càmpings de Lleida i la Federació Catalana de Càmpings
- Creació d'un grup integrat pels establiments d'hoteleria de Balaguer
- INICIATIVES COL·LECTIVES PRIVADES
- acompanyament administració pública
- acompanyament administració pública
- acompanyament de l'adm públic, més enllà de l'àmbit municipal
- Fer arribar la informació de les accions formatives a totes les empreses de la comarca
- Leader
- CEI Balaguer
- Nova BBDD empreses comarca

Destinació turística Noguera

Governança

- incorporar visió privats, associacions, etc en la presa de decisió tb
- cogovernança, codecisió público-privada
- horitzontal i vertical (també diputació Lleida)

Crear una marca

- treballar en xarxa
- crear un relat
- Plantejar projectes comuns a nivell patrimonial entre les Comarques de Ponent
- planificació estratègica
- TAULES DE TREBALL SEGMENTADES
- Sistematitzar trobades a nivell turístic en l'àmbit tècnic
- un mapa global de tota la noguera amb icones a cada poble de: miradors (tb d cel nocturn) parquing autocaravanes (legal o permès) zones d senderisme, monuments, oferta d visites guiades... INSTAMAPS, WIKILOCS
- buscar mesures/models de regulació d'accés a espais naturals/cultural tenint en compte les limitacions dels municipis petits. Responsable lideratge CC o Dipu Lleida
- Buscar partners tecnològics per tenir mesures de regulació d'accés
- Inventari de productes i activitats a tota la comarca
- Ordenar, filtrar, seleccionar (CRITERIS)
- Crear producte
- comercialitzar
- Passar de la promoció a la gestió i regulació dels espais turístics

Pla de reactivació socioeconòmica de la comarca de la Noguera. Reunió de treball entorn de la promoció socioeconòmica de la Noguera 1.06.21

MESURES A IMPLEMENTAR PER A LA REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA

SECTOR PRIMARI I AGROALIMENTARI

REPTES/NECESSITATS

- Relleu generacional pagesia
- productes d'alt valor afegit
- sòl industrial i infraes-tructures
- incorporar economia circular i sostenibilitat
- consum productes proximitat
- internacio-nalització
- digitalització
- diversificació
- Facilitar la venda del petit productor
- Importància de sector primàri en l'economia de la comarca: Es la comarca més depenent de tot catalunya del sector primàri (PIB)
- Dificultat dels joves per instalar-se com a pagesos.

MESURES/SOLUCIONS

- Crear banc de terres
- tota la informació recollida en una plataforma digital
- Canvi legislatiu que faciliti els tràmits.
- Augmentar les ajudes als joves pagesos (suport o assessorament per cercar finançaments, recerca i innovació)
- Creació d'un obrador compartit
- Facilitar l'acondicionament de vivendes per l'acollida de treballadors temporals durant la campanya de la fruita (en municipis com Albesa). Opció de mancomunar recursos, serveis i infraestructures
- Establir un pla de ruta específic pel sector primàri com es té pel turisme
- creació i promoció d'una marca comarcal pels productes alimentaris de qualitat
- Valorar la possibilitat de crear marques agroalimentàries amb les comarques veïnes si s'escau, no centrar-nos en límits administratius
- Suport a petits productors que treballen per temporada o amb produccions petites
- La comarca de la Noguera és tan gran que hi ha municipis que tenen més vincle amb altres territoris limítrofs que amb la Noguera pròpiament
- Augmentar la cobertura i millora de banda ampla per millorar la digitalització
- Millora internet 5G
- Els petits productors s'han d'organitzar per treballar en xarxa, per cercar solucions conjuntes a reptes individuals

SECTOR COMERÇ I HOSTALERIA

REPTES/NECESSITATS

- ha canviat el client de carretera pel client local (jovent). Com retenir-lo?
- digitalització
- comerç local viu
- Fomentar les compres i consum de proximitat
- Fomentar i impulsar l'associacionisme
- Reorientació activitats
- treball en xarxa
- Fomentar la formació professional del sector
- Millorar la qualitat de la contractació en el sector de l'hostaleria

MESURES/SOLUCIONS

- Punts de recollida dels comerços locals
- Establir mecanismes per repartir comandes conjuntes a domicili
- Visualitzar l'expertesa en els artícles, valoritzar ofici de botiguer/a
- fomentr associacionisme del sector
- Serveis post venda molt acurats
- Adaptar l'experiència de compra a les demandes del client actual: més experiencial, més còmoda
- Compra a proveïdors compartida entre diversos comerços per tenir preus més competitius
- Entre comerços de municipis diferents, ja no es veu tanta competència directa
- Realitzar un treball de fons amb l'empreseriat de l'hostaleria per millorar les contractacions

SECTOR INDÚSTRIA

REPTES/NECESSITATS

- economia circular i sostenibilitat
- eficiència energètica
- Millora de les xarxes digitals
- nous mercats
- Millora de les vies de comunlcació
- Faltaria planificació i previsió a tots nivells a nivell privat i públic
- Col·laboració público-privada
- Ajustar ritmes de treball entre el sector públic i el sector industrial. Els privats van més ràpids perquè l'adminitració va molt lenta i no acaba d'estar al ritme del que necessita el sector privat

MESURES/SOLUCIONS

- millorar els serveis als poligons
- Augmentar les inversions en xarxes digitals i en xarxes de comunicació
- Crear taules de treball. Poden sortir necessitats formatives i laborals existents
- Potenciar l'emprenedoria
- Per poder arribar a trobar solucions concretes per a les empreses que participin a les taules de treball. Les taules com a instrument i no com a objectiu. Cercar els objectius comuns de cada taula per treballar-hi conjuntament. Taules de treball específiques
- Donar resposta a les necessitats de les empreses quan elles ho necessiten i ser prou ràpids per fer-ho en el temps que ho requereixin

SECTOR SERVEIS A LES PERSONES

REPTES/NECESSITATS

- poder oferir centres de serveis per la gent gran però polivalents per que en puguin fer us tota la població
- que es puguin fer mes sales polivalents per diversos usos.
- Fomentar que la gent gran disposi de serveis suficients i es pugui quedar a casa seva mentre sigui autònom/a
- Població envellida i dispersa
- manca de preparació en cuidadors
- Cuidadors/gericultors per la distancia o deficiencia es en el trtansport públic
- poca població jove i sense possibilitats clares d'arrelament
- Formació pròxima al territori
- qualitat contractual
- les feines a les empreses són parcials
- hi ha oferta formativa però hi ha manca d'interès x la qualitat contractual
- conscienciació famílies
- vulnerabilitat de les persones treballadores

MESURES/SOLUCIONS

- ampliar l'oferta de teleassistència per persones grans no dependents
- Acreditar competencies de les persones treballadores amb formació no reglada i esperiència professional, no només en aquest camp
- Crear sinèrgies de grup
- facilitar vivenda o millorar el servei de transport públic
- Acompanyament per a les professionals a empendre pel seu compte, cooperatives per exemple
- crear una cooperativa de serveis o professionals

OCUPACIÓ I EMPRENEDORIA

REPTES/NECESSITATS

- Valorar la feina de les empreses del territori, tenir en compte les seves necessitsts
- INCENTIVAR TREBALL EN XARXA PER MATEIXOS REPTES QUE TENEN INDIVIDUALS
- HAN DE DEMANDAR-HO ELLS.
- l'impacte de la covid ha afectat més a autònoms/es
- els sectors del comerç i l'hostaleria han estat dels més impactats
- Manca de formació alineada a les necessitats de les empreses
- facilitats a la creació d'empresa
- Necessitats de personal limitada. Ofertes amb jornades molt parcials
- Ofertes de treball ocultes - tasca prospecció canals de comunicació
- treball conjunt en matèria ocupació
- facilitats a la contractació
- Manca de transport públic a polígons i altres nuclis d'emrpeses
- Desconeixement per part de les empreses en relació a ajudes per al foment de l'ocupació
- agilitzar el problema de las cases o pisos buits. Dificultats d'accés a l'habitatge

MESURES/SOLUCIONS

- Buscar projectes conjunts que beneficiin a part o tot l'empresariat
- Finestreta única emprresarial
- creació d'oficines compartides
- Projectes col·lectius
- Ajustar oferta formativa a la necessitats de les empreses
- Unificar necessitats de personal entre varies empreses
- gestió compartida de borses de treball entre administracions
- aules de formació 'mòbils' homologades pel SOC i compra única mancomunada, llogant una nau o local amb aquest equipament i establint un calendari amb diversos ajuntaments
- Fins i tot es podria col·laborar amb territoris veïns
- S'està treballant en un butlletí d'ofertes laborals compartit
- Treball en xarxa iniciat en temes d'ocupació però falta activar-lo més i trobar més sinergies
- Treball en xarxa dels agents, entitats públiques i socals en matèria d'ocupació

ALTRES SECTORS / TEMÀTIQUES

REPTES/NECESSITATS

- manca d'oferta formadora no reglada (no hi ha variabilitat d'oferta)
- Formació de territori molt limitada
- atraure novament el jovent format q ha marxat
- manca de serveis de transport públic entre molts municipis
- Millora de la xarxa de comunicació per carretera i digital
- desajust del mercat: baixa qualificació i llocs de treball qualificats ,
- Millora de la xarxa de transport públic
- millorar la mobilitat entre els pobles. molts no tenen serveis de cotxe de línia
- Abandonament escolar que es tradueix en poca formació i qualificació professional
- Manca d'inversió en general sobretot en les comarques rurals
- Més recursos per poder gestionar el serveis que oferim des dels municipis petits. EN GENERAL DE CARA AL PATRIMONI MANCA RECURSOS (MANCOMUNAR SERIA UNA SOLUCIÓ)

MESURES/SOLUCIONS

- Apostes de formació en sortides professionals de futur, a llarg termini
- convenis amb universitats (àger ho està estudiant)
- Si poses facilitats de transport o digitals podria ser un incentiu per continuar els estudis superiors
- Cercar solucions per integrar serveis de transport (per ex. a Àger vincular un servei de taxi fins a l'estació de tren a 9km del poble)
- Aprofitar les TIC per donar sortida a estudis superiors des del territori